

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ – ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΚΝΑΚΗΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΝΕΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ
(1936-1941)**

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΝΗΜΩΝ &ρ. 8

ΑΘΗΝΑ 1992

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΕΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ
(1936-1941)

ΧΟΡΗΓΙΑ:
ΙΔΡΥΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Για άλληλογραφία, παραγγελίες, εμβάσματα:

Τρ. Σκλαβενίτης, 'Ανακρέοντος 24-28, 162 31 'Αθήνα, τηλ. 7229811

Κεντρική διάθεση εκδόσεων:

Βιβλιοπωλειό «Νεφέλη», Μαυρομιχάλη 9, 106 79 'Αθήνα, τηλ. 3604793

ISBN 960-7089-06-5

ISSN 1105-3925

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ – ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΚΝΑΚΗΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΝΕΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ
(1936-1941)**

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΝΗΜΩΝ άρ. 8
ΑΘΗΝΑ 1992

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὸ βιβλίο μὲ τὸ ὁποῖο συνεχίζει τὴν ἐκδοτικὴ της προσπάθεια ἡ 'Εταιρεία Μελέτης Νέου Ἑλληνισμοῦ εἶναι καρπὸς τοῦ Ἑρευνητικοῦ καὶ Ἑκδοτικοῦ Προγράμματος Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Ἑλληνικῆς Νεολαίας, πὺν λειτούργησε ἀπὸ τὸ 1983 ὡς τὸ 1989 στὸ Ὑφυπουργεῖο καὶ ἀργότερα Γενικὴ Γραμματεία Νέας Γενιάς μὲ τὴν εὐθύνη Ἐπιτροπῆς, πὺν τὴν ἀποτελοῦσαν οἱ ἱστορικοὶ κ.κ. Σπύρος Ἀσδραχάς, Γιάννης Γιαννουλόπουλος, Φίλιππος Ἡλιὸν καὶ Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης. Στὸ πλαίσιο ἐκείνου τοῦ προγράμματος ἀνατέθηκαν 61 ἔρευνες καὶ ὁργανώθηκαν δύο διεθνεῖ συμπτώσια, τῶν ὁποίων ἡ Ἑταιρεία μας ὑπῆρξε συνδιοργανωτής. Στὶς 22 ἐκδόσεις τοῦ προγράμματος (1986-1989) ὑπάρχουν τρία βιβλία (ἀποτελέσματα ἀντίστοιχων ἐρευνῶν) καταγραφῆς τοῦ ἑλληνικοῦ νεανικοῦ τύπου ἀπὸ τὸ 1836 ὡς τὸ 1945. Δὲν τυπώθηκε τὸ τέταρτο βιβλίο μὲ τὴν καταγραφὴ τοῦ νεανικοῦ τύπου τῆς περιόδου 1936-1941 ἐξαιτίας τῆς ἀπότομης διακοπῆς τὸ 1989 ἐνὸς ἀκόμη ἐρευνητικοῦ προγράμματος: ἓνα ἀκόμη παράδειγμα πολιτισμικῆς ἀσυνέχειας προστέθηκε στὴν ἐμπειρία μας.

Ἡ ἔκδοσις αὐτοῦ τοῦ βιβλίου πιστεύουμε ὅτι ὑπηρετεῖ τὶς ἀξίες τῆς πολιτισμικῆς συνέχειας: ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα μόνον σὲ κλίμα πνευματικῆς ἐλευθερίας καὶ σὲ ὅρους ἐρευνητικῆς παράδοσης μπορεῖ νὰ ἀναπτυχθεῖ καὶ νὰ ἀναδειχθεῖ σὲ κοινωνικὸ ἀγαθόν. Ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια καὶ ἡ ἐθνικὴ αὐτογνωσία πρέπει νὰ εἶναι αἰτούμενα τῆς καθημερινότητος: ἡ ἐπὶ κλήσῃ τους σὲ κρίσιμες στιγμῆς μοιάζει μὲ κάλεσμα ὑποπτης ρητορείας.

Ἡ Ἑταιρεία μας εὐχαριστεῖ τοὺς συγγραφεῖς-μέλη της, πὺν τῆς ἐμπιστεύθηκαν τὸ βιβλίο τους καὶ βοήθησαν στὶς διαδικασίες τῆς ἔκδοσης καὶ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τοῦ Ἰδρύματος Ἰωάν-

νου Φ. Κωστοπούλου, πού ανταποκριθήκε στὸ αἶτημά μας καὶ κάλυψε μὲ τὴ χορηγία του ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς ἔκδοσης. Ἐπίσης εὐχαριστεῖ τὴν καθηγήτρια κ. Χρύσα Ἀ. Μαλτέζου, τὸν κ. Κώστα Σπ. Στάικο καὶ τὸν τυπογράφο κ. Χρίστο Γ. Μανουσαρίδη, πού στάθηκαν συμπαραστάτες σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια.

Ἀπὸ τὸ 1986, πού κυκλοφόρησε τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ τέσσερα βιβλία καταγραφῆς τοῦ νεανικοῦ τύπου, ὡς σήμερα, οἱ ἔρευνες τῶν συγγραφέων τους, ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἐρευνητῶν καὶ συλλεκτῶν, συγκέντρωσαν ἓνα μεγάλο ἀριθμὸ προσθηκῶν νέων τίτλων ἐντύπων καὶ συμπληρώσεων-διορθώσεων στοὺς τίτλους πού δημοσιεύτηκαν. Ὁ μεγάλος ἀριθμὸς προέρχεται ἀπὸ ἔρευνες τοῦ Κώστα Τσικνάκη (30 τίτλοι) καὶ τῆς Ὀντέτ Βαρών (50 τίτλοι). Ἡ ἀρχικὴ σκέψη νὰ ἐκδοθοῦν αὐτὲς οἱ καταγραφὲς ὡς παράρτημα τοῦ βιβλίου ἐγκαταλείφθηκε γιατί θὰ καθυστεροῦσε ὑπερβολικὰ τὴν ἔκδοσή του. Ἐλπίζουμε τὸ 1993 ἢ τὸ 1994 νὰ φθάσουμε στὴν ἔκδοση ἀνεξάρτητου τόμου, ὁ ὁποῖος θὰ περιλαμβάνει ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὡς σήμερα θησαυρισμένο ὕλικὸ καὶ ὅλες τὶς ἐπώνυμες συμβολὲς πού θὰ θελήσουν νὰ στείλουν στὴν Ἑταιρεία μας ἐρευνητές, βιβλιοθηκάριοι, συλλέκτες. Θὰ εἶναι γιὰ μᾶς τὸ δεύτερο βῆμα στὴν ὁλοκλήρωση μιᾶς γόνιμης προσπάθειας, τῆς καταγραφῆς τοῦ ἐλληνικοῦ νεανικοῦ τύπου 1836-1945.

Δεκέμβριος 1992

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἔρχεται νὰ προστεθεῖ καὶ νὰ ὁλοκληρώσει, ἐλπίζουμε γιὰ τὴν ὥρα, τὴν προσπάθεια ποὺ ξεκίνησε πρὶν λίγα χρόνια μὲ στόχο τὴ συγκρότηση καταλόγου τῶν ἐντύπων τῆς νεο-λαίας ἀπὸ τὴν ἱδρυση τοῦ νεοελληνικοῦ κράτους μέχρι τὶς μέρες μας¹. Ἀντικείμενό του ἡ καταγραφή τῶν ἐλληνικῶν νεανικῶν ἐντύπων τῶν ἐτῶν 1936-1941.

Δύο χρονολογίες — 4 Αὐγούστου 1936 καὶ 27 Ἀπριλίου 1941 — ὀριοθετοῦν τὴν περίοδο ποὺ ἐξετάζεται. Τὴν πρώτη, ἐπιβλήθηκε ἡ δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἡ δεύτερη, εἶναι ἡ ἡμερομηνία εἰσόδου τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων κατοχῆς στὴν Ἀθήνα.

Τὸ δικτατορικό καθεστῶς ποὺ ἐγκαθίδρυσε ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς μὲ τὴ συναίνεση τοῦ βασιλιᾶ Γεωργίου Β' ὑπῆρξε ἓνα ἀστυνομικό καθεστῶς μὲ ὁλοκληρωτικές καὶ φασιστικές τάσεις. Οἱ ἰδεολογικὲς συνιστώσες του κινοῦνταν στὸ ἴδιο μῆκος κύματος μὲ ἐκεῖνες ὀρισμένων φασιζουσῶν ἢ φασιστοειδῶν ὀργανώσεων ποὺ ἄρχισαν νὰ παρουσιάζονται στὸν ἐλληνικὸ χῶρο ἀπὸ τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1920 καὶ εἶχαν σὰν κύρια χαρακτηριστικά τους τὸ φιλομοναρχισμό, τὸν ἀντικομμουνισμό καὶ τὸν ἀντισημιτισμό. Τὸ νέο στοιχεῖο ποὺ ἤλθε νὰ προστεθεῖ στὶς παραπάνω κατευθύνσεις ἦταν

1. Οἱ καταγραφὲς νεανικῶν ἐντύπων ποὺ ἔχουν προηγηθεῖ εἶναι οἱ ἀκόλουθες: Κώστας Γ. Τσικνάκης, *Ελληνικός νεανικός τύπος (1915-1936)*. Καταγραφή, ἐκδ. Ι.Α.Ε.Ν. ἀρ. 5, Αθήνα 1986, σ. 804 (στὸ ἐξῆς: Τσικνάκης, *Νεανικός τύπος 1915-1936*). Μάρθα Καρπόζηλου, *Ελληνικός νεανικός τύπος (1830-1914)*. Καταγραφή, ἐκδ. Ι.Α.Ε.Ν. ἀρ. 12, Αθήνα 1987, σ. 207 (στὸ ἐξῆς: Καρπόζηλου, *Νεανικός τύπος 1830-1914*). Ὀντέτ Βαρών, *Ἑλληνικός νεανικός τύπος (1941-1945)*. Καταγραφή, ἐκδ. Ι.Α.Ε.Ν. ἀρ. 10, τ. 1-2, Ἀθήνα 1987, σ. ρε' + 827 (στὸ ἐξῆς: Βαρών, *Νεανικός τύπος 1941-1945*).

ἡ διαρκῶς προβαλλόμενη ἀπὸ τὴ δικτατορία ἀνάγκη ἀναδημιουργίας τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀντέγραφε, μᾶλλον ἄκομψα, ἰδεολογήματα ποὺ εἶχαν ἐμφανιστεῖ στὴ Γερμανία καὶ τὴν Ἰταλία².

Στὸ πρῶτο ὅμως αὐτὸ μέρος τῆς εἰσαγωγῆς μας δὲν πρόκειται νὰ ἀσχοληθοῦμε περισσότερο οὔτε μὲ τὴ φυσιογνωμία τοῦ καθεστῶτος οὔτε μὲ τοὺς στόχους του, θέματα ἄλλωστε γνωστὰ σὲ γενικὲς γραμμὲς καὶ γιὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει πλούσια βιβλιογραφία. Τὸ ἐνδιαφέρον μας θὰ ἐπικεντρωθεῖ, ἔστω καὶ πολὺ σύντομα, στὴν πολιτικὴ ποὺ ἀκολούθησε ἡ δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου σὲ δύο εὐαίσθητους χώρους ὅπως ἦταν ὁ τύπος καὶ ἡ νεολαία. Καὶ οἱ δύο συνδέονται ἄμεσα μὲ τὸ θέμα τοῦ βιβλίου μας³.

Τὸ θεσμικὸ πλαίσιο μέσα στὸ ὁποῖο κινήθηκε τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου καθορίστηκε ἀπὸ τὸ βασιλικὸ διάταγμα ποὺ ἀνέστειλε ὀρισμένα βασικὰ ἄρθρα τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 καὶ ἀπὸ τοὺς ἀναγκαστικούς νόμους καὶ τὰ διατάγματα ποὺ ἐκδόθηκαν κατὰ καιροῦς. Ἀνάμεσα στὰ ἄρθρα ποὺ ἀνεστάλησαν ἦταν καὶ αὐτὸ ποὺ ἀφοροῦσε στὴν ἐλευθερία τοῦ τύπου.

Ἀπὸ τίς πρῶτες μέρες ἐγκαθίδρυσης τῆς δικτατορίας, μὲ ἐγκύκλιο ποὺ ἔστειλε ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς πρὸς τοὺς διευθυντὲς τῶν ἐφημερίδων, καθόρισε τὰ πλαίσια λειτουργίας τοῦ τύπου. Ἀπαγορευόταν ἔτσι, μεταξὺ ἄλλων, ὁποιαδήποτε δυσμενὲς κρίση γιὰ τὴν κυβέρνηση καὶ τὸ ἔργο της, κάθε ἀναφορὰ στὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τους, οἱ εἰδήσεις γιὰ ταξίδια τοῦ βα-

2. Ἰδιαίτερα κατατοπιστικὸ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἰδεολογία τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου εἶναι τὸ ἄρθρο τοῦ Παναγιώτη Νούτσου, «Συνιστώσες τῆς ἰδεολογίας τοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου», *Πρακτικά του Διεθνoῦς Ἱστορικοῦ Συνεδρίου: «Ἡ Ελλάδα 1936-1944. Δικτατορία - Κατοχή - Αντίσταση»*, Αθήνα 1989, σ. 59-69.

3. Γιὰ τὰ θέματα ποὺ θίγονται στὸ πρῶτο μέρος τῆς εἰσαγωγῆς βλ., κυρίως, τὸ ἄρθρο τοῦ Ι. Κολιόπουλου, «Ἐσωτερικὲς καὶ ἐξωτερικὲς ἐξελίξεις ἀπὸ τὴν 1η Μαρτίου 1935 ὡς τὴν 28η Ὀκτωβρίου 1940», *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*, τ. 15, Ἀθήνα 1978, σ. 358-453 (στὸ ἐξῆς: Κολιόπουλος, *Ἐσωτερικὲς καὶ ἐξωτερικὲς ἐξελίξεις 1935-1940*).

σιλιᾶ πού δὲν ἀνακοινώνονταν ἐπίσημα, ἡ δημοσίευση πληροφοριῶν γιὰ τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τῆς χώρας ἂν δὲν εἶχε προηγηθεῖ ἐπίσημη ἀνακοίνωση ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν καὶ ἡ παρουσίαση ἐκδηλώσεων ἐργατικῶν ἢ ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων ἐκτὸς ἐὰν ἦταν ἐγκωμιαστικὲς γιὰ τὴν κυβέρνηση. Οἱ ἐφημερίδες προτρέπονταν νὰ προβάλλουν μὲ τὰ δημοσιεύματά τους τὸ κυβερνητικὸ ἔργο καὶ κάθε μέρα ἔπρεπε νὰ ὑποβάλλουν ἓνα φύλλο τους στὴν ὑπηρεσία λογοκρισίας γιὰ νὰ πάρουν τὴ σχετικὴ ἄδεια καὶ νὰ κυκλοφορήσουν⁴.

Μὲ τίς σοβαρὲς αὐτὲς δεσμεύσεις λειτούργησε ὁ τύπος τὴν περίοδο 1936-1941. "Ὅλες οἱ ἐφημερίδες ἀλλὰ καὶ τὰ περιοδικὰ ὑποχρεώθηκαν νὰ τίς τηρήσουν ὥστε νὰ μὴν ὑποχρεωθοῦν νὰ διακόψουν τὴν ἐκδοσὴ τους. Γιὰ τὰ νεανικὰ ὅμως ἔντυπα, πού ἡ κύρια δύναμή τους ἔγκειταν στὴ δυνατότητα πού εἶχαν οἱ συνεργάτες τους νὰ διατυπώνουν ἐλεύθερα τίς ἀπόψεις τους, ἡ κατάσταση αὐτὴ δημιουργοῦσε ἀξεπέραστα προβλήματα. Γι' αὐτὸ καὶ βαθμιαῖα προτίμησαν τὴν εὐγλωττὴ σιωπὴ ἀπὸ τὸν ἀνώφελο ἢ καὶ ἀπεχθὴ ἐγκωμιασμό.

Ἡ παρέμβαση τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος στὸ χῶρο τῆς νεολαίας ὑπῆρξε τὸ ἴδιο γρήγορη καὶ μεθοδική. Ἐχοντας συλλάβει ὅτι ὁ προσεταιρισμὸς τῶν νέων ἦταν πρώτη καὶ ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν προώθηση τῶν στόχων του, ἤδη ἀπὸ τίς 5 Σεπτεμβρίου 1936, ἀποφάσισε τὴν ἐκπόνηση διατάγματος μὲ τὸ ὁποῖο θὰ ἰδρυόταν ἀνεξάρτητος ὁργανισμὸς γιὰ τὴν ἐξωσχολικὴ ὁργάνωσή τους⁵. Στις 7 Νοεμβρίου 1936, μὲ τὸν ἀναγκαστικὸ νόμο 334, ἰδρύθηκε ἡ Ἑθνικὴ Ὁργάνωσις τῆς Νεολαίας. «Σκοποὶ τῆς Ε.Ο.Ν.», σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 3 τοῦ ἰδρυτικοῦ νόμου, «εἶναι ἡ ἐπωφελὴς διάθεσις τοῦ ἐλευθέρου ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἢ τῶν σπουδῶν χρόνου τῶν νέων, πρὸς προαγωγὴν τῆς σωματικῆς καὶ πνευματικῆς καταστάσεως αὐτῶν, ἀνάπτυξιν τοῦ Ἑθνικοῦ φρο-

4. Βλ. Κολιόπουλος, *Ἑσωτερικὲς καὶ ἐξωτερικὲς ἐξελίξεις 1935-1940*, σ. 385.

5. Σπ. Λιναρδάτος, *4η Αὐγούστου*, Ε' ἔκδοσις, Ἀθήνα 1988, σ. 153.

νήματος καὶ τῆς πίστεως πρὸς τὴν Θρησκείαν, δημιουργίαν πνεύματος συνεργασίας καὶ κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης καὶ ἔγκαιρον ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν ἐκάστου, ἀναλόγως πρὸς τὰς φυσικὰς ιδιότητας αὐτοῦ». Ἡ Ὁργάνωση βρισκόταν κάτω ἀπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ διοικητικὸ της συμβούλιο τὸ ἀποτελοῦσαν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ Ὑπουργοὶ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως, Σιδηροδρόμων, Διοικητῆς τῆς Πρωτευούσης.

Οἱ ἐπόμενοι μῆνες ἀφιερώθηκαν στὴν ὁργάνωση καὶ στὸν καλύτερο συντονισμό τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Ἔτσι, τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1937, δημιουργήθηκε μιὰ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ποὺ λειτουργοῦσε κοντὰ στὸν Πρόεδρο τῆς Κυβερνήσεως. Αὐτὴ, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀρμοδιοτήτων της, εἶχε σὰν ἔργο της τὴν ἔκδοση βιβλίων καὶ ἐντύπων γιὰ «τὸν φρονηματισμὸν καὶ τὸν ψυχικὸν ὅπλισμὸν τῆς νεολαίας».

Μέχρι νὰ φθάσει ὅμως ἡ Ε.Ο.Ν. στὰ ἐπίπεδα ποὺ ἐπιθυμοῦσε τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς χρειάστηκε νὰ ὑπερنيκηθοῦν πολλὲς δυσκολίες. Στις ἀντιρρήσεις πολλῶν οἰκογενειῶν (κυρίως τῶν πόλεων) ποὺ ἀπέτρεπαν τὰ παιδιὰ τους νὰ ὁργανωθοῦν σ' αὐτὴν, ἦλθαν νὰ προστεθοῦν πολὺ γρήγορα οἱ ἀντιδράσεις ὁργανωμένων ὁμάδων νέων ὅπως τοῦ Σώματος Ἑλλήνων Προσκόπων καὶ τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν ποὺ δὲν ἀνέχονταν νὰ ὑπαχθοῦν στὴν Ε.Ο.Ν. Στὴ σύγκρουση ποὺ προκλήθηκε ἀνάμεσα στὸν δικτάτορα καὶ τὸ παλάτι (ὁ διάδοχος Παῦλος ἦταν ἀρχηγὸς τῶν Προσκόπων καὶ ἡ πριγκίπισσα Εἰρήνη τῶν Ὁδηγῶν) νικητὴς ὑπῆρξε ὁ πρῶτος. Ὁ διάδοχος ἔγινε γενικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ταυτίστηκε ἔτσι τὸ παλάτι μὲ τὴ φασιστικὴ νεολαία.

Μὲ τὸν ἀναγκαστικὸ νόμο 1798/1939 «περὶ Ἑθνικῆς καὶ Ἡθικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεολαίας» ὁρίστηκε ὅτι «ἡ Ἑθνικὴ καὶ Ἡθικὴ ἀγωγή τῆς Νεολαίας εἶναι ἔργον τοῦ Κράτους» καὶ ὅτι «τὸ Κράτος ἐπιδιώκει τὴν ἀγωγήν ταύτην διὰ τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ διὰ τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος». Καταργήθηκε ὁ νόμος μὲ τὸν ὁποῖο εἶχε ἰδρυθεῖ τὸ Σ.Ε.Π., τὸ Σῶμα συγχωνεύτηκε στὴν Ε.Ο.Ν. καὶ ἡ περιουσία του περιῆλθε στὴν

Ὁργάνωση. Ἀπαγορευόταν, τέλος, ἡ σύσταση κάθε ἄλλης ὀργάνωσης, σωματείου ἢ ιδρύματος μὲ τοὺς ἴδιους σκοποὺς. Ὑστερα ἀπὸ λίγους μῆνες μὲ τὴν ὑπουργικὴ ἀπόφαση 73434/11 Ὁκτωβρίου 1939 διαλύθηκε καὶ τὸ Σ.Ε.Ο.⁶. Ἀκολούθησε ἡ διάλυση τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος Νέων καὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Νεανίδων.

Ἡ ἀνάπτυξη τῆς Ε.Ο.Ν. σὲ ὁλόκληρη τὴ χώρα ἦταν γρήγορη. Ἐχοντας στὴ διάθεσή της μεγάλους οἰκονομικοὺς πόρους κατόρθωσε νὰ ὀργανώσει, τὶς περισσότερες φορὲς ὑποχρεωτικά, τὸ μεγαλύτερο τμῆμα τῆς ἐλληνικῆς νεολαίας. Ὅλη ἡ δραστηριότητα ποὺ ἐπιδεικνύει ἔχει σὰν κύριο ἂν ὄχι ἀποκλειστικὸ στόχο νὰ ἐνσωματώσει τοὺς νέους στὸ ὀργανωμένο σύνολο καὶ συνακόλουθα στὸ καθεστῶς. Τὸ ἐντυπο ὕλικὸ ποὺ ἐκδίδει χωρὶς φειδῶ, οἱ πολυέξοδες παρελάσεις καὶ οἱ τελετὲς ποὺ πραγματοποιεῖ, οἱ ἐκδρομὲς καὶ οἱ κατασκηνώσεις ποὺ διοργανώνει, τὸ ἀποδεικνύουν μὲ τὸν πιὸ κατηγορηματικὸ τρόπο.

Τὸ ἐρώτημα ποὺ ἀνακύπτει εὐλόγα ἀπὸ τὴν περιγραφὴ ποὺ προηγήθηκε εἶναι κατὰ πόσο μέσα σ' ἓνα τόσο ἀρνητικὸ κλίμα, ὅπου κυριαρχοῦσαν ἡ λογοκρισία τοῦ τύπου ἀφενὸς καὶ ἀφετέρου ἡ προσπάθεια ἐνταξῆς τῆς νεολαίας στὶς ἐπιδιώξεις τοῦ καθεστώτος γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ Τρίτου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ὑπῆρχαν οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξη νεανικῶν πρωτοβουλιῶν στὸν ἐκδοτικὸ χῶρο. Ἡ ἀπάντηση δὲν εἶναι τόσο εὐκόλη ὅσο φαίνεται ἀπὸ μιὰ πρώτη ματιά. Παρὰ τὶς ἀντιξοότητες ποὺ συναντοῦσαν οἱ νέοι, ὅλο καὶ εὗρισκαν τὸν τρόπο νὰ περνοῦν τὰ μηνύματά τους. Αὐτὸ ὅμως συνέβαινε τὰ πρῶτα κυρίως χρόνια. Ὅσο ἡ Ε.Ο.Ν. ὀργανωνόταν, τόσο τὰ περιθώρια λιγότευαν.

* * *

Στὸ βιβλίον αὐτὸ ἐπιχειρεῖται ἡ καταγραφή τῶν ἐλληνικῶν

6. Βλ. Κολιόπουλος, Ἑσωτερικὲς καὶ ἑξωτερικὲς ἐξελίξεις 1935-1940, σ. 387-389.

νεανικῶν ἐντύπων πού κυκλοφόρησαν τὰ χρόνια 1936-1941. Πρῶτος στόχος τῆς προσπάθειας ἦταν νὰ συμπεριλάβει τὸν μεγάλω-
τερο δυνατόν ἀριθμὸ λημμάτων ὥστε νὰ ἔχουμε ἓνα ἀντιπροσω-
πευτικὸ δεῖγμα τῶν ἐκδοτικῶν πρωτοβουλιῶν πού ἀνέπτυξαν οἱ
νέοι. Ἀκόμα νὰ ἀποτελέσει ἀσφαλὲς ἐργαλεῖο γιὰ τὴν παρακο-
λούθηση τῶν ἀντιλήψεων πού ἐξέφραζε τόσο ἡ νεολαία ὅσο καὶ
ὅσοι μιλοῦσαν ἐξ ὀνόματός της προσπάθωντας νὰ τὴν χειραγωγή-
σουν ἐκείνη τὴν κρίσιμη περίοδο τῆς νεοελληνικῆς ἱστορίας.

Σύμφωνα μὲ τὴν πρακτικὴ πού τηρήθηκε καὶ στὶς ἀντίστοιχες
καταγραφές πού ἔχουν προηγηθεῖ γιὰ ἄλλες χρονικὲς περιόδους,
νεανικὰ θεωροῦνται τὰ ἐντυπα πού ἐκδόθηκαν ἀπὸ νέους ἢ ἀπεν-
θύνονται σὲ νέους. Στὸν κατάλογο περιλαμβάνονται ὅσα ἐλληνό-
γλωσσα ἐντυπα αὐτῆς τῆς κατηγορίας ἐκδόθηκαν εἴτε στὴν Ἑλ-
λάδα εἴτε σὲ περιοχές ὅπου ζοῦσαν Ἕλληνες (ὅπως ἡ Αἴγυπτος).
Ἡ περίοδος πού διερευνᾶται, παρὰ τὴ μικρὴ χρονικὴ διάρ-
κεια, ἀντιπροσωπεύει μιὰ ἰδιαίτερη φάση στὴν ἱστορία τοῦ νεα-
νικοῦ τύπου: Στὴν ἐξουσία βρίσκεται τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς
τῆς 4ης Αὐγούστου καί, γιὰ πρώτη ἱσως φορὰ τόσο ὀργανωμένα,
καταβάλλεται προσπάθεια νὰ κατευθυνθεῖ ἡ νεολαία σὲ συγκεκρι-
μένα πρότυπα.

Ἡ ἐρευνά μας, στὸ πρῶτο της στάδιο, περιορίστηκε στὴν ἀπο-
γραφή τῆς σχετικῆς μὲ τὰ χρόνια 1936-1941 βιβλιογραφίας. Θεω-
ρήσαμε ὅτι μόνο ἔτσι θὰ μπορούσαμε νὰ ἀποκτήσουμε μιὰ γενικὴ
εἰκόνα τῆς κατάστασης πού ἐπικρατοῦσε, γεγονὸς πού θὰ μᾶς
ἐπέτρεπε νὰ ἔχουμε ἄμεση ἐποπτεία τοῦ ὕλικου πού θὰ ἐντοπίζαμε.

Στὰ πλαίσια αὐτά, ἀποδελτιώθηκαν στὴν ἀρχή, μελέτες⁷ ἡ

7. Πολύτιμες πληροφορίες ἀντλήσαμε ἀπὸ τὰ ἐξῆς βιβλία: Ν. Ψυρού-
κης, *Ὁ φασισμὸς καὶ ἡ 4η Αὐγούστου*, Γ' ἐκδοση Ἀθήνα 1977· Δ. Κιτσιῆς,
Ἡ Ἑλλάς τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ αἱ Μεγάλοι Δυνάμεις, Ἀθήνα 1974· Χ.
Ρίχτερ, *1936-1946: Δύο ἐπαναστάσεις καὶ ἀντεπαναστάσεις στὴν Ἑλλάδα*,
τ. 1, Ἀθήνα 1975· Katerina Dambassina-Kamara, *Le régime du «4 août
1936» en Grèce. Les répercussions politiques et sociales*, Université de
Paris VIII, 1983· Ι. Κολιόπουλος, *Παλινόρθωση - Δικτατορία - Πόλεμος
1935-1941. Ὁ βρετανικὸς παράγοντας στὴν Ἑλλάδα*, Ἀθήνα 1985· Σπ.

ἄρθρα⁸ πού ἀσχολοῦνται μὲ τὴν Μεταξική περίοδο. Στὴν κατηγορία αὐτὴ συμπεριλήφθηκαν καὶ οἱ λιγοστες μαρτυρίες πού διαθέτουμε ἀπὸ ἐπώνυμα πρόσωπα γιὰ αὐτὴν⁹. Γιὰ νὰ προσεγγίσουμε εὐκρινέστερα τὰ προβλήματα πού εἶχαν σχέση μὲ τὸν τύπο καὶ τὴ νεολαία, συμβουλευτήκαμε τὴν *Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος*, ἀναζητώντας τοὺς σχετικούς ἀναγκαστικούς νόμους ἢ τὰ διατάγματα¹⁰.

Ἀκολούθησε ἡ ἀποδελτίωση ἐντύπων πού δημοσιεύουν συγκεντρωτικούς καταλόγους ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν τῆς περιόδου 1936-1941. Ξεκινήσαμε μὲ τὸ *Μηνιαῖον Δελτίον τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ*¹¹ καὶ συνεχίσαμε μὲ τὴν *Ἑλλη-*

Λιναρδάτος, *4η Αὐγούστου*, Ε' ἔκδοση, Ἀθήνα 1988 (στὸ ἐξῆς: Λιναρδάτος *4η Αὐγούστου*).

8. Ἀπὸ τὰ σχετικά πρόσφατα ἄρθρα πού ἀσχολοῦνται μὲ ἐπιμέρους προβλήματα τῆς ἐποχῆς χρησιμοποιήθηκαν τὰ ἀκόλουθα: Αθανασία Μπάλτα, «Το περιοδικό της Ε.Ο.Ν. *Η Νεολαία*: Σκοποὶ καὶ ἀπήχηση», *Πρακτικά τοῦ Διεθνoῦς Συμποσίου: «Ἱστορικότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς νεότητος*», τ. 2, Ἀθήνα 1986, σ. 631-639. Τῆς ἰδίας, «Η ΕΟΝ: προπαγάνδα καὶ πολιτικὴ διαφώτιση», *Πρακτικά του Διεθνoῦς Ἱστορικοῦ Συνεδρίου: «Η Ελλάδα 1936-1944. Δικτατορία - Κατοχὴ - Ἀντίσταση*», Ἀθήνα 1989, σ. 70-76.

9. Ἀπὸ τὰ δημοσιεύματα αὐτῆς τῆς κατηγορίας ξεχωρίζει ἀσφαλῶς τὸ ἡμερολόγιο τοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ γιὰ τὸν πλοῦτο τῶν μαρτυριῶν πού προσκομίζει. Ἀποδελτιώθηκε μὲ βάση τὶς μνῆες πού γίνονται γιὰ τὴ νεολαία. Βλ. Ἰωάννης Μεταξᾶς, *Τὸ προσωπικὸ του ἡμερολόγιο*, ἐπιμέλεια Φαίδων Βρανᾶς, τ. 4 (1933-1941), Ἀθήνα 1960. Γιὰ τὴ μελέτῃ τῆς προσωπικότητος τοῦ δικτάτορα πολὺ χρήσιμο εἶναι τὸ ἄρθρο τοῦ καθηγητῇ Gunnar Hering, «Rache am Vaterland? Anmerkungen zur Persönlichkeit des Ioannis Metaxas», *BYZANTIOS. Festschrift für Herbert Hunger zum 70. Geburtstag*, Wien 1984, σ. 121-136.

10. Ἐνδιαφέρουσες ἐπισημάνσεις γιὰ τὸ ρόλο τῆς νεολαίας στὴ διάρκεια τῆς δικτατορίας τῆς 4ης Αὐγούστου γίνονται στὴ μελέτῃ τῆς Ἑλένης Μαχαίρα, *Ἡ Νεολαία τῆς 4ης Αὐγούστου. Φωτογραφίες*, ἔκδ. Ι.Α.Ε.Ν. ἀρ. 13, Ἀθήνα 1987.

11. Στὸ *Μηνιαῖον Δελτίον τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ* δημοσιεύονται οἱ ἐξῆς βασικὲς καταγραφές ἐντύπων: «Αἱ ἐφημερίδες τῆς Πρωτευούσης», τχ. 1, Σεπτέμβριος 1936, σ. 6-8. «Ὁ περιοδικὸς τύπος τῆς

νική Βιβλιογραφία τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος¹². Εὐ-
θὺς μετὰ ἐντοπίσθηκαν καὶ ἀποδελτιώθηκαν, ἔστω καὶ ἀρνητικά,
δημοσιεύματα μὲ καταλόγους ἐντύπων κατὰ τόπους. Ἀπὸ τὸ ὕλι-
κὸ αὐτῆς τῆς κατηγορίας ἐπισημαίνονται οἱ θεμελιώδεις ἐργασίες
τοῦ Εὐγένιου Μιχαηλίδη γιὰ τὸν περιοδικὸ τύπο τῶν Αἰγυπτιω-
τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖες γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ προσκόμισαν πολλὰ
λήμματα¹³.

Συμπληρωματικὰ χρειάστηκε νὰ ἀποδελτιωθοῦν ὀρισμένα ἐντυ-
πα τῆς ἐποχῆς εἴτε γιὰ νὰ τεκμηριωθοῦν καλύτερα ὀρισμένα γε-
γονότα εἴτε γιατί ὑπῆρχαν βάσιμες ὑπόνοιες ὅτι θὰ πρόσθεταν
νέους τίτλους στὴ βιβλιογραφία, πρᾶγμα ποὺ συνέβη ὡς ἓνα βαθ-
μό. Τὰ ἐντυπα ποὺ ἐξετάσθηκαν ἦταν: οἱ ἐφημερίδες *Ἐλεύθερον*
*Βῆμα*¹⁴ καὶ *Καθημερινή* καὶ τὰ περιοδικὰ *Νέα Ἑστία* καὶ *Νεοελ-*
ληνικά Γράμματα. Ἀπὸ τὰ ἐντυπα ποὺ πρόσκεινταν στὸ δικτα-
τορικὸ καθεστῶς ἐξετάσαμε τὰ περιοδικὰ *Νέα Πολιτική* (Ἀθήνα

Πρωτεύουσας», τχ. 6, Φεβρουάριος 1937, σ. 222-247· «Ὁ περιοδικὸς τύπος
[τῆς Πρωτεύουσας. Προσθήκαι], τχ. 7, Μάρτιος 1937, σ. 429-432· «Αἱ
ἡμερήσιαι ἐφημερίδες τῶν ἐπαρχιῶν», τχ. 9, Μάιος 1937, σ. 49-56.

12. Οἱ τίτλοι τῶν περιοδικῶν μόνο, καὶ ὄχι τῶν ἐφημερίδων, ποὺ κα-
τατίθενταν στὴν Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴ δεκαετία 1930-
1940, περιλαμβάνονται στὴν ἐτήσια ἔκδοση ποὺ ἐξέδιδε ἡ βιβλιοθήκη: *Ἑλ-*
ληνικὴ Βιβλιογραφία. Κατάλογος τῶν ἐν τῇ Ἑθνικῇ Βιβλιοθήκῃ κατὰ νόμον
κατατεθειμένων ἀντιτύπων. Τὴν περίοδο ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ ἐκδόθηκαν τέσ-
σερα τεύχη ὅλα μὲ ἐπιμέλεια τοῦ Νικία Α. Βέρτη. Τχ. 6: 1936, Ἀθήνα
1938, σ. 58-72· τχ. 7: 1937, Ἀθήνα 1938, σ. 47-59· τχ. 8: 1938, Ἀθήνα
1939, σ. 83-100· καὶ τχ. 9: 1939, Ἀθήνα 1940, σ. 98-111. Γιὰ τὴν *Ἑλλη-*
νικὴ Βιβλιογραφία βλ. Χ.Α. Καραόγλου, «Αθηναϊκὰ λογοτεχνικὰ περιοδικὰ
(1920-1924). Βιβλιογραφία καὶ παρουσίαση», *Ἀντίλαση. Ἀφιέρωμα στὸν*
καθηγητὴ Σταμάτη Καρατζᾶ, Ἀθήνα 1984, σ. 155.

13. Οἱ πλήρεις τίτλοι τῶν δύο βιβλίων τοῦ Εὐγένιου Μιχαηλίδη σχε-
τικὰ μὲ τὸν τύπο τῶν Αἰγυπτιωτῶν Ἑλλήνων δημοσιεύονται στὴ σ. 52 τοῦ
βιβλίου.

14. Γιὰ τὰ δημοσιεύματα τῆς πρώτης περιόδου ἔκδοσης τῆς ἐφημερίδας
Ἐλεύθερον Βῆμα διαθέτουμε τὴν πολύτιμη καταγραφή τοῦ Γιώργου Α. Πα-
ναγιώτου, «Ἐλεύθερον Βῆμα». *Δημοσιεύματα 1922-1944. Βιβλιογραφικὴ*
καταγραφή, Ἀθήνα 1978.

1937-1939), *Νέοι Δρόμοι* (Ἀθήνα 1937-1941) καὶ *Τὸ Νέον Κράτος* (Ἀθήνα 1936-1941)¹⁵ χωρὶς ὅμως νὰ ἐντοπίσουμε ἄγνωστα σὲ μᾶς νεανικὰ περιοδικά.

Ἡ προσεκτικὴ ἀνάγνωση τῶν μπουρουρῶν ποὺ ἐξέδιδε κατὰ καιροὺς ἡ Ε.Ο.Ν. γιὰ νὰ προπαγανδίσει τὰ ἐπιτεύγματα τῆς 4ης Αὐγούστου μᾶς βοήθησε νὰ ἀντιληφθοῦμε καλύτερα ὁρισμένες καίριες ἐπιλογές τῆς Ὁργάνωσης. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ τὰ δεκάδες προπαγανδιστικὰ ἔντυπα, ποὺ ἀποτελοῦσαν ἐκδόσεις κυρίως τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ.

Ἀπὸ τὴν ἐξαντλητικὴ αὐτὴ ἀποδελτίωση συγκεντρώθηκαν ἀρκετὰ λήμματα. Συγκροτήθηκε ἓνας πρόχειρος γενικὸς κατάλογος στὸν ὁποῖο σημειωνόταν ὁ τίτλος, ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος ἐκδοσης τοῦ ἐντύπου καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἐπιπλέον στοιχεῖα ποὺ διαθέταμε ἀπὸ τὴ βιβλιογραφία. Ἀκολούθησε ἡ ἐπόμενη φάση κατὰ τὴν ὁποία προσπαθήσαμε νὰ ἐντοπίσουμε τὰ ἔντυπα.

Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἐργαστήκαμε σὲ πολλές δημόσιες ἢ ἰδιωτικὲς βιβλιοθῆκες καὶ ἀρχεῖα τῆς Ἀθήνας καὶ μεγάλων ἐπαρχιακῶν πόλεων. Στὴ σελίδα 51 τοῦ βιβλίου δίνεται ἀλφαβητικὰ ἀναλυτικὸς κατάλογος τῶν βιβλιοθηκῶν ἢ ἀρχείων στὶς ὁποῖες ἐντοπίστηκαν νεανικὰ ἔντυπα τῆς περιόδου ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει. Ὁ κατάλογος ὅμως εἶναι ἐν μέρει παραπλανητικὸς καθὼς δὲν περιλαμβάνει τίς βιβλιοθῆκες στὶς ὁποῖες ἡ ἔρευνα ποὺ ἔγινε ἀποδείχθηκε ἀρνητικὴ.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ χρειάζεται νὰ γίνῃ ἰδιαίτερη μνεῖα γιὰ τὴν ἔρευνα ποὺ πραγματοποιήθηκε στὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους ὅπου, ὅπως εἶναι γνωστό, ἔχει κατατεθεῖ τὸ Ἀρχεῖον Ἰωάννου Μεταξᾶ¹⁶ καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ Ἀρχεῖον Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως

15. Τὸ θεωρητικὸ περιοδικὸ τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος *Τὸ Νέον Κράτος* ἀποτελεῖ ἀντικείμενο ἰδιαίτερης ἐξέτασης στὸ πρόσφατο βιβλίο τοῦ Γιώργου Κόκκινου, *Ἡ φασίζουσα ἰδεολογία στὴν Ελλάδα. Ἡ περίπτωση τοῦ περιοδικοῦ «Νέον Κράτος» (1937-1941)*, Ἀθήνα [1989].

16. Ἀναλυτικὸς κατάλογος τῶν περιεχομένων τοῦ Ἀρχείου Ἰωάννου Μεταξᾶ δημοσιεύεται στὸν τόμο: Κ. Α. Διαμάντης, *Τὰ Περιεχόμενα τῶν*

Νεολαίας¹⁷. Καὶ στὰ δυὸ ἀρχεῖα δὲν ἐντοπίστηκαν νεανικὰ ἐντυπα τῶν ἐτῶν 1936-1941 παρὰ μόνο ὀρισμένα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ *Ἡ Νεολαία*. Τὸ ἀρχεῖο τῆς Ε.Ο.Ν. ὥστόσο ἀποδείχτηκε χρήσιμο, ἐπεὶδὴ διασώζει λίγα ἀρχεὶα καὶ τεκμήρια ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην περίοδο ἐκδοσης τοῦ ἴδιου περιοδικοῦ. Γιά τὸ περιεχόμενο αὐτῶν τῶν ἐγγράφων γίνεται λόγος στὸ τρίτο μέρος τῆς εἰσαγωγῆς μας.

Ἡ ἐπεξεργασία τοῦ ὕλικου ποὺ βρέθηκε ἀκολούθησε τὸ σύστημα ποὺ ἔχει καθιερωθεῖ στὶς προηγούμενες καταγραφές νεανικῶν ἐντύπων¹⁸. Γιά κάθε ἐντυπο ἐπιδιώχτηκε νὰ ἐντοπιστοῦν τὰ παρακάτω στοιχεῖα: 1. Τίτλος, 2. Ὑπότιτλος - Μόττο, 3. Τόπος ἐκδοσης - Γραφεῖα τοῦ ἐντύπου - Τυπογραφεῖο, 4. Ὑπεύθυνοι ἐκδοσης (Ἐκδότης - Διευθυντής - Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ), 5. Διάρκεια - Ἔτος καὶ ἡμερομηνία ἐκδοσης τεύχους ἢ φύλλου, 6. Συνδρομὴ - Τιμὴ - Ἀριθμὸς ἀντιτύπων ποὺ τυπώνονταν, 7. Σχῆμα σὲ ἑκατοστὰ - Ἀριθμὸς σελίδων τεύχους ἢ φύλλου - Ἀρίθμηση σελίδων, 8. Περιδικότητα - Ἡμερομηνία διακοπῆς ἐκδοσης, 9. Χαρακτηρισμός, 10. Περιεχόμενα, 11. Εἰκονογράφηση - Διαφημίσεις, 12. Συνεργάτες, 13. Βιβλιογραφία, 14. Βιβλιοθήκες.

Ὁ τρόπος παρουσίας τῶν λημμάτων τοῦ βιβλίου εἶναι ὁ ἀκόλουθος. Γιά ὅσα ἐντυπα εἶναι γνωστὴ ἡ ἀρχικὴ ἡμερομηνία ἐκδόσῆς τους, ἡ κατάταξη γίνεται χρονολογικὰ κατὰ χρόνο καὶ μέσα στὸ χρόνο πάλι κατὰ μῆνα ἢ ἡμερομηνία. Γιά τὰ ὑπόλοιπα ποὺ δὲν ἐξακριβώθηκε πότε πρωτοεμφανίστηκαν ἢ λανθάνουν ἐπιλέγεται ἡ πρώτη βιβλιογραφικὴ ἐνδειξὴ ποὺ ἔχουμε γιὰ τὴν ἐκ-

Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους, τ. 2, «Βιβλιοθήκη τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους» ἀρ. 12, Ἀθῆνα 1973, σ. 488-495.

17. Τὸ Ἀρχεῖον Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας ποὺ βρίσκεται στὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους ἀποτελεῖται ἀπὸ 28 φακέλους. Τὰ ἔγγραφα ποὺ ἐντοπίστηκαν καὶ σχετίζονται μὲ τὸ περιοδικὸ *Ἡ Νεολαία* βρέθηκαν στὸ φάκελο 13. Γιά τὸ περιεχόμενο τοῦ Ἀρχείου βλ. Κ. Α. Διαμάντης, ὁ.π., σ. 495-496. Βλ. ἐπίσης Αθανασία Μπάλτα, «Ἡ ΕΟΝ: προπαγάνδα καὶ πολιτικὴ διαφώτιση», ὁ.π., σ. 76.

18. Βλ. Τσιγκάνης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936* σ. 18-22. Ἐπίσης Βαρών, *Νεανικὸς τύπος 1941-1945*, σ. κβ' - κστ'.

δοσή τους. Ἐπισημαίνεται, τέλος, ὅτι τὰ ἔντυπα πού ἐξολοκλήρου ἢ ἐν μέρει ἢ περιγραφή τους στηρίζεται σέ αὐτοψία δηλώνονται μὲ ἀστερίσκο πρὶν ἀπὸ τὸν τίτλο τους. Χωρὶς ἀστερίσκο παρουσιάζονται τὰ ἔντυπα πού λανθάνουν. Σημειώνεται ὅτι στὰ λήμματα τηρεῖται ἡ ὀρθογραφία τῶν ὀνομάτων τῶν συνεργατῶν.

Στὴν καταγραφή παρουσιάζονται 57 ἔντυπα. Ἀπὸ αὐτά, τὰ 31, στηρίζονται σέ αὐτοψία. Γιὰ τὰ ὑπόλοιπα 26, πού λανθάνουν, οἱ πληροφορίες μας βασίζονται σέ βιβλιογραφικὲς μόνο ἐνδείξεις. Διευκρινίζεται, γιὰ νὰ μὴν ὑπάρξουν παρανοήσεις, ὅτι τὸ βιβλίο συγκροτοῦν ἔντυπα πού πρωτοεμφανίζονται τὰ χρόνια 1936-1941. Δὲν περιλαμβάνονται ὅσα κυκλοφοροῦσαν τὰ ἴδια χρόνια ἀλλὰ ἡ ἀφετηρία ἐκδόσῃς τους τοποθετεῖται πρὶν τὸ 1936. Τὰ ἔντυπα αὐτῆς τῆς κατηγορίας ὑπάρχουν στὴν καταγραφή πού ἔχει γίνεи γιὰ τὴν περίοδο 1915-1936¹⁹ καὶ ἀλφαβητικὸς κατάλογός τους δημοσιεύεται στὶς σελίδες 53-54 τοῦ παρόντος βιβλίου.

Μιὰ ἐπαρκὲς δικαιολογία γιὰ τὰ λίγα ἔντυπα πού βιβλιογραφοῦνται ἀποτελοῦν οἱ ιδιόμορφες συνθῆκες τῆς περιόδου πού ἐξετάζεται. Πρέπει ὅμως νὰ ἔχουμε ὑπόψη ὅτι, ὅπως συμβαίνει μὲ τέτοιου τύπου ἐργασίες, ὑπάρχει πάντα τὸ ἐνδεχόμενο νὰ ὑπάρξουν συμπληρώσεις. Στὶς ἐπόμενες σελίδες ἀφήνεται νὰ διαφανεῖ σὲ ποιὲς κατηγορίες ἐντύπων μπορεῖ μιὰ συστηματικότερη ἔρευνα νὰ προσθέσει νέα λήμματα στὸ μέλλον.

Παρά τὸ μικρὸ ἀριθμὸ τοῦ ὕλικου, γεγονὸς πού κάνει εὐκόλα ἀνατρέψιμες τὶς ποσοτικὲς προσεγγίσεις, θὰ ἐπιχειρηθεῖ στὴ συνέχεια ἡ ἐξαγωγή ὀρισμένων ἐνδεικτικῶν συμπερασμάτων γιὰ τὸ νεανικὸ τύπο τῆς περιόδου 1936-1941.

Ἀπὸ τὰ 57 νεανικὰ ἔντυπα τοῦ βιβλίου, σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα πού περιέχονται στὸν πίνακα 1, τὰ 11 ἐκδόθηκαν τὸ ἔτος 1936· τὸ 1937 ἐκδόθηκαν 16, τὸ 1938 14, τὸ 1939 11, τὸ 1940 4 καὶ τὸ 1941 1 ἔντυπο. Ἄν ἐξαιρέσουμε τὰ ἔτη 1936 καὶ 1941, πού δὲν ὑπολογίζονται ὁλόκληρα ἀλλὰ ὀρισμένοι μόνο μῆνες τους, ἡ πιὸ εὐφορὴ χρονιά ἦταν ἐπομένως τὸ 1937. Ἀπὸ τὸ 1938 πα-

19. Βλ. Τσιναάκης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936*.

ρουσιάζεται μιὰ μείωση πού γίνεται περισσότερο αἰσθητὴ τὸ 1939 καί, κυρίως, τὸ 1940.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἔχει τὴν ἐξήγησή του. Μέσα στὸ 1937 ἐκδηλώνονται οἱ τελευταῖες προσπάθειες τῶν νέων γιὰ τὴν ἄρθρωση αὐτόνομου λόγου χωρὶς ἔξωθεν παρεμβάσεις. Ἀπὸ τὸ ἔτος 1938, ὅταν πιά τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου ἔχει ἐπιβληθεῖ, ἐλέγχεται κάθε δραστηριότητά τους. Μὲ τὴν κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ *Ἡ Νεολαία*, πού ἀποτελοῦσε τὸ ἐπίσημο ὄργανο τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἦταν ὑποχρεωτικὴ ἢ ἀνάγνωσή του σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, στένεψαν σημαντικὰ τὰ περιθώρια γιὰ τὴν ἀνάληψη ἐκδοτικῶν πρωτοβουλιῶν ἀπὸ νέους.

Στὸν πίνακα 2 ἔχουν συγκεντρωθεῖ τὰ στοιχεῖα πού ἀφοροῦν τὸν τόπο ἐκδοσης τῶν νεανικῶν ἐντύπων πού καταγράφονται στὸ βιβλίο. Ἡ Ἀθήνα καὶ ὁ Πειραιὰς καταλαμβάνουν τὴν πρώτη θέση τῆς ἐκδοτικῆς παραγωγῆς μὲ ποσοστὸ 42%. Ἀκολουθεῖ ἡ περιοχὴ τῆς Αἰγύπτου (Ἀλεξάνδρεια, Κάιρο, Μανσούρα, Πόρτ Σάιντ) μὲ ποσοστὸ 29,80%. Ἡ Καλαμάτα βρίσκεται στὴν τρίτη θέση μὲ ποσοστὸ 5,26%. Ἀμέσως μετὰ εἶναι ἡ Λάρισα μὲ ποσοστὸ 3,5%. Τὸ ἴδιο ποσοστὸ ἔχει καὶ ἡ Θεσσαλονίκη. Ἡ συνεισφορὰ τῶν ἄλλων περιοχῶν (τῆς κυρίως Ἑλλάδας καὶ τῆς Κύπρου) εἶναι μικρή. Ὅλες μαζί ἀντιπροσωπεύουν ποσοστὸ 16% περίπου.

Μιὰ σύγκριση τοῦ πίνακα μὲ τὸν ἀντίστοιχο τῶν ἐτῶν 1915-1936 ἀποκαλύπτει ὅτι ἔχουν ἐπέλθει ὀρισμένες οὐσιαστικὲς ἀλλαγές. Ἐπισημαίνονται οἱ κυριότερες. Ἡ ἐκδοτικὴ παραγωγὴ τῆς περιοχῆς τῆς πρωτεύουσας ἀπὸ 40,1% πού ἦταν αὐξήθηκε ἐλαφρὰ καὶ ἔφθασε τὸ 42%. Στὴν Αἴγυπτο παρουσιάζεται μιὰ πολὺ μεγάλη αὐξηση καὶ ἀπὸ τὸ 9,1% ἀνέρχεται στὸ 29,80%. Στὴ Θεσσαλονίκη, πού εἶχε νὰ ἐπιδείξει ἓνα σημαντικὸ ἀριθμὸ ἐντύπων τὴν προηγούμενη περίοδο (ποσοστὸ 4,6%), ἐκδίδονται πιά λιγότερα ἐντυπα (ποσοστὸ 3,5%). Ὅσον ἀφορᾷ τὴ Μυτιλήνη ἡ ὑποχώρηση εἶναι ἐντυπωσιακὴ. Τὰ χρόνια 1915-1936 κατεῖχε τὴ δεύτερη θέση μὲ ποσοστὸ 5,5% καὶ τὴν περίοδο πού μᾶς ἐνδιαφέρει ἔπεσε στὸ 1,75% ἀφοῦ ἐμφανίζεται μὲ ἓνα μόνον περιοδικό. Ἡ Λεσβιακὴ Ἀνοιξή, ὅπως ἔχει καθιερωθεῖ νὰ ὀνομάζεται ἡ

πνευματικὴ ἔκρηξη ποὺ παρατηρεῖται στὸ νησί τὴν περίοδο τοῦ Μεσοπολέμου, φαίνεται ὅτι πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος της.

Δύο λοιπὸν περιοχὲς προηγούνται μὲ πολὺ μεγάλη διαφορά σὲ σχέση μὲ τὶς ἄλλες στὴν ἔκδοση νεανικῶν ἐντύπων κατὰ τὴν περίοδο 1936-1941. Πρόκειται γιὰ τὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ τὴν Αἴγυπτο. Ἄν ὅμως γιὰ τὴν περιοχὴ τῆς πρωτεύουσας εἶναι ἀναμενόμενο κάτι τέτοιο στὴν περίπτωση τῆς Αἰγύπτου ἢ ἀλματώδης αὔξηση ποὺ παρατηρεῖται στὴν ἔκδοση νεανικῶν ἐντύπων θὰ πρέπει νὰ συνδυαστεῖ μὲ τὴ γενικότερη ἀνθηση τοῦ ἐλληνόφωνου τύπου τῆς περιοχῆς τὴν ἴδια περίοδο. Καθοριστικὸ ρόλο σ' αὐτὸ ἔπαιξε τὸ κλίμα ἐλευθερίας ποὺ ὑπῆρχε, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν κυρίως Ἑλλάδα ὅπου κυριαρχοῦσε ἡ δικτατορία καὶ ἡ λογοκρισία τοῦ τύπου.

Καὶ ἔνα τελευταῖο στατιστικὸ στοιχεῖο πρὶν ὁλοκληρώσουμε αὐτὴ τὴν ἐνότητα. Τὰ 57 νεανικὰ ἔντυπα ποὺ ὑπάρχουν στὸν κατάλογο, μὲ βάση τοὺς προσανατολισμοὺς τους, χωρίζονται σὲς ἐξῆς κατηγορίες: Καθεστωτικὰ ἔντυπα 11, Ἀντικαθεστωτικὰ ἔντυπα 4, Λογοτεχνικὰ ἔντυπα 6, Μαθητικὰ ἔντυπα 18, Ποικίλης ὕλης 5, Προσκοπικὰ ἔντυπα 13.

* * *

Στὶς ἐπόμενες σελίδες θὰ προσπαθήσουμε, ἀπὸ τὶς πληροφορίες ποὺ ἔχουμε συγκεντρώσει, νὰ προχωρήσουμε σὲ ὀρισμένες γενικὲς ἐκτιμήσεις τῶν νεανικῶν ἐντύπων τῆς περιόδου 1936-1941. Ἡ περιγραφή θὰ ἀκολουθήσει τὴν ἐξῆς διάταξη: 1. Ἐντυπα τοῦ καθεστώτος, 2. Ἀντικαθεστωτικὰ ἔντυπα, 3. Προσκοπικὰ ἔντυπα, 4. Μαθητικὰ ἔντυπα, 5. Ἐντυπα ποικίλης ὕλης, 6. Λογοτεχνικὰ ἔντυπα, 7. Διάφορα ἔντυπα. Γιὰ νὰ σχηματίσουμε μιὰ σαφέστερη καὶ πιὸ ὁλοκληρωμένη εἰκόνα τῆς κατάστασης ποὺ ἐπικρατοῦσε στὸ ὡρο τοῦ νεανικοῦ τύπου, κρίναμε σκόπιμο νὰ συμπεριλάβουμε στὴν ἀνάλυσή μας ὄχι μόνο τὰ πρωτοεκδιδόμενα ἀλλὰ ὅλα τὰ γνωστά μας νεανικὰ ἔντυπα ποὺ κυκλοφοροῦσαν κατὰ τὴν περίοδο τῆς δικτατορίας τῆς 4ης Αὐγούστου.

1. Έντυπα του καθεστώτος

Στις αρχές της δεκαετίας του 1930, ανάμεσα στα δεκάδες νεανικά έντυπα που κυκλοφορούσαν στον ελληνικό χώρο, υπήρχαν και όρισμένα με φιλοφασιστικές ιδέες. Η Έθνική Νεολαία Ελλάδος που ανήκε στην οργάνωση Έθνική Ένωσις Ελλάς (περισσότερο γνωστής ως Ε.Ε.Ε.) εξέδιδε στη Θεσσαλονίκη τα χρόνια 1933-1934 το δεκαπενθήμερο περιοδικό Έθνικός Παλμός²⁰. Λίγο αργότερα, στις αρχές του 1935, ο Έθνικός Παμφοιτητικός Σύλλογος κυκλοφόρησε στην Αθήνα την εφημερίδα Μαθητικό Ξεκίνημα²¹. Και τα δύο αυτά έντυπα όμως, που ήταν βραχύβια, έμοιαζαν ξένα προς την ελληνική πραγματικότητα.

Ιδιαίτερη μνεία χρειάζεται να γίνει για την Έθνική Νεολαία που αποτελούσε το επίσημο όργανο της Έθνικής Νεολαίας Ελλάδος²². Το περιοδικό, κυκλοφόρησε χωρίς διακοπή από τις αρχές Φεβρουαρίου του 1934 μέχρι τα τέλη περίπου του 1937. Τα πρώτα χρόνια έκδοσής του υποστήριζε πολιτικά τον Γεώργιο Κονδύλη αλλά μόλις επικράτησε η δικτατορία χωρίς κανένα ένδοιασμο τάχθηκε στο πλευρό της. Πολλοί συνεργάτες του χρησιμοποιήθηκαν σε καίριες θέσεις του κρατικού μηχανισμού. Η μελέτη των περιεχομένων του προσφέρει πολύτιμα τεκμήρια για την υποδοχή που είχε ή φασίζουσα ιδεολογία στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου²³.

20. Βλ. Τσικνάκης, *Νεανικός τύπος 1915-1936*, αρ. 261, σ. 613-614.

21. Βλ. Τσικνάκης, *Νεανικός τύπος 1915-1936*, αρ. 290, σ. 677-679.

22. Για το περιοδικό βλ. Τσικνάκης, *Νεανικός τύπος 1915-1936*, αρ. 267, σ. 623-628. Επίσης Αθανασία Μπάλτα, «Το περιοδικό της Ε.Ο.Ν. Η Νεολαία: Σκοποί και απήχηση», *δ.π.*, σ. 633.

23. Ενδιαφέροντα στοιχεία για το θέμα περιέχονται στο βιβλίο του Γιάννη Ανδρικόπουλου, *Οι ρίζες του ελληνικού φασισμού*, Αθήνα 1977. Για τις φασιστικές ομάδες και κινήσεις που έδρασαν στην Ελλάδα κατά το Μεσοπόλεμο βλ. Άλκης Ρήγος, «Πολιτικές εκφράσεις στη Β' Ελληνική Δημοκρατία», *Κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις στην Ελλάδα* (έπιμ. Γ. Κοντογώργης), Αθήνα 1977, σ. 207.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες ποὺ κατέλαβε τὴν ἐξουσία τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου ἐκδήλωσε τὴν πρόθεσή του νὰ ἐπιβάλλει τὶς ἀπόψεις του σὲ ἓνα εὐαίσθητο χῶρο ὅπως ἦταν ἡ νεολαία. Ἡ δημιουργία τῆς *Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως τῆς Νεολαίας* ἀποτελέσσει τὴν ἀφετηρία. Χρειάστηκε ὥστόσο νὰ περάσει ἀρκετὸς χρόνος ὥσπου νὰ κάμψῃ τὶς ποικίλες ἀντιδράσεις ποὺ ἐκδηλώθηκαν γιὰ τὴ δημιουργία της καὶ νὰ τὴν ὀργανώσει στὰ μέτρα ποὺ ἐπιθυμοῦσε. Ὅλη αὐτὴ τὴν περίοδο ἡ Ὁργάνωση δὲν διέθετε δικό της ἔντυπο μὲ τὸ ὁποῖο θὰ προπαγάνδιζε τὶς θέσεις της. Τὸ κενὸ ποὺ ὑπῆρχε καλυπτόταν ἀπὸ τὸ περιοδικὸ *Ἐθνικὴ Νεολαία*.

Γιὰ ἓνα μικρὸ χρονικὸ διάστημα, ἀπὸ τὶς 7 Ὀκτωβρίου μέχρι τὶς 25 Νοεμβρίου 1936, κυκλοφόρησε ἡ ἐφημερίδα *Νεολαία Ἐθνικὴ*²⁴. Ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν ἔκδοσή της ἦταν οἱ νέοι τοῦ περιοδικοῦ *Ἐθνικὴ Νεολαία*. Δὲν ξέρουμε ὥστόσο ἂν εἶχαν ἔλθει σὲ συνεννόηση μὲ τὸ καθεστῶς ἢ ἂν προχώρησαν μὲ δική τους πρωτοβουλία στὴν ἔκδοση. Μᾶλλον ὅμως συνέβη τὸ δεύτερο καὶ οἱ στόχοι ἦταν προφανεῖς. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἤθελαν νὰ ἐπιβάλλουν τὴ δική τους ἀποψη στὴν ἐπικείμενη συγκρότηση τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ νὰ καθιερώσουν τὴν ἐφημερίδα τους ὡς τὸ ἐπίσημο ἔντυπο τῆς Ὁργάνωσης. Ἡ ἀνταπόκριση ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς δικτατορίας δὲν ἦταν ἡ ἀναμενόμενη. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐφημερίδα ὑποχρεώθηκε νὰ διακόψῃ τὴν ἔκδοσή της γιὰ οἰκονομικοὺς λόγους λίγες μέρες μετὰ τὴν ἱδρυση τῆς Ε.Ο.Ν.

Τὴν ἴδια τύχη φαίνεται πὼς εἶχε καὶ ἡ ἐβδομαδιαία πολιτικὴ ἐφημερίδα *Ἑλληνικὴ Νεολαία* ποὺ ἐκδόθηκε μετὰξὺ τῶν ἐτῶν 1936-1937. Τὸ ἔντυπο ὅμως αὐτὸ λαμβάνει καὶ ἔτσι δὲν μπορούμε νὰ δώσουμε περισσότερες πληροφορίες γιὰ τὸ περιεχόμενό του²⁵.

Ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1937, ὅταν πιά εἶχε ἀναπτυχθεῖ ἡ Ε.Ο.Ν., ἀρχίζει νὰ ἀντιμετωπίζει μὲ περισσότερη προσοχὴ τὴν ἔκδοση δικοῦ της ἐντύπου ποὺ θὰ εἶχε πανελλήνια κυκλοφορία. Ἐτσι, στίς 14 Ἰανουαρίου 1938, ἐμφανίζεται ἡ ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα

24. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 3.

25. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 9.

Ἡ Νεολαία. "Ὅπως σημειωνόταν στὸν ὑπότιτλο, ἦταν τὸ *Ἐπίσημον Ὅργανον τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος*²⁶. Οἱ λόγοι ποὺ ἐπέβαλαν τὴν ἔκδοσή της ἀναφέρονται στὸ προγραμματικό της ἄρθρο ὅπου, μεταξὺ ἄλλων, τονίζεται ὅτι: «Ἡ ἔκδοσις ἐπισήμου ὀργάνου τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας ἦτο ἀπαραίτητος, διὰ νὰ διαβιβάζωνται εἰς ὅλα τὰ μέλη, τὰ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, αἱ σκέψεις, αἱ ἀποφάσεις, αἱ ὁδηγίαι καὶ αἱ συμβουλαι τοῦ Μεγάλου Ἀρχηγοῦ μας, ὅσαι ἀφοροῦν τοὺς νέους καὶ ἰδιαιτέρως τὴν Ἑθνικὴν Νεολαίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου στηρίζει τὰς ἐλπίδας του»²⁷. Γιὰ ἄγνωστους ὅμως λόγους, ἡ ἐφημερίδα σταμάτησε νὰ ἐκδίδεται ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες. Τὸ τελευταῖο, εἰκοστό, φύλλο της κυκλοφόρησε στὶς 27 Μαΐου 1938. Ἴσως ἡ ὅλη ἐμφάνιση τῆς ἐφημερίδας νὰ μὴν ἱκανοποιοῦσε τὴν Ε.Ο.Ν. ποὺ ἀποφάσισε τὴ διακοπὴ τῆς ἔκδοσής της σκοπεύοντας νὰ ἀναλάβει μιὰ νέα ἐκδοτικὴ πρωτοβουλία στὸ μέλλον.

Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1938 ἦταν περίοδος ἔντονων προβληματισμῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴ φυσιογνωμία τοῦ νέου ἐντύπου τῆς Ε.Ο.Ν. Ὑστερα ἀπὸ πολλοὺς σχεδιασμούς, τὸ φθινόπωρο τοῦ 1938, κυκλοφόρησε τὸ περιοδικὸ *Ἡ Νεολαία*. Σὲ ἐμφανὴ θέση τοῦ ὑπῆρχε ἡ ἐνδειξὴ «Περίοδος Β'» γιὰ νὰ φαίνεται ὅτι ἀποτελοῦσε συνέχεια τῆς ἔκδοσης ποὺ εἶχε ἐπιχειρηθεῖ στὶς ἀρχὲς τοῦ 1938. Στὴν οὐσία ὅμως ἐπρόκειτο γιὰ ἓνα νέο ἔντυπο²⁸.

Τὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ ἐκδόθηκε στὶς 15 Ὀκτωβρίου 1938, δύο χρόνια μετὰ τὴν ἱδρυση τῆς Ε.Ο.Ν., καὶ τὸ τελευταῖο στὶς 26 Ἀπριλίου 1941, μιὰ μόλις μέρα πρὶν τὰ γερμανικὰ στρατεύματα κατοχῆς μποῦν στὴν Ἀθήνα. Ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα κυκλοφόρησαν 133 συνολικὰ τεύχη. Ὡς παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ

26. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 29.

27. «Μεταξὺ μας», ἐφ. *Ἡ Νεολαία*, ἀρ. φύλλου 1, 14 Ἰανουαρίου 1938, σ. 3.

28. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 36. Γιὰ τὸ περιοδικὸ βλ. καὶ τὸ κατατοπιστικὸ ἄρθρο τῆς Αθανασίας Μπάλλα, «Τὸ περιοδικὸ τῆς Ε.Ο.Ν. *Ἡ Νεολαία*: Σκοποὶ καὶ ἀπήχηση», ὁ.π., σ. 631-639.

τυπώθηκε τὸ χειμῶνα τοῦ 1940-1941 τὸ *Ἡμερολόγιον ΝΕΟΛΑΙΑΣ* μὲ πολλὰς ἐπώνυμες συνεργασίες.

Στὴν προσπάθειά της ἡ Ε.Ο.Ν. νὰ ἐπιτύχει τὴν αὐξημένη κυκλοφορία τοῦ ἐντύπου ἄρχισε νὰ τὸ προπαγανδίζει ἀπὸ νωρίς. Ἔτσι, στὶς 6 Ὀκτωβρίου 1938, ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Ἀλέξανδρος Κανελλόπουλος μὲ τὴν ὑπ. ἀρ. 571 διαταγὴ τοῦ πρὸς τὶς Περιφερειακὰς Διοικήσεις τὶς ἐνημέρωνε γιὰ τὴν ἐπικείμενη ἔκδοση τῆς *Νεολαίας*, ἐφιστώντας τὴν προσοχή τους στὴν ὅσο τὸ δυνατόν μεγαλύτερη διάδοσή της²⁹. Στὶς 15 Ὀκτωβρίου 1938, ἡμερομηνία κυκλοφορίας τοῦ πρώτου τεύχους, ὁ ἴδιος ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς μὲ τὴν ὑπ' ἀρ. Ε.Π. 195 διαταγὴ πού ἀπέστειλε πρὸς τοὺς Ὑπουργούς, τοὺς Γενικοὺς Διοικητὲς καὶ τοὺς Νομάρχες τοῦ Κράτους τόνιζε τὴν ἀνάγκη ἐνίσχυσης τοῦ περιοδικοῦ³⁰. Λίγες μέρες ἀργότερα, στὶς 7 Νοεμβρίου 1938, ἐπανέρχεται στὸ ἴδιο θέμα ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς καὶ μὲ τὴν ὑπ. ἀρ. Ε.Π. 205 διαταγὴ τοῦ πρὸς τοὺς Γενικοὺς Διοικητὲς καὶ τοὺς Νομάρχες τοῦ Κράτους τοὺς παρακαλεῖ νὰ φροντίσουν ὥστε οἱ δῆμοι καὶ οἱ κοινότητες τῆς χώρας νὰ ἐξωφλήσουν τὶς συνδρομὰς πού ὀφείλαν στὴ *Νεολαία* γιὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ παράλληλα νὰ τὶς ἀνανεώσουν γιὰ τὸ ἐπόμενο ἔτος³¹.

Ἡ ἀνταπόκριση ὥστόσο τῶν νέων, παρὰ τὶς ἐκκλήσεις πού εἶχαν γίνει, δὲν ἦταν, ἀρχικὰ τουλάχιστον, ἡ ἀναμενόμενη. Τὸ ἀρνητικὸ γιὰ τὴν Ε.Ο.Ν. γεγονὸς σχολίαζε ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος σὲ ἐγκύκλιό του πρὸς τὶς Περιφερειακὰς Διοικήσεις στὶς 11 Φεβρουαρίου 1939 καὶ τὸ ἀπέδιδε στὴν ἀδιαφορία πού ἐπιδείκνυαν οἱ ἀνώτεροι κυρίως βαθμοφόροι. Γι' αὐτὸ συνιστοῦσε τὴν ἔνταση τῶν ἐνεργειῶν τους στὴ διάδοση τοῦ περιοδικοῦ, μὲ τὴν

29. Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, Ἀρχεῖον Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας, φάκελος 13.

30. Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, Ἀρχεῖον Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας, φάκελος 13. Πρβλ. Αθανασία Μπάλλα, «Τὸ περιοδικὸ τῆς Ε.Ο.Ν. *Η Νεολαία*: Σκοποὶ καὶ ἀπήχηση», ὁ.π., σ. 632.

31. Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, Ἀρχεῖον Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας, φάκελος 13.

ἀπειλὴ λήψης μέτρων ἐναντίον ἐκείνων ποὺ φαίνονταν ἀσυνεπεῖς στὶς ὑποχρεώσεις τους³². Ἡ κατάσταση φαίνεται ὅτι βελτιώθηκε τοὺς ἐπόμενους μῆνες.

Σύμφωνα μὲ στοιχεῖα ποὺ δίνει τὸ ἴδιο τὸ περιοδικὸ τὸ 1939 κυκλοφοροῦσε σὲ 40.000-50.000 ἀντίτυπα καὶ ὑπῆρχε προγραμματισμὸς γιὰ τὴν αὐξησὶ τοῦ σὲ 100.000-120.000 τουλάχιστον ἀντίτυπα μέχρι τὸν Ἰούνιο τοῦ 1940³³. Παρὰ τοὺς ἐντυπωσιακοὺς ὅμως αὐτοὺς ἀριθμοὺς, ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἀληθινοί, πρόβλημα παραμένει ἂν οἱ νέοι ποὺ ἐξαναγκάζονταν νὰ ἀγοράσουν τὸ περιοδικὸ τὸ διάβαζαν κιόλας. Σωστὰ ἔχει ὑπογραμμιστεῖ ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ σημεῖο ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα στὰ μεγέθη τῆς κυκλοφορίας καὶ τῆς διάθεσης³⁴.

Τὸ περιοδικὸ *Ἡ Νεολαία* ἀποτέλεσε τὴν ἀπάντηση τῆς Ε.Ο.Ν. στὸ πρόβλημα ποὺ ἀντιμετώπιζε σχετικὰ μὲ τὴ διοχέτευση τῶν ἀπόψεων τῆς στὸν εὐαίσθητο χῶρο τῆς νεολαίας. Κυκλοφοροῦσε κάθε ἐβδομάδα καὶ οἱ ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν ἐκδόσή τοῦ εἶχαν φροντίσει νὰ τοῦ προσδώσουν χαρακτηριστὰ λαϊκοῦ ἐντύπου. Ἡ ὕλη τοῦ κάλυπτε ὅλα τὰ θέματα ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ ἐνδιαφέρουν τοὺς νέους, καὶ ὄχι μόνο, ἀναγνώστες. Γιὰ τὴν πιστότερη ἀποτίμησὴ τῆς ἀπομονώνουμε ἓνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἀπολογιστικὸ ἄρθρο τοῦ ἔτους 1939 τῆς συντακτικῆς ομάδας τοῦ περιοδικοῦ, στὸ ὁποῖο γίνεται ἀναφορὰ στὰ περιεχόμενα τῶν τευχῶν τοῦ πρώτου ἔτους³⁵: «Μέσα στὶς 1712 σελίδες τοῦ ἐδημοσιεύθησαν 52 ἄρθρα πολιτικοῦ περιεχομένου, 185 γεωργικὰ καὶ

32. Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, Ἀρχεῖον Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας, φάκελος 13. Πρβλ. Αθανασία Μπάλτα, «Τὸ περιοδικὸ τῆς Ε.Ο.Ν. *Ἡ Νεολαία*: Σκοποὶ καὶ ἀπήχηση», ὁ.π., σ. 636. Τῆς ἰδίας, «Ἡ Ε.Ο.Ν.: προπαγάνδα καὶ πολιτικὴ διαφώτιση», ὁ.π., σ. 73-74.

33. Βλ. Αθανασία Μπάλτα, «Τὸ περιοδικὸ τῆς Ε.Ο.Ν. *Ἡ Νεολαία*: Σκοποὶ καὶ ἀπήχηση», ὁ.π., 636.

34. Βλ. Αθανασία Μπάλτα, «Τὸ περιοδικὸ τῆς Ε.Ο.Ν. *Ἡ Νεολαία*: Σκοποὶ καὶ ἀπήχηση», ὁ.π., σ. 637-638.

35. «Μιὰ σύντομη ματιὰ στὸ ἔτος ποὺ κλείσαμε», π. *Ἡ Νεολαία*, περ. Β', ἔτος Β', τχ. 1 (52), 7 Ὀκτωβρίου 1939, ἐσωτερικὸ ἐξωφύλλου.

κτηνοτροφικά τοιαῦτα, πλῆθος μελετῶν διαφόρου περιεχομένου, ἑκατοντάς καὶ πλέον διηγημάτων, τρία ἐκλεκτὰ μυθιστορήματα, ποιήματα, ἱστορικαὶ μελέται, μέγας ἀριθμὸς πνευματικῶν ἀσκήσεων, σελίδες εὐθυμίας, σελίδες πρακτικῶν γνώσεων χρησίμων στὴν καθημερινὴ ζωὴ, πενήντα περίπου σελίδες πρακτικῶν ἱατρικῶν συμβουλῶν, ἡ κίνησις τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸ κέντρον καὶ τὰς ἐπαρχίας, ἡ ἀθλητικὴ κίνησις τῆς Νεολαίας, τὸ κατὰ Κυριακὴν Εὐαγγέλιον, ἡ καθ' ἡμᾶς μετάφρασις τοῦ καὶ τὰ ἐξ' αὐτοῦ συμπεράσματα, μορφωτικαὶ σελίδες, περιγραφαὶ τόπων καὶ τοπίων, θαλασσινὰ διηγήματα κ.ἄ., ἕνας ὁλόκληρος ὄγκος ὕλης μὲ ἐπιμέλεια διαλεγμένης καὶ τακτοποιημένης, σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιδιώξεις καὶ τὸ χαραγμένο πλαίσιο δράσεως ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὸ ἰθύνουν».

Ἄν θελήσουμε νὰ μποῦμε στὴν οὐσία τῶν ἄρθρων ποὺ δημοσιεύονται θὰ λέγαμε ὅτι κινοῦνταν στὰ πλαίσια τῶν γνωστῶν διακηρύξεων τῆς δικτατορίας τῆς 4ης Αὐγούστου. «Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ τῆς ΕΛΛΑΔΟΣ, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῆς πνευματικῆς, θρησκευτικῆς, ἠθικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν ΝΕΩΝ τοῦ τόπου μας, ἀπεφάσισε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν ἀνακαίνισιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ» ἐπισημαίνεται στὸ προγραμματικὸ ἄρθρο³⁶.

Παράλληλα μὲ τὴ φροντίδα τοὺς γιὰ τὴ διακίνηση τῆς Νεολαίας ὀρισμένες Περιφερειακὲς Διοικήσεις τῆς Ε.Ο.Ν., προχώρησαν στὴν ἐκδοση δικῶν τοὺς ἐντύπων. Τὰ χρόνια 1938-1939 ἐκδόθηκε στὴν Ἀμαλιάδα ἡ ἐφημερίδα *Δημιουργία*³⁷. Στὴ Μυτιλήνη, τὶς Ἀπόκριες τοῦ 1939, τυπώθηκε τὸ σατυρικὸ φύλλο *Ὁ Καρνάβαλος τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων*. Ἡ ἐκδοση φαίνεται ὅτι εἶχε ἐπιτυχία γιατί ἐπαναλήφθηκε τὸ 1940 μὲ τίτλο, αὐτὴ τὴ φορὰ, *Ἀποκριάτικη Ἐκδοση τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων*³⁸. Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ

36. «Πρὸς τοὺς νέους καὶ τὰς νέας», π. *Ἡ Νεολαία*, περ. Β', ἔτος Α', τχ. 1, 15 Ὀκτωβρίου 1938, ὁπισθόφυλλο.

37. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 32.

38. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 45.

1939 κυκλοφόρησε στὰ Χανιά ἡ ἔφημερίδα *Κρητικὴ Νεότης*³⁹. Στὴν Ἀλεξάνδρεια, τὰ χρόνια 1939-1941, τυπωνόταν τὸ περιοδικὸ (*Ἑσωτερικόν*) *Δελτίον*⁴⁰. Στὴ Θεσσαλονίκη, τέλος, τοὺς τελευταίους μῆνες τοῦ 1940 καὶ τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ 1941 διακινεῖτο στὸν πανεπιστημιακὸ χῶρο τὸ πολυγραφημένο δελτίο-περιοδικὸ *Ὁρμή*⁴¹.

Κύριο χαρακτηριστικὸ ὅλων αὐτῶν τῶν ἐντύπων ἦταν τὸ προπαγανδιστικὸ περιεχόμενό τους. Δημοσιεύουν ἐγκωμιαστικὰ ἄρθρα γιὰ τὸ καθεστῶς καὶ παρουσιάζουν εἰδήσεις ἀπὸ δραστηριότητες τῶν τοπικῶν ὁμάδων τῆς Ε.Ο.Ν. Ἡ μονότονη ἐπανάληψη μιᾶς ἀνούσιας συνθηματολογίας προκαλεῖ αἰσθήματα ἀπέχθειας στὸν προβληματισμένο ἀναγνώστη. Εὐχάριστη ἐξαίρεση μέσα σὲ αὐτὸ τὸ νοσηρὸ κλίμα εἶναι ἡ ἔφημερίδα *Δημιουργία* ποὺ ἔβγαине στὴν Ἀμαλιάδα. Στις σελίδες της παρουσιάζονται προβλήματα τῆς Ἡλείας καὶ δημοσιεύονται πολὺ συχνὰ ἐνδιαφέροντα λογοτεχνικὰ κείμενα. Ἰδιαίτερη μνεῖα χρειάζεται νὰ γίνει καὶ γιὰ τὴν ἔφημερίδα *Κρητικὴ Νεότης* τῶν Χανίων. Ἐμφανίστηκε λίγους μῆνες μετὰ τὴν ἐκδήλωση στὴν Κρήτη τῆς σοβαρότερης ἀντίδρασης ποὺ ἀντιμετώπισε ἡ δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου κατὰ τὴν περίοδο παραμονῆς της στὴν ἐξουσία⁴². Ἡ ἔκδοση τῆς ἔφημερίδας πρέπει νὰ ἀποδοθεῖ στὴν γενικότερη προσπάθεια ποὺ κατέβαλαν οἱ ἀρμόδιοι γιὰ τὸν ἐπηρεασμὸ τῶν νέων τῆς περιοχῆς ὑπὲρ τῶν ἀπόψεών τους.

Ἐντύπωση προκαλεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια δὲν ἐκδόθηκαν ἀπὸ περιφερειακὲς διοικήσεις τῆς Ε.Ο.Ν. παρὰ ἐλάχιστα ἔντυπα. Μιὰ πρώτη ἐξήγηση ποὺ μπορεῖ νὰ δοθεῖ εἶναι πὼς λόγοι οἰκονομικοὶ ἐμπόδιζαν κάτι τέτοιο, πράγμα ὅμως ποὺ δὲν

39. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 47.

40. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 49.

41. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 56.

42. Γιὰ τὴν ἀντιδικτατορικὴ κίνηση ποὺ ἐκδηλώθηκε στὴν Κρήτη στὶς 28-29 Ἰουλίου τοῦ 1938 πολὺτιμη εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Βαγγέλη Χατζηαγγελῆ, *Τὸ Ἀντιδικτατορικὸ Κίνημα τῆς Κρήτης. Χρονικὸ*, Χανιά 1965. Βλ. ἐπίσης Λιναρδάτος, *4η Αὐγούστου*, σ. 325-364.

ισχύει αν λάβουμε υπόψη ότι το ίδιο χρονικό διάστημα δαπανήθηκαν τεράστια ποσά για αμφίβολης ποιότητας δραστηριότητες. Άλλοι έπομένως πρέπει να αναζητηθούν οι αίτιες. Ίσως, αρχικά, ή Ε.Ο.Ν. ήταν αρνητική σε τέτοιου είδους εκδόσεις έπειδή δεν μπορούσε να τις έλέγχει. Από τη στιγμή όμως που απέκτησε το κεντρικό της όργανο, τη Νεολαία, και εξασφάλισε την έγκαιρη και έγκυρη ροή των πληροφοριών που ήθελε να μεταφέρει προς τα πολυάριθμα μέλη της, κυρίως της έπαρχίας, μάλλον άδιαφόρησε. Η πρωτοβουλία ανήκε πια στις Περιφερειακές Διοικήσεις που, όπως αποδείχτηκε, απέφευγαν να αναλάβουν επιπλέον υποχρεώσεις. Θεωρούσαν ότι από τη στιγμή που έστελναν στη Νεολαία προς δημοσίευση αναλυτικές εκθέσεις για τις δραστηριότητές τους, ήταν πολυτέλεια ή έκδοση δικού τους τοπικού έντύπου.

Τις λίγες φορές που παραβιάστηκε ο κανόνας συνέτρεχαν σοβαροί λόγοι. Μόλις πιο πάνω αναφέρθηκαν οι αίτιες που υπαγόρευσαν την έκδοση της έφημερίδας *Κρητική Νεότης* στα Χανιά. Είναι χαρακτηριστικό ότι και τα άλλα τοπικά έντυπα της Ε.Ο.Ν. προέρχονταν από περιοχές που παρουσίαζαν κάποια ευαισθησία. Τέτοια ήταν ή Αίγυπτος, όπου το Φιλελεύθερο Κόμμα εξακολουθούσε να έχει σοβαρά έρείσματα ή Θεσσαλονίκη, στο Πανεπιστήμιο της οποίας το *Αντιδικτατορικό Μέτωπο Νέων* ανέπτυξε μεγάλη δραστηριότητα και ή Μυτιλήνη, με το μεγάλο κύκλο λογίων που διάκεινταν δυσμενώς προς το καθεστώς της 4ης Αυγούστου.

Το 1940 ή Ε.Ο.Ν. βρίσκεται στο απόγειο της δύναμής της. Στις τάξεις της, σύμφωνα με έπίσημα στοιχεία, έχουν οργανωθεί ένα εκατομμύριο περίπου νέοι. Παρά τον έντυπωσιακό όμως όγκο της το θεωρητικό επίπεδο των μελών της ήταν απογοητευτικό. Η ανάγκη διαμόρφωσης στελεχών που θα έδιναν λύση στο πρόβλημα εκλαϊκεύοντας την πολιτική που ακολουθούσε το καθεστώς παρουσιαζόταν έπιτακτική. Η *Φαλαγγιτική Επιθεώρησης*, που εκδόθηκε από την Κεντρική Διοίκηση της Οργάνωσης, κάλυψε το κενό που υπήρχε. Αποτελούσε το *Έπίσημον Όργανον Αγωγής των Στελεχών της Ε.Ο.Ν.* Στο περιοδικό, που κυκλοφορούσε

κάθε τρεῖς μῆνες, δημοσιεύονταν θεωρητικά κείμενα καὶ φιλολογικά ἢ φιλοσοφικά ἄρθρα. Στὶς τελευταῖες σελίδες κάθε τεύχους ὑπῆρχαν σχόλια γιὰ τὰ ἑλληνικά πράγματα καὶ περιγραφές δραστηριοτήτων τῆς Ε.Ο.Ν. Κυκλοφόρησαν τρία τεύχη ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο μέχρι τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1940⁴³.

Ἡ ἔκρηξη τοῦ ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου στὶς 28 Ὀκτωβρίου 1940 δημιούργησε νέες ἀνάγκες γιὰ τὴν Ε.Ο.Ν. Πολλὰ μέλη τῆς ἐπιστρατεύθηκαν καὶ πολεμοῦσαν στὰ βουνὰ τῆς Ἀλβανίας. Ἐπρεπε νὰ ὑπάρξει μιὰ νέα ἔκδοση πού νὰ ἀσχολεῖται ἀποκλειστικά μὲ τὴν ἐξέλιξη τοῦ πολέμου καὶ τὴν ψυχαγώγηση τῶν φαντάρων. Ἔτσι, παράλληλα μὲ τὸ περιοδικὸ *Ἡ Νεολαία* πού ἀφιερώνει μεγάλο μέρος τῆς ὕλης του στὸν πόλεμο δημοσιεύοντας ἀνταποκρίσεις καὶ ἄφθονο φωτογραφικὸ ὕλικό, ἐκδίδεται ἡ ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα *Ἐξόρμησις*. Στὸν ὑπότιτλό της ἀναγράφεται ὅτι ἀποτελοῦσε *Ὅργανον Ἐπικοινωνίας τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ τῶν μαχομένων στρατιωτῶν*. Ἡ ἔκδοση τῆς ἐφημερίδας ἄρχισε στὶς 14 Νοεμβρίου 1940 καὶ συνεχίστηκε μέχρι τὶς 17 Ἀπριλίου 1941. Κυκλοφόρησαν 23 συνολικά φύλλα τῆς⁴⁴. Ἡ ἰδιαιτερότητα πού παρουσιάζει τὸ συγκεκριμένο ἔντυπο σὲ σχέση μὲ τὰ ἄλλα ἔντυπα τῆς Ε.Ο.Ν. πού περιγράφηκαν πιὸ πάνω, ἔγκειται στὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἀπευθυνόταν σὲ μέλη τῆς ὀργάνωσης μόνο ἀλλὰ σὲ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς στρατιῶτες. Ἡ ἐπιτυχία στὸν ἀγῶνα πού διεξάγεται ἀπαιτοῦσε πανεθνικὴ συσπείρωση καὶ πολὺ παραστατικὰ στὸ προγραμματικὸ ἄρθρο τῆς ἐφημερίδας ἐπισημαίνεται αὕτη ἡ ἀνάγκη⁴⁵.

Εἶναι σαφὲς ὅτι μιὰ νέα πραγματικότητα εἶχε πλέον διαμορφωθεῖ στὸ χῶρο τῆς νεολαίας. Ὑστερα ἀπὸ τέσσερα χρόνια προσπάθειας γιὰ τὴν ποδηγέτησή της χρειάστηκε νὰ μεσολαβήσει ὁ

43. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 54.

44. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 55.

45. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ προγραμματικοῦ ἀρθροῦ τῆς ἐφ. *Ἐξόρμησις* δημοσιεύεται στὸ ἄρθρο τῆς Ἀγγελικῆς Πανοπούλου, «Νεανικὸς τύπος 1936-1941», *Πρακτικὰ τοῦ Διεθνoῦς Συμποσίου: «Ἱστορικότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς νεότητος»*, τ. 2, Ἀθήνα 1986, σ. 564, σημ. 34.

πόλεμος, ὥστε νὰ ἀντιληφθεῖ τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου ὅτι κάτι τέτοιο ἦταν ἀδύνατο νὰ γίνει⁴⁶. Ἡ νέα περίοδος ποὺ ἀρχίζει γιὰ τὸ νεανικὸ τύπο τίθεται πλέον σὲ ἄλλες βάσεις.

2. Ἀντικαθεστωτικὰ ἔντυπα

Ἡ κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου προκάλεσε, ἀμέσως σχεδόν, τὴν ἀντίδραση τῆς νεολαίας.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες ὁργανώσεις ποὺ ἔσπευσαν νὰ καταδικάσουν τὴν κατάλυση τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν ἦταν ἡ *Ὀμοσπονδία Κομμουνιστικῶν Νεολαίων Ἑλλάδας*⁴⁷. Τὸ ἐπίσημο ὄργανό της, *Ἡ Νεολαία*, ἐξακολούθησε νὰ κυκλοφορεῖ, παράνομα βέβαια, καὶ στὴ διάρκεια τῆς δικτατορίας. Δὲν ξέρουμε ὥστόσο ἂν διακόπηκε καὶ πότε ἡ ἐκδόσή της. Τὰ γνωστά μας ἀπὸ τὴ βιβλιογραφία φύλλα φτάνουν μέχρι καὶ τὸ ἔτος 1937. Παρὰ τὸν ἀργὸ ρυθμὸ μὲ τὸν ὁποῖο ἐκδιδόταν (ἓνα περίπου φύλλο τὸ μῆνα), ἡ προσφορά τῆς ἐφημερίδας στὸν ἀντιδικτατορικὸ ἀγῶνα ὑπῆρξε πολὺτιμη⁴⁸.

Ἐνταγμένη στὰ πλαίσια τῆς ἐνωτικῆς πολιτικῆς ποὺ προωθοῦσε ἡ Ο.Κ.Ν.Ε. στὸ χῶρο τῆς νεολαίας εἶναι ἡ ἱδρυση, τὸ καλοκαίρι τοῦ 1936, τοῦ *Ἀντιδικτατορικοῦ Μετώπου Νέων* ἀπὸ ἄτομα ποὺ ἐκπροσωποῦσαν ἓνα εὐρὸ φάσμα πολιτικῶν δυνάμεων⁴⁹.

46. Τοὺς πρῶτους μῆνες τοῦ 1941 ἐκδόθηκαν καὶ ἄλλες ἐφημερίδες ποὺ κυκλοφοροῦσαν μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν. Βλ. Βαρών, *Νεανικὸς τύπος 1941-1945*, ἀρ. 1, σ. 5· ἀρ. 3, σ. 8· ἀρ. 8, σ. 20-23.

47. Περισσότερες πληροφορίες γιὰ τὴν Ὁργάνωση ὑπάρχουν στὸ βιβλίو τοῦ Χρήστου Ν. Τσιντζιλῶνη, *ΟΚΝΕ 1922-1943. Λεωνιστικὸ, Μαχητικὸ Σχολεῖο των Νέων*, Γ' ἐκδοση, Αθήνα 1989. Στις σ. 227-252 τοῦ βιβλίου περιγράφεται ἡ δράση της κατὰ τὴ Μεταξικὴ περίοδο.

48. Γιὰ τὸ περιοδικὸ *Ἡ Νεολαία* ποὺ ἐξέδιδε ἡ Ο.Κ.Ν.Ε. ἄλλοτε τακτικὰ καὶ ἄλλοτε ἄτακτα ἀπὸ τὸ 1922, πολλὲς μνεῖες ὑπάρχουν στὸ βιβλίو τοῦ Χρ. Τσιντζιλῶνη. Βλ. Τσιχνάκης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936*, ἀρ. 54, σ. 147-152. Γιὰ τὴν τελευταία περίοδο ἐκδόσεώς του, τὰ χρόνια 1941-1943, βλ. Βαρών, *Νεανικὸς τύπος 1941-1945*, ἀρ. 7, σ. 16-19.

49. Γιὰ τὴν ἱδρυση τοῦ *Ἀντιδικτατορικοῦ Μετώπου Νέων* βλ. Λιναρδάτος, *4η Αὐγούστου*, σ. 230-231.

Παρά τὰ φιλόδοξα ὅμως σχέδια πού ὑπῆρχαν ἡ δράση τοῦ Α.Μ.Ν. ἀτόνισε πολὺ γρήγορα. Τὸ γεγονός θὰ πρέπει νὰ συνδυαστεῖ μὲ τὴ γενικότερη ἔλλειψη ἀντίδρασης πού παρατηρήθηκε σὲ πολιτικὸ ἐπίπεδο. "Όλα τὰ πολιτικὰ κόμματα τοὺς πρώτους μῆνες τῆς δικτατορίας ἐμφανίζονται ἀπροετοίμαστα μπροστὰ στὴ νέα κατάσταση πού διαμορφώθηκε καὶ χρειάστηκε νὰ περάσει πολὺς καιρὸς ὥσπου νὰ ἀρχίσουν νὰ παίρνουν οὐσιαστικὲς πρωτοβουλίες⁵⁰.

Στις 6 Νοεμβρίου 1936 συνῆλθε σὲ ὁλομέλεια ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ο.Κ.Ν.Ε. καὶ καθόρισε τοὺς τρόπους δράσης της μέσα στὶς νέες συνθῆκες πού εἶχαν δημιουργηθεῖ. Μὲ ἀπόφασή της κάλεσε «ὅλες τὶς ὁργανώσεις τῆς ἐλληνικῆς νεολαίας πού θέλουν τὴν πρόοδό της, νὰ ἐνώσουν τὶς δυνάμεις τους σὲ κοινὸ ἀντιδικτατορικὸ μέτωπο, δίπλα στὸ Λαϊκὸ Μέτωπο τῶν ἀντιδικτατορικῶν δυνάμεων τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ». Ὡς πρῶτο καθῆκον γιὰ τὰ μέλη της ὄρισε τὴν «Ἐξασφάλιση τῆς Ὁμοσπονδίας ἀπ' τὰ χτυπήματα τῆς Ἀσφάλειας, ἀνάδειξη νέων ἀφοσιωμένων στελεχῶν γιὰ τὴν συμπλήρωση τῶν κενῶν πού δημιουργεῖ ἡ τρομοκρατία, δημιουργία καὶ ἀνάπτυξη τοῦ τεχνικοῦ μηχανισμοῦ, πλατεῖα κυκλοφορία ἐντυπου ὕλικου»⁵¹.

Στις ἀρχὲς τοῦ 1937 τὸ Α.Μ.Ν. ἀνασυγκροτήθηκε καὶ περισσότερο ὁργανωμένα κινήθηκε ἐναντίον τῆς δικτατορίας. Στὸ πλαίσιο τῆς δραστηριότητος πού ἀναλαμβάνει εἶναι ἐνταγμένη καὶ ἡ προσπάθεια γιὰ τὴν ἐκδοση ἐντύπων μὲ τὰ ὁποῖα θὰ προπαγανδίζονταν οἱ θέσεις του⁵².

50. Σχετικὰ μὲ τὴν ἀντίδραση πού ὑπῆρξε κατὰ τῆς δικτατορίας βλ. Κολιόπουλος, *Ἐσωτερικὲς καὶ ἐξωτερικὲς ἐξελίξεις 1935-1940*, σ. 391-397. Βλ. ἐπίσης τὸ πρόσφατο ἄρθρο τοῦ Σπύρου Λιναρδάτου, «Ἀντίσταση στὴ δικτατορία τοῦ Μεταξά», *Πρακτικὰ τοῦ Διεθνoῦς Ἱστορικοῦ Συνεδρίου: «Ἡ Ἑλλάδα 1936-1944. Δικτατορία- Κατοχή- Ἀντίσταση»*, Ἀθήνα 1989, σ. 92-97.

51. Χρ. Τσιντζιλώνης, *ὁ.π.*, σ. 228-229. Ἡ ἀπόφασή τῆς ὁλομέλειας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ο.Κ.Ν.Ε. τῆς 6ης Νοεμβρίου 1936 ἀναδημοσιεύεται στὶς σ. 375-378 τοῦ βιβλίου.

52. Γιὰ τὴν ἀνασύνταξη τοῦ Ἀντιδικτατορικοῦ Μετώπου Νέων καὶ τὴ δραστηριότητά του στὸν ἐκδοτικὸ χῶρο τὰ χρόνια 1937-1938 βλ. Λιναρδάτος, *4η Ἀνθολόγισον*, σ. 243-244.

Μέσα στο 1937 κυκλοφορούσε παράνομα ή δακτυλογραφημένη έφημερίδα *Έλευθερία* στην όποία σχολιάζονταν οί έλληνικές έξελίξεις και δημοσιεύονταν άντιδικτατορικά άρθρα⁵³.

Περισσότερο εύπρόσωπη ήταν ή *Φλόγα* που έκδιόταν από τó Α.Μ.Ν. τά χρόνια 1937-1938. Τυπωνόταν στα παράνομα τυπογραφεία του Κ.Κ.Ε. "Όπως σημειωνόταν στο πρώτο φύλλο της, που κυκλοφόρησε στις 8 'Οκτωβρίου 1937, «Τό φύλλο αυτό έκδίδεται σάν όργανο του Πανελληνίου άντιδικτατορικού μετώπου τών Νέων. Φιλοδοξεϊ νά γίνη ό συνδετικός κρίκος τών νέων και νά εΐναι τό βήμα άπ' όπου οί νέοι τής Έλλάδος θα έκφράζουν τις φιλελεύθερες γνώμες των και τις δημοκρατικές άρχές των. Θέλει νά χρησιμεύσει με τή συνεργασία όλων, σάν πηγή άπό τήν όποία θ' άντλοΰν οί νέοι και όλοι οί Έλληνες και δύναμη άλλα και κατευθύνσεις για τόν άγώνα ύπέρ τής έλευθερίας, στην άρχή, για τήν άνάπτυξη του πνευματικού και οικονομικού έπιπέδου τής ελληνικής νεολαίας πιό ύστερα...»⁵⁴. Η μικρή έφημερίδα είχε στο ένεργητικό της σημαντικές έπιτυχίες. Οί άποκαλύψεις της λόγου χάρη για τις έπαφές τής δικτατορίας με τή γερμανική κυβέρνηση προκάλεσαν τήν άντίδραση τών Άγγλων. Η δύσκολη θέση στην όποία βρέθηκε τό καθεστώς είχε ως άποτέλεσμα νά κινηθεϊ πιό συστηματικά έναντίον τής έφημερίδας, που φαίνεται ότι σταμάτησε νά έκδίδεται από τόν Σεπτέμβριο του 1938. Ό Κωνσταντίνος Μανιαδάκης διέταξε τή σύλληψη τών έκδοτών της.

Η έκδοτική δραστηριότητα του Α.Μ.Ν. δέν περιορίστηκε μόνο στην περιοχή τής πρωτεύουσας άλλα άπλώθηκε και στην έπαρχία. "Ετσι ξέρουμε ότι στην Καλαμάτα έβγαιναν δύο χειρόγραφες έφημερίδες τά χρόνια 1938-1939 με πρωτοβουλία του Νίκου Κάραμπελα. Η μία ήταν ό *Νεολαΐος*. Στη σύνταξη τής άλλης, που είχε τόν τίτλο *Λευτεριά*, βοηθοΰσε και ό Ευάγγελος Καββαδίας. Οί δύο έφημερίδες διακινούνταν παράνομα άνάμεσα στα μέλη του

53. Βλ. τό λήμμα άρ. 22.

54. Βλ. τό λήμμα άρ. 27. "Ολόκληρο τό προγραμματικό άρθρο τής έφημερίδας άναδημοσιεύεται στο βιβλίό του Χρ. Τσιντζιλώνη (ό.π., σ. 232-234).

Α.Μ.Ν. τῆς περιοχῆς Μεσσηνίας⁵⁵. Λεπτομερέστερη ὁμῶς περιγραφή γιὰ αὐτὰ τὰ ἔντυπα δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε καθὼς δὲν ἐντοπίστηκαν φύλλα τους.

Παρόμοια δραστηριότητα μὲ αὐτὴ τῆς Καλαμάτας εἶναι βέβαιο ὅτι θὰ ἀναπτύχθηκε καὶ σὲ ἄλλες περιοχὲς τῆς χώρας ἀλλὰ δὲν κατορθώσαμε νὰ βροῦμε σχετικὰ στοιχεῖα.

Τὴν ἴδια περίπου περίοδο, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόδειξη τῆς ὁλομέλειας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ο.Κ.Ν.Ε. ποὺ ἤδη ἀναφέρθηκε, διακινοῦνταν παράνομα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα *Ἡ Νεολαία*, καὶ πολλὰ ἄλλα ἔντυπα σὲ ὅλη τὴ χώρα. Γνωρίζουμε βιβλιογραφικὰ ὅτι στὴν Ἀθήνα κυκλοφοροῦσαν οἱ ἐφημερίδες *Νεανικὴ Δράση* καὶ *Νέος ἀντιφασίστας*· στὴ Δραπετσώνα τοῦ Πειραιᾶ ἡ ἐφημερίδα *Ἀλήθεια*· στὴ Θεσσαλονίκη κυκλοφοροῦσε ἡ ἐφημερίδα *Νεολαία τῆς Θεσσαλονίκης*· στὴ Λαμία ἡ ἐφημερίδα *Νεολαία τῆς Λαμίας*· στὰ Ἰωάννινα ἡ ἐφημερίδα *Νεολαία τῶν Ἰωαννίνων*· στὸ Ἡράκλειο τῆς Κρήτης ἡ ἐφημερίδα *Ἀγγὴ*· στὸ Βόλο ἡ ἐφημερίδα *Λευτεριά*⁵⁶. Τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς δικτατορίας κυκλοφοροῦσε παράνομα στὴν Ἀθήνα, στὸ φοιτητικὸ κυρίως ὥρο, τὸ πολυγραφημένο περιοδικὸ *Εὐνήμα*⁵⁷.

Ὅλα ὁμῶς τὰ παραπάνω ἔντυπα, μικρὸ μόνο μέρος μιᾶς ἐκδοτικῆς παραγωγῆς τῆς ὁποίας ὁ ὄγκος εἶναι ἀπροσδιόριστος, δὲν συμπεριλήφθηκαν στὴν καταγραφή ἐπειδὴ δὲν ἔχουμε περισσότερα στοιχεῖα γιὰ αὐτὰ οὔτε γνωρίζουμε τίς ἀκριβεῖς χρονολογίες ἐκδόσής τους. Συντάκτες τους ἦταν κομμουνιστὲς νεολαῖοι ποὺ κάτω ἀπὸ τίς ἐξαιρετικὰ δύσκολες συνθῆκες τῆς ἐπαρχίας⁵⁸

55. Βλ. Νίκος Καράμπελας, *Μεσσηνιακὸ βιογραφικὸ λεξικό*, Καλαμάτα 1962, σ. 152-153. Γιὰ τίς δύο ἐφημερίδες βλ. τὰ λήμματα ἀρ. 40 καὶ 41 ἀντίστοιχα.

56. Βλ. Χρ. Τσιντζιλώνης, *ὁ.π.*, σ. 234.

57. Γιὰ τὸ περιοδικὸ βλ. Βαρών, *Νεανικὸς τύπος 1941-1945*, ἀρ. 2, σ. 6-7.

58. Γιὰ τὴν ἐκδοση καὶ τὴ διακίνηση τοῦ κομμουνιστικοῦ τύπου κατὰ τὴ δεκαετία τοῦ 1930 καὶ τὴν παράνομη οὐσιαστικὰ κυκλοφορία του στὴν ἐπαρχία βλ. τίς ἐνδιαφέρουσες ἐπισημάνσεις ποὺ περιέχονται στὸ βιβλίο τοῦ

προσπαθοῦσαν νὰ πολεμήσουν μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἔκριναν προσφορότερο τῇ δικτατορίᾳ. Οἱ ἀπόπειρές τους, τὶς περισσότερες φορές, δὲν εἶχαν διάρκεια. Θὰ ἐκδόθησαν ἴσως ὀρισμένα φύλλα πρὶν ἐπέμβουν οἱ κατασταλτικὲς δυνάμεις τοῦ κράτους καὶ διακόψουν τὴν ἐκδοσὴν⁵⁹.

3. Προσκοπικὰ ἔντυπα

Ἡ ἀνοδος στὴν ἐξουσία τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου βρῆκε τὶς ἐλληνικὲς προσκοπικὲς ὁμάδες σὲ πλήρη δράση. Τὸ Σῶμα Ἑλλήνων Προσκοπῶν ποὺ εἶχε ἐπίσημα ἰδρυθεῖ μὲ τὸ νόμο 1066/1917 ἀποτελοῦσε τὴν πολυαριθμότερη νεανικὴ ὀργάνωση τοῦ Μεσοπολέμου καὶ ἀριθμοῦσε τὸ 1935 16.600 μέλη⁶⁰. Ἀξιόλογη δράση ἀνέπτυσσε καὶ τὸ νεότερο σχετικὰ Σῶμα Ἑλληνίδων Ὀδηγῶν ποὺ εἶχε ἰδρυθεῖ μὲ τὸ νόμο 2949/1931 καὶ στὰ τέλη τοῦ 1937 διατηροῦσε στὶς τάξεις του 1146 μέλη⁶¹.

Ἡ δράση τοῦ Σ.Ε.Π. δὲν περιοριζόταν μόνο στὴν ὀργάνωση ψυχαγωγικῶν ἐκδηλώσεων ἀλλὰ εἶχε νὰ ἐπιδείξει σημαντικὸ ἔργο καὶ στὸν ἐκδοτικὸ τομέα. Ἀπὸ σχετικὴ ἔρευνα ποὺ ἔγινε προέκυψε ὅτι τὰ χρόνια 1915-1936 τυπώθηκαν μὲ πρωτοβουλία προσκοπικῶν ὁμάδων σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς ἐλληνικῆς ἐπικράτειας 25 ἡμερηίδες καὶ περιοδικὰ. Ἀπὸ τὰ ἔντυπα αὐτὰ τὸ μοναδικὸ

⁵⁹ Ἀγγ. Ἐλεφάντη, *Ἡ ἐπαγγελία τῆς ἀδύνατης ἐπανάστασης. Κ.Κ.Ε. καὶ ἀστισμὸς στὸν Μεσοπόλεμο*, Β' ἐκδοσὴ, Ἀθήνα 1979, σ. 300-303.

⁵⁹. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ ἡμερηίδα *Λευτεριά* ποὺ κυκλοφόρησε στὸ Βόλο τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ 1937. Γιά τὶς συνθήκες κάτω ἀπὸ ὁποῖες τυπωνόταν ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Ἀχιλλέα Μπλάνα ποὺ ὑπῆρξε ἓνας ἀπὸ τοὺς συντάκτες τῆς (βλ. Χρ. Τσιντζιλώνης, *ὁ.π.*, 234-235 καὶ 237-238).

⁶⁰. Γιά τὴν πορεία τοῦ Σώματος Ἑλλήνων Προσκοπῶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἱδρύσεώς του μέχρι τὸ 1922 βλ. Ἡσαΐας Ἡσαΐας, *Ἱστορία τοῦ ἐλληνικοῦ προσκοπισμοῦ*, τ. 1, Ἀθήνα 1949. Βλ. ἀκόμα Ἀντώνης Λιάκος, *Ἡ ἐμφάνιση τῶν νεανικῶν ὁργανώσεων. Τὸ παράδειγμα τῆς Θεσσαλονίκης*, Ἀθήνα 1988, σ. 28-29.

⁶¹. Βλ. σχετικὰ π. Ἡ Χαρὰ τῆς Ὀδηγοῦ, τχ. 1/2, Ἰανουάριος - Φεβρουάριος 1938, σ. 12-13.

πού συνέχισε νὰ ἐκδίδεται καὶ τὴν περίοδο πού μᾶς ἀπασχολεῖ ἦταν τὸ περιοδικὸ *Προσκοπικὴ Ἠχώ* πού πρωτοεκδόθηκε στὸ Κáιρο τὸ 1924. Τὰ χρόνια 1928-1929 καὶ 1931, γιὰ ἀγνωστους λόγους, διέκοψε τὴν ἐκδόσή του. Ἀπὸ τὸ 1933, πού ἡ ἔδρα του μεταφέρθηκε στὴν Ἀθήνα, κυκλοφοροῦσε ἀνελλιπῶς μέχρι τὸ 1937 τουλάχιστον καὶ ἀποτελοῦσε τὸ ἐπίσημο ὄργανο τοῦ Σ.Ε.Π.⁶².

Στὰ χρόνια τῆς δικτατορίας, παράλληλα σχεδὸν μὲ τὴν ἐπίσημη ἐκδοση τοῦ Σ.Ε.Π., ἐκδίδονται καὶ ἄλλα προσκοπικὰ ἐντυπα. Στὸν κατάλογο περιλαμβάνονται 12 συνολικὰ ἀπὸ τὰ ὅποια μόνο 5 ἔγινε δυνατόν νὰ ἐντοπιστοῦν ὀρισμένα τεύχη τους ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα 7 ἐξακολουθοῦν νὰ λανθάνουν. Τὰ ἐντυπα αὐτὰ ἐκδόθηκαν ἀπὸ τοπικὲς ὁμάδες στὴν Ἀθήνα (*Πιγκουῖνος, Προσκοπικὴ Ζωή*)⁶³, στὸ Κáιρο (δύο μὲ τὸν τίτλο *Ὁ Λύκος*)⁶⁴, στὴ Λάρισα (*Πρόσκοπος, Τρυφίλλι*)⁶⁵, στὴν Ἀλεξάνδρεια (*Νάρκη*)⁶⁶, στὴν Ἀνδρο (*Προσκοπικὴ Ἠχώ*)⁶⁷, στὸ Ἡράκλειο (*Τὸ Φύλλο τῆς Ἐνωμοτίας*)⁶⁸, στὴν Καλαμάτα (*Πρόσκοπος*)⁶⁹, στὴ Σύρο (*Προσκοπικὰ Φύλλα*)⁷⁰, καὶ στὸν Πειραιᾶ (*Μηνιαῖον Δελτίον*)⁷¹. Ἡ ὕλη τους εἶναι ταυτόσημη. Δημοσιεύουν κείμενα, ἀνυπόγραφα ἢ ψευδώνυμα κατὰ κανόνα, πού ἔχουν σχέση μὲ τὸν προσκοπισμὸ (ποιήματα, διηγήματα, παιγνίδια, γρίφους, διαγωνισμούς). Ὅλα τους ἀποπνέουν ζωντάνια καὶ φρεσκάδα.

Τὴν ἴδια περίοδο ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸ Σ.Ε.Ο. τὸ μοναδικό, ὅσο τουλάχιστο γνωρίζουμε, προπολεμικὸ ἐντυπὸ του. Πρόκειται γιὰ

62. Βλ. Τσιγκάκης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936*, αρ. 76, σ. 205-209.

63. Βλ. τὰ λήμματα ἀρ. 5 καὶ ἀρ. 14.

64. Βλ. τὰ λήμματα ἀρ. 10 καὶ ἀρ. 31.

65. Βλ. τὰ λήμματα ἀρ. 51 καὶ ἀρ. 52.

66. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 57. Καταλογογραφεῖται ἐπίσης ἀπὸ τὴν Βαρών, *Νεανικὸς τύπος 1941-1945*, ἀρ. 6, σ. 15.

67. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 24.

68. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 43.

69. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 46.

70. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 44.

71. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 20.

τὸ εὐπρόσωπο μηνιαῖο περιοδικὸν Ἡ Χαρὰ τῆς Ὀδηγοῦ πού κυκλοφόρησε τὰ χρόνια 1938-1939 ἔχοντας ὡς κύριο σκοπὸ τὴν παρουσίαση τῆς δραστηριότητος τοῦ Σώματος⁷². Τὶς ἀνάγκες τοῦ Σ.Ε.Ο. ἀπὸ τὴν ἱδρυσὴ του μέχρι τότε ἐξυπηρετοῦσε τὸ περιοδικὸν Προσκοπικὴ Ἡχὼ τοῦ Σ.Ε.Π.

Ἡ προσπάθεια τῆς δικτατορίας γιὰ τὴ χειραγώγηση τῆς νεολαίας, ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, τὴν ἔφερε σὲ ἀντιπαράθεση μὲ τὸ Σ.Ε.Π. καὶ τὸ Σ.Ε.Ο. Καὶ αὐτὸ συνέβη παρόλο πού ἐπικεφαλῆς τῶν δύο Σωμάτων ἦταν ὁ Διάδοχος Παῦλος καὶ ἡ Πριγκήπισσα Εἰρήνη ἀντίστοιχα. Ἡ πρώτη ἀντίθεση ὑπῆρξε μὲ τὴ δημοσίευση τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 334/1936 μὲ τὸν ὁποῖο ἱδρύθηκε ἡ Ε.Ο.Ν. Τὰ ἐπόμενα χρόνια, ὅταν τὸ καθεστῶς ἐπιδίωξε νὰ ἐντάξει ὅλους τοὺς ὀργανωμένους καὶ μὴ νέους τῆς χώρας στὴν Ε.Ο.Ν., οἱ προστριβὲς ἀποτελοῦσαν πιά κανόνα. Ἡ λύση δόθηκε μὲ τὸν ἀναγκαστικὸν νόμον 1798/1939 «περὶ Ἑθνικῆς καὶ Ἡθικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεολαίας», μὲ τὸν ὁποῖο διαλύθηκαν ὅλες οἱ προσκοπικὲς ὀργανώσεις⁷³.

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι οἱ ἐξελίξεις αὐτὲς πολὺ λίγο σχολιάζονται στὰ προσκοπικὰ ἔντυπα πού ἀναφέρθηκαν πρὸ πάνω. Σπάνια δημοσιεύεται κάποιον ἐπώνυμον ἄρθρον πού νὰ ἀντιπολιτεύεται τὴ δικτατορία σχετικὰ μὲ τὸ πρόβλημα πού εἶχε ἀνακύψει. Ὁ ἔντονος τρόπος ὅμως μὲ τὸν ὁποῖο προβάλλονται τὰ μηνύματα τὰ ὁποῖα ἐκδίδουν κατὰ καιροὺς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν δύο Σωμάτων πού, ὅπως ἀναφέραμε ἦταν μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογένειας, ἀφήνουν νὰ ἐννοηθεῖ ὅτι ὑπέβασκε κάποια σοβαρὴ κρίση στὶς σχέσεις τους μὲ τὸ καθεστῶς.

Δὲν πρέπει, τέλος, νὰ μείνει ἀσχολίαστο τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τὰ 13 ἔντυπα πού ὑπάρχουν στὸν κατάλογο τὰ 5 πρωτοεκδόθηκαν τὸ 1939. Εἶναι ἡ περίοδος πού τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου

72. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 28.

73. Γιὰ τὴ διάλυση τῶν προσκοπικῶν ὁμάδων ἀπὸ τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου βλ. Λιναρδάτος, 4η Αὐγούστου, σ. 160-161. Καὶ ἀκόμα Κολιόπουλος, Ἑσωτερικὲς καὶ ἐξωτερικὲς ἐξελίξεις 1935-1940, σ. 387.

προετοιμάζει μεθοδικὰ τὴ διάλυση τῶν προσκοπικῶν ομάδων. Δὲν ἀποκλείεται λοιπὸν ἡ ἔκδοσή τους νὰ ὑποκινήθηκε ἀπὸ τὸ Σ.Ε.Π. ὡς μιὰ ἐπίδειξη δυνάμεις γιὰ νὰ καταδείξει τὴν ἐπιρροή ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἀσκεῖ στὴν ἐπαρχία. Ἀκόμα ὅμως καὶ ἂν δὲν συνέβη αὐτό, ὅσοι πρωτοστάτησαν στὴν ἔκδοση τῶν ἐντύπων, φαίνεται ὅτι ἦταν ἐνήμεροι τῶν ἐξελιζέων ποὺ κυφοροῦνταν. Ἡθελαν ἔτσι νὰ ὑπογραμμίσουν τὴν ἀντίθεσή τους στὴν προσπάθεια περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας ἔκφρασης.

4. Μαθητικὰ ἔντυπα

Ἀπὸ τὰ μαθητικὰ ἔντυπα ποὺ κυκλοφοροῦσαν τὰ χρόνια πρὶν τὸ 1936 ἐξακολούθησαν νὰ ἐκδίδονται ὁ Ἀθηναῖος (Ἀθήνα 1928-1942), ἡ Γλαῦξ (Μανσούρα 1931-1939), ἡ Ἐλεύθερη Ἑργασία (Παλαιὸ Φάληρο / Ἑλληνικὸ 1931-1940), Ἡ Ζωὴ τοῦ Σχολείου (Ἀθήνα 1931-1938), ἡ Μαθητικὴ Ζωή (Ἀθήνα 1931-1938), Ὁ Σπετσιώτης (Σπέτσες 1931-1938), καὶ Τὸ Σχολεῖο μας (Ἀθήνα 1925-1940)⁷⁴. Σχεδὸν ὅλα ἀποτελοῦσαν δημιουργίες μαθητῶν καὶ μαθητριῶν γνωστῶν Ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Ἀθῆνας.

Τὴν περίοδο 1936-1941 ἐκδόθηκαν 18 μαθητικὰ ἔντυπα. Στὴ συντριπτικὴ πλειοψηφία τους προέρχονταν ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς Αἰγύπτου. Ὁκτὼ εἶχαν τόπο ἔκδοσης τὴν Ἀλεξάνδρεια (Ἑρμῆς, Νέα Γενεά, Μαθητικὸς Κάλαμος, Τ' Ἀγκάθι, Παιδικὸ Πνεῦμα, Μαθητικὴ Φωνή, Τὸ Περιοδικό μας, Ἑφημεριδοῦλα)⁷⁵, τρία τὴν Μανσούρα (Νεολαία, Στίβος, Λογοτεχνικὸς Βωμός)⁷⁶, καὶ ἓνα τὸ Πόρτ Σάιντ (Ἀθηνᾶ).⁷⁷ Ἐκτὸς ἀπὸ Τ' Ἀγκάθι, ποὺ ἦταν σατυρικό, καὶ τὴ Νέα Γενεά, ποὺ ἦταν μᾶλλον ποικίλης ὕλης, ὅλα τὰ

74. Βλ. Τσιγκάκης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936*, ἀρ. 218, σ. 516-517· ἀρ. 216, σ. 508-511· ἀρ. 212, σ. 500-502· ἀρ. 215, σ. 505-507· ἀρ. 222, σ. 521· ἀρ. 217, σ. 512-515· καὶ ἀρ. 108, σ. 271-274.

75. Γιὰ τὰ περιοδικὰ αὐτὰ τῆς Ἀλεξάνδρειας βλ. τὰ λήμματα ἀρ. 6, 16, 17, 21, 30, 33, 34 καὶ 38 ἀντίστοιχα.

76. Γιὰ τὰ περιοδικὰ αὐτὰ τῆς Μανσούρας βλ. τὰ λήμματα ἀρ. 8, 26 καὶ 39 ἀντίστοιχα.

77. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 1.

ὑπόλοιπα ἐκδίδονταν ἀπὸ τὶς μαθητικὲς κοινότητες διαφόρων σχολείων. Ἡ παράδοση τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Αἰγύπτου, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀναλάβει στὸ παρελθὸν σπουδαῖες ἐκδοτικὲς πρωτοβουλίες, φαίνεται ὅτι συνεχίστηκε, μὲ ἐντονότερο ρυθμό, καὶ τὴν περίοδο 1936-1941.

Στὰ Βαρῶσια τῆς Κύπρου ἐκδόθηκε στὶς ἀρχὲς τοῦ 1940 ἀπὸ τὴ μαθητικὴ κοινότητα τῆς Α.Ε.Σ. Βαρωσίων τὸ φιλολογικὸ περιοδικὸ *Μαθητικὴ Φωνή*. Τὸ ἔντυπο ὅμως λανθάνει καὶ δὲν μποροῦμε νὰ ἐκφράσουμε περισσότερες κρίσεις γιὰ τὸ περιεχόμενό του⁷⁸.

Ἀπὸ τὴν ἔρευνά μας προέκυψε ὅτι στὸν κυρίως ἑλληνικὸ χῶρο ἐκδόθηκαν τέσσερα μόνο μαθητικὰ ἔντυπα. Ἀναφέρονται κατὰ χρονολογικὴ σειρά. Στὸ Ληξούρι, τὰ χρόνια 1936-1937, τρεῖς μαθητὲς (Κώστας Λιναρδάτος, Σπύρος Λιναρδάτος, Παναγῆς Λοβέρδος) συνέτασσαν τὸ δακτυλόγραφο περιοδικὸ *Προσπάθεια*⁷⁹. Οἱ μαθητὲς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου καὶ Δ. Β. Ἐλευθεριάδου ἐξέδιδαν στὴν Ἀθήνα τὰ χρόνια 1938-1940 τὸ περιοδικὸ *Ἔργα καὶ Ἡμέραι*⁸⁰. Στὸν Πειραιᾶ, κατὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1939/1940, οἱ μαθήτριες τοῦ Παρθεναγωγείου-Λυκείου «Ἑλληνισμός» Κυριάκου Σταυριανοῦ ἐξέδωσαν ἓνα τεῦχος-λεύκωμα μὲ τὸν τίτλο *Ἡ Φωνὴ τοῦ Θρανίου*⁸¹. Οἱ μαθητὲς, τέλος, τῆς κοινότητος Λαιμοῦ Πρεσπῶν Φλώρινας κατὰ τὸ 1939 τύπωναν τὸ περιοδικὸ *Ἀυγὴ* ποὺ λανθάνει⁸². Ἀπὸ τὰ παραπάνω περιοδικὰ ξεχωρίζουν τὰ *Ἔργα καὶ Ἡμέραι* γιὰ τὴν προσεγμένη ὕλη τους.

Τὸ ἴδιο χρονικὸ διάστημα θὰ ἐκδόθηκαν καὶ σὲ ἄλλες, ἐπαρχιακὲς κυρίως, πόλεις χειρόγραφες ἢ δακτυλογραφημένες ἐφημερίδες ἀπὸ μικροὺς μαθητὲς. Ὅπως ὅμως πάντα συμβαίνει μὲ τὶς προσωπικὲς αὐτὲς δημιουργίες μόνο τυχαῖα μποροῦν νὰ ἀνυρεθοῦν.

78. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 53.

79. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 11.

80. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 37.

81. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 48.

82. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 50.

Ἰδιάζουσα εἶναι ἡ περίπτωση τῆς μικρῆς ἐφημερίδας Ἀναμόρφωσις πού κυκλοφοροῦσε τὰ χρόνια 1938-1940. Τὴν ἐξέδιδαν τὰ παιδιὰ τῆς Φυλακῆς - Σχολῆς Ἀβέρωφ μετὰ τὴ συνεργασία ὑπαλλήλων τοῦ Ἰδρύματος. Ἐντάχθηκε σὲ αὐτὴ τὴν κατηγορία ἐπειδὴ ἡ ὕλη της, πού παρουσιάζει μεγάλο ἐνδιαφέρον, ἔχει ἄμεση σχέση μετὰ τὰ μαθητικὰ ἔντυπα⁸³.

Ὅπως φαίνεται λοιπὸν κατὰ τὴν περίοδο τῆς δικτατορίας τῆς 4ης Αὐγούστου, στὴν κυρίως Ἑλλάδα, ἐκδόθηκε πολὺ μικρὸς ἀριθμὸς μαθητικῶν ἔντυπων. Ἡ ἀτολμία πού δείχνουν μαθητὲς καὶ μαθήτριες γιὰ τὴν ἀνάληψη ἐκδοτικῶν πρωτοβουλιῶν ἔχει σίγουρα σχέση μετὰ τὸ κλίμα φόβου πού εἶχε καλλιεργήσει τὸ καθεστῶς. Τὰ χρόνια πρὶν τὸ 1936 δεκάδες μαθητικὰ ἔντυπα τυπώθηκαν ἀπὸ τὶς μαθητικὲς κοινότητες σχολείων ὅλης τῆς χώρας. Ὁ ἐκδοτικὸς ὀργανισμὸς πού παρατηρήθηκε ἀνακόπηκε καθὼς ἡ δικτατορία κατάργησε τὸν ἐπιτυχημένο αὐτὸ θεσμό⁸⁴. Οἱ μαθητὲς καὶ οἱ μαθήτριες ὑποχρεώνονταν ἀπὸ τότε καὶ στὸ ἐξῆς νὰ διαβάζουν συγκεκριμένα ἔντυπα (ἠθικοθησκευτικὸ περιεχομένου ἢ ὅσα ἐξέδιδε ἡ δικτατορία) χωρὶς νὰ ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ ἀναπτύξουν τὸ δικό τους προβληματισμό⁸⁵.

83. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 35.

84. Βλ. Αποστόλης Ανδρέου - Χρῆστος Τζήκας, «Τὸ μαθητικὸ ἔντυπο», π. Διαβάζω, τχ. 268, 24 Ιουλίου 1991, σ. 49-51.

85. Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ παράδειγμα τοῦ Γυμνασίου Βόλου. Ἡ Σχολικὴ Βιβλιοθήκη του, μετὰ βάσιν τὸ ὑπ. ἀρ. Πρ. 22/12 Ἀπριλίου 1937 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, γράφτηκε συνδρομητρίκῃ σὲ 16 περιοδικὰ γιὰ τὴν ἠθικοθησκευτικὴ καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴ μόρφωση τῶν μαθητῶν οἱ ὅποιοι τὰ δανείζονταν γιὰ νὰ τὰ διαβάσουν. Τὰ περιοδικὰ αὐτὰ ἦσαν τὰ ἐξῆς: «Θεολογία», «Ἐκπαιδευτικὸν Δελτίον», «Μεγάλῃ Σχολικῇ Ἐγκυκλοπαιδεῖα», «Σχολικὴ Ἀγωγή», «Τὸ Βουνό», «Ἐρευνα», «Ἀεροχημικὴ Ἀμυνα», «Ἀεροπλοΐα», «Ἀνάπλασις», «Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων», «Οἰκογενειακὴ Ζωή», «Ἐθνικὴ Νεολαία», «Ἐκπαιδευτικά», «Συνταξιούχος», «Ἐκκλησιαστικὸν Βῆμα», «Ἑλληνικὴ Ἀγωγή». Βλ. σχετικὰ Κώστας Δ. Μαυρομαμάτης, «Ἱστορικὰ στοιχεῖα τῆς λειτουργίας τοῦ σχολείου κατὰ τὴν περίοδο 1934-1940», *Αναμνηστικὸ Δεῦκωμα Δεύτερης πεντηκονταετίας (1934-1987) Ἰου Γυμνασίου-Λυκείου Βόλου*, Βόλος 1988, σ. 68-69.

5. "Έντυπα ποικίλης ύλης

Στην ένότητα αυτή έχουν ένταχθει όσα έντυπα άπευθύνονται σε όλους άνεξαίρετως τούς νέους με κύριο στόχο την ψυχαγωγή-σή τους. Τυπώνονται άπό έκδοτικούς οίκους ή εταιρείες σε πολύ μεγάλο αριθμό φύλλων και καλύπτουν όλόκληρη την έλληνική επικράτεια.

Πρίν την δικτατορία είχε επιχειρηθεί ή έκδοση πολλών περιοδικών αυτού του είδους χωρίς όμως πάντα θετικά άποτελέσματα. Τό ιστορικό πιά περιοδικό *Ή Διάπλασις τών Παίδων*, πού είχε μιá αδιάπτωτη πορεία άπό τό 1879, συνέχισε και την περίοδο πού μās άπασχολεί την έκδοσή του⁸⁶. Και κοντά του ό *Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός της Νεότητος* (Άθήνα 1924-1941)⁸⁷ καθώς επίσης ό *Παιδικός Κόσμος* (Άθήνα 1930-1941)⁸⁸. Καθένα τους είχε δημιουργήσει τό δικό του κοινό. Δέν αντιμετώπιζαν επίσης σοβαρά οικονομικά προβλήματα εξαιτίας τών όποίων θα άνέστελλαν την έκδοσή τους. Ή στάση πού τήρησαν άπέναντι στις πολιτικές αλλαγές μάλλον ήταν αδιάφορη γι' αυτό και έπιβίωσαν.

Στή διάρκεια της δικτατορίας στα παραπάνω περιοδικά προστέθηκαν ακόμη τρία. Στα τέλη του 1936 βγήκε άπό τόν Έκδοτικό Οίκο Γεώργ. Παπαδημητρίου *Ή Χαρά τών Παιδιών* πού συνέχισε άπρόσκοπτα, κάθε δεκαπενθήμερο, την έκδοσή της μέχρι τά τέλη του 1940, όπότε και άναγκάστηκε νά τή διακόψει εξαιτίας του πολέμου της Άλβανίας⁸⁹. Άπό τόν Νοέμβριο του 1937 άρχισε νά κυκλοφορεί με φιλόδοξους στόχους ή έβδομαδιαία επi-θεώρηση *Ο Πυρρός της Νεότητος*, αλλά πολύ γρήγορα, τόν Φε-

86. Ή πλούσια βιβλιογραφία πού υπάρχει για τό ιστορικό αυτό περιοδικό είναι συγκεντρωμένη στα βιβλία: Καρπόζηλου, *Νεανικός τύπος 1830-1914*, αρ. 22, σ. 77-111. Έπίσης Βίκυ Πάτσιου, *«Ή Διάπλασις τών Παίδων» (1879-1922). Τό πρότεπο και ή συγκρότησή του*, έκδ. Ι.Α.Ε.Ν. αρ. 15 Άθήνα 1987.

87. Βλ. Τσιγκάκης, *Νεανικός τύπος 1915-1936*, αρ. 94, σ. 243-247.

88. Βλ. Τσιγκάκης, *Νεανικός τύπος 1915-1936*, αρ. 201, σ. 474-478.

89. Βλ. τό λήμμα αρ. 7.

βρουάριο τοῦ 1938, ὑποχρεώθηκε νὰ προσγειωθεί στὴν πραγματικότητα⁹⁰. Ὁ γνωστὸς Ἐκδοτικὸς Οἶκος Πέτρου Δημητράκου, ποὺ καὶ στὸ παρελθὸν εἶχε ἐκδώσει ἀξιόλογα νεανικὰ περιοδικὰ, κυκλοφόρησε στὶς ἀρχές τοῦ 1939 τὴν ἐβδομαδιαία ἐκδοση *Τὸ Περιοδικό μας*, χωρὶς ὅμως ἐπιτυχία ἀφοῦ τὴν ἀνέστειλε τὸν Ἰούλιο τοῦ ἴδιου ἔτους⁹¹.

Ἡ ἀποτυχία ποὺ γνώρισαν τὰ δύο τελευταῖα ἔντυπα καὶ ἡ μετὰ βίας διάσωση τῆς *Χαρᾶς τῶν Παιδιῶν* ὀφειλόταν σὲ πολλοὺς λόγους. Ὁ κυριότερος ἦταν ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὕλη τους, προσπάθησαν νὰ ἀντιγράψουν ἀντὶ νὰ προτείνουν κάτι νέο. Σὲ ἓνα χῶρο ὅμως ὅπου κυριαρχοῦσε ἓνα περιοδικὸ περιωπῆς, ὅπως *Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων*, ἀκόμα καὶ ἡ ἀντιγραφὴ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐπιτυχημένη.

Γιὰ νὰ μὴ μένουμε ὅμως μόνο στὰ ἀρνητικὰ, πρέπει νὰ τονίσουμε ὅτι τὰ τρία αὐτὰ ἔντυπα, ἄλλο περισσότερο καὶ ἄλλο λιγότερο, ἔφεραν ὀρισμένες καινοτομίες. Διέθεταν χρωματιστὰ ἐξώφυλλα καὶ δημοσίευαν πολλὰ σκίτσα ἢ φωτογραφίες. Ἐπειτα, κυρίως *Τὸ Περιοδικό μας*, ἦταν εἰκονογραφημένο⁹². Χρειάστηκε νὰ περάσει ἡ Κατοχὴ γιὰ νὰ ἐκδοθοῦν, μὲ μεγάλη ἐπιτυχία, παρόμοια ἔντυπα. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀποψη λοιπὸν τὰ ἔντυπα πρωτοπόρησαν. Δὲν ἀρκοῦσε ὥστόσο μόνο αὐτὸ γιὰ νὰ ἐπιζήσουν κυκλοφοριακά.

Ἡ ἐπιθεώρηση *Ὁ Πυρσὸς τῆς Νεότητος* παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καὶ γιὰ ἓνα ἐπιπλέον λόγο. Τὴν περίοδο ἐκδόσῃς της, ἡ *Προσκοπικὴ Ἠχώ*, ποὺ ἀποτελοῦσε ὅπως εἶδαμε πιὸ πάνω τὸ ἐπίσημο ὄργανο τοῦ *Σώματος Ἑλλήνων Προσκόπων*, εἶχε ἀναστείλει τὴν ἐκδόσή της. Τὸ κενὸ ποὺ δημιουργήθηκε ἐπεδίωξε προσφυῶς νὰ καλύψει τὸ νέο ἔντυπο ἀποβλέποντας, μεταξὺ ἄλλων, καὶ στὴν αὐξηση τῆς κυκλοφορίας του. Ἀσχετα μὲ τὴν ἐπι-

90. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 25.

91. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 42.

92. Τὴν προσφορὰ αὐτὴ τοῦ περιοδικοῦ ἐπισημαίνει στὸ βιβλίο του καὶ ὁ Δ. Χανός, *Τὸ παιδικὸ λαϊκὸ φυλλάδιο-περιοδικό-βιβλίο*, Αθήνα 1991, σ. 62.

τυχία ἢ ὄχι τῆς προσπάθειάς της ἐκεῖνο τὸ γεγονός πού ἔχει σημασία εἶναι ὅτι σὲ κάθε φύλλο του δίνονται ἀναλυτικὲς περιγραφές γιὰ δραστηριότητες πού ἀνέπτυσαν προσκοπικὲς ομάδες. Γιὰ μιὰ περίοδο ρευστὴ καὶ ἰδιαίτερα κρίσιμη, τόσο γιὰ τὸ Σῶμα Ἑλλήνων Προσκόπων ὅσο καὶ γιὰ τὸ Σῶμα Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν, ἡ προσφορὰ αὐτῆ τοῦ ἐντύπου εἶναι πολύτιμη.

Ἀπὸ βιβλιογραφικὴ μνεῖα γνωρίζουμε ὅτι στὶς ἀρχές τοῦ 1937 ὁ γνωστὸς παιδαγωγὸς Μιχάλης Παπαμαῦρος διεύθυνε τὸ δεκαπενθήμερο περιοδικὸ *Παιδικὴ Βιβλιοθήκη* πού ἐκδιδόταν στὴν Ἀθήνα⁹³. Δὲν ἔχουμε ὅμως σαφὴ γνώμη γιὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ ἐντύπου οὔτε γνωρίζουμε τὴ διάρκεια τοῦ τολμήματος. Εἰκάζεται ὅμως ὅτι δὲν θὰ ξεπέρασε τοὺς λίγους μῆνες ἂν λάβουμε ὑπόψη ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ εἶχε εὐνοϊκὴ διάθεση πρὸς τὴν Ἀριστερὰ καὶ πολὺ δύσκολα τὸ καθεστῶς θὰ ἀνεχόταν μιὰ τέτοια παρέμβαση στὸν «προσφιλή» του χῶρο τῆς νεολαίας.

Ἀπὸ τὴν ἐνότητα αὐτὴ δὲν μπορούσε νὰ λείψει καὶ ὁ ἀθλητισμός. Πάλι ἔμμεσα γνωρίζουμε ὅτι τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ 1937 κυκλοφοροῦσε ἡ τρισεβδομαδιαία ἐφημερίδα *Ἀθλητικὴ Νεολαία* ἀλλὰ, παρὰ τίς προσπάθειες πού καταβάλαμε, δὲν ἐντοπίσαμε φύλλα της⁹⁴. Μποροῦμε ὅμως νὰ μαντέψουμε πὼς κύριος στόχος τοῦ ἐντύπου θὰ ἦταν ἡ παρουσίαση τῆς ἰδιαίτερα ἐντονῆς ἀθλητικῆς κίνησης τῆς ἐποχῆς καθὼς ἐπίσης καὶ τῶν διαφορῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ε.Ο.Ν. Δὲν εἶχαν ἄλλωστε περάσει παρὰ λίγοι μῆνες ἀπὸ τὴ διοργάνωση τῶν Ἑνδέκατων Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων στὸ Βερολίνο. Ἐκεῖ τὸ καθεστῶς τοῦ Χίτλερ εἶχε δώσει ἄθλια δείγματα γραφῆς πὼς ἐννοοῦσε τὸν ἀθλητισμό. Τὸ κακέκτυπο ἀντίγραφό

93. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 23. Γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ παιδαγωγοῦ καὶ τίς ἀπόψεις πού ἐξέφραζε ἡ πληρέστερη μελέτη εἶναι τοῦ Χάρη Σακελλαρίου, *Μιχ. Παπαμαῦρος. Ἡ ζωὴ - Οἱ διώξεις - Το ἔργο του*, Αθήνα 1985. Στηρίζεται σὲ μιὰ πλούσια βιβλιογραφία ἀλλὰ κάνει χρῆση καὶ πολλῶν ἀνέκδοτων πηγῶν πού προέρχονται ἀπὸ ἓνα τμῆμα τοῦ ἀρχείου Μ. Παπαμαύρου τὸ ὁποῖο βρίσκεται στὴν κατοχὴ τοῦ συγγραφέα.

94. Βλ. τὸ λῆμμα ἀρ. 13.

του τῆς 4ης Αὐγούστου εἶχε πολλά διδαχτεῖ καὶ ἀκολουθοῦσε κατὰ πόδας ἔστω καὶ παραπατώντας⁹⁵.

6. Λογοτεχνικά ἔντυπα

Μιά περίοδος ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἐργώδη προσπάθεια τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος γιὰ τὸν περιορισμὸ κάθε ἐλευθέρης ἔκφρασης εἶναι φυσικὸ νὰ ἔχει νὰ ἐπιδείξει ἐλάχιστες λογοτεχνικὲς ἀπόπειρες.

Ἀπὸ τὰ νεανικὰ περιοδικὰ μὲ λογοτεχνικὲς φιλοδοξίες τῆς προδικτατορικῆς περιόδου ἐξακολούθησαν νὰ βγαίνουν τὰ *Ἑπειρωτικά Φύλλα* (Ἰωάννινα 1936), τὰ *Μαθητικά Γράμματα* (Ἀθήνα 1936-1938 καὶ 1943-1944) ἡ *Μακεδονικὴ Νεολαία* (Θεσσαλονίκη 1934-1937) καὶ ἡ *Νέα Πνοή* (Θεσσαλονίκη 1936-1938)⁹⁶.

Σὲ αὐτὰ ἦλθαν νὰ προστεθοῦν μόλις ἑξὶ ποὺ ἦταν τὰ ἐξῆς: *Τὰ Νειᾶτα* (Ἀθήνα 1936-1937), *Νεότης* (Πειραιᾶς - Ἀθήνα 1936-1939, 1943), *Νεανικοὶ Ὅριζοντες* (Ἀθήνα 1937), *Μαθητικὸ Ξεκίνημα* (Ἀθήνα 1937-1938), *Φοινικιά* (Ἀλεξάνδρεια 1937), *Μακεδονικὲς Σελίδες* (Θεσσαλονίκη 1937)⁹⁷. Ὁ μικρὸς ἀριθμὸς ξαφνιάζει ἂν λάβουμε ὑπόψιν ὅτι τὰ χρόνια 1915-1936 καταμετρήθηκαν 70 ἔντυπα αὐτοῦ τοῦ εἴδους. Φανερώνει ὥστόσο ὅτι ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ μιὰ σαφὴ ὑποστολὴ τῶν λογοτεχνικῶν ἀναζητήσεων τῆς νεολαίας.

Ἄν προσπαθῇσουμε, παρὰ τὸ μικρὸ δεῖγμα, νὰ ὀρίσουμε τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἐντύπων αὐτῆς τῆς κατηγορίας θὰ ἐπισημαίναμε ὅτι ἐκπροσωποῦν δύο τάσεις. Τὸ περιοδικὸ *Νεότης*

95. Γιά τις ἀντιλήψεις τοῦ Μεταξικοῦ καθεστῶτος σχετικὰ μὲ τὸ θέμα βλ. Ἑλένη Μαχαίρα, *Ἡ Νεολαία τῆς 4ης Αὐγούστου. Φωτογραφίες*, Ἀθήνα 1987, στίς σ. 130-145 κυρίως.

96. Βλ. Τσικνάκης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936*, ἀρ. 310, σ. 718· ἀρ. 311, σ. 719· ἀρ. 277, σ. 650-653· καὶ ἀρ. 309, σ. 714-717. Εἰδικότερα γιὰ τὴ δεύτερη περίοδο ἔκδοσης τοῦ περιοδικοῦ *Μαθητικά Γράμματα* βλ. Βαρώνας, *Νεανικὸς τύπος 1941-1945*, ἀρ. 94, σ. 227-231.

97. Βλ. τὰ λήμματα ἀρ. 2, 4, 12, 16, 18 καὶ 19 ἀντίστοιχα.

άνηκει από άποψη γλώσσας και περιεχομένου στα παραδοσιακά λογοτεχνικά έντυπα. Διάκειται εϋνοϊκά πρὸς τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ γιὰ αὐτὸ τὸ λόγο πιθανότατα ἐπιβίωσε τόσα χρόνια. Στὸν ἀντίποδα βρίσκονται οἱ *Μακεδονικὲς Σελίδες*. Γράφονται στὴ δημοτικὴ καὶ ἡ ὕλη τους εἶναι πρὸ σύγχρονη. Στὸ ἴδιο ἐπίπεδο περίπου κινεῖται καὶ ἡ *Φοινικιά*.

7. Διάφορα έντυπα

Στὴν ἐνότητα αὕτὴ ἔχουν συμπεριληφθεῖ τρεῖς κατηγορίες νεανικῶν ἐντύπων ἐπειδὴ, ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τους στάθηκε ἀποτρεπτικὸς γιὰ μιὰ ἀναλυτικότερη παρουσίασή τους. Πολὺ σύντομα θὰ μπορούσαμε νὰ ἀναφέρουμε τὰ ἀκόλουθα.

Ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ έντυπα τῆς πρὶν τὸ 1936 περιόδου συνέχισαν γιὰ λίγο ἀκόμη τὴν ἐκδόσή τους τὸ *Ἑλπιδοφορόπουλο* (Χαλκίδα 1935-1937), τὸ περιοδικὸ *Ὁ Πιστὸς Ἑργάτης* ("Ἄγιοι Ἄνδρες" Ἀττικῆς 1936) καὶ γιὰ μεγαλύτερο χρονικὸ διάστημα τὸ περιοδικὸ *Ἡ Φωνὴ τῶν Νέων* (Ἀλεξάνδρεια 1933-1939)⁹⁸. Ἡ διακοπὴ τῆς ἐκδόσεως τῶν δύο πρώτων θὰ πρέπει νὰ συνδυαστεῖ μὲ τὴν προσπάθεια τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος γιὰ τὸν περιορισμὸ τῆς δράσεως τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ὁμάδων. Ὅπως εἶναι γνωστὸ, μετὰ τῶν ἄλλων νεανικῶν ὁργανώσεων ποὺ διαλύθηκαν τὸ καλοκαίρι τοῦ 1939, ἦταν καὶ ἡ *Χριστιανικὴ Ἀδελφότης Νέων* καθὼς καὶ ἡ *Χριστιανικὴ Ἐνωσις Νεανίδων*⁹⁹.

Τὰ χρόνια 1936-1941 ἐξακολούθησαν νὰ ἐκδίδονται καὶ τὰ δύο έντυπα ποὺ ἀπὸ τὶς ἀρχὲς περίπου τῆς δεκαετίας προπαγάνδιζαν ὑπὲρ τοῦ δίκαιου αἰτήματος τῆς ἀπόδοσης τῆς Δωδεκανήσου στὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἓνα ἦταν τὸ περιοδικὸ *Δωδεκανήσιος* ποὺ κυκλοφοροῦσε στὶς Η.Π.Α., τὴν περίοδο 1934-1943, ἀπὸ τὴν Λω-

98. Βλ. Τσιναάκης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936*, αρ. 294, σ. 686· αρ. 308, σ. 711-713· καὶ αρ. 265, σ. 618.

99. Γιὰ τὴ διάλυση τῶν χριστιανικῶν ἐκπολιτιστικῶν ὁργανώσεων νέων Χ.Α.Ν. καὶ Χ.Ε.Ν. καὶ τὴν κατάσχεση τῶν περιουσιακῶν τους στοιχείων βλ. πρόχειρα Λιναρδάτος, *4η Αὐγούστου*, σ. 161.

δεκανησιακή Νεολαία 'Αμερικῆς¹⁰⁰. Τὸ ἄλλο ἦταν ἡ ἐφημερίδα Δωδεκανησιακή, τῆς Δωδεκανησιακῆς Νεολαίας 'Αθηνῶν / 'Ελλάδος, ποὺ ἡ ἔκδοσή της εἶχε ἀρχίσει τὸ 1933 καὶ μὲ ὀρισμένες διακοπὲς συνεχίστηκε μέχρι τὶς 15 'Ιουλίου 1936¹⁰¹. 'Η ἐπανεκδόσή της ἀποτράπηκε πιθανότατα ἀπὸ τὴ δικτατορία ἐπειδὴ θὰ δημιουργοῦσε προβλήματα στὶς σχέσεις της μὲ τὴν ἰταλικὴ κυβέρνηση μὲ τὴν ὁποία αἰσθανόταν συγγενὴς ἰδεολογικά¹⁰². 'Επαναλήφθηκε ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1940 μέχρι τὸν 'Απρίλιο τοῦ 1941 ὅταν πιά ἡ 'Ελλάδα βρισκόταν σὲ ἐμπόλεμη κατάσταση μὲ τὴν 'Ιταλία καὶ εἶχαν ἀνανεωθεῖ οἱ διεκδικήσεις της ὅσον ἀφοροῦσε τὰ Δωδεκάνησα.

Τὴν περίοδο 1936-1941 δὲν ἐντοπίστηκε ἡ ἔκδοση, γιὰ πρώτη φορά, κανενὸς φοιτητικοῦ ἐντύπου. Συνέχισαν νὰ κυκλοφοροῦν γιὰ λίγο καιρὸ ἡ *Ἐπετηρὶς τοῦ Φοιτητικοῦ Θεολογικοῦ Συνδέσμου* ('Αθήνα 1933-1937) καὶ τὸ λογοτεχνικὸ περιοδικὸ *Οἱ Νέοι* (Θεσ-

100. Βλ. Τσικνάκης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936*, ἀρ. 279, σ. 655-657. 'Η πλούσια δράση ποὺ ἀνέπτυξε ἡ Δ.Ν.Α. στὶς Η.Π.Α. στὰ χρόνια 1934-1946 περιγράφονται στὸ βιβλίο τοῦ ἰδρυτικοῦ της μέλους Μανώλη 'Αθανασιάδη, *'Η Δωδεκανησιακὴ Νεολαία 'Αμερικῆς καὶ ἡ συμβολὴ της στὴν ἀπελευθέρωση τῆς Δωδεκανήσου*, 'Αθήνα 1987. Γιὰ τὸ βιβλίο αὐτὸ βλ. Κώστας Γ. Τσικνάκης, «'Η Δωδεκανησιακὴ Νεολαία 'Αμερικῆς (1934-1946). Μὲ ἀφορμὴ ἑνα βιβλίου», *Δωδεκανησιακά Χρονικά* 14 (1991), σ. 261-267.

101. Βλ. Τσικνάκης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936*, ἀρ. 248, σ. 586-588 ὅπου γίνεται περιγραφή τῶν φύλλων τῶν ἐτῶν 1934-1936. Πρόσφατα στὸ 'Αρχειο τοῦ Γιώργου Ζεβελάκη ἐντοπίστηκαν καὶ τὰ φύλλα τοῦ ἔτους 1941 ποὺ ἔχουν τὴν ἐξῆς ἐνδειξη: Περίοδος Γ', ἔτος Δ', ἀρ. φύλλων 2-14. 2 'Ιανουαρίου - 6 'Απριλίου 1941.

102. Γιὰ τὶς σχέσεις ποὺ ὑπῆρχαν ἀνάμεσα στὰ δυὸ καθεστῶτα πολὺ κατατοπιστικὰ εἶναι τὰ πρόσφατα ἄρθρα τῶν Jerzy H. Borejsza, «'Η Ελλάδα καὶ ἡ βαλκανικὴ πολιτικὴ της φασιστικῆς Ἰταλίας, 1936-1940», *Πρακτικά του Διεθνoῦς Ἱστορικοῦ Συνεδρίου: «'Η Ελλάδα 1936-1944. Δικτατορία - Κατοχὴ - Ἀντίσταση»*, 'Αθήνα 1989, σ. 16-32 καὶ Romain H. Rainero, «'Το πραξικοπημα τοῦ Μεταξά καὶ ἡ ἀπήχηση στη φασιστικὴ Ἰταλία», *Πρακτικά του Διεθνoῦς Ἱστορικοῦ Συνεδρίου: «'Η Ελλάδα 1936-1944. Δικτατορία - Κατοχὴ - Ἀντίσταση»*, σ. 33-49.

σαλονίκη 1936-1937)¹⁰³. Τò γεγονός αὐτό δὲν εἶναι χωρὶς σημασία. Δείχνει τὴν πρόθεση τῆς δικτατορίας νὰ διαλύσει κάθε φοιτητικὴ ὁμάδα ποὺ δροῦσε στὸν πανεπιστημιακὸ χῶρο. Γιὰ τοὺς φοιτητὲς δὲν ἔμενε πιά ἄλλος δρόμος παρὰ ἡ ἔκδοση παράνομων ἐντύπων. Ἡ ἐνεργὴ συμμετοχὴ τους στὸ *Ἀντιδικτατορικὸ Μέτωπο Νέων* τὸ ἀποδεικνύει μὲ τὸν πιὸ εὐγλωττο τρόπο¹⁰⁴.

Κλείνοντας τὴν εἰσαγωγὴ μας θὰ θέλαμε νὰ εὐχαριστήσουμε τὰ μέλη τῆς «Ἐπιτροπῆς Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Ἑλληνικῆς Νεολαίας» Σπύρο Ἀσδραχᾶ, Γιάννη Γιαννουλόπουλο, Φίλιππο Ἡλιοῦ καὶ Τριαντάφυλλο Σκλαβενίτη ποὺ μᾶς ἐμπιστεύθηκαν τὴν ἔρευνα αὐτὴ τὰ χρόνια 1984-1985.

Εὐχαριστοῦμε ἐπίσης ὅλους ὅσοι μᾶς βοήθησαν στὴν προσπάθειά μας γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ καὶ τὴν ἀποδελτίωση τῶν νεανικῶν ἐντύπων τῆς περιόδου 1936-1941 ποὺ περιλαμβάνονται στὸ βιβλίο. Εἶναι ἡ Εὐγενία Κεφαλληναίου καὶ ἡ Σούλα Κάμπα (Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος)· ὁ Μάνος Χαριτάτος, ὁ Εὐθύμιος Σουλογιάννης, ἡ Λύντια Τρίχα καὶ ἡ Μαρία Ρώτα (Ἑλληνικὸ Λογοτεχνικὸ καὶ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο)· ἡ Ζαχαρένια Σημανδηράκη (Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Κρήτης)· ὁ Γεώργιος Ζεβελάκης, ὁ Λάκης Παπαστάθης, ὁ Ἀντώνης Πλάτων καὶ ὁ Κώστας Μίσσιος ποὺ διαθέτουν πλούσια ἰδιωτικὰ ἀρχεῖα καὶ βιβλιοθήκες.

Ἐνδιαφέρουσες συζητήσεις σχετικὰ μὲ τὶς συνθήκες ἔκδοσης καὶ γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετώπιζαν τὰ νεανικὰ ἔντυπα στὴ διάρκεια τῆς Μεταξικῆς δικτατορίας εἴχαμε μὲ τὸ δημοσιογράφο

103. Βλ. Τσιανᾶκης, *Νεανικὸς τύπος 1915-1936*, αρ. 251, σ. 595-596· αρ. 307, σ. 708-710.

104. Σχετικὰ μὲ τὴ δράση ποὺ ἀνέπτυξαν οἱ φοιτητὲς στὰ Πανεπιστήμια ἐναντίον τοῦ καθεστώτος τῆς 4ης Αὐγούστου βλ. "Ἀλκης Ρῆγος, «Τὸ φοιτητικὸ κίνημα», *Ἑλλάδα: Ἱστορία καὶ Πολιτισμὸς*, τ. 7, ἐκδ. Μαλλιάρης - Παιδεία, Θεσσαλονίκη - Ἀθήνα 1982, σ. 312-313· Χρῆστος Λάζος, *Ἑλληνικὸ φοιτητικὸ κίνημα 1821-1973. Κοινωνικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἀγῶνες*, Ἀθήνα 1987, σ. 257-262· Σπ. Λιναρδάτος, «Ἀντίσταση στὴ δικτατορία τοῦ Μεταξά», *ὁ.π.*, σ. 94.

καὶ ἱστορικὸ συγγραφέα Σπύρο Λιναρδάτο (συντάκτη τοῦ χειρόγραφου περιοδικοῦ «Προσπάθεια»), τὸ συγγραφέα Τάκη Νατσούλη (διευθυντὴ τοῦ περιοδικοῦ «Μαθητικὰ Γράμματα»), καὶ τὸν καθηγητὴ Δημήτριο Τσάκωνα (διευθυντὴ τοῦ περιοδικοῦ «Μαθητικὸ Ξεκίνημα»). Τοὺς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ βοήθειά τους καθὼς καὶ γιὰ τὴν παραχώρηση γιὰ καταγραφή ὀρισμένων τευχῶν ἀπὸ τὰ περιοδικὰ ποὺ ἐξέδιδαν.

Εὐχαριστοῦμε ἀκόμα τὸν καθηγητὴ Gunnar Hering καὶ τὴν ἱστορικὴ Νάση Μπάλτα· οἱ εὐστοχες ἐπισημάνσεις ποὺ μᾶς ἔκαναν βοήθησαν στὴν καλύτερη ἐμφάνιση τῆς ἐργασίας μας.

Ἡ συνεισφορά τοῦ Τριαντάφυλλου Σκλαβενίτη, ποὺ συζήτησε μαζί μας ἀκούραστα κάθε θέμα ποὺ ἀνέκυπτε κάνοντάς μας καίριες ὑποδείξεις, ἦταν πολὺτιμη. Χάρη στὴ δική του ἐπιμονὴ τὸ βιβλίο αὐτό, ποὺ ἦταν ἔτοιμο ἤδη ἀπὸ τὸ 1989 ἀλλὰ γιὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους δὲν δημοσιεύτηκε στὴ σειρὰ τοῦ «Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Ἑλληνικῆς Νεολαίας» τῆς Γενικῆς Γραμματείας Νέας Γενιᾶς, ἐκδίδεται τώρα. Τοῦ εἴμαστε εὐγνώμονες γιὰ ὅλα.

Α. Π. - Κ. Τ.

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

*Έτησια, βιβλιογραφημένα, παραγωγή νεανικών εντύπων
στὰ χρόνια 1936-1941*

Έτος	Πρωτοεκδιδόμενα Έντυπα	Ποσοστό
1936	11	19,29%
1937	16	28,07%
1938	14	24,56%
1939	11	19,29%
1940	4	7,01%
1941	1	1,75%
Σύνολο	57	

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

*Γεωγραφική κατανομή των νεανικῶν ἐντύπων
στὰ χρόνια 1936-1941*

Τόπος	Ἔντυπα	Ποσοστὸν
Ἀθήνα	22	38,59%
Ἀλεξάνδρεια	11	19,29%
Καλαμάτα	3	5,26%
Μανσούρα Αἰγύπτου	3	5,26%
Θεσσαλονίκη	2	3,5%
Κάιρο	2	3,5%
Λάρισα	2	3,5%
Πειραιάς	2	3,5%
Ἀμαλιάδα	1	1,75%
Ἄνδρος	1	1,75%
Βαρῶσια Κύπρου	1	1,75%
Ἡράκλειο Κρήτης	1	1,75%
Λαίμδος Φλώρινας	1	1,75%
Ληξούρι Κεφαλονιάς	1	1,75%
Μυτιλήνη	1	1,75%
Πόρτ Σάιντ	1	1,75%
Σύρος	1	1,75%
Χανιά	1	1,75%

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΑΠ	Βιβλιοθήκη Ἀντώνη Πλάτωνος, Μυτιλήνη
ΒΒ	Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς, Ἀθήνα
ΓΖ	Βιβλιοθήκη Γιώργου Ζεβελάκη, Ἀθήνα
ΔΒΘ	Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης
ΔΤΣ	Βιβλιοθήκη Δημητρίου Τσάκωνα, Ἀθήνα
ΕΒΕ	Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα
ΕΛΙΑ	Ἑλληνικὸ Λογοτεχνικὸ καὶ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο, Ἀθήνα
ΕΝΣ	Βιβλιοθήκη Ἑστίας Νέας Σμύρνης, Ἀθήνα
ΙΑΚ	Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Κρήτης, Χανιά
ΚΤΣ	Βιβλιοθήκη Κώστα Τσικνάκη, Ἀθήνα
ΛΒΚ	Λαϊκὴ Βιβλιοθήκη Καλαμάτας
ΛΠ	Βιβλιοθήκη Λάκη Παπαστάθου, Ἀθήνα
ΜΒΒ	Μπενάκειος Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς, Ἀθήνα
ΣΕΟ	Βιβλιοθήκη Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν, Ἀθήνα
ΣΛ	Βιβλιοθήκη Σπύρου Λιναρδάτου, Ἀθήνα

Β' ΒΙΒΛΙΩΝ - ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Ευγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*

Ευγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ Αἰγυπτιωτῶν Ἑλλήνων (1862-1963)*, Ἀλεξάνδρεια 1964.

Ευγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἥτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*

Ευγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἥτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ Αἰγυπτιωτῶν Ἑλλήνων*, Ἀλεξάνδρεια 1972.

Συνεχίζονται:

Ἀθηναῖος, Ἀθήνα 1928-1942

Γλαύξ, Μανσούρα Αιγύπτου 1931-1939

Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων, Ἀθήνα 1879-1945*

Δωδεκανησιακή, Ἀθήνα 1933-1936, 1940-1941

Δωδεκανήσιος/*Dodecanesian*, Νέα Ὑόρκη 1934-1943

Ἐθνικὴ Νεολαία, Ἀθήνα 1934-1937

Ἐλευθέρη Ἑργασία, Π. Φάληρο / Ἑλληνικὸ 1931-1940

Ἑλληνικὸς Ἐρυσθρὸς Σταυρὸς τῆς Νεότητος, Ἀθήνα 1924-1941

Ἐλπιδοφορόπουλο, Χαλκίδα 1935-1937

Ἐπετηρίς τοῦ Φοιτητικοῦ Θεολογικοῦ Συνδέσμου, Ἀθήνα 1933-1937

Ἡ Ζωὴ τοῦ Σχολείου, Ἀθήνα 1931-1938

Ἡπειρωτικὰ Φύλλα, Ἰωάννινα 1936

Μαθητικὰ Γράμματα, Ἀθήνα 1936-1938 καὶ 1943-1944

Μαθητικὴ Ζωή, Ἀθήνα 1931-1938

Μακεδονικὴ Νεολαία, Θεσσαλονίκη 1934-1937

Νέα Πνοή, Θεσσαλονίκη 1936-1938

Οἱ Νέοι, Θεσσαλονίκη 1936-1937

* Βλ. Μάρθα Καρπόζηλου, *Ἑλληνικὸς νεανικὸς τύπος (1836-1914). Καταγραφή*, έκδ. ΙΑΕΝ 12, Ἀθήνα 1987, ἀριθ. 8.

** Γιά ὅλα τὰ ἄλλα βλ. Κώστας Γ. Τσικνάκης, *Ἑλληνικὸς νεανικὸς τύπος (1915-1936). Καταγραφή*, έκδ. ΙΑΕΝ 5, Ἀθήνα 1986, ἀντιστοίχως ἀριθ. 218, 216, 248, 279, 267, 212, 94, 294, 251, 215, 310, 311, 222, 277, 309, 307, 54, 201, 308, 76, 217, 108, 265.

- Ἡ Νεολαία, Ἀθήνα 1922-1937
Παιδικὸς Κόσμος, Ἀθήνα 1930-1941
Ὁ Πιστὸς Ἑργάτης, Ἀγιοὶ Ἀνάργυροι Ἀττικῆς 1936
Προσκοπικὴ Ἠχώ, Κάιρο / Ἀθήνα 1924-1937
Ὁ Σπετσιώτης, Σπέτσες 1931-1938
Τὸ Σχολεῖο μας, Ἀθήνα 1925-1940
Ἡ Φωνὴ τῶν Νέων, Ἀλεξάνδρεια 1933-1939

1936

- ὑπότιτ. [Μαθητικὸν Περιοδικόν].
- τ. ἔκδ. Πόρτ-Σάιντ. Πολυγραφημένο.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Μαθητικὴ Κοινότης «Τὸ Πηλούσιον» τοῦ Πόρτ-Σάιντ. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἔκδοσης.
- διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε τὰ χρόνια 1936-1937. [Ἔτος Α'. ἀρ. 1- ; Ὀκτώβριος 1936- ; 1937].
- συνδρ. Εἰκάζεται ὅτι θὰ κυκλοφοροῦσε δωρεάν καὶ σὲ περιορισμένον ἀριθμὸ τευχῶν μεταξὺ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν (Ἑλλήνων καὶ Ξένων) τοῦ Πόρτ-Σάιντ.
- σχῆμα —
- περιοδ. Μηνιαῖο. Κυκλοφοροῦσε κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους. Δὲν γνωρίζουμε μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.
- χαρὰκτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίασις τῆς συγγραφικῆς δραστηριότητος τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Πόρτ-Σάιντ. Ἀπὸ βιβλιογραφικὰς μαρτυρίαις γνωρίζουμε ὅτι ἦταν τρίγλωσσο καὶ ἐπρόκειτο γιὰ ἓνα «ἀρκετὰ εὐπρόσωπον φύλλον».
- περιεχ. Συνεργασίαι τῶν μελῶν τῆς Μαθητικῆς Κοινότητος «Τὸ Πηλούσιον» τοῦ Πόρτ-Σάιντ.
- εἰκον. —
- συνεργ. —
- βιβλ.γρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 145 καὶ 150.
Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἥτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 253 καὶ 255.
- βιβλ.θ. Λανθάνει.

*2. Τὰ Νειᾶτα

ΑΘΗΝΑ 1936-1937

- υπότιτ. *Μηνιαία λογοτεχνική Ἐπιθεώρηση.*
- τ. ἐκδ. Ἀθήνα. Δὲν ἀναφέρεται Τυπογραφεῖο.
- υπεύθ. Διευθυντής - Ἰδιοκτήτης: Τώνης Νεῖλος. Ὑπεύθυνος ἐπὶ τῆς ὕλης: Γιάννης Δημητρακάκος.
- διάρκ. Ἐντοπίστηκε ἓνα τεῦχος τοῦ ἔτους 1937.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1-5. [Ὀκτώβριος 1936]-Φεβρουάριος 1937.
- συνδρ. Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 60, ἐξάμηνη δρχ. 30. Ἐξωτε-
ρικοῦ ἐτήσια δολλάρια 1,2. Τιμὴ τεύχους δρχ. 5. Δὲν εἶ-
ναι γνωστός ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων πού τύπωνε τὸ
περιοδικό.
- σχῆμα 24,4×17 ἐκ. Ἐκταση τοῦ τεύχους 26σ., μονόστηλες καὶ
δίστηλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχή.
- περιοδ. Μηνιαῖο.
- χαρκατ. Ἐπειδὴ δὲν ἔχουν ἐντοπιστεῖ ἄλλα τεύχη τοῦ ἐντύπου οὔτε
γνωρίζουμε μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἐκδοσὴ του, δὲν
μπορεῖ νὰ γίνῃ σαφὴς ἀναφορὰ στοὺς στόχους του. Ἀπὸ
τὰ περιεχόμενα τοῦ μοναδικοῦ γνωστοῦ τεύχους, φαίνε-
ται ὅτι ἦταν ὄργανο μιᾶς ομάδας νέων στὸ ὁποῖο παρου-
σιάζονταν οἱ δημιουργίες τῆς.
- περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται ποιήματα, πεζογραφήματα
καὶ βιβλιοκρισίες· ἐπίσης ὑπάρχουν σελίδες στὶς ὁποῖες
σχολιάζεται ἡ πνευματικὴ κίνησις τῆς ἐποχῆς.
- εἰκον. Στὸ τεῦχος πού ἔχει ἐντοπιστεῖ ὑπάρχουν φωτογραφίες
ἀπὸ πίνακες τοῦ Γ. Γουναρόπουλου, τῆς Θάλειας Φλωρεῆ-
Καραβία καθὼς καὶ πολλὲς διαφημίσεις.
- συνεργ. Τέλλος Ἀγρας, Μάριος Βαϊάνος, Κωστῆς Βελμύρας, Θεό-
φιλος Βορέας, Παῦλος Γνευτός, Γιάννης Δημητρακάκος,
Κώστας Καιροφύλας, Ἀποστ. Κωνσταντινίδης, Ἀλκης
Κωτσάκης, Ἀπόστολος Μαγγανάρης, Σπ. Παναγιωτό-

πουλος, Νίκος Προεστόπουλος, "Ἀγγελος Σημηριώτης.

βιβλγρ. —

βιβλθ. ΕΒΕ Περ. 1706^{ΞF} (Τεῦχος 5), ΕΛΙΑ (Τεῦχος 5).

Τεῖ Νειᾶτα

Μηνιαία λογοτεχνική ἐπιθεώρηση

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Χαρισμένο στο φίλο Β. ΔΟΥΡΑ

—Αὐτό μοῦ ταίριαζε, δῶ; ἤμουνα πλασμένη.
Καὶ νάτη ἡ ὥρα, ἴδές πῶς ἔρχεται μεγάλη!

—Σμιχτό; ὁ κῆπος κ' ἡ νυχτιά περιπλεγμένη
Σὰν ἀστραπή στὸ σοφὸ σου, ὁ λόγος μου, κεφάλι.

—"Ὅλα τὰ δνειρευτά, τὰ ἔξω ἀπὸ τὴ ζωὴ τὴν ἡμερήσια,
"Ὅλα τὰ δνειρευτά εἶσαι σύ...

—Τὸ ἀφειγδιστο κορμί σου—φεγγαρία
Ἀνατριχίλα, τὸ ἄρωμά σου—πρωτόπιστο κρυσί.

—Παραθύρι ἀνοιχτὸ στὸ καταγάλαζο—ε' ἀντίκρυσμάσον,
Σκέψη παρήγορη—τὰ μάτια σου, πολύκρουνος οὐθμός.

"Ὅλος ὁ ἔρατα; δὴλ ἡ στοργὴ στὰ γόνατά σου,
Κ' ἡ χάρη σου ἐναρμόνιος κραδασμός.

—Πῶς καρτεροῦσα! Νάτο αὐτὸ ποὺ καρτεροῦσα.
Κ' εἶναι ὅσιν νάρχεται ἀπ' ὅλα—ἀπὸ τὸ φῶς.

—"Ὡ ἀτσάλινος δεσμός! Καὶ πῶς ἐξοῦσα
Ἐλεύτερος μακρυνά σου! "Ὡ λυτρωμός!

—Στήριγμα μᾶς ψυχῆς, ποὺ ἐλογιζόταν ἄδεια,
Τραγουδιστή, μ' ἐράντισε ἡ φωνή σου ὥραία βροχή.

—Ἐδῶ εἶν' κι' ὁ τόπος; κ' ἡ ὥρα, αὐτὰ τὰ βράδυα
Ἐγράφηκε τὸ Ἀπόλυτο μὲ σῶμα καὶ ψυχή.

ΝΙΚΟΣ ΠΡΟΕΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

- ὑπότιτ. Φύλλα 1-14: *Ἡμερησία πρωϊνὴ ἐφημερίς τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀναγεννώμενου κράτους*. Φύλλα 15-44: *Μεγάλη ἡμερησία πρωϊνὴ ἐφημερίς τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀναγεννώμενου κράτους*. Στὰ φύλλα 43 καὶ 44 ὑπάρχει τὸ ἐξῆς μόττο: «*Νέοι. Τεθῆτε σύσσωμοι παρὰ τὸ πλευρόν τοῦ ἀρχηγοῦ μας κ. Ἰ. Μεταξᾶ*».
- τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα Πειραιῶς 30. Φύλλα 1-14: Τυπογραφεῖα Σαπφοῦς 4, Προϊστάμενος τυπογραφείου Εὐάγγελος Μαντάδης. Φύλλα 15-23: Τυπογραφεῖα Ρ. Παλαμήδη 4, Προϊστάμενος τυπογραφείου Δημοσθ. Ἀποστολίδης. Φύλλα 24-44: Τυπογραφεῖα Σαπφοῦς 4, Προϊστάμενος τυπογραφείου Εὐάγγελος Μαντάδης.
- ὑπεύθ. Φύλλα 1-14: *Ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς ομάδος νέων τῆς «Ἑθνικῆς Νεολαίας»*. Διευθυντῆς συντάξεως Δημ. Ν. Γιολδάσης. Φύλλα 15-44: *Διευθύνεται καὶ ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς ομάδος νέων τῆς «Ἑθνικῆς Νεολαίας»*. Διευθυντῆς συντάξεως Δημ. Ν. Γιολδάσης.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 44 φύλλα κατὰ τοὺς μῆνες Ὀκτώβριο καὶ Νοέμβριο 1936.
- ἔτος Ἀ'. ἀρ. 1-44. 7 Ὀκτωβρίου-25 Νοεμβρίου 1936.
- συνδρ. Ἑσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 720, ἐξάμηνη δρχ. 380. Ἐξωτερικοῦ ἐτήσια δολλάρια 4, ἐξάμηνη δολλάρια 2. Τιμὴ φύλλου δρχ. 2. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων ποὺ τύπωνε ἡ ἐφημερίδα.
- σχῆμα Φύλλα 1-14: 46×29,5 ἐκ. Ἐκτασὴ κάθε φύλλου 8-12 σ., τρίστηλες γιὰ τὴν πρώτη σελίδα κάθε φύλλου καὶ πεντάστηλες γιὰ τὶς ὑπόλοιπες σελίδες. Φύλλα 15-44: 60,5×43 ἐκ. Ἐκτασὴ κάθε φύλλου 4-6 σ., ἐξάστηλες γιὰ τὴν πρώτη σελίδα κάθε φύλλου καὶ ἐφτάστηλες γιὰ τὶς ὑπόλοιπες σελίδες.
- περιοδ. Ἡμερήσια.

χαρακτ. Ἡ ἔκδοσις τῆς ἡμερηίδας, λίγους μῆνες μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυση τοῦ δικτατορικοῦ καθεστώτος τῆς 4ης Αὐγούστου τοῦ ὁποίου ἐπεδίωξε ν' ἀποτελέσει τὸ ἐπίσημο νεολαιῖστικο ὄργανο, θὰ πρέπει νὰ συσχετισθῇ μὲ τὴν ἀντιστοιχίαν τοῦ περιοδικικοῦ «Ἐθνικὴ Νεολαία» ποῦ κυκλοφόρησε τὸ ἔτος 1934 καὶ συνέχισε νὰ ἐκδίδεται ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια. Καὶ τὰ δύο ἐντυπα ποῦ ἐκδίδονταν ἀπὸ τὴν ἴδια ὀργάνωσις εἶχαν ταυτόσημους ἰδεολογικοὺς στόχους προπαγανδίζοντας φιλοφασιστικὰς ἰδέας.

Στὸ τρίστηλο ἄρθρο «ΠΡΟΣ ΝΕΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ» ποῦ καλύπτει τὴν πρώτη σελίδα τοῦ πρώτου φύλλου τῆς ἡμερηίδας καὶ φέρει τὴν ὑπογραφή τῆς «Ἐθνικῆς Νεολαίας», ἀφοῦ γίνεται ἐπισκόπησις τῆς προηγούμενης πολιτικῆς κατάστασις, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται «σκληρὸ παρελθόν», ἐπισημαίνεται: «... Ἀσφαλῶς δὲν μπορέσαμε νὰ λησμονήσωμεν τὴν κατάπτωσίν μας ὡς λαοῦ καὶ ὡς ἔθνους, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν; πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴν ἐνθυμηθῶμεν τοὺς Γληνοὺς καὶ τοὺς Δεσμολοῦζους τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας, τὴν περίφημον Ἰμβριώτου καὶ τὸν ἀκόμη περιφημότερον ποιητὴν καὶ ὕμνητὴν (!) τῆς Ἐθνικῆς σημαίας Κ. Βάρναλην; Πῶς νὰ φύγει ἀπὸ τὸν νοῦν μας ὁ Σκλάβαινας καὶ τὰ συμφωνητικά του, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλάς παρεδίδοτο εἰς τὰς ὁρδὰς τοῦ Στάλιν; Αὐτὰ ὅλα τὰ ἐνθυμούμεθα, ὄχι μόνον ἡμεῖς ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὅλοι ὅσοι ἔζησαν τὴν δεκαπενταετίαν αὐτὴν τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως, τῆς ἐθνικῆς ἀποσυνθέσεως, τὴν δεκαπενταετίαν καθ' ἣν ὑπέροχος νόμος ἦτο τὸ κόμμα καὶ ὑπερτάτη ἠθικὴ ἡ φανλοκρατία». Στὴ συνέχεια τοῦ ἁρθρου περιγράφεται τὸ ἔργο ποῦ ἔχει ἀναλάβει νὰ ἐπιτελέσει ὁ Μεταξᾶς καὶ γιὰ τὸ χρέος τῆς νεολαίας μπροστὰ στὴ νέα κατάστασις ποῦ διαμορφώνεται. Γιὰ τὴν ἔκδοσις τοῦ νέου ἐντύπου τονίζεται: «Ἡ «Ἐθνικὴ Νεολαία», ποῦ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν δὲν ἐδείλῃσε καὶ δὲν ἄφησε νὰ φθαρῇ, διότι εἶχε καὶ ἔχει πε-

ποιήθῃσιν εἰς τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος καὶ πίστιν εἰς τὸν ἀπὸ ἐτῶν ἐργαζόμενον διὰ τὴν ἀνάστασιν καὶ ἀναγέννησιν της κ. Ἱ. Μεταξᾶν. Ἰδοὺ λοιπὸν καὶ πάλιν ἡ νεότης, ἡ σφριγοῦσα ἀλκὴ τῆς Ἑλλάδος καὶ μαζί της ἡ Ἑθνικὴ Νεολαία» παρὰ τὸ πλευρὸν Ἐκείνου, ἐτοίμη νὰ ἀγωνισθῇ μαζί του διὰ τὴν ἀναδημιουργίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς φιλτάτης Πατρίδος μας».

Ἡ ἐφημερίδα, παρὰ τῇ βοήθειᾳ ποὺ τῆς παρείχετο ἀπὸ τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου, φαίνεται ὅτι ἀντιμετώπιζε σοβαρὰ οἰκονομικὰ προβλήματα ποὺ καθιστοῦσαν προβληματικὴ τὴν ἔκδοσὴ της. Αὐτὸ τουλάχιστον διαφαίνεται ἀπὸ τὸ ἄρθρο «ΘΛΙΒΕΡΑ ΑΛΗΘΕΙΑ» (ἀρ. φύλλου 44, σελ. 1), μὲ τὸ ὁποῖο ἀναγγέλλεται ἡ ἀναστολὴ τῆς κυκλοφορίας της. Σ' αὐτὸ ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἐφημερίδα ἀνταποκρίθηκε «εἰς τὸ προσκλητήριο τοῦ Κυβερνήτου» ἀλλὰ ἀντιμετωπίζει προβλήματα «ἀριθμῶν». Γι' αὐτὸ ζητεῖται ἐνίσχυση οἰκονομικὴ καθὼς «τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν φύλλων της μοιράζεται δωρεὰν εἰς ἐκείνους ἀκριβῶς, ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελοῦν τὴν κυκλοφορίαν της». Σὰν ἐπίλογος σημειώνεται: «Ἀφίνομεν τὰ πάντα εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ μας. Ἐκεῖνος ὅ,τι ἀποφασίσῃ, ἡμεῖς θὰ τὸ ἀποδεχθῶμεν, ἄνευ συζητήσεων, γιατί αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ σωστό. Ἐκεῖνος γνωρίζει τί πρέπει νὰ κάμῃ καὶ εἴμεθα ἡσυχοὶ, διότι θὰ τὸ κάμῃ.

Γι' αὐτό, ἡ πέσωμεν ἢ σταθῶμεν, σ' Αὐτὸν θὰ ἀνῆκωμεν. Γιὰ μᾶς, Ἐκεῖνος εἶναι ἡ Ἑλλάδα, ἀφοῦ μόνον αὐτὸς εἶναι ὁ ἰκανὸς νὰ τὴν κάμῃ αὐτὴν ποὺ πρέπει νὰ εἶναι».

περιεχ.

Στὴν ἐφημερίδα δημοσιεύονται δεκάδες ἄρθρα ἐγκωμιστικά γιὰ τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τίς ἰδέες ποὺ ἀντιπροσώπευε. Παρουσιάζονται μὲ λεπτομέρειες οἱ πρῶτες ἐνέργειες τοῦ καθεστώτος καθὼς καὶ οἱ κατὰ καιροὺς ἐπισκέψεις τοῦ Ἱ. Μεταξᾶ σὲ διάφορες ἐλληνικὲς περιοχές. Ἰδιαιτέρο ἐνδιαφέρον προκαλεῖ ἡ ἔρευνα: «Πῶς κρίνει ὁ ἐργαζόμενος λαὸς τῆς πρωτευούσης τὴν ἐπελ-

θοῦσαν μεταβολήν. Ὅμιλοῦν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐπαγγελματιῶν». Δημοσιεύεται σὲ πολλές συνέχειες καὶ σ' αὐτὴ παίρνουν μέρος δεκάδες ἐκπρόσωποι ἐπαγγελματικῶν σωματείων. Τέλος, σὲ κάθε φύλλο σχολιάζονται ἐγκωμιαστικά (μὲ τὴν παράθεση ἄφθονου φωτογραφικοῦ υἷλι-κοῦ) οἱ ἐξελίξεις στὴ ναζιστικὴ Γερμανία καὶ στὴ φασιστικὴ Ἰταλία.

εἰκον. Στὴν ἐφημερίδα ὑπάρχει ἄφθονο φωτογραφικὸ υἷλικὸ ἀπὸ δραστηριότητες τοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῶν συγγενῶν του, ὅπως ὑποστηρίζεται, τῆς Γερμανίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας. Δημοσιεύονται ἐπίσης φωτογραφίες τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ δικτάτορα Μεταξᾶ. Σὲ ὅλα τὰ φύλλα τῆς ἐφημερίδας ὑπάρχουν δεκάδες διαφημίσεις καταστημάτων καὶ προϊόντων.

συνεργ. Ἰωάννης Ἀμύντας, Θ. Ἀνατολίτης, Μητροπολίτης Πρεβέζης Ἀνδρέας, Λάμπρος Ἀστέρης, Πέτρος Βάρβογλης, Μητροπολίτης Δράμας καὶ Φιλίππων Βασίλειος, Σ. Βλαβιανός, Μιχ. Βολονάκης, Π. Δανόπουλος, Π. Ν. Δημόπουλος, Κ. Καζαντζής, Ἰω. Καλλιγᾶς, Ν. Καλογερόπουλος, Βούλα Ἀντ. Καρδαῖ, Κ. Ν. Κατσογιάννος, Ἀν. Κοντογιάννης, Νικ. Κυπαρίσσης, Ἀχιλλέας Κύρου, Μ. Τ. Ληναῖος, Κωνσταντῖνος Λογοθέτης, Κατίνα Ἀργασάρη-Λομβάρδου, Ν. Λουκάκης, Ι. Μεταξᾶς, Γ. Μπουκουβάλας, Α. Νεοχωρίτης, Γ. Παλαιολόγος, Κλ. Παλαιολόγος, Κλ. Παλαιός, Καίτη Δ. Παπαστεφάνου, Λέλα Δ. Παπαστεφάνου, Ἀθανάσιος Παπαχαρίσης, Β. Δ. Πατριαρχέας, Ε. Πολίτη, Πότης Ν. Πολίτης, Γεωργ. Θ. Ποτήρης, Νίκος Β. Ροῦτσος, Β. Κ. Σαμαρτζής, Νικ. Ἰω. Σηφάκης, Ἡρῶ Σισμανόγλου, Ν. Σπυριδάκης, Ν. Κ. Σπυρόπουλος, Α. Μ. Στρατηγόπουλος, Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ Σωκράτης, Θ. Τέμπος, Σταῦρος Κ. Τσαλδάρης, Ἀρης Χατζιδάκης.

βιβλγρ. Αθανασία Μπάλτα, «Το περιοδικό της Ε.Ο.Ν. Η Νεολαία: Σκοποί και ἀπήχηση», Πρακτικά τοῦ Διεθνoῦς

Συμποσίου: «Ἱστορικότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς νεότητος», τ. 2, Ἀθήνα 1986, σ. 633.
βιβλ. ΕΒΕ Περ. 1707^Ξ.

- υπότιτ. Τεύχη 1-27: *Μηνιαία Ἐγκυκλοπαιδική καὶ Φιλολογική Ἔκδοσις*. Ἐξάιρεση ἀποτελεῖ τὸ τεῦχος 22 (Αὐγούστος 1938) ποὺ εἶχε τὸν ἐξῆς ὑπότιτλο: *Μηνιαία Ἐγκυκλοπαιδική καὶ Φιλολογική Ἔκδοσις*. Τεύχη 28-34: *Μηνιαία Φιλολογική καὶ Ἐγκυκλοπαιδική Ἔκδοσις*.
- τ. ἐκδ. Τεύχη 1-15: Πειραιάς. Γραφεῖα Τομπάζη 25. *Τυπογραφικὰ Ἐκδοτικὰ Καταστήματα Κυριάκου Β. Ἡλιάδου, Νοταρᾶ 58 Πειραιεύς*. Τεύχη 16-20: Πειραιάς. Γραφεῖα Γεωργίου Α' 68. Ἐκδοτικὸς Οἶκος Π. Πατσουράκου καὶ Α. Γοντζέ, Λεωφόρος Γεωργίου Α' 15 Πειραιεύς. *Παράρτημα: Ἐν Ἀθήναις Ἀθηνᾶς καὶ Καίρη 6*. Τεύχη 21-24: Ὁ ἴδιος τόπος ἔκδοσης καὶ διεύθυνση γραφείων. Ὑπεύθυνος *Τυπογραφείου Σωτ. Κοντοῦ Ν. Μεταξᾶ 6 Πειραιεύς*. Τεῦχος 25: Πειραιεύς. Γραφεῖα Γεωργίου Α' 83. Ὁ ἴδιος ὑπεύθυνος Τυπογραφείου. Τεύχη 26-27: Ὁ ἴδιος τόπος ἔκδοσης καὶ διεύθυνση γραφείων. *Προϊστάμενος Τυπογραφείου Γ. Κυριακόπουλος Ἐμμ. Μπενάκη 42 Ἀθῆναι*. Τεῦχος 28: Ὁ ἴδιος τόπος ἔκδοσης καὶ διεύθυνση γραφείων. *Προϊστάμενος Τυπογραφείου Σπύρος Πομόνης Ἀριστοτέλους 11 Ἀθῆναι*. Τεύχη 29-34: Ἀθῆναι, Γραφεῖα Ἀγ. Μάρκου 18. *Προϊστάμενος Τυπογραφείου Ε. Τσιγασίδης, Θεμιστοκλέους 32 Ἀθῆναι*.
- ὑπεύθ. Τεύχη 1-15: Διεύθυνσις Π. Βαρδαλάς, Τομπάζη 25 Πειραιεύς. Τεῦχος 16: Δὲν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων γιὰ τὴν ἔκδοσις. Τεῦχος 17: Διευθύνεται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς. Ἀρχισυντάκτης Β. Θ. Κοντσοδημήτρης. Τεύχη 18-19: Διευθύνεται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς. Δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα κάποιου ὑπεύθυνου. Τεύχη 20-21: Ἐκδίδεται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς. Δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα κάποιου ὑπεύθυνου. Τεῦχος 22: Ἐκδίδεται ἀπὸ Ἐπιτροπῆς. Δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα κάποιου ὑπεύθυνου. Τεύχη 23-24: Ἐκ-

δίδεται ὑπὸ Ἑπιτροπῆς. Δὲν ἀναφέρεται κάποιος ὑπεύθυνος. Τεύχος 25: [Ἐκδίδεται ὑπὸ Ἑπιτροπῆς]. [Ἀρχισυντάκτης] Γ. Γιαζιτζόγλου. Τεύχη 26-28: Ἐκδίδεται ὑπὸ Ἑπιτροπῆς. Διευθυντῆς Ν. Πάγκος. Τεύχη 29-32. [Ἐκδίδεται ὑπὸ Ἑπιτροπῆς]. Διευθυντῆς Ν. Πάγκος. Ἐπὶ τῆς Ὑλῆς Σάββας Αὐγερινός. Τεύχη 33-34: [Ἐκδίδεται ὑπὸ Ἑπιτροπῆς]. Διευθυντῆς Ν. Πάγκος. Ἐπὶ τῆς Ὑλῆς Αἰμίλ. Δημητριάδης.

διάρκ. Κυκλοφόρησαν 34 τεύχη ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1936 ἕως τὸ καλοκαίρι τοῦ 1939.

Ἔτος Α'. ἀρ. 1-12. 1 Νοεμβρίου 1936-1 Ὀκτωβρίου 1937.

Ἔτος Β'. ἀρ. 13-24. 1 Νοεμβρίου 1937-Ὀκτώβριος 1938.

Ἔτος Γ'. ἀρ. 25-34. Νοέμβριος 1938-Αὐγустος 1939.

συνδρ. Τεύχη 1-20: Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 30, ἐξάμηνι δρχ. 15. Τιμὴ τεύχους δρχ. 2. Τεύχη 21-22: Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 30, ἐξάμηνι δρχ. 15. Ἐξωτερικοῦ [ἐτήσια] δολλάρια 1. Τιμὴ τεύχους δρχ. 2. Τεύχη 23-34: Ἡ ἴδια συνδρομὴ ἐσωτερικοῦ. Ἐξωτερικοῦ [ἐτήσια] δολλάρια 3. Τιμὴ τεύχους δρχ. 2. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.

σχῆμα 24,5×17,5 ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 8 σ., δίστῃλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχή.

περιοδ. Μηνιαῖο. Εἶναι ἀπὸ τὰ λίγα περιοδικὰ τῆς περιόδου ποὺ ἐξετάζεται, τοῦ ὁποῖου ἡ ἔκδοσις συνεχίζεται κανονικὰ καὶ χωρὶς προβλήματα γιὰ τρία χρόνια. Δὲν γνωρίζουμε ὅμως ἂν μετὰ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ 34ου τεύχους, τὸν Αὐγустο τοῦ 1939, συνεχίστηκε ἢ διακόπηκε. Τὸν Μάρτιο πάντως τοῦ 1943 κυκλοφορεῖ ἐκ νέου τὸ περιοδικὸ μὲ τίς ἀκόλουθες ἐνδείξεις: *Περίοδος Β', Ἔτος 7ον, ἀρ. φύλλον 1*. Διευθυντῆς τοῦ εἶναι πάλι ὁ Νικ. Πάγκος. Γιὰ τὴν νέα αὐτὴ περίοδο τοῦ περιοδικοῦ βλ. τὴ βιβλιογραφία.

χαρακτ. Ἀπὸ τὴν περιγραφὴν ποὺ προηγήθηκε εὐκόλως μπορεῖ νὰ διαπιστώσῃ κανεὶς ὅτι ὑπάρχουν δύο περίοδοι ἔκδοσης

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΛΕΩΦ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α' 68 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ: ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΑΧ. 30 ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 15
---	---------------------------	---

ΕΤΟΣ 2ον

ΜΑΪ-ΟΣ 1938

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 2

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 19

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Ἡ καινούργια τῆς φύσεως ἀποκριὰ ἐφθάσε. Ὅλοι μαζί ἄς τὴν χαροῦμε μὲ ἀνοικτὴ καρδιά καὶ κάτω ἀπὸ τὴς ἀνθισμένους ἀμυγδαλιὰς καὶ ροδοκινιὰς ἄς τραγουδήσωμεν τῆς φύσεως τὰ κάλη, ποὺ ὅλα μαζί μᾶς γελοῦν καὶ μᾶς καλοῦν νὰ συμπερισθοῦμε τὴν χαρὰν τους. Μ' ἀνοικτὴ καρδιά ἄς ρίχτοῦμε εἰς τὰ καταπράσινα καὶ χαρούμενα τῆς ἀνοίξεως λιβάδια, καὶ ἄς ξεκουράσωμε τὰ κορμιά μας κορμιά ἐκεῖ, συμπεριζόμενοι τὴν ἀπέραντη χαρὰ ποὺ αἰσθάνεται ἡ φύσις.

Τὰ λουλούδια, τὰ ὁμορφα αὐτὰ στολίδια, μὲ τὴν ἀπλότητά τους; Τὸ γαργάρισμα τὸ μονότονον τοῦ διαρκῶς ρέοντος πλησίον μας παραποτάμου. Ὁ ἥλιος, τὰ πτηνά, ὅλα θὰ μᾶς δώσουν τὴν ἔννοια τῆς ὁμορφιάς.

Ἄς ἀλλάξουμε καὶ ἡμεῖς ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς καὶ νέοι πλέον ἀνθρώποι ὡς πρὸς ὅλα, καλλίτεροι ἢ πρὶν.

Ἄς χαροῦμε! ἄς χαροῦμε!

Ἄς γεμίσουμε μὲ ἀνθοὶ καὶ τραγοῦ δώντας τὴς χαρῆς, ἄς προσπαθήσωμε νὰ ξεχάσωμε κάθε πόνον κάθε λύπη.

Κι' ἄς χαροῦμε! ἄς χαροῦμε!

Ἄς χαροῦμε διὰ τὴ ζωὴ εἶναι γοργὴ ἴσως σὺρις νὰ κλάψουμε.

Ἄς χαροῦμε, ἄς μὴ ἀφήσωμε τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς χαρᾶς καὶ τῶν λουλουδιῶν νὰ περάσουν συνεφιασμένες, λυπημένες, πεζά.

Ἄς χαροῦμε ὅσο μπορούμε! ἄς χαροῦμε!

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ

ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ

Ἀγαπητοὶ ἀναγνώστες μου
Καλημέρα σας

Γιὰ πρώτη φορὰ καὶ γὼ ἐδῶ, θὰ τὰ πῶ μαζί σας, θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὰ ντέρτια μας, γιὰ τὴς χαρὲς γιὰ τὴς σκέψεις μας καὶ μαζί μου θὰ σᾶς κάνω νὰ γελάσετε καὶ νὰ κλάψετε.

Εἶναι τὸ αἰώνιο ζήτημά μας.

Πότε κλαίμε καὶ πότε γελάμε. Καὶ ἂν θελήσω καὶ γὼ ν' ἀκολουθήσω τὴν τεχντροπία μερικῶν συναδέλφων ποὺ γιὰ νὰ πείσουν τὸν ἀναγνώστη τους παραθέτουν μερικὰς γνώμες διαπρεπῶν ἀνδρῶν, θὰ πῶ πῶς κάποιος ῥωμαντικὸς ποιητὴς, ἀνάθεμα κι' ἂν θυμάμαι τ' ὄνομα του, μιλῶντας γιὰ τὴ ζωὴ εἶπε:

Ἡ ζωὴ εἶναι ἓνα δάκρυ, ἓνα γέλιο, χίλιοι πόνοι. Ξέρετε ντρέπομαι ποὺ παραθέτω αὐτὸ τὸ γνωμικόν, γιὰ τὴν σέ μερικὰ σνομπιστικά σαλόνια ἀκοῦμε συχνὰ τὴς δεσποινίδες νὰ μιλᾶνε γιὰ τὸν ἔρωτα μ' ἓνα παράξενο ὄφος τελειώνοντας πάντοτε σχεδὸν μὲ τὰ ἴδια λόγια:

Ἄχ καὶ μὲν τι νὰ σοῦ πῶ, ἔτσι εἶν' ἡ ζωὴ ἓνα γέλιο, ἓνα δάκρυ χίλιοι πόνοι. Καὶ ἡ ἄλλη ἀπαντὰ ἀφοῦ πρωτογυμνάσῃ τὰ μάτια της, ἄς γίνω λίγο ῥωμαντικὸς, στᾶζουν λίγα δάκρυα, ἄχ καλὲ θὰ τρελαθῶ ποὺ μοιάζουν σὰν ἀνατολίτικα μαργαριτάρια.

Ἐχει δίκιο, Αἴτσα, Μιμίτσα, Πιπίτσα Γίτσα κτλ. αὐτὴ εἶναι ζωὴ, μιὰ φορὰ γελάμε καὶ χίλιες φορές κλαίμε.

Καὶ τὰ μικρὰ μαργαριτάρια γίνον.

τοῦ περιοδικοῦ, ἂν καὶ αὐτὸ δὲν δηλώνεται. Ἡ πρώτη περίοδος περιλαμβάνει τὰ τεύχη 1 ἕως 27 (Νοέμβριος 1936-Ἰανουάριος 1939) καὶ εἶναι ἄμεσα ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὸ πολιτικὸν κλίμα τῆς ἐποχῆς. Ἔτσι τὸ περιοδικὸν ἔχει ὡς ὑπότιτλο «Μηνιαία Ἑγκυκλοπαιδικὴ καὶ Φιλολογικὴ Ἑκδοσις» καὶ στίς σελίδες του δημοσιεύονται, κατὰ κανόνα, ἄρθρα ἐγκυκλοπαιδικοῦ περιεχομένου, πρωτόλειες νεανικῆς δημιουργίης καθὼς ἐπίσης καὶ σχόλια ἐγκωμιστικά γιὰ τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἐνδεικτικῶς ἀπόψεων ποὺ ἐπικρατοῦν, εἶναι τὸ ἄρθρο «1η Νοεμβρίου» (τχ. 13, σ. 1) ποὺ δημοσιεύεται μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συμπλήρωσης ἐνὸς χρόνου κυκλοφορίας τοῦ περιοδικοῦ καὶ ὑπογράφεται ἀπὸ τὴ διεύθυνσίν του: «Παρήλθεν ἤδη ἓν ἔτος ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τοῦ πρώτου φύλλου τοῦ περιοδικοῦ "Νεότης". Παρήλθεν ἓν ἔτος ἐργασίας ἐντατικῆς ἀλλὰ καὶ καρποφόρου. Ἡ πρόοδος καὶ ἡ δημιουργία κινήσεως γνησίας Ἑλληνικῆς, Χριστιανικῆς καὶ ἐκ τῶν νέων προερχομένη, συνετελέσθη. Ἡ ἐργασία ἦν ἀνελάβωμεν δὲν εἶναι οὐδόλως ἐλαφρά, μᾶς ἀνακουφίζει ὁμως ἡ συναίσθησις ὅτι στὸ πλευρὸ μας ἔχομεν θερμοὺς ὑποστηρικτάς, τὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ μας ὅπου τόσον θερμὰ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκδόσεώς μας, μᾶς ὑπεστήριξε...».

Οἱ συχνῆς ἀλλαγῆς τῶν ὑπευθύνων ἔκδοσης τοῦ περιοδικοῦ καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ μετὰθεση τοῦ τόπου ἔκδοσός του ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ στὴν Ἀθήνα, ἀποδεικνύουν ὅτι, πέρα ἀπὸ οἰκονομικὰ προβλήματα ποὺ ἦταν φυσικὰ νὰ ὑπάρχουν στὴν ἔκδοση, ὑπῆρχαν διαφωνίαι γιὰ τὶς ἀπόψεις ποὺ θὰ ἐξέφραζε τὸ ἔντυπο μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς του. Τελικὰ φαίνεται ὅτι ἐπικράτησαν οἱ ἀπόψεις τοῦ Νίκου Πάγκου καὶ ἔτσι, ἀπὸ τὸ τεῦχος 28 (Φεβρουάριος 1939), τὸ περιοδικὸν ἔχει ὡς ὑπότιτλο: «Μηνιαία Φιλολογικὴ καὶ Ἑγκυκλοπαιδικὴ Ἑκδοσις».

Κατὰ τὴ δεύτερη αὐτὴ περίοδο ἔκδοσης τοῦ περιοδικοῦ

κυριαρχοῦν στὶς σελίδες τοῦ τὰ λογοτεχνικὰ κείμενα καὶ τὰ φιλολογικὰ ἄρθρα· δημοσιεύονται ἐπίσης πολλὲς συνεργασίες γνωστῶν λογίων τῆς ἐποχῆς. Παρακάτω παρατίθεται τὸ ἄρθρο «Ἀπολογία» (τχ. 24, σ. 1) ποῦ ὑπογράφεται ἀπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ καὶ παρουσιάζει μὲ εὐγλωττο τρόπο τὴν ἀλλαγὴ προσανατολισμοῦ ποῦ ἐπιχειρεῖται:

«Τὸ ἀρχικὸν σύνθημα τῆς “Νεότητος” ἦτο νὰ ἀγκαλιάσῃ ὅλους τοὺς νέους ποὺ ἡσχολοῦντο μὲ τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐπιστήμην.

Ἀλλὰ εἰς αὐτὸ ἐπάνω θὰ δώσωμεν καὶ μίαν ἐξήγησιν. Οὐδέποτε ἐτάχθημεν καὶ ὑπεστηρίξαμεν ὠρισμένας νόθους πλευρὰς τῆς τέχνης, οὐδέποτε ἡσχολήθημεν μὲ τοὺς σνομπισμοὺς τῆς δῆθεν μοντέρνας καὶ προοδευτικῆς νεότητος.

Ὅχι ἐμείναμεν καὶ θὰ μείνωμεν πάντοτε πιστοὶ εἰς τὴν ἀγνὴν καὶ αὐθόρμητον τέχνην εἰς τὰ ἰδανικὰ ποὺ μᾶς ἐχάρισεν ὁ ὠραῖος Ἀττικὸς οὐρανὸς καὶ ἡ παράδοσις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἀποκηρύσσωμεν τὰ βλακώδη συνθήματα τῶν δῆθεν μοντέρνων λογοπλόκων καὶ ἀρλουμπιστῶν καὶ τασσόμεθα κάπως ἐπισημότερον εἰς τὸ πλευρὸν τῶν νέων ποὺ ἡγάπησαν καὶ ἀγαποῦν τὴν ἀπλότητα τῆς τέχνης ποὺ εἶναι ἡ μόνη ἱκανὴ μορφή διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὸν λαὸν τὴν ὠραιότητα τῆς καλλιτεχνίας. Ἄν οἱ συρρεαλισταὶ μᾶς λέγουν ὅτι μισοῦν τὴν ἀπλότητα σὲ κάθε τῆς μορφῆν καὶ ἐκδήλωσιν τοὺς ἀπαντῶμεν ὅτι λατρεύομε τὴν ἀπλότητα εἰς κάθε τῆς ἐκδήλωσιν καὶ μορφήν.

Οὐδέποτε θ' ἀσπασθῶμεν τὰ νοθὰ τοὺς κηρύγματα καὶ τοῦτο διότι μένομεν ἀπολύτως πιστοὶ εἰς τὰς τεχνικὰς μορφὰς τὰς ὁποίας μᾶς ἔδωκαν οἱ μεγάλοι πρόγονοί μας ἀπὸ τὸν Ὅμηρον μέχρι τοῦ Αἰσχύλου καὶ ἀπὸ τὸν Αἰσχύλον μέχρι τοῦ Σολωμοῦ καὶ τοὺς μεταγενεστέρους αὐτοῦ ποιητὰς καὶ γενικώτερα καλλιτέχνας.

Πιστεύομεν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ περιεχομένου τῆς τέχνης ἀλλὰ δὲν θέλομεν νὰ ἀσπασθῶμεν τὴν τεχνοτροπίαν τῶν μοντέρνων συρρεαλιστῶν, φουτουριστῶν κ.λ.π.

Αὐτὰ δι' αὐτὸν τὸν μῆνα».

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται πολλὰ νεανικὰ λογοτεχνικὰ κείμενα: ποιήματα, διηγήματα, πεζοτράγουδα· ἐπίσης φιλολογικὰ καὶ κριτικὰ ἄρθρα. Στὶς τελευταῖες σελίδες παρουσιάζεται καὶ πολλὲς φορές σχολιάζεται ἡ πνευματικὴ κίνησις τοῦ Πειραιᾶ καὶ δημοσιεύονται ἀναλυτικὰ ρεπορτάζ μετὰ τὴν ἀθλητικὴ δραστηριότητα. Στὰ πρῶτα τεύχη, ὅπως ἤδη ἐπισημάνθηκε καὶ πρὶ πάντων, δημοσιεύονται πολλὰ ὑμνητικὰ σχόλια γιὰ τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου· ἀκόμα ὑπάρχουν ἐγκυκλοπαιδικὰ ἄρθρα καὶ ἱστορικὰ σημειώματα.

εἰκόν. Ἡ μοναδικὴ φωτογραφία δημοσιεύεται στὸ ἐξώφυλλο τοῦ τεύχους 27 (Ἰανουάριος 1939) καὶ ἔχει σὰν θέμα τῆς «Τὸ παλὸν μονοπάτι τῆς Πάρνηθος». Σὲ ὁρισμένα ἄλλα τεύχη, κυρίως τὰ τελευταῖα, ὑπάρχουν διαφημίσεις ἐκδοτικῶν οἰκῶν καὶ νέων λογοτεχνικῶν βιβλίων.

συνεργ. Τέλλος Ἀγρας, Ἀλ. Ἀλεξίου, Α. Κ. Ἀμπατζόπουλος, Δρόσος Ἀνέμης, Ἀστρος Αὐγέρης, Σάββας Αὐγερινός, Ἑλένη Βαρβαρέσσου, Σταμ. Βαρβαρῆγος, Τάκης Βλάχος, Ἀθαν. Βούλγαρης, Θέμης Βρανᾶς, Δ. Γατόπουλος, Γ. Γεωργιάδης, Γεώργιος Ἀλ. Γιαζιτζόγλου, Δημήτρης Γιατράκος, Δημ. Δημητριάδης, Πέτρος Ἐκιντζής, Νίκος Καθρέπτης, Δανιὴλ Καλαφάτης, Στέλιος Κανακάκης, Γιώργος Ν. Καράλης, Δημ. Κοττάκης, Εὐάγγελος Κότταρης, Ἰωάννης Κουρούπης, Β. Θ. Κουτσοδημήτρης, Κ. Κυριάκης, Κ. Λάλας, Λάκης Λεχαινιώτης, Φ. Λιβιτσάνος, Κώστας Μεγαλογένης, Νίκος Μιχαλόπουλος, Γιούλης Μόζας, Γερ. Χ. Μοσχόπουλος, Βάσος Γ. Μπερδέσης, Ντίνω Μπόρμιο, Σ. Δ. Μπούκης, Ν. Μπουρμπούλης, Ὁρέστης Μυναΐδης, Ν. Μωραΐτης, Γ. Νικολαΐδης, Δ. Νικολακάκης, Νίκος Πάγκος, Ἀγης Παλμός, Στέλιος Πα-

- ναγιωτόπουλος, Πιπ. Παπαδία, Γ. Παπαδόπουλος, Η. Παπαδόπουλος, Κώστας Α. Παπαδόπουλος, Σπύρος Παπάζογλου, Βάσσος Πικρός, Σοφία Πιλαφιτζή, Στ. Πλακίδης, Ἑλένη Πρωτοπαδάκη, Νάκης Ρήγος, Μάνια Ρώση, Χ. Σκληρός, Ντόρα Σκορδίνη, Δημ. Κ. Σταματίου, Π. Στεριώτης, Γ. Στογιάννης, Μαρίκα Συνεσίου, Ἀρίστος Δ. Τριανταφυλλίδης, Παναγιώτης Ν. Τσουτάκος, Α. Φαναριώτης, Μ. Φιλιππίδου, Ἐπ. Φραγκίσκος, Π. Χρόνης.
- βιβλγρ. Γιάννης Ε. Χατζημανωλάκης, *Χρονικὸ τῆς Πειραϊκῆς πνευματικῆς ζωῆς (1835-1973)*, Πειραιᾶς 1973, σ. 127.
- Ὅντὲ Βαρών, *Ἑλληνικὸς νεανικὸς τύπος (1941-1945). Καταγραφή*, τ. 1, Ἀθήνα 1987, ἀρ. 136 σ. 321-324 [= Παρουσίαση τῆς Β' Περιόδου ἔκδοσης τοῦ περιοδικοῦ «Νεότης» (τχ. 1-6, 1943)].
- βιβλθ. ΕΒΕ Π 1711^{Τ/Τα} (Λεῖπουν τὰ τεύχη 1-12 καὶ 30), ΕΛΙΑ (Σώζονται τὰ τεύχη 19, 20 καὶ 24), ΚΤΣ (Τεύχη 26 καὶ 27).

“ΝΕΟΤΗΣ,,

Μηνιαία ἐγκυκλοπαιδικὴ
καὶ φιλολογικὴ ἔκδοσις

Σ υ ν δ ρ ο μ α ι :

Ἑσωτερικοῦ:	Ἔτησία	δραχ	30
	Ἑξάμηνος	”	15
Ἐξωτερικοῦ:	Δολλάρια	3	

Ἑπεύθυνος Τυπογραφείου
ΣΩΤ. ΚΟΝΤΟΕΣ
Ν. Μεταξᾶ 6

Τὰ χειρόγραφα δημοσιευμένα καὶ μὴ δὲν
ἐπιστρέφονται.

- υπότιτ. *Μηνιαῖον Προσκοπικὸν Περιοδικὸν τῆς Ἑνωμοτίας Πιγκουῖνων τῆς 3 Ὀ[μάδος] Ν[αυτοπροσκόπων] Ἀ[θηναίων].*
- τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα Σολωμοῦ 54. Τεύχη Α' ἔτους: Δὲν ἀναφέρεται Τυπογραφεῖο. Τεύχη Β' καὶ Γ' ἔτους: *Τύποις Ν. Τιλπέρογλου, Μιλτιάδου 7.*
- υπεύθ. Ἐκδότης: Ἑνωμοτία Πιγκουῖνων τῆς 3ης Ὀμάδος Ναυτοπροσκόπων Ἀθηναίων (ΟΝΑ). Ὑπεύθυνος: Ι. Π. Μαρινόπουλος.
- διάρκ. Μᾶς εἶναι γνωστὰ 29 τεύχη τῶν ἐτῶν 1936-1939.
 Ἔτος Α'. ἀρ. 1-14. Νοέμβριος 1936-Δεκέμβριος 1937.
 Ἔτος Β'. ἀρ. 15-26 Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1938.
 Ἔτος Γ'. ἀρ. 27-29. Ἰανουάριος-Μάρτιος 1939.
- συνδρ. Τεύχη Α' καὶ Β' ἔτους: Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 30, ἐξωτερικοῦ δρχ. 5. Τεύχη Γ' ἔτους: Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 40, ἐξωτερικοῦ δρχ. 5. Γιὰ ὅλα τὰ ἔτη: Τιμὴ τεύχους δρχ. 2. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
- σχῆμα 25×17,5 ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 6-12 σ., δίστηλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχή.
- περιοδ. Μηνιαῖο. Πιθανότατα ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ συνεχίστηκε ὡς τὸ καλοκαίρι τοῦ 1939.
- χαρὰκτ. Ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ ἀπέβλεπε στὴ διάδοσις τῶν προσκοπικῶν ἰδεῶν καθὼς ἐπίσης καὶ στὴν παρουσίαν τῆς δραστηριότητος τῆς 3ης Ὀμάδος Ναυτοπροσκόπων Ἀθηναίων. Σὲ κανένα ὅμως ἀπὸ τὰ πρῶτα τεύχη δὲν δημοσιεύεται κάποιο σημεῖωμα στὸ ὁποῖο νὰ ἀναφέρονται ἀναλυτικὰ οἱ στόχοι τοῦ ἐντύπου. Μόνο στὴ σελίδα 1 τοῦ πρώτου τεύχους ὑπάρχει ἡ ἀκόλουθη ἀνακοίνωσις: «Ἀρχίζοντας τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ μας στρέφουμε τὰ βλέμματά μας πρὸς τὸν ἰδρυτὴν Ἀρχηγὸν μας κ. Μάρκον

ΠΙΓΚΟΥΤΙΝΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἀρχίζοντας τὴν ἐκδοσὶν τοῦ περιοδικοῦ μας στρέφουμε τὰ βλέμματά μας πρὸς τὸν ἰδρυτὴν Ἀρχηγόν μας κ. Μάρκον Μίνδλερ, γιὰ νὰ τοῦ ἐκδηλώσουμε τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἀφοσίωσίν μας καὶ γιὰ νὰ ἀντλήσουμε δύναμιν καὶ ζήλον ὥστε νὰ ἐπιτύχωμε στὴν πρωτοβουλία ποὺ βάλαμε σήμερα εἰς ἐφαρμογήν.

ΠΑΝΤΑ ΝΑ ΠΡΟΣΠΑΘΗΣ

Ὁ Γ. Δ. ἔγινε τώρα μόλις δόκιμος, ἡ πρώτη του δουλεία ἦταν νὰ φολλομετρήσῃ τὸ ἐγκόλπιον. Γυρίζοντας τις σελίδες τοῦ ὀνειρεύεται πόσο γρήγορα θὰ γίνῃ τρίτης, δευτέρας, πρώτης, γιατί τὸ ὄνειρό του εἶναι νὰ γίνῃ πρώτη, σὺν τὸν ξαδερφό του τὸν Φίλιππο πού τὸν ἔχει ἐν τῇν ὁμάδᾳ. Μόλις γνωρίστηκε μὲ τὴν ἑνωσιὰ τοῦ ἔγινε φίλος μὲ τὸν Κώστα ἕνα πρόσκοπο δευτέρας, πού πρέπει νὰ ἐκπαιδεύσῃ ἕνα δόκιμο γιὰ νὰ γίνῃ πρώτη. Ἐμαθε τὸ ἐγκόλπιο τρίτης, ἔδωσε ἐξετάσεις, ὁρίστηκε καὶ εἶναι τέλειος πρόσκοπος τώρα ὀνειρεύεται νὰ γίνῃ δευτέρας καὶ μέσα σὲ λίγες ὥρες μαθαίνει τὰ μορσικά. Τὴν Κυριακὴν τὸν ἐξετάζει ὁ ἐνωμοτάρχος του ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἀποθαρρυντικὸ ἀπέτυχε καὶ τώρα μαθαίνει τοὺς κόμβους. Ἐξετάζεται καὶ εἰς αὐτοὺς ἀλλὰ γιὰ κακὴν του τύχην τὴν τελευταία συγμὴ ὁ κόμβος δὲν γίνεταί. Ἐκεῖ ἀπελπισθεὶ καὶ ὅπως κάθε πρόσκοπος πηγαίνει νὰ ρωτήσῃ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ πῶς θὰ βγῇ ἀπ' αὐτὴ τὴν δύσκολή θέσιν. Ὁ Ἀρχηγός του χαμογελώντας τοῦ λέει : Ἕνα πράγμα μόνον ἂν εἴχες ὅπ' ὤφην σου δὲν θὰ βρισκόσουν σήμερα ἔτσι ἀπελπισμένος : τίποτα δὲν γίνεταί χωρὶς προσπάθεια. Τώρα γνωρίζοντας τὸ ἀκολούθησέ το καὶ θὰ δῃς πόσο γρήγορα θὰ ἔρθῃς χαρούμενος καὶ γελαστός νὰ μοῦ πῇς πῶς ἔγινες δευτέρας.

Π.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Ὅποιος μέχρι τις 16 Δεκεμβρίου 1936 θὰ βρῇ τίς περισσότερες ἐλληνικὰς λέξεις ποὺ σημαίνουν παπούτσι θὰ ἔχῃ ἕνα φύλλο τοῦ ΠΙΓΚΟΥΤΙΝΟΥ δωρεάν.

ΔΕΧΟΜΕΘΑ τὰ γραπτά τοῦ διαγωνισμοῦ κάθε τρίτη 6—7 Σολωμοῦ 54 (οἰκία Π. Μαρinoπούλου).

Δὲν στοιχίζει τίποτα νὰ εἶσαι εὐγενής. Ἡ εὐγένεια ὑποχρεώνει.

Baden—Pomell

ΕΣΟ ΕΤΟΙΜΟΣ

Ἕνας φοβερός κυκλὸν μέσα σὲ μία ὥρα πλημμύρισε ὅλο τὸ χωριό. Μία κατακλυσματικὰ βροχὴ μετέτρεψε τὰ ἕλη σὲ λίμνες, τὰ βράκια σὲ φοβεροὺς χείμαρους καὶ τοὺς δρόμους σὲ ποταμούς. Ἐπειτα ὁ οὐρανὸς καθάρισε καὶ ὁ ἥλιος φάνηκε μὲ ὅλη τὴν λαμπρότητά του, ἔτσι τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κυκλώνος φάνηκαν πῶς φοβερὰ ἀπ' ἑτι ἦσαν στ' ἀλήθεια.

Ἀνήσυχη γιὰ τὴν γρηῃ μῆτέρα της ποὺ κατοικοῦσαι ἕνα ἀπὸ τὰ ἐλαμμένα χωριά ἡ Αὐγερὶνὴ ἔξεψε ὅσο πὺ γρήγορα μπορούσαι τὸ μοναδικὸ της διπρόχο καὶ περνώντας καὶ τὸν Γιάννη τὸν πῶ μικρὸ της γιό, μελὰς γιὰ τὸν ἄνδρα της μεροκαματιάσῃ δουλεψτῇ, ξεκίνησε γιὰ τὴν μητέρα της. Μέσα στὸ χωριὸ κανένα φωτισμένο παράθυρο δὲν φώτιζε τὸ δρόμο. Τὸ σπῆτι ὅμως ποὺ εἶναι στὴ γωνιά τοῦ δρόμου εἶναι φωτισμένο καὶ στὸ παράθυρο τοῦ Ἰωργίου ὁ Γιωργὸς κυττάει μὲ λύπη τὴν τραγικὴν εἰδή τοῦ ἀγαπημένου του χωριοῦ, ἐνῶ οἱ γονεῖς του στὸ πρῶτο πάτωμα βοηθοῦν διὰ γειτόνους ποὺ ἤρθαν νὰ ζητήσουν ἄσυλο. Ὁρισμένους ἀπὸ ἀμάξι ἔθνα αὐτὸ τὸ φῶς ποὺ τρεμοσβύνει στὸ σταυροδρόμι. Ἀγνοώντας πῶς ὁ δρόμος εἶναι χαλασμένος ἡ Αὐγερὶνὴ τρέχει μὲ ὅλην τὴν δύναμιν της. Τὸ φῶς προχωρεῖ. Μὴν προχωρῇς φωνάζει ὁ Γιωργὸς θὰ βουλιάξῃς μέσ' τὸ νερό, γύρισε πίσω, ἀκολούθησε τὸν ἀριστερὸ δρόμο. Ἀργὰ τὸ ἄλογο καὶ βυθίστηκε ὡς τὸ στήθος κάνει ἕνα πλάγια πηδὸ παρασύροντας τὸ ἄμαξι καὶ τοὺς ἀπιδάτες πρὸς τὸν ὁρμητικὸ χείμαρρο. Στὶς φωνὲς της γυναίκας καὶ τοῦ παιδιοῦ ἀπάντη ἡ φωνὴ τοῦ Γιωργίου. Δὲν χάνει τὸν καιρὸ τοῦ νὰ φωνάξῃ τὸν αὐατόματο πηδᾷ ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ τρέχει. Πρῶτα παίρνει τὸ παῖδι καὶ σηκώνοντάς τα ψηλὰ γιὰ νὰ μὴν βραχῇ τοὺς πηγαίνει σπῆτι τοῦ ὅπου τοὺς ἀφίνει στὴ φροντίδα τῆς μητέρας του. Καὶ τότε μόνον εἰσπνάζει τὸν πατέρα του νὰ βγάλῃ τὸ καρότσι καὶ τὸ ἄλογο ἀπὸ τὰ νερά. Ὅταν τέλειωσε τὴν δουλειά του ἄλλαξε καὶ κάθισε πάλι στὸ παρὰθυρο, καὶ διὰ τὴν μητέρα του τὸν ρώτησε

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 5

Μίνδλερ, γὰ νὰ τοῦ ἐκδηλώσουμε τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἀφοσίωσίν μας καὶ γὰ νὰ ἀντλήσουμε δύναμιν καὶ ζῆλον ὥστε νὰ ἐπιτύχωμε στὴν πρωτοβουλία ποὺ βάλαμε σήμερα εἰς ἐφαρμογήν».

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται διηγήματα καὶ ποιήματα· διαγωνισμοί, παιγνίδια, σχόλια καὶ ἄρθρα μὲ προσκοπικὸ περιεχόμενον. Τέλος, στίς τελευταῖες σελίδες κάθε τεύχους, ὑπάρχουν εἰδήσεις καὶ περιγραφές δραστηριοτήτων τῆς 3ης Ὁμάδας Ναυτοπροσκόπων Ἀθηνῶν.

εἰκον. Στὰ τεύχη τοῦ Α' ἔτους δὲν ὑπάρχουν φωτογραφίες ἀλλὰ σελίδες μὲ πολλὰ διαφημίσεις καταστημάτων καὶ προϊόντων τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν. Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο ἰσχύει γιὰ τὰ τεύχη τοῦ Β' καὶ Γ' ἔτους.

συνεργ. Τὰ περισσότερα ἄρθρα εἶναι ἀνυπόγραφα. Λιγοστὰ φέρουν ὑπογραφές μὲ τὰ ἀρχικὰ τῶν ὀνοματεπώνυμων τῶν συντακτῶν τοὺς ἢ δημοσιεύονται μὲ χαρακτηριστικὰ προσκοπικὰ ψευδώνυμα.

βιβλ. —

βιβλ. ΕΛΙΑ (Ἔτος Α': τχ. 1, 3, 4, 11. Ἔτος Β': τχ. 17. Ἔτος Γ': τχ. 29).

- υπότιτ. *Μηνιαῖον Δελτίον τῆς Μαθητικῆς Κοινότητος τῆς Σαλβαγείου Ἑμπορικῆς Σχολῆς.*
- τ. ἐκδ. Ἀλεξάνδρεια. Διεύθυνση Λεωφόρος Μεγάλου Ἀλεξάνδρου 88 Σάτμπυ. Δὲν ἀναφέρεται Τυπογραφεῖο.
- υπεύθ. Ἐκδότης: Ὁργανον τῆς Μαθητικῆς Κοινότητος τῆς Σαλβαγείου Ἑμπορικῆς Σχολῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ συντάξεως γιὰ τὰ τεύχη τοῦ Γ' ἔτους, ἀποτελεῖτο ἀπὸ τοὺς παρακάτω μαθητές: Ἀκ. Παντζόπουλος, Κ. Κοζαδίνος, Χ. Παπαδάκης, Ν. Μπούρας, Γ. Μπουλουγρᾶς, Ι. Μαῦρος, Π. Παπαντωνάκης, Φ. Πανταζῆς, Μ. Καφατζάκης, Δ. Ζορμπαλᾶς καὶ Ἀλ. Παπασπύρος.
- διάρκ. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν τευχῶν ποὺ κυκλοφόρησαν κατὰ τὰ ἔτη 1936 ἕως 1939.
 "Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; Νοέμβριος 1936-; 1937.
 "Ἔτος Β'. ἀρ. 1-; [Νοέμβριος 1937]-; 1938.
 "Ἔτος Γ'. ἀρ. 1-; [Νοέμβριος 1938]-; 1939.
- συνδρ. Στὸ μοναδικὸ τεῦχος ποὺ ἐντοπίστηκε ἀπὸ τὸ περιοδικὸ δὲν ἀναφέρεται συνδρομῇ. *Τιμὴ φύλλον Γ.Δ.1.* Δὲν εἶναι γνωστὸς ἐπίσης ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
- σχῆμα Ἀπὸ βιβλιογραφικῆς πληροφορίας γνωρίζουμε ὅτι τὸ σχῆμα τοῦ περιοδικοῦ ποίκιλε ἀπὸ ἔτος σὲ ἔτος. Τὸ σχῆμα στὸ τεῦχος ποὺ ἐντοπίστηκε εἶναι 28×21,5 ἐκ. "Ἐκταση 32 σ., δίστηλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχῇ.
- περιοδ. Μηνιαῖο. Κυκλοφοροῦσε στὴ διάρκεια τοῦ Σχολικοῦ "Ε-τους. Σημειώνεται ἐπίσης ὅτι τὸ περιοδικὸ ἐκδόθηκε ξανὰ καὶ μετὰ τὸν πόλεμο.
- χαρ. Τὰ στοιχεῖα ποὺ παρατέθηκαν γιὰ τὸ περιοδικὸ στηρίζονται στὸ τεῦχος 4 τοῦ Γ' ἔτους (1939). Εἶναι τὸ μοναδικὸ ποὺ ἐντοπίστηκε. Ἄν λάβουμε ὑπόψιν ὅτι τὸ ἐντυπο

κυκλοφοροῦσε κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους, τότε συμπεραίνουμε ὅτι τυπώνονταν 8-9 τεύχη κάθε ἔτος. Ἐπομένως κυκλοφόρησαν περίπου 24-27 τεύχη κατὰ τὰ τρία χρόνια ἔκδοσής του.

Τὸ τεῦχος 4 ὅμως τοῦ Γ' ἔτους προσφέρει καὶ μιὰ εὐχάριστη ἐκπληξή. Στὸ μηνιαῖο αἰγυπτιώτικο περιοδικὸ «Πανόραμα» εἶχαν δημοσιευτεῖ δυσμενεῖς κρίσεις γιὰ προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Ἑρμῆ» καὶ εἶχε διατυπωθεῖ ἡ γνώμη ὅτι οἱ μαθητὲς τῆς «Σαλβαγείου Ἐμπορικῆς Σχολῆς» πρέπει νὰ ἀσχολοῦνται μὲ τὶς πρακτικὲς σπουδὲς καὶ νὰ μὴν ἐπιδίδονται σὲ πνευματικὲς ἀσκήσεις. Ὡς ἀπάντηση σ' αὐτὲς τὶς κρίσεις ἀναδημοσιεύεται στὴ σ. 2 ὅλο τὸ προγραμματικὸ ἄρθρο «Πρὸς τοὺς μαθητὰς τῆς Σαλβαγείου» ποὺ εἶχε δημοσιευθεῖ στὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ Νοεμβρίου 1936 καὶ ὑπογραφόταν ἀπὸ τὸν διευθυντὴ τῆς Σχολῆς. Ἔτσι, ἔστω καὶ ἔμμεσα, γνωρίζουμε τὶς προγραμματικὲς ἀρχὲς τῆς ἔκδοσης τοῦ «Ἑρμῆ». Τὸ ἄρθρο αὐτὸ παρατίθεται ὁλόκληρο: «Σεῖς οἱ μαθηταὶ τῆς Σαλβαγείου Σχολῆς ἀκολουθεῖτε πρακτικὰς σπουδὰς, ἵνα αὐριον ἐξερχόμενοι εἰς τὴν βιοπάλην τεθῆτε ὑπὸ τὴν Αἰγίδα τοῦ κερδῶν Ἑρμοῦ.

Τὸν θεὸν τοῦτον ἐλάτρευσαν ἀπ' αἰώνων καὶ λατρεύουσι τὰ τέκνα τῆς Ἑλλάδος τὰ διεσπαρμένα ἀνὰ τὴν ὑφήλιον, ἐξ ὧν προέκυψαν πολλοὶ ἔνθερμοι πατριῶται καὶ μεγάλοι Ἑθνικοὶ εὐεργεταί. Ἀποδίδοντες χάριν πολλοὶ τούτων ἐλάτρευσαν παραλλήλως καὶ τὸν Λόγιον Ἑρμῆν, οὐκ ὀλίγους δ' ἔχομεν ἐξ αὐτῶν πρωτεργάτας ἐν τοῖς γράμμασιν καὶ θεράποντας τῶν Μουσῶν, ἐν ᾧ ἀφ' ἐτέρου ἄλλοι ἰδρὸν ἰδίαις δαπάναις ἱερὰ Τεμένη τῶν γραμμάτων ἐν οἷς καὶ σεῖς ἐκπαιδεύεσθε. Οἱ ἄνδρες οὗτοι εἶνε τὸ λαμπρότερον παράδειγμα διὰ σᾶς.

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν παλαιοὶ συμμαθηταὶ σας ἀπεπειρῶντο νὰ ἰδρῶσιν μαθητικὸν περιοδικόν, ἵνα δι' αὐτοῦ ἀναγκάζονται νὰ ἐπιδίδονται καὶ εἰς ἀσχολίας μᾶλλον πνευμα-

«ΕΡΜΗΣ»

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ
ΤΗΣ ΣΑΛΒΑΓΕΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἐπιτροπὴ Συντάξεως :

ΠΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΑΚ.	Στ'.
ΚΟΖΑΔΙΝΟΣ Κ.	Στ'.
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ Χ.	Στ'.
ΜΠΟΥΡΑΣ Ν.	Στ'.
ΜΠΟΥΛΟΥΓΡΑΣ Γ.	Στ'.
ΜΑΥΡΟΣ Ι.	Ε'.
ΠΑΠΑΝΤΩΝΑΚΗΣ Π.	Ε'.
	— :
ΠΑΝΤΑΖΗΣ Φ.	Ε'.
ΚΑΦΑΤΖΑΚΗΣ Μ.	Ε'.
ΖΟΡΜΠΑΛΑΣ Δ.	Δ'.
ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΣ ΑΛ.	Δ'.

Συνιστώμεν εἰς τοὺς μαθητάς νά ἐπισκεφθῶσι :

α) Τὴν ἔκθεσιν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς γλυπτικῆς τῆς συγχρόνου Γαλλικῆς τέχνης εἰς τὸ ἀκίνητον τῆς πρώην Ἱταλικῆς λέσχης ἀπέναντι τοῦ Μποντρό.

β) Τὴν Ἑλθετικὴν ἔκθεσιν ζωγραφικῆς καὶ τοῦ βιβλίου εἰς τὴν Ἑλθετικὴν λέσχην 24 Ἀμβροσίου Ράλλη.

Ἀπὸ τὸ ἐσώφυλλο τοῦ ἀρ. 6

τικὰς καὶ λογοτεχνικὰς πρὸς ἀντίδρασιν καὶ ἰσορροπήσιν τῶν καθημερινῶς ἐν τῇ σχολῇ παρεχομένων πρακτικῶν γνώσεων, ἀλλ' ἀντίξοοι περιστάσεις τοὺς ἡμποδίζουν.

Ἦδη σεῖς, μὲ τὸ ἐνεργὸν ἐνδιαφέρον καὶ τὸ περισσότερον θάρρος τὸ ὁποῖον ἐδειξάτε, ἐφτάσατε εἰς τὸν ἄνω σκοπὸν. Μὴ πτοηθῆτε ἂν τὸ ἔργον σας ἐν ἀρχῇ παρουσιάσῃ ἀτελείας τινάς. Ἐπιμείνατε καὶ θὰ νικήσητε. Δὲν θὰ μάθῃ κανεὶς ποτὲ νὰ κολυμβᾷ ἐὰν δὲν βουτήξῃ στὸ νερό.

Διὰ τὸ ἔργον σας τοῦτο σᾶς ἐκφράζω τὰ συγχαρητήριά μου καὶ σᾶς εὐχομαι ἐπιτυχίαν καὶ πρόοδον, ἵνα στερεωθῇ αὐτὸ καὶ συνεχισθῇ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους συμμαθητάς σας, οὔτινες θὰ σᾶς διαδεχθῶσιν.

Ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησίν σας ἐκ τῆς σχολῆς, ὅταν θὰ ἀποδυθῆτε εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς βιοπάλης, δὲν θὰ λησμονῆτε νὰ λατρεύετε παραλλήλως πρὸς τὸν κ ε ρ δ ῶ ο ν Ἑ ρ μ ῆ ν καὶ τὸν Λ ό γ ι ο ν Ἑ ρ μ ῆ ν ἔχοντες πάντοτε ὑπ' ὄψει ὅτι «Ο ὕ κ ἐ π' ἄ ρ τ ω μ ό ν ο ν ζ ή σ ε τ α ι ὁ ἄ ν θ ρ ω π ο ς ».

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται συνεργασίαι τῶν μαθητῶν τῆς «Σαλβαγείου Ἐμπορικῆς Σχολῆς»: διηγήματα, ποιήματα, ἐκθέσεις καὶ ἄρθρα γεωγραφικοῦ περιεχομένου. Στίς τελευταῖες σελίδες τοῦ τεύχους παρουσιάζονται οἱ δραστηριότητες τῆς Μαθητικῆς Κοινότητος τῆς Σχολῆς καὶ ἀναδημοσιεύονται ποιήματα ἢ διηγήματα τῶν: Γεωργίου Δροσίνη, Ἰωάννου Κονδυλάκη, Κωστῆ Παλαμᾶ καὶ Ἡλίας Τανταλίδη.

εἰκον. Στὸ ἐξώφυλλο τοῦ γνωστοῦ σ' ἐμᾶς τεύχους φωτογραφία μὲ τὸν ὑπότιτλο «Χωρικός τῆς Ὑπάτης». Στίς ἄλλες σελίδες δημοσιεύονται πολλὰ σχίσσα ποῦ πλαισιώνουν τὰ κείμενα καὶ ἔχουν σχεδιαστεῖ ἀπὸ μαθητὲς τῆς Σχολῆς ὅπως ἐπίσης καὶ φωτογραφίες ἐλληνικῶν πόλεων.

συνεργ. Βασιλεία Γαλανάκη, Π. Ζαχαριουδάκης, Μιχ. Ζιζάνης, Δημήτρης Ζορμπαλᾶς, Μ. Καλαντζῆς, Δημ. Λιβέριος, Γιάννης Μαῦρος, Ν. Μονοκροῦσος, Β. Μόσχος, Ν. Δ.

- Μπούρας, Βύρων Ξενίδης, Ἀλέκος Παπασπύρος, Ἀκύ-
 λας Παντζόπουλος, Κ. Σβώκος, Γρ. Χ. Τρεχαντζάκης.
 βιβλγ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητροῶν τοῦ Δημοσιογραφικοῦ*
Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου, σ. 100 καὶ 150.
 Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἤτοι Εἰκονογραφημένη*
ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰ-
γύπτου, σ. 240 καὶ 255.
 βιβλθ. ΕΛΙΑ (Σπάραγμα τοῦ τχ. 4 τοῦ Γ' ἔτους).

*7. Ἡ Χαρά τῶν Παιδιῶν

ΑΘΗΝΑ 1936-1940

ὑπότιτ. Δεκαπενθήμερο Περιοδικό.

τ. έκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα: Ἐκδοτικός Οἶκος Γ. Παπαδημητρίου
Ὀδὸς Σταδίου 60 (Στοά). Τεύχη 1-57: Προϊστάμενος
Τυπογραφείου Κ. Βασιλείου Ἰωνίας 1 Ν. Φάληρο. Τεύχη
58-72: Προϊστάμενος Τυπογραφείου Α. Κονκῆς Πλατεῖα
Φιλομούσου Ἑταιρεία 4.

ὑπεύθ. Ἐκδότης: Ἐκδοτικός Οἶκος Γ. Παπαδημητρίου. Διευθυν-
τῆς Γιώργος Δ. Παπαδημητρίου. Τεύχη Α' καὶ Β' ἔτους:
Ἀρχισυντάκτης Ἀλεξ. Μαυρογένης. Τεύχη Γ' ἔτους: Ἀρ-
χισυντάκτις Γεωργία Δεληγιάννη.

διάρκ. Κυκλοφόρησαν 96 τεύχη κατὰ τὰ χρόνια 1936 ἕως 1940.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1-24. 16 Δεκεμβρίου 1936-1 Δεκεμβρίου
1937.

Ἔτος Β'. ἀρ. 25-48. 16 Δεκεμβρίου 1937-1 Δεκεμβρίου
1938.

Ἔτος Γ'. ἀρ. 49-72. 16 Δεκεμβρίου 1938-1 Δεκεμβρίου
1939.

Ἔτος Δ'. ἀρ. 73-96. 16 Δεκεμβρίου 1939-1 Δεκεμβρίου
1940.

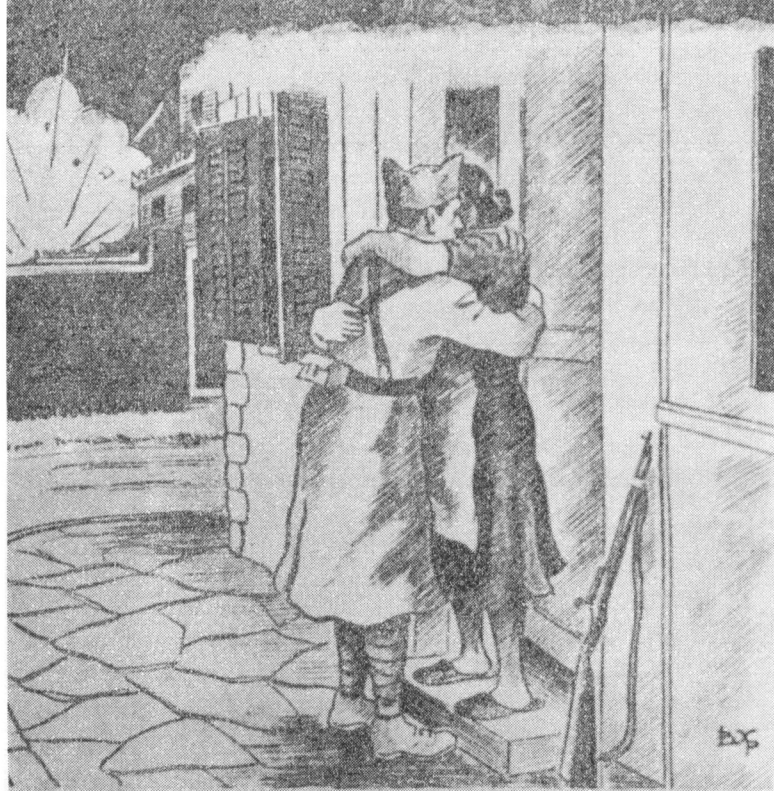
συνδρ. Τεύχη 1-4: Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 70, ἐξωτερικοῦ σελλ. 10. Τεύχη 5-48: Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 70, ἐξωτερικοῦ σελλ. 8. Τεύχη 49-72: Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 70, ἐξωτερικοῦ σελλ. 9. Γιὰ ὅλα τὰ τεύχη πού ἐκδόθηκαν: Τιμὴ τεύχους δρχ. 3. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων πού τύπωνε τὸ περιοδικό. Πιθανότατα ὅμως ἦταν ἀρκετὰ ὑψηλὸς καθὼς ἡ διανομὴ τοῦ ἐντύπου γινόταν ἀπὸ τὸ Κεντρικὸ Πρακτορεῖο Ἐφημερίδων καὶ κυκλοφοροῦσε, μὲ μιὰ μικρὴ καθυστέρηση, στὴν ἐπαρχία ἀλλὰ καὶ στὸ ἐξωτερικό.

σχῆμα 24,5×17,3 ἐκ. Ἐκτασὴ κάθε τεύχους 16 σ., δίστιλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχῆ. Ἐξαίρεση ἀποτελοῦν τὰ τεύχη 71

ΤΟΜΟΣ ΙΓ' ΕΚΔΟΣΗ ΔΕΙΞΟΥΝΤΕΣ ΟΙΚΟΥ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΚΟΙΣ - ΒΑΡΕΣΑΙ - ΤΙΣΤΕΙΝΑ ΣΟ (ΣΤΟΝ) ΤΑΥΤΩ 27.148

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

...Θεάμε γλιγόρα Τούς άνανδρους... Θά έκδικηθώ! Ζήτω ή Ελλάδα μας...

Έξώφυλλο του 1947 του άρ. 7

καὶ 72 πού ἔχουν 12 σ. Ὁ λόγος τῆς μείωσης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σελίδων ἐξηγεῖται στὸ τεῦχος 71, σ. 4: «Ἡ *ΧΑΡΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ*», ἔνεκα τοῦ ἐπιβληθέντος περιορισμοῦ τῶν σελίδων παρὰ τοῦ ὑπουργείου Τύπου, θὰ κυκλοφορεῖ 12σέλιδος, μέχρις ὅτου ἀρθοῦν τὰ ληφθέντα μέτρα λόγω τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως».

περιοδ. Δεκαπενθήμερο. Ἐκδίδεται τὴν 1ην καὶ 16ην ἐκάστου μηνός. Ἡ ἔκδοσις διακόπηκε τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1940 ἐξαιτίας τοῦ πολέμου. Τὸ περιοδικὸ ἐπανακυκλοφόρησε τὰ χρόνια 1945-1948 ἀλλὰ τὰ τεύχη αὐτῆς τῆς περιόδου δὲν ἔχουν ἀποδελτιωθεῖ.

χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ ψυχαγωγία καὶ ἡ ἐγκυκλοπαιδικὴ μόρφωσις τῶν παιδιῶν. Σὲ κανένα ὅμως τεῦχος τοῦ δὲν δημοσιεύεται κάποιο σημεῖωμα στὸ ὁποῖο νὰ ἐξηγοῦνται ἀναλυτικότερα οἱ λόγοι τῆς ἔκδοσης.

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται παραμύθια, μυθιστορήματα, ἐγκυκλοπαιδικὰ ἄρθρα, αἰνίγματα καὶ ἀνέκδοτα. Ἐπίσης πολλὰ μικρὰ εἰκονογραφημένες ἱστορίες ἀνάμεσα στίς ὁποῖες ξεχωρίζει ἐκείνη πού δημοσιεύεται στὴ 16η σελίδα κάθε τεύχους μὲ θέμα «Ὁ Σαρλὼ σκαρώνει φάρσες». Τέλος, σὲ κάθε τεῦχος ὑπάρχει σελίδα ἀλληλογραφίας ὅπου δημοσιεύονται πολλὰ συνεργασίες μικρῶν ἀναγνωστῶν μὲ ψευδώνυμα.

εἰκον. Στὸ ἐξώφυλλο κάθε τεύχους χρωματιστὰ σκίτσα. Ἀκόμα σελίδες μὲ σχέδια χειροτεχνίας, παιδικὴ μόδα καὶ εἰκονογραφημένες ἱστορίες.

συνεργ. Τὰ περισσότερα κείμενα εἶναι ἀνυπόγραφα ἢ ὑπογράφονται μὲ ψευδώνυμα. Παρατίθενται τὰ λιγοστὰ ὀνόματα συνεργατῶν τοῦ ἐντύπου: Χαράλαμπος Βασιλειάδης, Γεωργία Δεληγιάννη, Ν. Μακρῆς, Ἀνδρέας Α. Μαρασλῆς, Μυρτιώτισσα, Κατίνα Πατζίη, Δημ. Ι. Παπασταύρου, Γιάννης Περγιαλῆτης, Γ. Σημηριώτης, Ι. Ν. Χέλμης, Τασούλα Χρυσικοῦ.

βιβλ. γρ. π. *Μηνιαῖον Δελτίον τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ*, τχ. 6, Φεβρουάριος 1937, σ. 238.

Δημήτρης Χανός, *Το παιδικό λαϊκό φυλλάδιο - περιοδικό - βιβλίο*, Αθήνα 1991, σ. 57-59.

βιβλ. θ. ΓΖ.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΗΝ 1ην ΚΑΙ 16ην ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ. — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 60 (ΣΤΟΑ) ΤΗΛΕΦ 22-146

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ :

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΙΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ : ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 70. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΣΕΛ. 9.

ΕΤΟΣ Γ' ΑΡΙΘ. 49 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1938

8. Νεολαία

ΜΑΝΣΟΥΡΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ 1936

- υπότιτ. —
τ. έκδ. Μανσούρα. Πολυγραφημένο.
υπεύθ. —
διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε τὸ 1936.
[Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; ;1936].
συνδρ. —
σχῆμα —
περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστή. Δὲν γνωρίζουμε ἐπίσης μέχρι πότε
συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.
χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίασις τῆς συγγρα-
φικῆς δραστηριότητος μαθητῶν τῶν Ἑκπαιδευτηρίων τῆς
Μανσούρας.
περιεχ. Πρωτόλεια λογοτεχνικά κείμενα.
εἰκον. —
συνεργ. —
βιβλγρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητροῶν τοῦ Δημοσιογραφικοῦ*
Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου, σ. 144.
βιβλθ. Λανθάνει.

9. Ἑλληνικὴ Νεολαία

ΑΘΗΝΑ 1936-1937

- ὑπότιτ. Ἑβδομαδιαία Πολιτικὴ Ἑφημερίς.
τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα Ἑμμ. Μπενάκη 88.
ὑπεύθ. Διευθυντής: Γ. Ριζόπουλος.
διάρκ. Ἡ ἑφημερίδα κυκλοφόρησε κατὰ τὰ ἔτη 1936 καὶ 1937.
Ἔτος Α'. ἄρ. ;-. ;-. 1936.
Ἔτος Β'. ἄρ. ;-. ;-. 1937.
συνδρ. —
σχῆμα —
περιοδ. Ἑβδομαδιαία. Δὲν εἶναι γνωστὸ μέχρι πότε συνεχίστηκε
ἡ ἔκδοσις τῆς ἑφημερίδας.
χαρακτ. Ὅπως δηλώνει καὶ ὁ ὑπότιτλος ἡ ἑφημερίδα εἶχε πολι-
τικὸ χαρακτῆρα καὶ ἐκθεοῖαζε τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐ-
γούστου.
περιεχ. Ἀρθρα καὶ κείμενα πολιτικά.
εἰκον. —
συνεργ. —
βιβλγρ. «Ὁ περιοδικὸς τύπος», π. *Μηνιαῖον Δελτίον τοῦ Ὑφυ-
πουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ*, τχ. 7, Μάρτιος 1937,
σ. 430.
βιβλθ. Λανθάνει.

- ὑπότιτ. —
- τ. ἔκδ. Κάιρο. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφοροῦσε πολυγραφημένο.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Δευτέρα Ἀγέλη Λυκοπούλων Καΐρου. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἔκδοσης.
- διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφοροῦσε στὰ τέλη τοῦ 1936 καὶ τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ 1937.
[Ἔτος Α'. ἄρ. ;-, ; 1936-; 1937].
- συνδρ. Κυκλοφοροῦσε, πιθανότατα, δωρεὰν καὶ σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ φύλλων μεταξὺ τῶν Λυκοπούλων τῆς Δευτέρας Ἀγέλης Καΐρου.
- σχῆμα —
- περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστή· οὔτε γνωρίζουμε πότε ἀκριβῶς διακόπηκε ἡ ἔκδοση.
- χαρακτ. Ἀπὸ τίς λίγες πληροφορίες ποὺ διαθέτουμε γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ γνωρίζουμε ὅτι στόχος του ἦταν ἡ διάδοση τῶν προσκοπικῶν ἰδεῶν καὶ ἡ παρουσίαση τῆς δραστηριότητος τῆς Δευτέρας Ἀγέλης Λυκοπούλων Καΐρου. Τοὺς ἴδιους στόχους εἶχε καὶ τὸ περιοδικὸ «Ὁ Λύκος» (βλ. λῆμμα 31) ποὺ ἐκδόθηκε ἐπίσης στὸ Κάιρο τὸ 1938.
- περιεχ. Ἔθρονα καὶ κείμενα μὲ προσκοπικὸ περιεχόμενο.
- εἶκον. —
- συνεργ. —
- βιβλγρ. [Προγραμματικὸ ἄρθρο], π. Ὁ Λύκος, τχ. 1, Μάρτιος 1938, σ. 1.
Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἥτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 208.
- βιβλθ. Λανθάνει.

*11. Προσπάθεια

ΛΗΞΟΥΡΙ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ 1936-1937

υπότιτ. —

τ. έκδ. Ληξούρι. Τὸ περιοδικὸ ἦταν χειρόγραφο καὶ μόνο τὸ τελευταῖο τεῦχος τοῦ κυκλοφόρησε δακτυλογραφημένο.

υπεύθ. Γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ συνεργάζονταν οἱ μαθητές: Κώστας Λιναρδάτος, Σπύρος Λιναρδάτος, Παναγῆς Λοβέρδος.

διάρκ. Κυκλοφόρησαν 8 τεύχη τὰ χρόνια 1936 καὶ 1937.

Ἔτος Α'. ἀρ. 1-7. [Δεκέμβριος 1936-Ἰούνιος 1937].

Ἔτος Β'. ἀρ. 8. 5 Τρυγητῇ 1937.

συνδρ. Κυκλοφοροῦσε δωρεάν, σὲ δέκα περίπου ἀντίτυπα, μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων τῶν νεαρῶν συντακτῶν του.

σχῆμα 19,7 × 14,6 ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 10-14 σ., μονόστηλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχή.

περιοδ. Ἄτακτη.

χαρακτ. Στόχος τοῦ μικροῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ καταγραφή τῶν προβληματισμῶν καὶ τῶν σκέψεων τῶν δημοτικιστῶν δημιουργῶν του. Ἐνδεικτικὸ τοῦ κλίματος μέσα στὸ ὁποῖο γραφόταν εἶναι τὸ ἀνυπόγραφο σχόλιο «...Τὰ Θύματα... Τὰ Θύματα...» (τχ. 8, σ. 12-13) ποὺ δημοσιεύεται ὁλόκληρο: «ἝΝΑ δημιουργήσουμε Νεοελληνικὸ πολιτισμό». «ἝΝΑ Ξυπνήσουμε τὴν ἐπαρχία» φωνάζουνε κάθε μέρα τὰ περιοδικὰ μας τὰ φιλολογικά. Κι' οἱ φωνές τους βρῖσκουνε ἀκροατὲς τοὺς λίγους ποὺ παρακολουθοῦν τὶς συζητήσεις τῶν λογοτεχνῶν μας τῶν ἐπιστημόνων μας τῶν συγγραφέων μας. Κι' ἀγωνίζονται οἱ λογοτέχνες μας, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ συγγραφεῖς, ἰδρωκοπᾶνε γιὰ νὰ δημιουργήσουν «Νεοελληνικὸ πολιτισμό». «Γιὰ νὰ ξυπνήσουνε τὴν ἐπαρχία» ποὺ γλυκοκοιμᾶται... Κι' ἐνῶ αὐτοὶ πολεμᾶνε νὰ καλλιτερέψουν τὴ πνευματικὴ μας ζωή, τὸ περισσότερο (καὶ τὸ πιὸ ἀδύνατο φυσικὰ) ἀναγνωστικὸ κοινὸ

“νύπτει τὰς χεῖρας”. Γι’ αὐτὸ ἡ φωνὴ τῶν λογοτεχνῶν
μας καὶ τῶν ἄλλων εἶναι “φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ”...
Δεσποινὶς τί ἰδέα ἔχετε γιὰ τὸ ξύπνημα τῆς ἐπαρχίας
μας; Κι’ ἡ δεσποινίδα ποὺ ἴσαμε κεῖνη τῇ στιγμῇ δὲν
ἔπαβε νὰ μιλῇ γιὰ μυθιστορήματα καὶ ν’ ἀραδιάζῃ συγ-
γραφεῖς, τώρα, ξαφνιασμένη ἀπὸ τὴν ἐρώτηση, μὲ κοι-
τάζει μὲ περιέργεια, συμπόνοια καὶ εἰρωνία σὰ νὰ βλέπῃ
μπροστὰ τῆς κανένα συγκάτοικο τοῦ Δελλαπατροῖδῃ!!! Καὶ
θὰ φώναζε νὰ μοῦ φορέσουνε τὸ ζουρλομαντύα ἂν δὲν
πρόφταινα νὰ τῇ ρωτήσω καὶ πάλε. Μὰ δὲν παρακολου-
θῆτε τῇ φιλολογικῇ κίνησιν δεσποινίς; τίς συζητήσεις τῶν
περιοδικῶν; Δὲν πέρνετε τὰ “Νεοελληνικὰ Γράμματα”,
τῇ “Νέα Ἑστία” τίποτα ἀπ’ αὐτὰ τὰ περιοδικὰ μας;
Δὲν τὰ ξέρω ἐγὼ αὐτὰ. αὐτὰ εἶναι βλακεῖες. Ἐγὼ δια-
βάζω “Μάσκα”, “Μυστήριον” τὰ ὑπέροχα μυθιστορήματα
τοῦ Χέρων Λάντον, τοῦ Μωρὰν Χάους, τοῦ Βὸν Μπάννυ.
Καὶ ἡ δεσποινίδα ποὺ ὑπερηφανεβώτανε τέλεια μόρφωση
μοῦ γύρισε τίς πλάτες τῆς περιφρονητικῆ. “Ἄν ἦταν ὁμοῦς
γι’ αὐτὲς μονάχα τίς δεσποινίδες μοδιστροῦλες μόνις κο-
ρίτσα χωρὶς καμιὰ θέση, οὔτε τωρινὴ οὔτε μελλοντικὴ,
στὰ γράμματα, δὲν θὰ ἦταν τόσο αἰσθητὸ τὸ κακό. Ἀλλὰ
δυστυχῶς τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν ἀστυνομικῶν μυθιστορημά-
των (Γιατὶ πρέπει νὰ ἐξηγιώμαστε. Δὲν πρόκειται γιὰ
τὰ ἀστυνομικὰ μυθιστορήματα, ποὺ πολλῶν δὲν ἀρνιώ-
μαστε τὴν ἀξία τους —ὅπως τῶν μυθιστορημάτων τοῦ
Ἐδγαρ Πόε, τοῦ Γκαμπορίω, τοῦ Κόναν Ντόιλ— ἀλλὰ
γιὰ κείνα ἀπ’ αὐτὰ ποὺ ἀποβλέπουν νὰ δώσουν στοὺς
ἀναγνώστες τους δυνατὲς συγκρίσεις καὶ νὰ ταράξουν τὰ
νέβρα τους περιγράφοντας τρομερὲς σκηνές, μυστηριακὲς
ἀπαγωγές, φρικιαστικὲς δολοφονίες, κι’ ἔνοπλες σύγκρου-
σεις ἀστυνομικῶν καὶ κακούργων) ἔχει καταχτήσει καὶ
μεγάλον μέρος τῶν μαθητῶν, τῶν Γυμνασιοπαίδων (τῶν
κατωτέρων βέβαια τάξεων καὶ κατώτερης πνευματικό-
τητος). Καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ θύματα. Ἀφτὰ πρέπει νὰ

Σ Ε Κ Ι Ν Η Μ Α

Τὴν χρόνια πέρασαν τὴ παιδικὰ σου
 μὲ τὰ παιγνίδια μὲ τὴς νεφτιξ
 ἡ ζωὴ τώρα στέκει μπροστὶ σου
 μὲ νέες ἀδρες καὶ ἄλλες χαρὲς

Μέση στὴ θάλασσά τὴ πολυτέραχη
 μέσ' στὸ σκληρὸ ἄγωνα τῆς ζωῆς
 κεράβι ἡ ναιότη σου πανιὰ ἡ ὁρμή σου
 τοιμάδου νέφτης νῆε νῆ μπῆς

Μὰ πρὶν ἀκόμα νῆε μου ξύτης καὶ ἐδ-
 καὶ τὸ ταξίδι σου ποιοτὶ ἀρχίσῃς
 στάσου καὶ σκένου πιδ λιμάνι
 εἶναι καλύτερα νὰ προτιμήσῃς

Τοῦ χωριοῦ τὸ ἥσυχο λιμάνι στέκει
 ὅλο γαλήνη - ὁράσῃ καμμιὰ
 μῆναι πιδ ἔρα τῆς πόλης τοῦτο βλέ
 ὅλο ἀντίρα κι' ἀνῃσχαλὶ

Μὲ θέρος νῆε μὴν ἡμισυβάλλης
 γιομάτος ὁράσῃ κι' ὅλος ζωῇ
 τῆς πόλης διέλεξε τ' ὄριο λιμάνι
 δουλεῖς διὰ θεσῇ ὁράσῃς πνοῇ

§§§§§

προσέχουν. Σ' ἄφτους ἐπιδραῖνε τὰ μυθιστορήματα ἀφτὰ τῆς φρίκης καὶ τοῦ τρόμου. Τὰ νέβρα τους ταράζονται, οἱ ὑποθέσεις τῶν ἔργων γέγονται καταστάσεις μέσα στίς ψυχές τους — πραγματικότητες. Θαβμάζουν τοὺς μυστηριακοὺς ἀφτοὺς δολοφόνους. Οἱ περίφημοι κακοῦργοι γέγονται γι' ἀφτοὺς ἰδανικοὶ τοὺς τύποι. Τοὺς θαβμάζουν καὶ γυζέβουν νὰ τοὺς μιμηθοῦν. Εἶναι κρίμα ὁμως. Μοῦ φαίνεται νὰ σκάσουν στὴ φυλακὴ τόσες ψυχές, νὰ χάσῃ ἡ κοινωνία τόσους χρήσιμους ἀνθρώπους γιὰ νὰ πλουτίσουν ὁ Μαγγανάρης, ὁ Σαλλιβέρος καὶ λοιποί...».

περιεχ. Διηγήματα, ἐκθέσεις ἰδεῶν καὶ ποιήματα. Σελίδα ἀλληλογραφίας.

εἶκον. —

συνεργ. "Ὅλα τὰ κείμενα ποὺ δημοσιεύονται εἶναι ἀνυπόγραφα. Συντάκτες τους ἦταν τὰ τρία ἄτομα ποὺ εἶχαν τὴν πρωτοβουλία γιὰ τὴν ἔκδοσιν.

βιβλ. —

βιβλ. ΣΛ (Τεῦχος 8).

1937

12. Νεανικοί Ὅριζοντες

ΑΘΗΝΑ 1937

υπότιτ. *Μηνιαῖον Φιλολογικὸν Περιοδικόν.*

τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα Ἀκαδημίας 60.

υπεύθ. Ἐκδότης: Ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Ἀποφοίτων Ἰονικῆς Σχολῆς. Ἐπὶ τῆς ὕλης: Κ. Μαυροκορδαῖτος.

διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε τὸ ἔτος 1937.

Ἔτος Α'. ἀρ. 1-7/8. Ἰανουάριος - Ἰούλιος / Αὐγούστος 1937.

συνδρ. —

σχῆμα —

περιοδ. Μηνιαῖο. Δὲν εἶναι γνωστὸ ἂν συνεχίστηκε καὶ μέχρι πότε ἡ ἔκδοσις.

χαρακτ. Τὸ περιοδικὸ εἶχε ὡς στόχον τὴν παρουσίαση τῆς συγγραφικῆς δραστηριότητος τοῦ Συλλόγου Ἀποφοίτων τῆς Ἰονίου Σχολῆς.

περιεχ. Λογοτεχνικά κείμενα (διηγήματα, ποιήματα).

εἶκον. —

συνεργ. Τέλλος Ἀγρας, Β. Κωστοπούλου, Ἀλκης Μαράνης, Λεφτέρης Ξανθός, Ἰ. Τσάφος, Θ. Χρηστίδης.

βιβλγρ. «Ὁ περιοδικὸς τύπος τῆς Πρωτευούσης», π. *Μηνιαῖον Δελτίον τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ*, τχ. 6, Φεβρουάριος 1937, σ. 237.

π. *Πνευματικὴ Ζωή*, τχ. 12, Σεπτέμβριος 1937, σ. 190.

βιβλθ. Λανθάνει.

13. Ἀθλητικὴ Νεολαία

ΑΘΗΝΑ 1937

- υπότιτ. [Ἐφημερίς ἐκδιδόμενη τρίς τῆς ἐβδομάδος].
- τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα: Στοά Πάππου. Δὲν εἶναι γνωστὸ τὸ
Τυπογραφεῖο.
- υπεύθ. Διευθυντῆς Δ. Μαρούλης.
- διάρκ. Ἡ ἐφημερίδα κυκλοφοροῦσε τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ 1937.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; ; -; 1937.
- συνδρ. —
- σχῆμα —
- περιοδ. Τρισεβδομαδιαία. Δὲν γνωρίζουμε μέχρι πότε συνεχίστη-
κε ἡ ἔκδοσις.
- χαρακτ. Στόχος τῆς ἐφημερίδας ἡ παρουσίασις τῆς ἀθλητικῆς δρα-
στηριότητος τῆς ἐποχῆς.
- περιεχ. Ἄρθρα, ρεπορτάζ καὶ σχόλια γιὰ τὴν ἀθλητικὴν κίνησιν.
- εἶκον. —
- συνεργ. —
- βιβλγρ. «Ὁ περιοδικὸς τύπος τῆς Πρωτευούσης», π. *Μηνιαῖον*
Λελτίον τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, τχ. 6,
Φεβρουάριος 1937, σ. 222.
- βιβλθ. Λανθάνει.

14. Προσκοπικὴ Ζωή

ΑΘΗΝΑ 1937

- ὑπότιτ. *Μηνιαῖο Προσκοπικὸν Περιοδικόν.*
τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Δὲν εἶναι γνωστὸ τὸ Τυπογραφεῖο.
ὑπεύθ. Ἀρχισυντάκτης Νικ. Κουρμούλης.
διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε κατὰ τὸ ἔτος 1937.
Ἔτος Α΄. ἀρ. 1-2. Μάρτιος-Ἀπρίλιος 1937.
συνδρ. —
σχῆμα —
περιοδ. Μηνιαῖο. Δὲν γνωρίζουμε ἂν συνεχίστηκε καὶ μέχρι πότε
ἡ ἔκδοσις.
χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ διάδοσις τῶν ἀρχῶν τοῦ
προσκοπισμοῦ.
περιεχ. Κείμενα καὶ ἄρθρα σχετικὰ μὲ τὸν προσκοπισμό.
εἰκον. —
συνεργ. —
βιβλγρ. ἐφ. *Νεοελληνικὰ Γράμματα*, περίοδος Β΄, ἀρ. φύλλου 22,
1 Μαΐου 1937, σ. 15 [= Παρουσίασις τοῦ δεύτερου τεύ-
χους τοῦ περιοδικοῦ].
βιβλθ. Λανθάνει.

- υπότιτ. —
- τ. ἔκδ. Ἀλεξάνδρεια. Δὲν εἶναι γνωστὸ τὸ Τυπογραφεῖο.
- ὑπεύθ. Ἰδιοκτῆτης-Διευθυντῆς Νικόλαος Α. Μαργιωρῆς.
- διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε κατὰ τὸ ἔτος 1937.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; 7 Μαρτίου-; 1937.
- συνδρ. —
- σχῆμα —
- περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστὴ οὔτε ξέρουμε μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.
- χαρακτ. —
- περιεχ. —
- εἶκον. —
- συνεργ. —
- βιβλ.γρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητροῶν τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 101.
Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἥτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 282.
- βιβλ.θ. Λανθάνει.

*16. Μαθητικό Ξεκίνημα

ΑΘΗΝΑ 1937-1938

- υπότιτ. Τεύχη Α' έτους: Δεκαπενθήμερο μαθητικό περιοδικό δημιουργικής πρωτοπορίας & έλέγχου. Τεύχη Β' έτους: [Δεκαπενθήμερη μαθητική έφημερίδα].
- τ. έκδ. 'Αθήνα. Γραφεΐα: Χαρ. Τρικούπη 44. Τεύχη Α' έτους: Τυπογραφεία Νεοφ. Μεταξά 6β' τηλεφ. 53-177. Προϊστάμενος Τυπ. Α. Μπακογιάννη. Τεύχη Β' έτους: Δεν είναι γνωστό τὸ Τυπογραφείο.
- υπεύθ. Τεύχη Α' έτους: Διευθύνται: Δ. Γρ. Τσάκωνας, Γ. Ι. Σεργόπουλος. 'Αρχισυντάκτης: Κ. Σποραδίτης. 'Επὶ τῆς ὕλης: Φ. Γκιώνης. Γραμματεὺς συντάξεως - Προϊστάμενος Συντακτῶν: 'Αλ. Κάλλισταρος. Διαχειριστής: Φ. Μαρκοπουλιώτης. Τεύχη Β' έτους: [Διευθυντές: Δημήτριος Τσάκωνας, Δ. Προφίλης. Οἰκονομικὸς Διευθυντής: Φ. Μαρκοπουλιώτης].
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 9 τουλάχιστον τεύχη τὰ χρόνια 1937 καὶ 1938.
Περίοδος Β'. "Έτος Α'. ἀρ. 1-4. 'Απρίλιος-'Ιούνιος 1937. [Περίοδος Β'. "Έτος Β'. ἀρ. 1-5. Δεκέμβριος 1937-10 Φεβρουαρίου 1938].
- συνδρ. Δεν ἀναφέρεται. Τιμὴ τεύχους δρχ. 2. Τὸ περιοδικὸ τυπωνόταν σὲ 1000 ἀντίτυπα (Πληροφορία: Δημ. Τσάκωνας).
- σχῆμα Τεύχη Α' έτους: 25×17,5 ἐκ. "Έκταση κάθε τεύχους 16 σ., μονόστηλες καὶ δίστηλες, μὲ ἀρίθμηση συνεχή. Σύνολο σελίδων: 64. Τεύχη Β' έτους: 29×21,5 ἐκ. "Έκταση κάθε τεύχους 24 σ., δίστηλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχή.
- περιοδ. Δεκαπενθήμερο. Σὲ κάθε τεύχος σημειώνεται: Κυκλοφορεῖ τὴν 10 & 25 κάθε μῆνα. 'Η ἔκδοσή του διακόπηκε κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1937 ὅταν ἦταν κλειστὰ τὰ σχολεῖα.

χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίαση τῆς λογοτε-

χνικῆς δουλειᾶς μαθητῶν καὶ μαθητριῶν. Ἡ ὁμάδα ποὺ ἦταν ὑπεύθυνη γιὰ τὴν ἔκδοσή του στεγάσθηκε στὰ γραφεῖα τοῦ Ἑθνικοῦ Παμφοιτητικοῦ Συλλόγου. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν εἶχε χρήματα γιὰ νὰ ἐξασφαλίσει ἀπὸ τὸ ἀρμόδιο Ὑπουργεῖο τὴν ἔγκριση γιὰ τὸν τίτλο τοῦ περιοδικοῦ, προτίμησε νὰ ξαναχρησιμοποιήσει τὸν τίτλο ἐφημερίδας ποὺ ἔβγαζε τὸ 1935 ὁ Ἑθνικὸς Παμφοιτητικὸς Σύλλογος. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ γιατί στὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ὑπάρχει ἡ ἐνδειξη «Περίοδος Β'». Τὸ *Μαθητικὸ Ξεκίνημα* τῶν ἐτῶν 1937-1938 δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μετὰ τὴν ὁμότιτλη ἐφημερίδα τοῦ 1935. Πρόκειται γιὰ δύο διαφορετικὰ ἔντυπα. Οἱ ὑπεύθυνοι ἔκδοσης τοῦ περιοδικοῦ ἀνῆκαν στὸν κύκλο τοῦ ποιητῆ Γιάννη Σκαρίμπα. Τὸ ἔντυπο ἦταν ἀντίθετο στὴ δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ γι' αὐτὸ ἀντιμετώπιζε πολλὰ προβλήματα στὴν διακίνησή του ἀπὸ τὸ Ὑφυπουργεῖο Τύπου καὶ Τουρισμοῦ. Τελικὰ διακόπηκε ἡ ἔκδοσή του στὶς ἀρχές τοῦ 1938 (Πληροφορίες: Δημ. Τσάκωνα). Ἐνδεικτικὸ τῶν ἀπόψεων ποὺ ἐξέφραζε εἶναι τὸ ἄρθρο τοῦ Δ. Τσάκωνα «Ὁ Ἀγῶνας μας» (ἔτος Α', τχ. 1, 10 Μαΐου 1937, σ. 18). Παρατίθεται ὁλόκληρο: «Μὲ θάρρος ἀνθρώπων ἐλευθέρων καὶ μὲ τὸ κεφάλι σηκωμένο ψηλά, πρωτοπόροι σ' ἕναν ἀγῶνα **ΕΘΝΙΚΟ** καὶ ἐξυγιαντικὸ, σ' ἕναν ἀγῶνα ἄνισο μὰ τίμιο ἐπικαλεστήκαμε τὴν ἠθικὴ συνδρομὴ κάθε μαθητῆ ποὺ σκέφτεται ὀρθά. Κι' οἱ μαθητὲς ἐννοίωσαν πὼς ὁ δρόμος ποὺ χάραξε τὸ "*Μαθητικὸ Ξεκίνημα*", δηλαδὴ ὁ δρόμος τῆς ἐξύψωσης τοῦ Ἑθνικοῦ φρονήματος τῆς μαθητικῆς νεολαίας, τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξής της, τῆς καθοδήγησης τῆς μαθητικῆς νεολαίας τῆς Ἐπαρχίας καὶ τῆς ἀπομάκρυνσης τοῦ σχολαστικισμοῦ, καὶ τῆς καθαρεύουσας ἀπὸ τὰ Γυμνάσια, εἶναι δρόμος τίμιος καὶ ἄξιος κάθε ὑποστήριξης καὶ μᾶς ἐπιφυλάξανε τὴν πιὸ θερμὴ ὑποδοχή.

Οἱ ιδέες μας συζητηθήκανε εὐμενικὰ ἀπὸ τὴν Κρήτη ἕως

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ

Γραφεία : Χαρ. Τρικούπη 44 Τυπογραφεία: Νεοφ. Μεταξά 68 Τηλεφ. 53-177	Διευθύνται : Δ. ΓΡ. ΤΣΑΚΩΝΑΣ Γ. Ι. ΣΕΡΓΟΠΟΥΛΟΣ	Ἀρχισυντάκτης : Κ. ΣΠΟΡΑΔΙΤΗΣ Ἐπὶ τῆς ὕλης : Φ. ΓΚΙΩΝΗΣ	Περίοδος Β' Ἰ Χρόνος Α' Ἰ Ἀριθ. Φύλλου 2 Ἀθήνα 10-5-37
---	--	--	---

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ:

Δ. Γρ. Τσάκωνας : Ὁ Ἀγώνας μας. Κύριον ἄρθρον
Κ. Παλαμᾶς, Γρ. Ξενόπουλος, Γ. Σκαρίμπας : Τὸ «Μαθητικὸ
Ξεκίνημα» Κριτικές

Βλ. Λούπας : 5 λεπτὰ μὲ τὸν Ζά-Ζαί. Συνέντευξη
Θεατρικός : Λουίζα Ποζέλλι. Βιογραφία
Ἄγγ. Τερζάκης : Βιβλία γιὰ Ρωμηόπουλα. Ἄρθρο
Ἀλκης Καστρίτης : Τραγοῦδι π' ἔρχεσαι στὰ χεῖλη. Ποίημα
Ζωή Τσολακοπούλου : Τὸ παραμῦθι τῆς γιαγιάς. Διήγημα
Φάνης Αὔρας : Τ' ἄρρωστο. Διήγημα
Στ. Καμβασινοῦ : Εἰς τὴν ἐξοχή. Ποίημα
Ἐφῆ Γκρέκα : Στάχυα. Ποίημα
Ν. Γρηγορόπουλος : Μαθητικὸς Ἀθλητισμὸς
Κ. Σποραδίτης : ΣΤ' Γυμνάσιο. Ἔρευνα
Ἀτίλλας : Ὁ Φρουρὸς τῆς Σημαίας. Ἀνάγνωσμα

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἀντιπαιδαγωγικοὶ περιορισμοὶ—Νεολαία καὶ Ἀθλητισμὸς
—Τὸ Καινούργιο Μαθητικὸ Θέατρο—Σὰν ἀπίστευτο—Ὁ κ.
Γ. Τσουκαλᾶς—Προτομή τοῦ Παλαμᾶ — Τὰ «Νεοελληνικά»
Σημειώματα—Τραγοῦδια τῆς σιωπῆς—Κλασσικοὶ χοροὶ
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΤΗΝ 10 & 25 ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 16

τὸν Ἑβρο ἀπὸ τῆ μαθητικῆ νεολαία τῶν ἀπομακρυσμένων Δωδεκανήσεων ἕως τὴν μαθητικὴ νεολαία τῆς τυραννισμένης Βορείου Ἠπείρου. Στὸ πέρασμά τους —πέρασμα Ἑθνικοῦ Παιάνα— ἐξωντανέφανε ἐλπίδες, καὶ ἐπλάσανε ὄνειρα... ὄνειρα. Καὶ τώρα πιά ἀφοῦ πήραμε τὴ σημαία τῆς ἀναδημιουργίας στὰ χέρια —μὲ συνεργάτη τὸν Ε.Π.Σ. καὶ ὁδηγητὴ τὴν Κυβέρνηση— βαδίζουμε στὸ δρόμο μας τὸν ἀ ν α δ η μ ι ο υ ρ γ ι κ ὸ. Μὲ βαθεῖα τὴ συναίσθηση τῆς εὐθύνης ποὺ πήραμε ἐν ὀνόματι τῆς ἀνάγκης νὰ μ ν ῆ σ ο υ μ ε σ τ ῖ ς ἀ ρ χ ῆ ς τ ῆ ς Κ υ β ῆ ρ ν η σ η ς, τ οὓ ς ἐ κ π α ι δ ε υ τ ι κ οὓ ς λ ε ι τ ο υ ρ γ ο ύ ς, κάνουμε ἀρχὴ τῆς μεγάλης μας προσπάθειας.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΕΜΠΡΟΣ.

Ἐμπρὸς γιὰ τὴν Ἑθνικὴ μας ἐξόρμηση.

Ἐμπρὸς γιὰ τὸ τελειωτικὸ χτύπημα τοῦ ἀναρχισμοῦ, τοῦ σχολαστικισμοῦ γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ δημιουργήσουμε τὴν νεολαία τῆς καινούργιας Ἑλλάδας.

Κάτω λοιπὸν τέτοια εἶδωλα.

Μαζί σου θ' ἀποσπάσουμε μὲ κάθε νόμιμο μέσο τὴν ποθούμενη νίκη». —

περιεχ. Ποιήματα καὶ πεζά. Κριτικὴ βιβλίων καὶ σχολιασμός τῆς πνευματικῆς κίνησης. Ἐγκυκλοπαιδικὰ ἄρθρα, σελίδες μὲ ἀθλητικὲς εἰδήσεις καὶ ἀλληλογραφία. Στὸ τεῦχος 2 τοῦ Α' ἔτους κριτικὴ γιὰ τὴν ὕλη τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ τοὺς Γρ. Ξενόπουλο, Κωστή Παλαμᾶ καὶ Γιάννη Σκαρίμπα. Συνέντευξις ἐπίσης τοῦ νεαροῦ τότε ὑπουργοῦ Παιδείας στὴν κυβέρνησις τοῦ Λαϊκοῦ Μετώπου Jean Zay ποὺ ἐπικεφαλῆς τῆς γαλλικῆς ἀντιπροσωπείας εἶχε ἐπισκεφθεῖ τὴν Ἀθήνα μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῶν ἐορτῶν γιὰ τὰ ἑκατὸ χρόνια τοῦ Πανεπιστημίου.

εἶκον. —

συνεργ. Φ. Ἀγγελῆς, Π. Ἀνδριτσάκη, Πέτρος Ἀρχαδινός, Λυδία Αὐλωνίτου, Φάνης Αὔρας, Χαρ. Ἀλκ. Βασιλειάδης, Λ.

Βελισσάριος, 'Ελισαῖος Γιαννίδης, "Εφη Γκρέκα, Ν. Γρηγορόπουλος, 'Ιωάννης Γρυπάρης, Τάκης Δρόσος, Γ. Ζαῦρης, Κώστας Καλαντζής, Σπ. Καλλιάφας, Στέφη Καμβασινοῦ, Δ. Γρ. Καμπούρογλους, Γ. Κανδηλῶρος, Ν. Καποδίστριας, Παναγῆς Καραουλάνης, "Αλκης Καστρίτης, Παν. Κοροβέσης, Βλ. Λούπας, 'Ηλ. Λυμπερόπουλος, Φάνης Λύρας, Β. Μιχαλόπουλος, Μελῆς Νικολαΐδης, Παῦλος Νιρβάνας, Εἰρ. Νουρούλα, Β. Παληός, Δέσπω Παναγιωτίδου, Νῆκος Παπαγεωργίου, Δ. Παπαδάκης, Φῶτος Πασχαλινός, Τάκης Πατρινός, Δ. Προφίλης, Νάση Ρίμα, Ντ. Ροδόπουλος, Νῆκος Σεκούρης, Κώστας Σποραδίτης, Δ. Σταματελόπουλος, 'Εμμ. Γ. Στεργιόπουλος, Γιάννης Σφακιανάκης, Μίμης Τριφύλλιος, Δημήτριος Τσάκωνας, Ζωή Τσολακοπούλου, "Ανθος Φιλητᾶς, Γιάννης Φλιάσιος, Ρῶμος Φιλύρας.

βιβλγρ. π. *Νεοελληνικά Γράμματα*, τχ. 20, 17 'Απριλίου 1937, σ. 15.— τχ. 24, 15 Μαΐου 1937, σ. 15.— τχ. 55, 18 Δεκεμβρίου 1937, σ. 15.— τχ. 63, 12 Φεβρουαρίου 1938, σ. 15.

βιβλθ. Κώστας Γ. Τσικνάκης, *Ελληνικός νεανικός τύπος (1915-1936). Καταγραφή*, Αθήνα 1986, αρ. 290, σ. 677-679.
ΔΤΣ (Περίοδος Β', "Ετος Α', τχ. 2), ΚΤΣ (Περίοδος Β', "Ετος Α', τχ. 2 καὶ "Ετος Β', τχ. 5).

*17. Μαθητικὸς Κάλαμος

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ 1937-1940

ὑπότιτ. Δελτίον Μαθητικόν.

τ. ἔκδ. ᾽Αλεξάνδρεια. Διεύθυνση: «*Λύκειον Γκίκα*», Φιλολογικὸν Τμῆμα, Βοχ 216 ἢ Ὁδὸς Φουὰτ 27. Τυπογραφεῖο: Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον - ᾽Αλεξάνδρεια.

ὑπεύθ. ᾽Εκδότης: Λύκειο Ἰωάννη Α. Γκίκα. Τεύχη 1-3: Διοικητικὸ Συμβούλιο Γιάννης Μανωλάκης πρόεδρος, ᾽Αλέξ. Συμεωνίδης ἀντιπρόεδρος, Ἐμμ. Γιαλουράκης γεν. γραμματέας, Νικόλαος Βαλλῆς ταμίας. Σύμβουλοι Πέτρος Γιαμπάνης, Γεώργιος Πετρίδης, Γεώργιος Μπερτόλης, Νικόλαος Ἀνδρουλιδάκης. Τεύχη 4-5: Τὸ ἴδιο Διοικητικὸ Συμβούλιο. Σύμβουλοι Πέτρος Γιαμπάνης, Γεώργιος Πετρίδης. Τεύχη 6-7: Διοικητικὸ Συμβούλιο Γιάννης Μανωλάκης πρόεδρος, ᾽Αλέξανδρος Συμεωνίδης ἀντιπρόεδρος, Ἐμμ. Γιαλουράκης γεν. γραμματέας, Νικόλαος Βαλλῆς ταμίας, Νικ. Βογιατζῆς σύμβουλος. Τεύχη 8-[9]. Διοικητικὸ Συμβούλιο Γεώργιος Μπερτόλης πρόεδρος, Νικ. Μαμούνας ἀντιπρόεδρος, Κωνσταντῖνος Βογιατζῆς γεν. γραμματέας, Δημ. Σημαντήρας ταμίας. Σύμβουλοι Βασίλειος Χλέντζος, Εὐάγγελος Μιχαηλίδης, Κωνσταντῖνος Καταρέλλος, Ὁμηρος Κουτζούκης, Γεώργιος Γεωργίου. Τεῦχος 10: Τὸ ἴδιο Διοικητικὸ Συμβούλιο. Σύμβουλοι Βασίλειος Χλέντζος, Ἀντώνιος Ζέκος, Λοῦις Λορεντζιάδης, Ὁμηρος Κουτζούκης. Τεῦχος 11: ᾽Εμπνευσis, Σύνταξις καὶ Διαλογὴ ΕΜΙΔΗ [= Εὐάγγελος Μιχαηλίδης]. Τεῦχος 12: Διοικητικὸ Συμβούλιο Εὐάγ. Μιχαηλίδης πρόεδρος, Δημ. Παπαθεολόγου ἀντιπρόεδρος, Θεοφ. Ἀναστασίου γεν. γραμματέας, Χαρ. Κυριακὸς ταμίας. Σύμβουλοι Δημήτριος Ὑμεναῖος, Δημήτριος Ἡλιάδης, Ἀντώνιος Ζέκος, Ἰωάννης Καγκάδης, Λοῦδ. Λορεντζιάδης, Μᾶνος Λογοθέτης, Γεώργιος Γεωργίου, Ἰωάννης Ζαρογιάννης.

- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 12 τεύχη από τὸ 1937 ἕως τὸ 1940.
 "Έτος Α'. ἀρ. 1-6. Ἀπρίλιος 1937-Φεβρουάριος/Μάρτιος 1938.
 "Έτος Β'. ἀρ. 7-9. Ἀπρίλιος/Μάιος 1938-[Ἰανουάριος/Φεβρουάριος 1939].
 "Έτος Γ'. ἀρ. 10-11. Μάρτιος/Ἀπρίλιος-Δεκέμβριος 1939.
 "Έτος Δ'. ἀρ. 12. Ἰανουάριος/Μάρτιος 1940.
- συνδρ. Δὲν ἀναφέρεται. Τεύχη 1-3: Τιμὴ τχ. Γ(ρόσια) Δ(ιατιμήσεως) 1. Τεύχη 4-12: Γρόσια Διατιμήσεως $1\frac{1}{2}$. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
- σχῆμα $29,8 \times 22,4$ ἐκ. "Έκταση κάθε τεύχους 16-26 σ., δίστηλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχή. Ἐξαίρεση ἀποτελεῖ τὸ ἔκτακτο τεύχος 11 (Δεκέμβριος 1939) ἡ ἔκταση τοῦ ὁποίου ἦταν 2 σ. Σημειώνεται ἐπίσης ὅτι οἱ διαστάσεις τοῦ 1ου τεύχους (Ἀπρίλιος 1937) ἦταν $31,8 \times 23,4$ ἐκ.
- περιοδ. Ἡ περιοδικότητα ποικίλει. Κυκλοφοροῦσαν 1-4 τεύχη κάθε Σχολικὸ "Έτος.
- χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίαση τῆς συγγραφικῆς δραστηριότητος τῶν μαθητῶν τοῦ γνωστοῦ «Λυκείου Γκίκα» τῆς Ἀλεξάνδρειας. Σὲ ἐπιστολὴ του ὁ διευθυντῆς τοῦ Λυκείου Ἰωάννης Α. Γκίκας ποὺ δημοσιεύεται μὲ τὸν τίτλο «Μία ἐπιστολὴ τοῦ Διευθυντοῦ μας» (τχ. 1, σ. 3-4) ἀναφέρονται τὰ ἀκόλουθα γιὰ τὴν ἔκδοση: «...Ἡ χαρὰ μου ἦταν μεγάλη, ὅταν, τὸν περασμένον Ὀκτώβριον, ἰδρῦσατε καὶ σεῖς ἓνα Σύλλογον —τὸν "Σύλλογον Λυκείου Γκίκα", ὅπως εἶχετε τὴν καλωσύνην νὰ τὸν ὀνομάσετε. Δὲν θὰ σᾶς ἀποκρύψω ὅμως ὅτι μαζί μὲ τὴν χαρὰν μου αὐτὴν αἰσθάνθηκα καὶ κάποιον φόβον μήπως ὁ Σύλλογός σας ζήσῃ ὅσο καὶ τὰ ρόδα. Εὐτυχῶς ὁ δικαιολογημένος αὐτὸς ἀπὸ πικρὴν πείραν φόβος μου ἀπεδείχθη αὐτὴν τὴν φορὰν ἀδικαιολόγητος καὶ ὄχι μόνον δὲν ἔπαθε ἀπὸ πρόωρον μαρασμὸν ὁ Σύλλογός σας, ἀλλὰ

καί, ὥσάν νά ἐμποτίζεται ἀπὸ τὸ ξεχείλισμα τοῦ ἐνθουσιαστικοῦ ζήλου σας, ριζώνει ὅλο καὶ πιὸ βαθιὰ ὁ ἐξανθρωπιστικὸς σκοπὸς του εἰς τὰς τρυφερὰς ψυχὰς σας καὶ τόσον, ὥστε ἀρχίζει τώρα νὰ βλαστάνῃ, ὅπως ἀποδεικνύει ὁ πρῶτος ἀριθμὸς τοῦ μαθητικοῦ περιοδικοῦ σας. Πιθανῶς τὰ πρωτόλεια αὐτὰ τῆς πνευματικῆς σας καρποφορίας νὰ ἔχουν ὄχι ὀλίγας ἐλλείψεις, δικαιολογημένας ὁμως τόσον πολὺ ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν, πού σᾶς παρώρμυσε νὰ τὰ παράγετε, ὥστε καὶ οἱ πιὸ σοφοὶ ἀναγνώσται σας νὰ διατεθοῦν —νὰ εἰσθε βέβαιοι— συμπαθέστατα πρὸς τὸ ἔργον σας. Καὶ θὰ διατεθοῦν, διότι θ' ἀποβλέπουν κυρίως εἰς τὰ μελλοντικὰ ἀποτελέσματα, πού ἡμπορεῖ νὰ φέρῃ μιὰ τέτοια ψυχοπνευματικὴ ἐνασχόλησις τῶν ἐλληνοπαίδων τῆς σημερινῆς ἐποχῆς —ἀποτελέσματα, τὴν ἀξίαν τῶν ὁποίων σεῖς οἱ ἴδιοι ἴσως νὰ μὴ δύνασθε ἀκόμη, ὡς ἐκ τῆς νεαρᾶς ἡλικίας σας, ὁλοκληρωτικῶς νὰ συλλάβετε...».

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται συνεργασίαι μαθητῶν τοῦ «Λυκείου Γκίκα»: Διηγήματα, ποιήματα, ἐκθέσεις, ἀνέκδοτα καὶ πνευματικὲς ἀσκήσεις. Στὶς τελευταῖες σελίδες κάθε τεύχους παρουσιάζονται οἱ δραστηριότητες τοῦ Λυκείου καὶ οἱ κρίσεις ἄλλων αἰγυπτιακῶν ἐντύπων γιὰ τὸ περιοδικό.

εἰκόν. Σὲ ὁρισμένα τεύχη φωτογραφίες διαφόρων χώρων τοῦ Λυκείου Γκίκα. Τὰ τεύχη 1, 2 καὶ 12 εἶναι ἀφιερωμένα στὸν διευθυντὴ τοῦ Λυκείου I. A. Γκίκα, τὸν Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας Νικόλαο Ε', καὶ στὸν ἐπίσης Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας Χριστόφορο Β' ἀντίστοιχα, φωτογραφίες τῶν ὁποίων δημοσιεύονται. Ἀκόμα ὑπάρχουν φωτογραφίες μὲ τοπία τῆς Αἰγύπτου καὶ μελῶν τῆς Μαθητικῆς Κοινότητος τοῦ Λυκείου.

συνεργ. Βασίλειος Ἀγγελῆς, Θεοφάνης Ἀναστασίου, Νικόλαος Ε. Ἀνδρουλιδάκης, Βασ. Ἀρβανίτου, Καίτη Ν. Ἀρβανίτου, Κούλα Ἀρβανίτου, Ν. Α. Βαλλῆς, Γεώργιος Βασί-

ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΚΑΛΑΜΟΣ

ΕΤΟΣ Β' — ΤΕΥΧΟΣ 2ον (8) — ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ — ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1938

Τὸ τρίτον ἔτος τοῦ Λυλλόγου μας

Μ' αὐτό τό τεύχος εἰσερχόμεθα στό τρίτον ἔτος τῆς ζωῆς τοῦ Συλλόγου μας. Καί ναι μέν οἱ διαχειρισταί εἶναι νέοι, ἀλλ' ἡ ἰθυτήριος γραμμὴ θά εἶναι ἡ ἰδεολογικῶς χαραχθεῖσα ὑπὸ τῶν προκατόχων. Οἱ παλαιοὶ διαχειρισταί ἔφυγαν, στήν θέσιν τους ἦλθαν νέοι, ὅπως καί ὕστερ' ἀπ' αὐτοὺς θάρθουν ἄλλοι, ἀλλ' ὁ Σύλλογος θά μένῃ ὁ ἴδιος. Προχωρεῖ πάντοτε μέ θῆμα σταθερόν, διότι ἔχει συναίσθησιν τοῦ ὑψηλοῦ καί εὐγενοῦς προορισμοῦ διὰ τὸν ὁποῖον ἰδρύθη.

Συνήντησεν ἀρκετὰ ἐμπόδια, καί ἴσως συναντήσῃ καί ἄλλα. Ἀλλὰ θά τὰ ὑπερπηδήσῃ μέ θῆμα ἀσφαλές, σταθερόν, καί μαθηματικόν, διότι διαπνέεται ἀπὸ ἀκλόνητον αὐτοποιοῦσθαι ἢ ὁποῖα ἀγεῖ πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν.

Καί τοιαύτας ἐπιτυχίας ἔσχε μέχρι τοῦδε πολλάς. Μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας του ἦτο καί ἡ Ἰδρυσις τοῦ περιοδικοῦ τοῦ «Μαθητικὸς Κάλαμος», τὸ ὁποῖον ὡς ἀνάφερα, εἰσέρχεται ἐφέτος εἰς τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς του. Ἐλπίζομεν νὰ φανοῦμεν ἀντάξιον διάδοχον τοῦ

σοβαροῦ ἔργου τὸ ὁποῖον μᾶς ἄφησαν οἱ προκάτοχοί μας καί νὰ τὸ συνεχίσωμεν μέ τὴν ἰδίαν ἐπιτυχίαν.

Γνωρίζομεν ὅτι τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνομεν εἶναι δύσκολον· ὅτι θά συναντήσωμεν, πολλὰ ἐμπόδια· ὅτι θά ἔχωμεν ἐπιτυχίες ἀλλὰ καί ἀποτυχίες. Ἀλλὰ θά προσπαθῶμεν, κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ τὰ παρακάμψωμεν, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν σοβαρότητα τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνομεν, καί τὸν ἰδεαλιστικὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον τοῦτο ἐπιδιώκει. Μὲ αὐτὰς τὰς εὐοίωνους σκέψεις εἰσερχόμενοι εἰς τὸ τρίτον ἔτος, γεμάτοι ἐνθουσιασμόν καί αὐτοπεποίθησιν, στηριζόμενοι εἰς τὴν εὐγενὴ ἀρώγην τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου μας, ὡς καί τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ μας, ὁλοψύχως εὐχόμεθα, ὅπως τὸ ἔτος τοῦτο ἀποτελέσῃ σταθμὸν εὐγενοῦς μαθητικοῦ πόθου εἰς τὰ χρονικά τοῦ Μαθητικοῦ Συλλόγου τοῦ Λυκείου Γκίκα.

ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 17

λαρος, Π. Βελέντζας, Σοφία Βελισσαρίου, Α. Βογιατζής, Ν. Γ. Βογιατζής, Λάκης Σ. Γαλανόπουλος, Λίτσα Γαλανοπούλου, Ἀναστασία Ν. Γαρόφαλλου, Ε. Γ. Γιαλουράκης, Πέτρος Γιαμπάνης, Ἑλλη Γιαννακάκη, Ι. Φ. Γίκας, Ἰωάννης Α. Γίκας, Ἀχιλλεὺς Ε. Δημόπουλος, Μιμὴ Διαμάντη, Α. Ζέκος, Δ. Ἡλιάδης, Στάσης Ι. Ἰωάννου, Μαίρη Κόντανη, Ἀντώνιος Σ. Κουμίδης, Μαρίκα Κουρτουμπελίδου, Βύρων Κουτζούκης, Γεώργιος Κ. Κραντᾶς, Χ. Κυριακός, Ἰωάννης Λαγουδάκης, Μαίρη Φ. Λάλλη, Ἰων. Λεμονίδης, Σοφία Μάνου, Δ. Μανουδάκη, Γ. Κ. Μανωλάκης, Μαρίκα Μαμούνα, Ἀλέξανδρος Κ. Μαμούνας, Νίκος Μαμούνας, Β. Μήλιας, Εὐάγγελος Μιχαηλίδης, Θεόδωρος Δ. Μοσχονᾶς, Γ. Η. Μπερτόλης, Μαίρη Ναθαναήλ, Ἀλίκη Νερομυλιώτη, Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Νικόλαος Ε', Καίτη Ξυνογαλᾶ, Α. Γ. Ὀλύμπιος, Ἀριάδνη Π. Ὀλύμπιου, Γεράσιμος Παῖζης, Δέσποινα Παπαδάκη, Δημ. Σ. Παπαθεολόγου, Γ. Π. Πετρίδης, Λουκρ. Ρούσχια, Χάρη Σακελλαρίου, Δ. Σημαντήρας, Μαρία Σταματίου, Εὐαγγελία Σταμέλου, Ἀλέξανδρος Συμεωνίδης, Κορίνα Τραμπίδου, Α. Τριανταφυλλίδης, Κλεοπάτρα Ν. Τριανταφυλλίδου, Κωνσταντίνα Τσακλῆ, Δομνίκη Φικάρδου, Μαίρη Φικάρδου, Ἑλένη Φλώσσα, Γ. Χ. Χαραλάμπους, Εὐτυχία Γ. Χατζηπαντελῆ, Βασίλειος Χλέντζος, Μαρίκα Χλέντζου, Ἀντώνιος Σ. Χριστοδούλου, Ἀρ. Σ. Χριστοδούλου, Ἑρση Γ. Χρυσοστομίδου, Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Χριστόφορος Β'.

βιβλγρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρώον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 101 καὶ 150.

Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἤτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 240 καὶ 255.

βιβλθ. ΕΛΙΑ (Λεῖπει τὸ τχ. 9).

- υπότιτ. *Μηνιαῖο Λογοτεχνικὸ Περιοδικό.*
- τ. έκδ. Ἀλεξάνδρεια. Γραφεῖα: «Σεράπειο» Ἑλληνικὸ Βιβλιοπωλεῖο, Rue Nébi Daniel no 2. Τυπογραφεῖο: Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον Ἀλεξανδρείας.
- υπεύθ. Τεῦχος 1: Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ Γιώργος Ἀλκαῖος (διευθυντής), Π. Κρήνης, Γιώργος Ἰωάννου. Διαχειριστής Λεωνίδας Κουμαριανός. Τεύχη 2-4: Γιὰ τὴ Διεύθυνσι Γιώργος Ἀλκαῖος, Γιὰ τὴ Σύνταξι Π. Μ. Κρήνης - Γιώργος Ἰωάννου, Γιὰ τὴ Διαχείρισι Λεωνίδας Κουμαριανός. Τεῦχος 5/6: Δὲν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων γιὰ τὴν ἔκδοσιν.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 5 τεύχη τὸ ἔτος 1937.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1-5/6. Ἀπρίλιος-Σεπτέμβριος 1937.
Ἀπὸ τὰ παραπάνω τεύχη διπλὸ ἦταν τὸ 5/6 (Σεπτέμβριος 1937).
- συνδρ. 20 Γρόσια Γερὰ τὸ χρόνο προπληρωμένο. Δὲν ἀναφέρεται τιμὴ τεύχους.
- σχῆμα 23,5×17,2 ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 16 σ., μονόστηλες ἢ δίστηλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχή.
- περιοδ. Μηνιαῖο.
- χαρακτ. Ἄν καὶ στὸν ὑπότιτλο τοῦ περιοδικοῦ δὲν ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἔκδοσή του ἀποτελεῖ νεανικὴ πρωτοβουλία, θεωρήθηκε σκόπιμη ἡ ἐνταξή του στὰ νεανικὰ ἐντυπα καθὼς ὅλα τὰ σχόλια καὶ ἄρθρα τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς κάνουν ρητὰ λόγο ὅτι ἐκδίδεται ἀπὸ μιὰ νεανικὴ ὁμάδα. Πιο συγκεκριμένα, στὸ προγραμματικὸ ἄρθρο «Προλογικά» (τχ. 1, σ. 13) ἀναφέρονται ἀπὸ τὴ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ τὰ ἀκόλουθα:
- «Ἡ τέχνη εἶναι γιὰ τοὺς νέους. Κάθε τι ποὺ βγαίνει

ἀπὸ τὰ χέρια τοὺς κί' ὅταν ἀκόμα δὲ φέρνει τῇ σφραγίδα τοῦ τέλειου, εἶναι ἱερό.

Μὲ μιὰ τέτοια ἀρχὴ βαδίζοντας ἡ ΦΟΙΝΙΚΙΑ μας θ' ἀνοίξει διάπλατα τὶς σελίδες της, σὲ κάθε νέο πὺν ξέρει νὰ γράφει, πὺν θέλει νὰ πεῖ κάτι.

Τοὺς παλιοὺς δὲν θὰ τοὺς ἀγνοήσουμε, ἐκείνους τοὺς λάχιστο πὺν θεωροῦμε ἀξιοπρόσεχτους. Ἄλλους ὅμως αὐτοδιορισμένους ποιητὲς ἢ κριτικούς, πὺν μὲ τὸ νὰ διασύρουν ἀναγνωρισμένες ἀξίες, νομίζουν ὅτι κάνουν τέχνη, αὐτοὺς θὰ τοὺς χτυπήσουμε ἀμείλιχτα καὶ θὰ τοὺς μυχτηρίσουμε γιὰ τὸ κατάντημά τους.

Ξέρουμε καλὰ πὺς θὰ συναντήσουμε ἐμπόδια. Μὰ δὲ δειλιάζουμε. Εἴμαστε ἔτοιμοι γιὰ ἕναν ὥραϊο ἀγῶνα. Γιατὶ εἴμαστε νέοι...». Στὸ σημεῖωμα «Τί θέλουμε;» (τχ. 3, σ. 10) τονίζονται τὰ παρακάτω ὡς συνέχεια τοῦ προγραμματικοῦ ἄρθρου:

«Θέλουμε νὰ συσσωματωθοῦμε ὅσοι αἰστανόμαστε μέσα μας τῇ Φλόγα τῆς Τέχνης.

Θέλουμε ν' ἀφήσουμε μακρὰ τὶς παλιές, καλές ἢ κακές ἀξίες καὶ νὰ φτιάξουμε κάτι δικό μας.

Θέλουμε νὰ κάνουμε τῇ "Φοινικιά" μας βῆμα ἐλεύτερο ἀπ' ὅπου ν' ἀκούγεται ἡ φωνὴ τῶν νέων, ἡ φωνὴ μας πὺν μόνο αὐτὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μιλάει γιὰ τὸ Αὔριο. Νὰ τὸ πρόγραμμά μας».

Τέλος, στὸ σημεῖωμα «Τί θέλουν;...» (τχ. 4, σ. 10) δημοσιεύεται ἡ ἀπάντηση τῆς συντακτικῆς ὁμάδας στὶς κριτικές πὺν ἀσκήθηκαν γιὰ τὸ περιοδικό:

«Εἶπαν τῇ "Φοινικιά" μας... Καὶ τί δὲν τὴν εἶπαν...

Μὰ δὲ μποροῦμε νὰ καταλάβουμε σὰν τί θέλουν ἀπὸ μᾶς.

Λογοτεχνικά ἀριστουργήματα;... Τέτοια δὲ μᾶς ἔδωσαν οὔτε αὐτοὶ πὺν χρόνια τώρα περνοῦνε γιὰ σπουδαῖοι.

Καινούργιες καλλιτεχνικές καὶ φιλοσοφικές κατευθύνσεις; ...θᾶταν πολὺ κουτοί.

Ὅ,τι κάνουμε εἶναι μιὰ ἐγγενικὴ προσπάθεια. Καὶ μο-

νάχα τὸ ὅτι ἡ “Φοινικιά” βγαίνει μὲ τὸ αἷμα καὶ τὸν ἰδρωῶτα μιᾶς νειότης ποὺ μπήκε στὸ νόημα τῆς ζωῆς, φτάνει γιὰ νὰ συγκινήσει καὶ νὰ κλείσει τὸ στόμα τῶν ὁποίων ἀνθρωπίσκων».

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται πρωτόλεια λογοτεχνικά κείμενα: διηγήματα, ποιήματα καὶ φιλολογικὰ ἄρθρα. Ἀκόμα μεταφράζονται κείμενα τῶν Sully Prudhomme (τχ. 2) καὶ Giacomo Leopardi (τχ. 4). Στὶς τελευταῖες σελίδες κάθε τεύχους βιβλιοκρισίες, ἀλληλογραφία καὶ πολ-
λὰ καυστικά σχόλια/εἰδήσεις γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωή, τῆς Ἀλεξάνδρειας κυρίως.

εἰκον. Στὸ ἐξώφυλλο τοῦ τχ. 2 (Μάιος 1937) σκίτσο τοῦ Κω-
στῆ Παλαμᾶ ἀπὸ τὸν Τόλη Λαζαρίδη, τοῦ τχ. 3 (Ἰού-
νιος 1937) σκίτσο τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη ἀπὸ τὸν ἴδιο
καλλιτέχνη καὶ τοῦ τχ. 4 (Ἰούλιος 1937) σκίτσο τοῦ Νί-
κου Νικολαΐδη ἀπὸ τὸν Γ. Δήμου. Ἐπίσης στὸ περιο-
δικὸ δημοσιεύονται φωτογραφίες πινάκων ζωγραφικῆς
τῶν Δημ. Λίτσα καὶ Μίκη Ματσάκη. Τέλος, σημειώνεται,
ὅτι τὰ τεύχη 1-4 περιβάλλονται μὲ ἐξώφυλλα χρώματος
πορτοκαλὶ ἐνῶ τὸ τεύχος 5/6 δὲν ἔχει ἐξώφυλλο οὔτε
σελιδαρίθμηση.

συνεργ. Χάρης Ἀλεξίου, Γιώργος Ἀλκαῖος, Τεῦκρος Ἀνθίας,
Νίνα Ἀντωνιάδου, Μάριος Βαϊάνος, Γ. Σ. Δοῦρος, Κώ-
στας Καλαντζῆς-Θεσσαλός, Α. Ἰννινός, Γιώργος Ἰωάν-
νου, Βασίλης Μ. Κομήτρης, Ντῖνος Κουτσούμης, Π. Μ.
Κρήνης, Παναγῆς Λεκατοῦ, Πέτρος Μάγνης, Νίκη Μαν-
τονανάκη, Λουκία Μάρβα, Γ. Μπόλλας, Ἀλίκη Νικολαΐ-
δου, Πᾶνος Ξένος, Σ. Παγιατάκης, Λεωνίδας Παυλίδης,
Λάμπης Ράπας, Λουὶ Ρουσσέλ, Ἀντώνης Σοφός, Στρα-
τῆς Τσίρκας, Δῆμος Φλέγυας, Ἐλισάβετ Ψαρᾶ.

βιβλ.γρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητροῶν τοῦ Δημοσιογραφικοῦ
Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 101.
Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἦτοι Εἰκονογραφημένη*

ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰ-
γύπτου, σ. 164.

βιβλθ. ΕΛΙΑ (Τεύχη 1-5/6).

ΦΟΙΝΙΚΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΩΤΗ

ΑΠΡΙΛΗΣ 1937

ΦΥΛΛΟ ΠΡΩΤΟ

ΤΕΥΚΡΟΥ ΑΝΘΙΑ

ΤΟ ΚΟΜΠΟΛΟΪ

Κρατάω τὸ κομπολόι τῶν ἡμερῶν
Καὶ παίζω μὲ τὶς χάντρες τῶν ὥρῶν,
— σὰ γέρος κοκκαλιάρης, καθισμένος
στὴν πολυθρόνα του, ἀπαυδημένος.

Καὶ τὶς μετρῶ... καὶ τὶς μετρῶ...
καὶ δὲν τελιώνουνε ποτές.
Κι' ὄλο ἡ ἔγνια τους κ' ἡ πλήξη τους μὲ τρώει,
πού δὲν μπορῶ νὰν τὸ πετάξω τὸ τρισάθλιο κομ-
πολόι.

Εἶναι θαλμένες ὅλες στὴ σειρά,
κι' ὅμοια περνοῦν ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη,
κανονικά, σχολαστικά καὶ μὲ τὴν ἴδια τάξη.

Τρέμουν τὰ δάχτυλά μου ἀπ' τὸ θυμὸ μου,
πού δὲν μπορῶ
νὰ ζήσω δίχως νὰ μετρῶ:
ἕνα... δύο... τρία... τέσσερα... πέντε... ἔξη...

Θέλω νὰ πῶ: ἕνα, πέντε, τρία, δύο, ἔξη...
Γιατὶ νὰ μὴ μπορῶ; Γιατὶ; Γιατὶ;

.....

Κρατάω τὸ κομπολόι τῶν ἡμερῶν
καὶ παίζω μὲ τὶς χάντρες τῶν ὥρῶν,
— σὰ γέρος κοκκαλιάρης, καθισμένος
στὴν πολυθρόνα του, ἀπαυδημένος.

(Ἀπὸ τὰ «Σφουγγάρια τοῦ Ἀλήτη»
ποὺ κυκλοφόρησαν σὲ τέταρτη ἐκδοὺς
συμπληρωμένη).

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 18

*19. Μακεδονικὲς Σελίδες

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1937

- ὑπότιτ. *Μηνιαῖο Λογοτεχνικὸ Περιοδικό.*
- τ. ἔκδ. Θεσσαλονίκη. Τεύχος 1: Γραφεῖα Σιατίστης 2. Τεύχη 2/3-4/5: Γραφεῖα Πλατεῖα Διοικητηρίου-Μέγαρον «Συνασμός». Τεύχος 1: Τυπογραφεῖο Μαρινέλη, Ἀγίας Σοφίας 26. Τεύχη 2/3-4/5: Τυπ. Α. Ἀκουαρόνη, Ἑρμοῦ 19.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Διευθύνεται ἀπὸ Ὁμάδα Νέων. Τεύχος 1: Ὑπεύθυνος Γεώργιος Ζιοῦμος, Ὀδὸς 26 Ὀκτωβρίου 6. Τεύχη 2/3-4/5: Ὑπεύθυνος Θάνος Μεγγρέλης, Πλατεῖα Διοικητηρίου-Μέγαρον «Συνασμός».
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 3 τεύχη κατὰ τὸ ἔτος 1937.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1-4/5. Ἰούνιος-Σεπτέμβριος/Ὀκτώβριος 1937.
Ἀπὸ τὰ παραπάνω τεύχη διπλὰ ἦταν τὸ 2/3 (Ἰούλιος/Αὐγустος 1937) καὶ 4/5 (Σεπτέμβριος/Ὀκτώβριος 1937).
- συνδρ. Ἑσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 50, ἐξάμηνη δρχ. 30. Ἐξωτερικοῦ ἐτήσια δολλ. $1\frac{1}{2}$, ἐξάμηνη δολλ. 1. Τιμὴ τεύχους δρχ. 5. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
- σχῆμα 23,6×16,4 ἐκ. Ἔκταση τοῦ τχ. 1 σ. 24, τοῦ τχ. 2/3 σ. 48 καὶ τοῦ τχ. 4/5 σ. 32. Ὅλες οἱ σελίδες μονόστηλες μὲ ἀρίθμηση συνεχή. Σύνολο σελίδων Α' ἔτους 104.
- περιοδ. Μηνιαῖο. Ἡ ἔκδοσις διακόπηκε μὲ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ τχ. 4/5 γιὰ λόγους ποὺ δὲν μᾶς εἶναι γνωστοί.
- χαρ. Οἱ στόχοι τοῦ περιοδικοῦ ἀναφέρονται ἀναλυτικὰ στὸ σημείωμα «ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ» (τχ. 1, σ. 20). Παρατίθεται ὁλόκληρο: «Θέλουμε νὰ πιστεύουμε πὼς οἱ «Μακεδονικὲς Σελίδες» ἔρχονται νὰ συμπληρώσουν κάποιο κενὸ ποὺ φαίνεται στὰ Μακεδονικὰ γράμματα. Ὁ τελευταῖος ὀργασμὸς ποὺ παρατηρεῖται σ' ὅλα τὰ εἶδη τοῦ λόγου

καὶ σ' αὐτὲς ἀκόμα τὶς εἰκαστικὲς τέχνες ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τόσα μέσα ἐκδηλώσεως, ὅσα δίνει ὁ ἴδιος αὐτὸς ὁργασμός...

Οἱ "Μακεδονικὲς Σελίδες" θὰ σταθοῦν μακριὰ ἀπὸ κάθε προσωπικὴ ἱκανοποίηση, ἀπὸ κάθε διαφήμιση ὁποιονδήποτε ὀνομάτων πού φιλοδοξοῦν νὰ πάρουν κάποια θέση στὴ βορειοελλαδικὴ διανόηση, καί, ἀνέπαφες ἀπὸ ἀτομικὰ πάθη καὶ μίσση, θὰ πασκίσουν νὰ δημιουργήσουν μιὰν πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα, ἀντάξια τῶν κόπων πού κατάβαλαν καὶ θὰ καταβάλλουν. Στὸ σκοπὸ αὐτὸ πιστεῖουν πὼς θὰ βρεθῇ πιστὸς συμπαραστάτης τους ὁλος ὁ διαρροούμενος κόσμος τῆς Μακεδονίας, πού πάντοτε παρακολοθεῖ καὶ συνδράμει κάθε καλόπιστη προσπάθεια). Ἐνδεικτικὸ τῶν ἀντιδράσεων πού προκάλεσε ἡ ἐκδοσὴ τοῦ περιοδικοῦ στοὺς λογοτεχνικοὺς κύκλους τῆς Θεσσαλονίκης, εἶναι τὸ σημείωμα «Τὰ εὐχαριστῶ» (τχ. 2/3, σ. 67). Δημοσιεύεται καὶ αὐτὸ ὁλόκληρο: «Εὐχαριστοῦμε ὅλους ὅσοι προθυμοποιήθηκαν νὰ ἐνισχύσουν καὶ νὰ διαδόσουν τὶς "Μακεδονικὲς Σελίδες". Οἱ κόποι ξεχνιοῦνται σὰν ὑπάρχει τὸ κατάλληλο κοινὸ πού ἀναγνωρίζει τὸν σκοπὸ ὀρισμένων προσπαθειῶν.

Οἱ νέοι πού διευθύνουν αὐτὸ τὸ περιοδικό, ἔπειτα ἀπ' τὴν θερμὴ ὑποδοχὴ πού ἔτυχε, προσθέτουν δίπλα στὴν πίστη τους τὸν ἐνθουσιασμό. Καὶ διακηρύττουν πὼς θὰ γίνουν οἱ "Μακεδονικὲς Σελίδες" τ' ὄργανο ὅλων τῶν νέων τῆς Βορείου Ἑλλάδος, πού ἔχουν νὰ ποῦν κάτι αὐθόρμητο καὶ πηγαῖο γιὰ νὰ προστέσουν κάτι ζωντανὸ στὴν τέχνη τοῦ λόγου.

Γι' αὐτὸ θὰ χτυπήσουν κάθε καλλιτεχνικὴ ἐκδήλωση ἀρτηριοσκληρωτικὴ μὰ καὶ συνάμα κάθε νεανικὴ ἢ νεάζουσαν ἀρλούμπαν πού ντεπουτάρει μὲ τὴν δικαιολογίαν τοῦ πρωτοποριακοῦ καὶ τοῦ πρωτότυπου.

Ἡ Τέχνη εἶναι μία καὶ δὲν ὑπάρχουν Σχολές, παλιές καὶ νέες. Οἱ Σχολές εἶναι ξηροὶ κανόνες, καλούπια βιομηχα-

ΠΟΛ. ΡΕΓΚΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝΗ ΒΟΥΛΗΣ
ΕΔΩΡΗΜΑΤΟ
α. 71 α' 20 (0) 4
αὐτ. ἀρ. 0. εἰσαγ. 850 τοῦ ἔτους 1937

90 (ξυλογραφία)

90

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΟΜΑΔΑ ΝΕΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ Α'. ΦΥΛΛΟ 1.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΙΟΥΝΙΟΣ 1937

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 19

νικά, πὸν δημιουργοῦν αὐτόματα ἄφυχα καὶ ἀρλεκινικά. Τέχνη εἶναι τὸ Ὡραῖο καὶ τὸ Ἀληθινὸ πὸν διδάσκουν οἱ μεγάλοι δάσκαλοι: ἡ Φύση καὶ ἡ Ζωή. Οἱ Πηγές. Οἱ κρυστάλλινες πηγές. Ἀπ' ὅπου πίνουν ὅσοι διψοῦν».

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται συνεργασίες νέων, κατὰ κα-
νόνα, λογοτεχνῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδας: διηγήματα,
ποιήματα, ἄρθρα φιλολογικὰ καὶ ἄλλα σχετικὰ μὲ ζητή-
ματα τῆς τέχνης. Ἐπισημαίνονται οἱ μεταφράσεις ποιη-
μάτων τοῦ Paul Verlaine (τχ. 2/3, σ. 43), τοῦ Charles
Baudelaire (τχ. 2/3, σ. 59) καὶ τοῦ John Masfield
(τχ. 4/5, σ. 75) καθὼς καὶ τῶν μελετῶν «*Ἡ τεχνικὴ
τοῦ μυθιστορήματος*» τοῦ Gaston Rageot (τχ. 2/3, σ.
57-59) καὶ «*Ὁ Μπωτελαῖρ πεζογράφος*» τοῦ H. Peyre
De Bétouzet (τχ. 4/5, σ. 88-93). Στὶς τελευταῖες σελί-
δες κάθε τεύχους ὑπάρχουν σχόλια γιὰ τὴν πνευματικὴ
ζωὴ τῆς Θεσσαλονίκης, παρουσιάσεις τῶν νέων βιβλίων,
περιοδικῶν καθὼς καὶ σελίδα μὲ τὴν ἀλληλογραφία τοῦ
περιοδικοῦ.

εἰκον. Σὲ καμιά σελίδα τοῦ περιοδικοῦ δὲν ὑπάρχει εἰκονογρά-
φησις. Ἀντίθετα κοσμεῖται τὸ ἐξώφυλλο κάθε τεύχους:
στὸ τχ. 1 ἡ ξυλογραφία «*Ἀθως*» τοῦ Πολ. Ρέγκου, στὸ
τχ. 2/3 τὸ linoleum «*Παλιὰ Θεσσαλονίκη*» τοῦ Χρήστου
Λεφάκη καὶ στὸ τχ. 4/5 τὸ linoleum «*Ἀλῶνι*» ἐπίσης
τοῦ Χρήστου Λεφάκη. Τὸ ἴδιο linoleum δημοσιεύεται
καὶ στὴ σ. 97 τοῦ τεύχους. Στὶς τελευταῖες σελίδες κάθε
τεύχους ὑπάρχουν διαφημίσεις καταστημάτων, γραφείων
καὶ προϊόντων τῆς Θεσσαλονίκης. Τέλος στὸ ὀπισθόφυλ-
λο τοῦ τχ. 4/5 διαφημίσεις βιβλίων συγγραφέων τῆς Θεσ-
σαλονίκης.

συνεργ. Τασία Ἀδάμ, I. Βιγγόπουλος, K. Γραμμένος, Γιῶργ. Δέ-
λιος, Τάκης Δόξας, Γιωσέφ Ἐλιγιᾶ, A. Ἐμμανουήλ, Χρυ-
σάνθη Ζιτσαῖα, Γ. K. Ζωγραφάκης, Βάσος Καλοκάρδης,
Ἑλένη Γ. Κωτούλα, Χρῆστος Λεφάκης, Φῶτος Λυκαύγης,
Κώστας Μαρινάκης, Θάνος Μεγγρέλης, Νέστορας Μπου-

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ
ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΟΜΑΔΑ ΝΕΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ		ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	
Έτησία . . .	Δρχ. 50	Έτησία . . .	Δολ. 1½
Έξάμηνη . . .	> 30	Έξάμηνη . . .	> 1

Ή τιμή τοῦ φύλλου Δρχ. 5.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ — ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ — ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ :
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ—Σιατίστης 2, Θεσ/νίκη.

Τά χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Υπεύθυνος : **Γεώργιος Ζιεύμος**, δδδς 26 Ὀκτωβρίου 6

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ ΤΟΥΤΟ ΓΡΑΦΟΥΝ :

ΑΝΘΟΣ ΠΩΓΩΝΙΤΗΣ	. . . «Ψαράδες» (ποίημα)
ΘΑΛΗΣ ΤΡΥΓΟΝΙΔΗΣ	. . . «Εικόνες στο Σούρουπο»
ΕΥΑΓΓ. ΣΟΥΛΤΑΝΗΣ	. . . «Στην Ἀνθοῦλα» (σοννέτο)
ΘΑΝΟΣ ΜΕΓΓΡΕΛΗΣ	. . . «Τό θέατρο» (χρονογράφημα)
ΓΙΩΡΓ. ΔΕΛΙΟΣ	 «Εικόνες»
ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΙΣΤΕΡΗΣ	. . . «Προσευχόμενος παῖς» (ποίημα)
Γ. Κ. ΖΩΓΡΑΦΑΚΗΣ	. . . «Πολωνική λογοτεχνία» (μελέτη)
ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΗΤΣΑΙΑ	. . . «Στό θάνατο τῆς Ἀνθοῦλας (διάλεξη)
ΝΙΚΟΣ ΤΖΟΥΡΟΣ	 «Οἶστρος» (ποίημα)
ΜΙΚ. Π. ΝΟΥΣΙΑΣ	 «Παρένθεση στή ζωή του»
ΦΩΤΟΣ ΛΥΚΑΥΓΗΣ	. . . «Σονέττο» (ποίημα)

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ : **Μ. Ν. Νους :** Ὀλμου Περάνθη : «Τά Πρῶτα Τραγοῦδια». Ἀνθου Πωγωνίτη : «Τά Κολασμένα Σεραφεῖμ» (ποίηματα).—ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.—ΣΧΟΛΙΑ.—ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ κλπ.

Ἐσώφυλλο τοῦ ἀρ. 19

- χώρης, Μπάμπης Νίντας, Μίκης Π. Νούσιας, Ἀλεξάνδρα Παραφεντίδου, Στέργιος Παυλίδης, Λούλης Ποζιόπουλος, Ἀνθος Πωγωνίτης, Ε. Σουλτάνης, Ν. Τζοῦρος, Θαλῆς Τρυγονίδης, Γιώργος Φιστέρης, Γιάννης Φλιασίος.
- βιβλγρ. Τοῦ συνεργάτη Α (= Τηλέμαχου Ἀλαβέρα), «Τὰ νεανικὰ περιοδικὰ», ἐφ. Ἑσπερινή Ὥρα, 9 Ἰουλίου 1968.
- Ντίνος Χριστιανόπουλος, «Λογοτεχνικὰ βιβλία καὶ περιοδικὰ ποὺ τυπώθηκαν στὴ Θεσσαλονίκη (1850-1950). Πρώτη καταγραφή», π. Διαγώνιος, περίοδος Δ', τόμ. 2, τχ. 4, Ἰανουάριος-Ἀπρίλιος 1980, σ. 74.
- Ντίνος Χριστιανόπουλος, «Οἱ πεζογράφοι καὶ τὰ λογοτεχνικὰ περιοδικὰ τῆς Θεσσαλονίκης μέχρι τὸ 1950», π. Ὁ πολίτης, τχ. 67/68, Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 1984, σ. 100.
- Ντίνος Χριστιανόπουλος, «Τὰ λογοτεχνικὰ περιοδικὰ τῆς Θεσσαλονίκης», π. Ἐμεῖς. Ἐκδοση τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, τχ. 5 (Ἀφιέρωμα στὴ Θεσσαλονίκη), Σεπτέμβριος 1985, σ. 55-56.
- Ντίνος Χριστιανόπουλος, «Τὰ λογοτεχνικὰ περιοδικὰ τῆς Θεσσαλονίκης», π. Διαβάζω, τχ. 128 (Ἀφιέρωμα στὴ Θεσσαλονίκη), 8 Ὀκτωβρίου 1985, σ. 48.
- Ντίνος Χριστιανόπουλος Ἐκατὸ χρόνια λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ στὴ Θεσσαλονίκη (1889-1989), Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 1989, σ. 23, 51, 62, 75, 79 καί, κυρίως, 121.
- βιβλθ. ΒΒ (Τὸ τεῦχος 4/5 εἰς διπλοῦν), ΔΒΘ (Τεύχη 1 καὶ 2/3), ΕΛΙΑ (Τεύχος 2/3).

ὑπότιτ. —

τ. ἔκδ. Πειραιάς. Γραφεῖα: Μιαούλη 40 Μέγαρο Οἰκονόμου. Τυπογραφεῖο Δ. Τσουρουνάκη, Ἀγ. Κωνσταντίνου 10. Προϊστάμενος Τυπογραφείου Γιώργος Μ. Μαλτέζος.

ὑπεύθ. Ἐκδότης: *Σύνδεσμος Παλαιῶν Προσκόπων. Σωματεῖον Ἀνεγνωρισμένον*. Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ: Κώστας Φραγκισκάτος, Ἰωάννης Κουρμούλης, Γεώργιος Βουλδδημος.

διάρχ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε τὰ χρόνια 1937-1939.
[Ἔτος Α'. ἀρ. 1-12. Ἰούλιος 1937-Ἰούνιος 1938].
[Ἔτος Β'. ἀρ. 13-24. Ἰούλιος 1938-Ἰούνιος 1939].
[Ἔτος Γ'. ἀρ. 25-28. Ἰούλιος-Ὀκτώβριος 1939].

συνδρ. Ἐτήσια δρχ. 50. Δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ τιμὴ κάθε τεύχους οὔτε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.

σχῆμα 24,3×17 ἑκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 8-12 σ., δίστηλες, μὲ ἀρίθμηση συνεχῇ. Σύνολο σελίδων Α' ἔτους: ;, Β' ἔτους: 104, Γ' ἔτους: ;.

περιοδ. Μηνιαῖο. Δὲν εἶναι γνωστὸ μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.

χαρακτ. Ἡ περιγραφὴ τοῦ ἐντύπου στηρίζεται στὶς πληροφορίες ποὺ παρατίθενται στὸ τεύχος 21 τοῦ Γ' ἔτους τὸ ὁποῖο εἶναι καὶ τὸ μοναδικὸ ποὺ ἔγινε δυνατό νὰ ἐντοπιστεῖ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ διάδοσις τῶν προσκοπικῶν ἰδεῶν καὶ ἡ παρουσίασις τῆς δραστηριότητος τοῦ Συνδέσμου Παλαιῶν Προσκόπων Πειραιῶς.

περιεχ. Ἀρθρα καὶ σχόλια γιὰ τὸν προσκοπισμὸ, κείμενα φυσιολατρικοῦ περιεχομένου καὶ ἱστορικὰ σημειώματα γιὰ γνωστοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους. Στὴν τελευταία σελίδα στὴ στήλη «Σημειώματα» δημοσιεύονται ἀναγγελίες διαλέξεων, ἐκδρομῶν καὶ περιγραφὲς ἄλλων δραστηριοτήτων τοῦ Συνδέσμου.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΠΑΛΑΙΩΝ —
ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1939
ΕΤΟΣ Β'. ΑΡΙΘ. 21
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ —

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 20

εἰκον. —

συνεργ. Στέφ. Ἀνδρέου, Ἰσιδώρα Καμαρινέα, Ἰωάννης Κουρμού-
λης, Νῆκος Φραγκισκᾶτος.

βιβλ.γρ. —

βιβλθ. ΕΛΙΑ (Ἔτος Γ', τχ. 21).

	ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ	
ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΣΩΜΑΤΕΙΟΝ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΝ		
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΜΙΑΟΥΛΗ 40 ΜΕΤ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Β'. ΠΑΤΩΝΑ ΓΡΑΦ. 35 ΤΗΛ. 40.146 & 40.869		
ΕΤΟΣ Β'. ΔΡ. ΔΕΛΤ. 21 ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣ. ΔΡ. 50	ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΜΑΡΤΙΟΣ 1939	ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 10

υπότιτ. —

τ. έκδ. Ἀλεξάνδρεια. Τὸ περιοδικὸ ἦταν πολυγραφημένο.

υπεύθ. Ἐκδότες: *Κωστήλιας*. Πρόκειται γιὰ τὰ ἀρχικὰ τῶν ὀνομάτων τοῦ Κώστα Ἀλάτση καὶ Ἡλία Φτυαρᾶ μαθητῶν τοῦ ΣΤ' Ἀβερῶφειου Γυμνασίου Ἀλεξάνδρειας.

διάρκ. Κυκλοφόρησαν τέσσερα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ τὰ χρόνια 1937 καὶ 1938.

Ἔτος Α'. ἀρ. 1-4. [1 Δεκεμβρίου] 1937-[Τέλη Φεβρουαρίου] 1938.

συνδρ. Δὲν ἀναφέρεται. Τιμὴ τεύχους 1 γρόσι. Κυκλοφοροῦσε σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ φύλλων μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἀβερῶφειου Γυμνασίου.

σχῆμα 34,5 × 21 ἐκ. Ἑκταστὴ κάθε τεύχους 8-10 σ., μονόστηλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχή.

περιοδ. Δεκαπενθήμερο ἀλλὰ συχνὰ δὲν τηρεῖται. Δὲν γνωρίζουμε μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.

χαρ.κτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ ψυχαγωγία τῶν μαθητῶν τοῦ ΣΤ' Ἀβερῶφειου Γυμνασίου. Ἐλλείπει τοῦ προγραμματικοῦ ἀρθροῦ δημοσιεύονται οἱ στίχοι ποὺ ὑπάρχουν στὰ ἐξώφυλλα τῶν τριῶν τευχῶν ποὺ ἐντοπίστηκαν. Τεῦχος 2: «Φύλλο εὐθυμογραφικὸ / μὲ μπόλικο ἄλλας ἀττικό / Σήμερα πανηγυρικό. / Γράφετ' ἀπὸ παιδιὰ τοῦ Γυμνασίου / Πουλιέτ' ἀντὶ μικροῦ γροσίου. / Ὑπεύθυνος συντάξεως / καὶ κάθε ἀνωμαλίας / διαχειριστής, ταμίας / εἶναι ὁ ΚΩΣΤΗΛΙΑΣ. / Εἰκοστὴ τρίτη Δεκεμβρίου / Παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων / Πάνω σὲ κόκκινο χαρτί / Τὸ φύλλο εἶναι τυπωμένον».

Τεῦχος 3: ΑΓΚΑΘΙ Τρίτη, 18η τοῦ Γεννάριου / Μ' ἔνα γροσάκι ἡμπορεῖ / Τ' Ἀγκάθι μας καθεὶς νὰ πάρῃ. / 1938. / Εἰς νέον εἰσελθόντες χρόνον / Ἐπλήθυνε μὲ τὸ

— Είναι τέλος του Φρέβαρη. Φαίνεται στο κοζαντάρι
 Μήνας γραβός, μήνας κουτσός, μήνας σαυατμένος,
 Ότι ναυό να γανταεθής, ξερε' ο καταραμένος
 Ήξερε κρύο και βροχές.
 Σύννεφα που είν' ανάνε το κέρι του να χέση,
 Μ' αυτά δεν ήταν τίποτα, μπροστά εις εξέτασιν
 Κάνει κρύο και στη γύσι κούδε γύλλο έμαράθη
 Μόν' ένα δέ μαράθη, τό γύλλο μας τ' Αγκαδι
 Πού βγαίνει πόσι ετήμια, για τέταρτη πορά
 Συορπίζοντας εβίμετα το γέλοιο, τή καρά
 Κι' έτσι μ' έβη τό κούσο, πού τό μήνα τούτο κάνει
 Γεωε μπορεί τ' Αγκαδι μας, λίγο να εάς ξεστάνη
 Τό γράφουν γυμνασιόηδες, όσοι άριστεύς της πένας
 Μα' ηρ' υφίερος αν' όλους τούς έραίετες είναι ένας
 Αύτός είναι διαχειριετή, αέτός είναι ταμίας.
 Ήγεύδουνι συντάξεις και καθ' άνωμαχίας
 Είναι ο Κωετηχίας
 ... επιρτοειδής έμμεζαυς
 Ένας, έλλα ... σιμ' έραος.
 Αύτός λοιπό και ετήμια, τ' Αγκαδι εας προεγέρει
 Κι' αν' δέτε να τό πάρτε ... τό γρόσι εας στο χέρι

κ-αλ.

φουτ-μπώλ / ἡ γενιὰ τῶν ἡμιόνων. / Τὸ τρίτο φύλλο εἶν'
αὐτὸ / ποὺ ἄργησε κομμάτι / Τὸ γράφει τὸ Γυμνάσιο /
μὲ μπόλικ' ἀττικό ἀλάτι. / Ὑπεύθυνος συντάξεως / καὶ
κάθε ἀνωμαλίας / Διαχειριστής, ταμίας / εἶναι ὁ Κω-
στηλίας».

Τεῦχος 4 (Τέλη Φεβρουαρίου 1938):

«Εἶναι τέλος τοῦ Φλεβάρη. Φαίνεται στὸ καλαντάρι
Μῆνας στραβός, μῆνας κοντσός, μῆνας σακατεμένος,
Ὅτι κακὸ νὰ φαντασθῆς, ἔφερ' ὁ καταραμένος
Ἐφερε κροῦ καὶ βροχές.

Σύννεφα ποὺ σὲ κάνανε τὸ κέφι σου νὰ χάσης
Μ' αὐτὰ δὲν ἦταν τίποτα, μπροστὰ στίς ἐξετάσεις
Κάνει κροῦ καὶ στὴ φύσι, κάθε φύλλο ἐμαράθη
Μόν' ἓνα δὲ μαράθηκε, τὸ φύλλο μας τ' Ἀγκάθι.
Ποὺ βγαίνει πάλι σήμερα, γιὰ τέταρτη φορὰ
Σκορπίζοντας ἀβίαστα τὸ γέλιο, τὴ χαρὰ
Κ' ἔτσι μ' ὅλο τὸ κροῦ, ποὺ τὸ μῆνα τοῦτο κάνει
Ἰσως μπορεῖ τ' Ἀγκάθι μας, λίγο νὰ σᾶς ζεστάνη
Τὸ γράφουν γυμνασιόπαιδες, ὅλοι ἀριστεῖς τῆς πένας
Μὰ κυριώτερος ἀπ' ὅλους τοὺς δράστες εἶναι ἓνας
Αὐτὸς εἶναι διαχειριστής, αὐτὸς εἶναι ταμίας.
Ὑπεύθυνος συντάξεως καὶ καθ' ἀνωμαλίας

Εἶναι ὁ Κωστηλίας

...σπιρτοειδὴς ἐγκέφαλος

ἓνας, ἀλλὰ δικέφαλος.

Αὐτὸς λοιπὸν καὶ σήμερα, τ' Ἀγκάθι σᾶς προσφέρει
Κι' ἂν θέτε νὰ τὸ πάρετε... τὸ γρόσι σας στὸ χέρι».

περιεχ. Χιουμοριστικά σχόλια, στίχοι καὶ εἰδήσεις ἀπὸ τὴ ζωὴ
τοῦ σχολείου.

εἰκον. Πολλὰ σκίτσα σὲ κάθε τεῦχος.

συνεργ. Κώστας Ἀλάτσης, Ἡλίας Φτυαράς.

βιβλ.γρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ
Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου, σ. 145-146.

βιβλ.θ. ΕΛΙΑ (τχ. 2, 3, 4).

ὑπότιτ. —

τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Δακτυλογραφημένη.

ὑπεύθ. Ἐκδότης. Ἀντιδικτατορικό Μέτωπο Νέων (Α.Μ.Ν.). Δέν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἔκδοσης.

διάρκ. Ἡ ἑφημερίδα κυκλοφόρησε κατὰ τὸ 1937.
[Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; ; -1937].

συνδρ. Μοιραζόταν παράνομα καὶ σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ φύλ-
λων μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Α.Μ.Ν.

σχῆμα —

περιοδ. Κυκλοφοροῦσε ἄτακτα. Δέν εἶναι γνωστὸ μέχρι πότε συ-
νεχίστηκε ἡ ἔκδοση.

χαρακτ. Ἡ ἑφημερίδα ἀποτέλεσε τὸ ἐπίσημο ὄργανο τοῦ Α.Μ.Ν.
κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ 1937. Ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ ὀργά-
νωσις ἦταν ἡ μοναδικὴ ἀξιόλογη ἀντιδικτατορικὴ σύμ-
πραξις. Ἰδρύθηκε τὸ καλοκαίρι τοῦ 1936. Στὶς ἀρχὰς τοῦ
1937 ἀνασυγκροτήθηκε ἀπὸ ἐκπροσώπους τῆς Ο.Κ.Ν.Ε.
(Ἀγίς Φικιώρης, Λάγγας καὶ ἀργότερα Ἀλέκος Προβε-
λέγγιος), τῆς «Φιλελευθέρας Νεολαίας» (Ἐμμ. Κοθρῆς),
τῆς «Ἐνώσεως Νέων Ἑλλάδος» (Κομνηνὸς Πυρομάγλου),
τῆς «Σοσιαλιστικῆς» (Γιάννης Παπαθεοδώρου) καὶ τῶν
νεολαιῶν τοῦ «Ἐθνικοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος» τοῦ Ι. Θεοτό-
κη (Ἡλίας Μπρεδήμας), τοῦ «Προοδευτικοῦ Κόμματος»
τοῦ Γεωργίου Καφαντάρη (Βενέτης, Γ. Μπουρδάρης),
τοῦ «Εργατοαγροτικοῦ Κόμματος» τοῦ Ἀλεξάνδρου
Παπαναστασίου (Μ. Φιλντισάκος), τῆς «Δημοκρατικῆς
Ἐνώσεως» τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου (Βλουμίδης), τῆς
«Ἀγροτικῆς Ἐνώσεως» τοῦ Ἀλεξάνδρου Μυλωνᾶ καὶ τοῦ
«Ἐθνικοῦ Ἐνωτικοῦ Κόμματος» τοῦ Παναγιώτη Κανελ-
λόπουλου (Λ. Ξάνθος). Τὴν πρωτοβουλία γιὰ τὴ δημιουρ-
γία τοῦ Α.Μ.Ν. ὅπως ἐπίσης καὶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ

ἀντιδικτατορικοῦ κινήματος καὶ τῇ συνεργασίᾳ ἀνάμεσα σὲ ὅλα τὰ κόμματα καὶ τὶς δημοκρατικὲς ὀργανώσεις, εἶχε τὸ Κ.Κ.Ε., ποὺ ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1936 ἐκινεῖτο πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Ἡ κυκλοφορία τῆς μικρῆς ἐφημερίδας συνεχίστηκε γιὰ λίγους μῆνες καὶ μετὰ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὴ «Φλόγα» (βλ. λῆμμα).

περιεχ. Ἐνυπόγραφα ἀντιδικτατορικὰ ἄρθρα καὶ σχόλια.

εἰκον. —

συνεργ. —

βιβλ. Σπύρος Λιναρδάτος, *4η Αὐγούστου*, Ε' ἔκδοση, Ἀθήνα 1988, σ. 243.

Ἀγγελος Ἐλεφάντης, *Ἡ ἐπαγγελία τῆς ἀδύνατης ἐπανάστασης. Κ.Κ.Ε. καὶ ἀστισμὸς στὸν μεσοπόλεμο*, Β' ἔκδοση, Ἀθήνα 1979, σ. 245.

βιβλ. Λανθάνει.

23. Παιδική Βιβλιοθήκη

ΑΘΗΝΑ 1937

υποτιτ. Δεκαπενθήμερος "Εκδοσις.

τ. έκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα: Μαυρομιχάλη 2.

υπεύθ. Διευθυντής: Μιχ. Παπαμαυρός.

διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε κατὰ τὸ 1937.

"Ετος Α'. ;-; ;-; 1937.

συνδρ. —

σχῆμα —

περιοδ. Δεκαπενθήμερο. Δὲν εἶναι γνωστὸ ἂν συνεχίστηκε καὶ μέχρι τότε ἢ ἔκδοσι τοῦ περιοδικοῦ.

χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν.

περιεχ. Παραμύθια καὶ παιδικές ἱστορίες.

εἶκον. —

συνεργ. —

βιβλ.γρ. «Ὁ περιοδικὸς τύπος τῆς Πρωτευούσης», π. *Μηνιαῖον Δελτίον τοῦ Ὑφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ*, τχ. 6, Φεβρουάριος 1937, σ. 237.

βιβλθ. Λαυθάνει.

24. Προσκοπικὴ Ἑχὼ

ΑΝΔΡΟΣ 1937-1946

- ὑπότιτ. Δεκαπενθήμερον Ὅργανον τοῦ Προσκοπικοῦ Συστήματος Ἄνδρου.
- τ. ἔκδ. Ἄνδρος.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ Προσκοπικὸ Σύστημα Ἄνδρου. Διευθυντές: Τώνης Τσιρμπίνος - Δημ. Στάμος.
- διάρκ. Τὸ ἔντυπο πρωτοκυκλοφόρησε τὸ 1937 καὶ ἡ ἔκδοσή του συνεχίστηκε μέχρι τὸν Ἰούνιο τοῦ 1946.
- συνδρ. —
- σχῆμα —
- περιοδ. Δεκαπενθήμερο. Δὲν διευκρινίζεται στὶς δύο βιβλιογραφικὲς παραπομπὲς στὶς ὁποῖες στηρίζεται ἡ παροῦσα καταγραφή ἂν ἡ ἔκδοση τοῦ ἐντύπου σταμάτησε κατὰ τὴν περίοδο τῆς Κατοχῆς ἢ ἦταν συνεχῆς ἀπὸ τὸ 1937. Πιθανότατα ὅμως ἡ δεύτερη ὑπόθεση πρέπει νὰ ἀποκλειστεῖ.
- χαρακτ. Τὸ περιοδικὸ εἶχε ὡς στόχο του τὴ διάδοση τῶν προσκοπικῶν ἰδεῶν καὶ τὴν παρουσίαση τῶν δραστηριοτήτων τοῦ τοπικοῦ σώματος.
- περιεχ. Ἀρθρα καὶ σχόλια γιὰ τὸν Προσκοπισμὸ.
- εἰκον. —
- συνεργ. —
- βιβλ.γρ. I. Ζ., «Ἀνδριακὲς ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ (1877-1968)», π. Ἀνδριακή, ἔτος Ζ' (Περίοδος Β'), ἀρ. 31 (79), Ἀπρίλιος 1968, σ. 5.
Γιώργος Κουκάς, «Ὁ κυκλαδικὸς τύπος (1831-1987)», π. Κυκλαδικὰ Θέματα, χρόνος Δ', τχ. 20, Μάιος - Ἰούνιος 1987, σ. 78.
- βιβλθ. Λανθάνει.

*25. Ὁ Πυρσὸς τῆς Νεότητος

ΑΘΗΝΑ 1937-1938

- υπότιτ. Μεγάλη Ἑβδομαδιαία Ἑγκυκλοπαιδική Ἐπιθεώρησις.
τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα: Σωκράτους 43. Μέγαρον Ἑταιρείας
Ἑλληνικοῦ Τύπου (Α' ὄροφος, γραφ. 5).
υπεύθ. Διευθυντής: Ε. Κ. Μπούφαλις. Τχ. 12: Ἀρχισυντάκτης:
Στ. Κατσιλιέρης.
διάρκ. Κυκλοφόρησαν 12 τεύχη τὰ χρόνια 1937 καὶ 1938.
[Ἔτος Α'.] ἀρ. 1-12. 18 Νοεμβρίου 1937-6 Φεβρουαρίου
1938.
συνδρ. Συνδρομαί: Διὰ τὰ νομικὰ πρόσωπα, ὁργανώσεις κλπ.
Ἑτησία δρχ. 200. Διὰ τὰς σχολικὰς βιβλιοθήκας. Ἑτησία
δρχ. 150. Διὰ τοὺς Διδασκάλους, μαθητὰς καὶ Προσκό-
πους. Ἑτησία δρχ. 110. Ἑξάμηνος δρχ. 60. Τρίμηνος
δρχ. 30. Σὲ ὅλα τὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ σημειώνεται:
Αἱ συνδρομαὶ ἀπαραιτήτως προπληρώνονται. Τιμὴ τεύ-
χους δρχ. 2. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων
ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
σχῆμα 31×21,5 ἔκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 32 σ., τρίστηλες μὲ
ἀρίθμηση μὴ συνεχή.
περιοδ. Ἑβδομαδιαῖο. Τεύχη 1-11: Ἐκδίδεται κατὰ Πέμπτην.
Τεύχος 12: Ἐκδίδεται κατὰ Κυριακὴν.
χαρακτ. Οἱ στόχοι τοῦ περιοδικοῦ ἀναφέρονται στὸ προγραμμα-
τικὸ τοῦ ἄρθρου «Ἡ ἔκδοσίς μας» (τχ. 1, σ. 2). Παρατί-
θεται ὁλόκληρο: «Ἀπὸ καιρὸ τώρα μᾶς ἔλειπε ἓνα συγ-
χροнисμένο περιοδικὸ πὺν νὰ ἀπευθύνεται ἀποκλειστικὰ
στὴ νεολαία καὶ νὰ πάλλεται ἀπὸ τίς ἐλπίδες, τοὺς πό-
θους, τὴ ζωὴ τῆς.
Ἐνα περιοδικὸ πὺν νὰ ξεφεύγῃ ἀπὸ τὸν συνηθισμένο τύπο
καὶ πὺν νὰ κλείνῃ μέσα του ὅλη τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν
ἀπαλότητα τῆς ψυχῆς τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ καὶ σύγχρονα
ὅλη τὴ ζέσι καὶ τὴν ὁρμὴ τῆς.

Ἕνα περιοδικό, τέλος, πὺν νὰ μιλάη κατ' εὐθείαν στὴν ψυχὴ τῆς Νέας Γενεᾶς, γιὰ νὰ τὴν δονήσῃ καὶ νὰ τὴν κατευθύνῃ πρὸς ὑψηλότερα καὶ εὐγενέστερα ἰδεώδη.

Τὸν τύπο αὐτοῦ τοῦ περιοδικοῦ φιλοδοξοῦμε νὰ δώσωμε μὲ τὴν παροῦσα ἔκδοσί μας. Τὸν τύπο, δηλαδή, τοῦ περιοδικοῦ πὺν θὰ συμπληρώσῃ τὴν σχολικὴ μόρφωσι τοῦ σημερινοῦ παιδιοῦ, πὺν θὰ τὸ τέρψῃ καὶ θὰ τὸ διασκεδάσῃ, ἀλλὰ καὶ πού, σύγχρονα, θὰ σταθῇ γι' αὐτὸ σύντροφος καὶ ὁδηγητής.

Κάνοντας αὐτὴ τὴν προσπάθεια, ἔχουμε τὴν ἀντίληψι, ὅτι συμβάλλουμε στὴν πλήρωσι ἑνὸς πραγματικοῦ κενοῦ, πὺν ὑπάρχει στὸν περιοδικὸν τύπο τῆς χώρας μας. Γι' αὐτὸ ἀποτεινόμεθα στοὺς Γονεῖς καὶ τοὺς Διδασκάλους, ὅπως καὶ σ' ὅλους ἐκείνους στὰ χέρια τῶν ὁποίων βρίσκεται ἡ φροντίδα γιὰ τὴν Νέα Γενεά, γιὰ νὰ ζητήσωμε τὴν προθυμίαν ἐνίσχυσί των στὸ ἔργο μας. Ἀπευθυνόμεθα πὺν πολὺ στοὺς νέους —σ' ὅλους τοὺς νέους καὶ τὶς νέες τῆς Ἑλλάδος— γιὰ νὰ τοὺς ζητήσωμε νὰ ἐγκολπωθοῦν τὸ περιοδικὸν μας —πὺν εἶναι, κυριώτερα, δικό των— καὶ νὰ γίνουν συνεργάται στὴν προσπάθειά μας.

Καὶ τώρα δύο ἀκόμη λόγια γιὰ τὸ περιεχόμενό του:

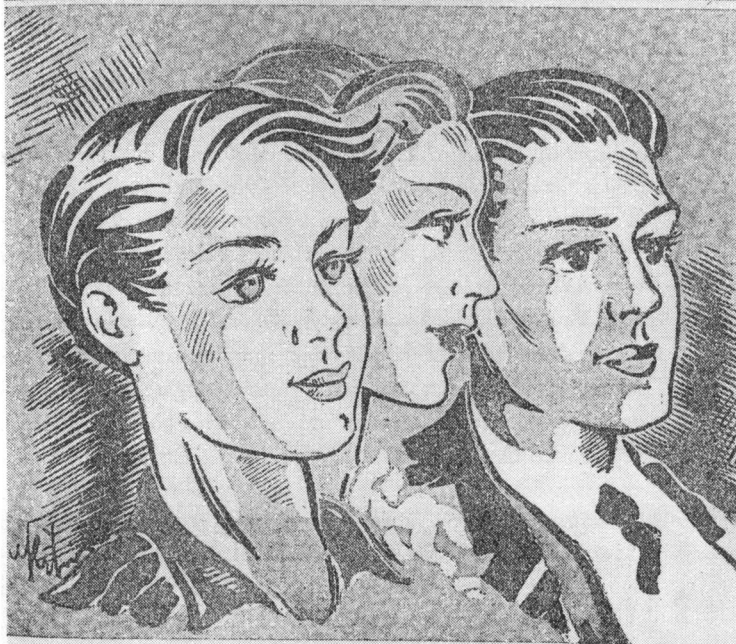
Ἡ γραμμὴ πὺν ἀκολουθήσαμε στὴ σύνταξί του εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ δώσωμε στὸν σημερινὸν νέον τὴν ἀπαραιτήτη πνευματικὴ τροφὴ πὺν τοῦ ἔλειπε — καὶ πού, φυσικά, δὲν μπορούσε νὰ βρῇ, οὔτε στὸ σχολεῖο, οὔτε στὰ ἄλλα περιοδικά, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ τὸν ὀπλίσωμε μὲ τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια γιὰ τὴν ζωή.

Ἀὖν παραλείψαμε νὰ τοῦ δώσωμε συγχρόνως κάθε τι πὺν θὰ μπορούσε νὰ τὸν διασκεδάσῃ καὶ νὰ ξεκουράσῃ εὐχάριστα τὸ μυαλό του.

* * *

Μὲ ἰδιαίτερη στοργὴ περιβάλλουμε μέσα στὶς σελίδες μας τὸν Προσκοπισμὸ. Ἡ καταπληκτικὴ διάδοσίς του

Ο ΠΥΡΣΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

— ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ —
ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ Ι
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧΜΑΙ ΔΥΟ

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 25

κατὰ τὸν τελευταῖο καιρὸ καὶ ἡ ζωηροτάτη κίνησις ποὺ ἐδημιουργήθη γύρω ἀπὸ τὶς προσκοπικὲς ομάδες παρέχουν τὸ μέτρον τῆς μεγίστης ἡθικῆς δυνάμεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξειλήχθη τὸ Σῶμα τῶν Ἑλλήνων Προσκόπων, ὡς ζωντανὸς ὁργανισμὸς διαπαιδαγωγήσεως τῆς νεολαίας μας. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀκόμη μεγαλύτερη ἀνάπτυξις του καὶ ἡ βαθύτερη διεξόδυσίς του μεταξὺ τῶν σχολικῶν ἰδία νεολαίων, θὰ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς κυριώτερες προσπάθειες καὶ κατευθύνσεις μας.

* * *

Ἑλληνικὴ Νεολαία! Πρόσκοποι! Μαθηταί! Συσπειρωθῆτε γύρω ἀπὸ τὸ περιοδικό σας καὶ ἀγαπήστε το).

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται ἐγκυκλοπαιδικὰ ἄρθρα, διηγήματα, ποιήματα καὶ περιπέτειες. Συνεργασίες μαθητῶν καὶ μαθητριῶν (ἐκθέσεις, ποιήματα, ἀνέκδοτα, γρίφοι, κουτζί). Ἰδιαίτερη ἔμφασι δίνεται στὴν παρουσίαση, μὲ ἀναλυτικὲς περιγραφές, τῆς δραστηριότητος προσκοπικῶν ομάδων. Ἀπὸ τὰ περιεχόμενα ξεχωρίζει ἡ συνέντευξι τοῦ Γρηγορίου Ξενοπούλου στὸν Μάριο Βαϊάνο (τχ. 5, 16 Δεκεμβρίου 1937, σ. 3-4). Ἐπίσης ἡ ἔρευνα τοῦ περιοδικοῦ: «Ποιὰ εἶνε ἡ προσφιλέστερη ἀνάμνησις τῆς παιδικῆς σας ἡλικίας» μὲ ἀπαντήσεις τῶν Γεωργίου Δροσίνη, Σπύρου Μελά, Ζαχαρία Παπαντωνίου, Στέφανου Δάφνη, Μαρίνου Σιγούρου, Μάρκου Τσιριμώκου καὶ Ἀγγελικῆς Παναγιωτάτου (τχ. 6, 23 Δεκεμβρίου 1937, σ. 6-7 καὶ 15).

εἰκον. Τὸ ἐξώφυλλο κάθε τεύχους πολύχρωμο μὲ φωτογραφίες ἢ σκίτσα. Στὸ ἐσωτερικὸ πολλὰς φωτογραφίες ποὺ παρουσιάζουν προσκοπικὲς δραστηριότητες κυρίως. Πολλὰ σχέδια ἐπίσης καὶ σκίτσα. Σὲ ὁρισμένα τεύχη δημοσιεύονται καλλιτεχνικὲς φωτογραφίες τῆς Nelly's.

συνεργ. Ἑμμανουήλ Ἀγγελίδης, Ὁρ. Μ. Ἀγγελίδης, Γ. Ἀ. Ἀλβανός, Θ. Ἀλέτρας, Γλαῦκος Ἀλιθέρης, Φωκίων Ἀντω-

νιάδης, Ντόρα Ἀρτελάρη, Μάριος Ξ. Βαλαβανίδης, Ἑλ. Βαλσαμίδης, Κωστῆς Βελμύρας, Π. Βερύκιος, Ἀντώνιος Ν. Βιδάλης, Γεώργιος Μ. Βιτάλης, Μιλτ. Γ. Βιτάλης, Ἰωαν. Βουγιουκλάκης, Γιάννης Χρ. Βούρδας, Ἰωάννης Γιαννουσάκης, Ἀλ. Γκάλιας, Βασ. Γκιολόγλου, Ἀλέξανδρος Α. Γκομοζιάς, Μιχάλης Γράτσιας, Πᾶνος Δαλακλῆς, Α. Π. Δανοπούλου, Δημ. Δασκαλάκης, Στέφ. Δάφνης, Νῆκος Δημητρακόπουλος (Ρένος Θρακιώτης), Εὐφρ. Λόντου Δημητρακοπούλου, Ντῆνος Δημόπουλος, Δήμητρα Γ. Δούρου, Βούλα Εὐαγγ. Δουτσίου, Γεώργιος Δροσίνης, Σ. Ζ. Ζαραγιᾶ, Σ. Ζαφειρόπουλος, Μάκης Ζῆς, Πόπη Γ. Ζησοπούλου, Παντελῆς Ζωγράφος, Δημήτριος Ζῶτος, Γιούλια Θεοδωρίδου, Π. Ε. Θεοδωρόπουλος, Σταμάτης Ἰωάννης, Νῆκος Καθρέπτης, Χαράλαμπος Σ. Καμινάρης, Νῆκος Καμπανάκης, Ἰάκωβος Καμπανέλλης, Ἀλ. Μ. Κανδρεβιώτης, Κ. Καραπιστόλης, Φ. Καρβέλας, Γ. Κάριος, Καλούλα Καρτσοκλείδου, Ἑμμ. Ἀνδ. Κασιμάτης, Λίνα Κέδρη, Τάκης Κλεισιούνης, Κων. Ι. Κόκκαλης, Λ. Κολοκοτρώνης, Μάκης Κορολῆς, Νῆκος Κοσμάς, Γεώργ. Χ. Κούζας, Ἑλ. Κωνσταντινίδης, Κ. Λεβαδεύς, Φοῖβος Λένης, Ἑλβίρα Λιβαδά, Ἐλευθέριος Μανουσάκης, Κ. Ι. Μαραγκουδάκης, Ν. Μοῖρος, Ἀλεξ. Μουχτούρης, Φαῖδρος Μπάρλας, Γ. Ἀθ. Μπουρίτσας, Νικηφόρος Μυλωνᾶκος, Ἀλεξ. Π. Μωυσίδης, Στέφανος Νικολαΐδης, Νῆκος Νικολόπουλος, Παῦλος Νιρβάνας, Ε. Ξυπολυτᾶς, Ἀλεξ. Ξυράφης, Κλ. Παλαιολόγος, Κωστῆς Παλαμᾶς, Λάκης Παπαδήμας, Μπάμπης Κ. Παπαϊωάννου, Δ. Α. Παπανικολάου, Μελέτιος Γ. Παππᾶς, Γ. Παρτινέλη, Γεώργιος Κ. Περδίκη, Γιώργος Μ. Πετρίδης, Πέτρος Κ. Πετσούρας, Γιάγκος Πιερίδης, Λεωνίδας Πτέρης, Δ. Ρηγᾶκος, Γιώργος Ρίμας, Ματθ. Ε. Σαλλαπασίδης, Αἰκατερίνη Σ. Σβορώνου, Ἀλέξανδρος Π. Σκαλίγκος, Σωτήρης Σκίπης, Μαρία Δ. Σπηλιωτοπούλου, Ι. Σταματίου, Γεράσιμος Σταυρολέμης, Μ. Στεφάνου, Λουῖζα Συνδίκια,

Μαρίκα Συνεσίου, Ν. Σύριος, Σπ. Θ. Τζάκης, Γεώργιος Τσόκας, Γεώρ. Τσουκαλᾶς, Λεωνίδας Ι. Φιλιππίδης, Γ. Χαλκιαδάκης, Κώστας Στ. Χατζημιχάλης, Ἀριστ. Χατζηχρήστος, Κ. Χιονίδης, Κ. Χρηστοβασίλης, Χρ. Χρηστοβασίλης.

βιβλγρ. Κώστας Μάγερ, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, τ. 3: Ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ 1901-1959, Ἀθήνα 1960, σ. 276.

βιβλθ. ΓΖ, ΕΛΙΑ (Τεύχη 1-9).

ΑΡΙΘΜ. ΦΥΛΛΟΥ 1

Ἀθῆναι 18 Νοεμβρίου 1937

Ἐκδίδεται κατὰ Πέμπτην

Γραφεῖα: Σωκράτους 43

Μέγαρον Ἐταιρείας Ἑλληνικοῦ Τύπου (Ἀ' ἑρσος γραφ. 5).

**Ο ΠΥΡΣΟΣ
ΤΗΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ**

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΤΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ :

Ε. Κ ΜΠΟΥΦΑΛΙΣ

Αἱ συνδρομαὶ ἀπαραιτήτως προ-
πληρώνονται

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

Διὰ τὰ νομικά πρόσωπα, ὁρ-
γανώσεις κλπ.

Ἐτησίᾳ Δρχ. 200

Διὰ τὰς σχολικὰς διδλοθη-
κὰς ἑτησίᾳ δραχμ. 150

Διὰ τοὺς Διδασκάλους, μα-
θητὰς καὶ Προσκόπους

Ἐτησίᾳ Δρ. 110

Ἐξάμηνος > 60

Τρίμηνος > 30

- υπότιτ. —
 τ. έκδ. Μανσούρα. Πολυγραφημένο.
 υπεύθ. —
 διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε τὸ 1937.
 [Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; ;-, 1937].
 συνδρ. —
 σχῆμα —
 περιод. Δὲν εἶναι γνωστή. Δὲν γνωρίζουμε ἐπίσης μέχρι πότε
 συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.
 χαρακτ. Μὲ τὴν ἔκδοσις τοῦ ἐντύπου παρουσιάζονταν οἱ συγγρα-
 φικὲς δραστηριότητες μαθητῶν τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς
 Μανσούρας.
 περιεχ. Μαθητικὲς συνεργασίες.
 εἶκον. —
 συνεργ. —
 βιβλγρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ*
Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου, σ. 145.
 βιβλθ. Λανθάνει.

27. Φλόγα

ΑΘΗΝΑ 1937-1938

υπότιτ. —

τ. έκδ. Ἀθήνα. Τυπωνόταν στὰ παράνομα τυπογραφεῖα τῆς ἐφημερίδας «Ριζοσπάστης».

υπεύθ. Ἐκδότης: Ἀντιδικτατορικὸ Μέτωπο Νέων (Α.Μ.Ν.). Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἐκδοσης.

διάρκ. Ἡ ἐφημερίδα κυκλοφόρησε τὰ χρόνια 1937 καὶ 1938. [Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; ; 1937-Σεπτέμβριος 1938].

συνδρ. Μοιραζόταν παράνομα μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Α.Μ.Ν. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων ποὺ τυπώνονταν.

σχῆμα —

περιοδ. Κυκλοφοροῦσε ἄτακτα.

χαρακτ. Οἱ λεπτομέρειες τῆς ἱδρύσεως τοῦ Α.Μ.Ν. ἀναφέρθηκαν ἤδη στὸ λῆμμα ποὺ ἀφοροῦσε τὴν ἐφημερίδα «Ἐλευθερία», ἡ ὁποία ἀποτελέσει τὸ πρῶτο ἔντυπο τῆς ὀργάνωσης. Ἡ ἐκδοση τῆς «Φλόγας» ἀπέβλεπε στὴν εὐρύτερη διάδοση τῶν θέσεων τοῦ «Μετώπου». Στὸ διάστημα τῆς ἐκδόσῃς της, κατὰ τὸν Σπ. Λιναρδάτο, «κατάγγειλε τὶς συνεννοήσεις τῆς δικτατορίας μὲ τὴ χιτλερική κυβέρνηση γιὰ τὴν κατασκευή γερμανικῶν βάσεων ὑποβρυχίων στοὺς Πεταλιούς καὶ ἀποκάλυψε τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Μανιαδάκη μὲ τὸν ὑπουργὸ Ἀσφαλείας τῆς Γερμανίας, τὸν ἐγκληματία πολέμου Χίμλερ. Ὁ Μανιαδάκης, ποὺ βρισκόταν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴ χιτλερική κυβέρνηση καὶ ἔστελνε στὴ Γερμανία ἀξιωματικὸς τῆς Ἀστυνομίας καὶ ἐκπαιδεύονταν, στὶς ἐπιστολές του καταφερόταν κατὰ τοῦ «κομμουνισμοῦ» καὶ τῶν διεφθαρμένων «δυτικῶν δημοκρατιῶν». Ἡ ἀποκάλυψη τῆς μυστικῆς αὐτῆς ἀλληλογραφίας μεταξὺ Μανιαδάκη καὶ Χίμλερ, προκάλεσε τὴν ἀντίδραση τῆς Ἀγγλικῆς Κυβέρνησης καὶ στάθηκε ἀφορμὴ

για τήν καταδίωξη τῶν ἐκδοτῶν τῆς ἐφημερίδας ἀπὸ τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου.

περιεχ. Ἐνυπόγραφα ἀντιδικτατορικὰ ἔθρηκα καὶ σχόλια.

εἰκόν. —

συνεργ. —

βιβλ. Σπύρος Λιναρδάτος, *4η Αὐγούστου*, Ε' ἐκδοση, Ἀθήνα 1988, σ. 243-244.

Ἄγγελος Ἐλεφάντης, *Ἡ ἐπαγγελία τῆς ἀδύνατης ἐπανάστασης. Κ.Κ.Ε. καὶ ἀστισμὸς στὸν μεσοπόλεμο*, Β' ἐκδοση, Ἀθήνα 1979, σ. 245.

Χρήστος Ν. Τσιντζιλώνης, *ΟΚΝΕ 1922-1943. Λεωνιστικό, Μαχητικό Σχολεῖο τῶν Νέων*, Γ' ἐκδοση, Ἀθήνα 1989, σ. 232-234.

βιβλ. Λανθάνει.

1938

- ὑπότιτ. *Μηνιαῖον Ὁδηγικὸν Περιοδικόν.*
- τ. ἐκδ. Ἀθήνα. Τεύχη 1-8: Γραφεῖα Χάρωνος 1α'. Τεύχη 9-16/17: Γραφεῖα Ἀριανοῦ 7. Τυπογραφεῖο: Τύποις Κ. Σ. Παπαδογιάννη, Ψαρρῶν 41. Προϊστάμενος Τυπογραφείου Βασίλης Ν. Γεωργιάδης.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Σῶμα Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν. Ὑπεύθυνος διὰ τὴν σύνταξιν: Α. Ν. Κουρμούλη. Ταμίας: Φ. Α. Χαρτουλάρη. Σημειώνεται ὅτι τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, ἀποτελοῦνταν ἀπὸ τρίς: Πριγκήπισσα Εἰρήνη τῆς Ἑλλάδος ἐπίτιμος πρόεδρος καὶ Γενικὸς Ἀρχηγός, Ε. Α. Μπενάκη, πρόεδρος, Α. Μ. Μελά ἀντιπρόεδρος, Εἰρ. Π. Καλλιγᾶ γενικὴ ἔφορος, Α. Ν. Κουρμούλη Γ. Ε. Ἐκπαιδεύσεως, Ν. Κωνσταντοπούλου γενικὴ γραμματέας, Ε. Σ. Θεοτόκη ταμίας, Α. Κ. Ζαρίφη ἔφορος διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ Α. Ἀποστολάκη, Δ. Λαδᾶ, Κ. Κορυζῆ σύμβουλοι.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 13 τεύχη τὰ χρόνια 1938 καὶ 1939.
- "Ἔτος Α'. ἀρ. 1/2-12. Ἰανουάριος/Φεβρουάριος-Δεκέμβριος 1938.
- "Ἔτος Β'. ἀρ. 13-16/17. Ἰανουάριος-Ἀπρίλιος/Μάιος 1939.
- Ἀπὸ τὰ παραπάνω τεύχη διπλὰ ἦταν τὰ ἀκόλουθα: 1/2 (Ἰανουάριος/Φεβρουάριος 1938), 4/5 (Ἀπρίλιος/Μάιος 1938), 14/15 (Φεβρουάριος/Μάρτιος 1939) καὶ 16/17 (Ἀπρίλιος/Μάιος 1939).
- συνδρ. Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 60. Ἐξωτερικοῦ ἐτήσια σελ. 4. Γιά τὴν Αἴγυπτον Γ.Δ.15. Τιμὴ τεύχους δρχ. 4. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
- σχῆμα 23,3×16,5 ἐκ. Ἐκτασὴ κάθε τεύχους 16-28 σ., δίστηλες

μέ ἀρίθμηση συνεχῇ. Σύνολο σελίδων Α' ἔτους 196 καί Β' ἔτους 72.

περιοδ. Μηνιαῖο. Ἡ κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ διακόπηκε τὸν Ἰούνιο τοῦ 1939 μέ τὴν αὐτοδιάλυση τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν. Προηγήθηκε διαφωνία μέ τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου γιὰ τὸ ποιός θὰ ἀσκοῦσε τὸν ἔλεγχο τοῦ Σώματος. Τὸ ἔτος 1945 ἄρχισε ἐκ νέου ἡ λειτουργία του.

χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίαση τῆς δραστηριότητος τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν. Στὸ ἄρθρο τῆς σύνταξης «*ANTI ΠΡΟΛΟΓΟΥ*» (τχ. 1, σ. 1), σημειώνεται γιὰ τὴν ἐκδοση: «*Τί καλλίτερο δῶρο μπορούσαμε νὰ εἶχαμε γιὰ τὸ 1938 παρὰ τὴν εἶδησι ὅτι ὅλες μας, ὅλες οἱ Ὁδηγοὶ τῆς Ἑλλάδος θὰ μπορούν νὰ ἐπικοινωνοῦν μεταξύ τους μ' ἓνα δικό τους περιοδικό, τὸν μεγάλο αὐτὸ σύνδεσμο, πὺν κάθε μῆνα θὰ τοὺς φέρῃ τὴν χαρὰ μέ τὰ νέα ἀπὸ τίς ἀδελφές τους, τῆς Ἑλλάδος ὅλης. Ποῦ πῆγαν; τί ἔκαναν; τί προόδους ἐπραγματοποίησαν μέσα στὸν μῆνα; τὰ πτυχία, τοὺς βαθμούς, τίς προαγωγές τους κτλ. κτλ. ...*». Λίγο μετὰ ἀναφέρεται ὅτι ὅλα τὰ προηγούμενα χρόνια τίς ἀνάγκες τῶν Ὁδηγῶν ἐξυπηρετοῦσε τὸ περιοδικὸ «*Προσκοπικὴ Ἥχῳ*» ἐπίσημο ὄργανο τοῦ Σώματος Ἑλλήνων Προσκόπων καὶ προστίθεται: «*...Ὅλες μικρὲς καὶ μεγάλες ἄς συμβάλουμε γιὰ νὰ βγαίῃ τὸ περιοδικό μας εὐπρόσωπο, γεμάτο ἐνδιαφέρον γιὰ ὅλες μας, ἓνα περιοδικό πὺν θὰ μᾶς δίνη δύναμι καὶ ἐνθουσιασμό. Ὅλες ἄς φροντίσωμε νὰ συντελέσωμε ὥστε κάθε μῆνα νὰ βγαίῃ καὶ καλλίτερο, πρὸ παντὸς νὰ ἐξυπηρετῇ τίς ἀνάγκες μας. Συνεργατρίες του θὰ εἶναι οἱ Ὁδηγοὶ καὶ Ἀρχηγοὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Γράφατέ μας λοιπόν, τί θὰ σᾶς ἐνδιέφερε περισσότερο νὰ βρίσκετε σ' αὐτό, τί θὰ ἐξυπηρετοῦσε περισσότερο τὸ "Ἔργον σας..."*».

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 28

- περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται ἄρθρα, διηγήματα, ἐκθέσεις καὶ ποιήματα μὲ περιεχόμενον προσκοπικόν. Ξεχωρίζει τὸ μυθιστόρημα τῆς Πηνελόπης Σ. Δέλτα «Τὸ παραμῦθι χωρὶς ὄνομα» ποὺ δημοσιεύεται σὲ συνέχειες. Ἐπίσης δημοσιεύονται πολλὰς ἡμερήσιες διαταγὰς τοῦ Σώματος Ἑλληγνίδων Ὁδηγῶν ἐνῶ στίς τελευταῖες σελίδες κάθε τεύχους παρουσιάζονται οἱ δραστηριότητες Ὁμάδων Ὁδηγῶν ὅλης τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ ἑξωτερικοῦ.
- εἰκον. Λιγοστὲς φωτογραφίαι καὶ προσκοπικὰ σκίτσα. Πολλὰς διαφημίσεις τραπεζῶν καὶ καταστημάτων.
- συνεργ. Εὐη Γκλαβάνη, Ἑλλη Γραμματικοῦ, Πηνελόπη Σ. Δέλτα, Λ. Ζαφειροπούλου, Ἑλλη Ζυγούρακη, Εἰρήνη Π. Καλλιγᾶ, Βενετία Κυριακοπούλου, Νίκη Λαζαρίδου, Λέων Λῶλος, Α. Μαρκέλλου, Στράτης Μυριβήλης, Κ. Παλαμᾶς, Σωσὼ Παπαδοπούλου, Μαρία Περγαντῆ, Μ. Πιτυκάκη, Ἰσμήνη Ριζοπούλου, Σοφία Σαριπόλου, Λουῖζα Συνδίκια, Ἑρμιόνη Τσαγκαράκη.
- βιβλ. γρ. *Μηνύματα: 50 χρόνια Ὁδηγισμοῦ στὴν Ἑλλάδα (1932-1982)*, Ἀθήνα 1982, σ. 61.
- βιβλ. θ. ΣΕΟ.

Η ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΟΥ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΔΗΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ Α'.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1938

ΑΡΙΘΜΟΣ 1

- υπότιτ. Ἐπίσημον Ὅργανον τῆς Ἐθνικῆς Ὅργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀριστερὰ ἀπὸ τὸν τίτλο σὲ κάθε φύλλο ὑπάρχει τὸ σῆμα τοῦ διπλοῦ πέλεκου.
- τ. ἐκδ. Ἀθήνα. Φύλλα 1-6: Γραφεῖα Σταδίου 45. Τυπογραφεῖα-Πιεστήρια Λυκούργου 8. Φύλλα 7-20: Γραφεῖα Πατησίων 9 Β' ὁροφός. Τυπογραφεῖα-Πιεστήρια Στοὰ Πάππου 8.
- υπεύθ. Ἐκδότης: Ἐπίσημον Ὅργανον τῆς Ἐθνικῆς Ὅργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος. Φύλλα 1-5: Διευθυντῆς Συντάξεως Δ. Καλλονᾶς. Φύλλα 6-20: Διευθύνεται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 20 φύλλα ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο ἕως τὸν Μάιο τοῦ 1938.
- Ἔτος Α'. ἀρ. 1-20. 14 Ἰανουαρίου-27 Μαΐου 1938.
- συνδρ. Ἐσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 100, ἐξάμηνη δρχ. 60. Ἐξωτερικοῦ ἐτήσια Δολ. 1. Τιμὴ φύλλου δρχ. 2. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων ποὺ τύπωνε ἡ ἐφημερίδα. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ ἦταν πολὺ ὑψηλὸς ἂν λάβουμε ὑπόψη τὸ γεγονὸς ὅτι ἀποτελοῦσε τὸ ἐπίσημο ὄργανο τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ὅτι κυκλοφοροῦσε σ' ὁλόκληρη τὴν ἐλληνικὴ ἐπικράτεια.
- σχῆμα 43×31,8 ἐκ. Ἐκταση κάθε φύλλου 16-30 σ. Οἱ σελίδες, συνήθως, πεντάστυλες μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχῆ.
- περιοδ. Ἑβδομαδιαία. Σὲ κάθε φύλλο σημειώνεται: Ἐκδίδεται κατὰ Παρασκευήν.
- χαρακτ. Ἡ ἐφημερίδα, ὅπως ἐξάλλου δηλώνεται καὶ στὸν ὑπότιτλό της, ἀποτελοῦσε τὸ ἐπίσημο ὄργανο τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἡ ἐκδοσὴ της ἐντάσσεται στὴν προσπάθεια ποὺ καταβάλλει τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου γιὰ τὴν προβολὴ καὶ τὴν προπαγάνδισιν τῶν θέσεών του

στὸ χῶρο τῆς νεολαίας. Οἱ στόχοι τῆς ἐφημερίδας ἀναφέρονται ἀναλυτικὰ στὸ ἀνυπόγραφο προγραμματικὸ σημείωμα «Μεταξύ μας» (ἀρ. φύλλου 1, σ. 3) ποὺ παρατίθεται ὁλόκληρο: «Τὸ πρῶτον φύλλον τῆς “Νεολαίας”, χωρὶς τὰς συνήθεις δημοσιογραφικὰς διαφημίσεις καὶ τὰς πομπῶδεις ὑποσχέσεις ποὺ προηγοῦνται κάθε δημοσιογραφικῆς ἐκδόσεως, ἐμφανίζεται σήμερον ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀναγνωστικοῦ Κοινοῦ. Ἡ ἔκδοσις ἐπισήμουν ὄργανον τῆς Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας ἦτο ἀπαραιτήτος, διὰ νὰ διαβιβάζωνται εἰς ὅλα τὰ μέλη, τὰ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, αἱ σκέψεις, αἱ ἀποφάσεις, αἱ ὁδηγίαι καὶ αἱ συμβουλαι τοῦ Μεγάλου Ἀρχηγοῦ μας, ὅσαι ἀφοροῦν τοὺς νέους καὶ ἰδιαίτερώς τὴν Ἐθνικὴν Νεολαίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου στηρίζει τὰς ἐλπίδας του. Ἀρθρον τοῦ Ἀρχηγοῦ δὲν κατορθώσαμεν νὰ δώσωμεν ἀπὸ τοῦ πρώτου μας φύλλον, πλὴν τῶν δημοσιευομένων εἰς τὴν 5ην σελίδα εὐχῶν του, διότι ὁ κ. Μεταξᾶς εἶχε, λόγῳ τοῦ χαρμοσύνου γεγονότος τῶν γάμων τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου καὶ τῆς ἀφίξεως μεγάλων προσωπικοτήτων τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν Βαλκανίων, ἐξαιρετικὰς ἀσχολίας. Εἰς τὸ προσεχὲς ὅμως φύλλον οἱ Νέοι θὰ εὔρουν τὰς συμβουλὰς τοῦ Ἀρχηγοῦ, τὰς ὁποίας ὀφείλουν νὰ ἐκτελοῦν καὶ νὰ ἀκολουθοῦν, διότι ὅ,τι λέγει ὁ μεγάλος δημιουργὸς τῆς 4ης Αὐγούστου, δὲν ἐμπνέεται ἀπὸ ὑστεροβουλίαν, ἀλλὰ εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς στοργῆς τοῦ Κυβερνήτου πρὸς τὴν Νεολαίαν τοῦ ἔθνους, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνοίγει τὸν δρόμον διὰ μίαν καλλιτέραν αὖριον, τὴν ἐμπνυχώνει, τῆς δίδει θάρρος καὶ τὴν χαλκιδώνει διὰ τὴν ζωὴν. Ἐπίσης εἰς κάθε φύλλον θὰ δίδονται αἱ ὁδηγίαι τοῦ Γενικοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἐθνικῆς Νεολαίας κ. Ἀλ. Κανελλοπούλου, ὁ ὁποῖος, ἀκούραστος, θαρραλέος, ἐμπνευσμένος κῆρυξ τῶν μεγάλων ἰδανικῶν τῆς 4ης Αὐγούστου, ἐπραγματοποίησε τὸ θαῦμα νὰ ἔχη ὀργανωμένους σήμερον, μὲ ἐργασίαν ὀλί-

АТРИАЛОУ
ТІЗНФУАЛОУ АР.2

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

[illegible]

И ПРОТ КОИТО И
ЕМАНТЕ ТИ Е

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

© 2000 by The McGraw-Hill Companies, Inc. All rights reserved. Printed in the United States of America. This publication is protected by copyright. Any unauthorized distribution or reproduction of this work is prohibited. For more information, contact The McGraw-Hill Companies, Inc., 1221 Avenue of the Americas, New York, NY 10020-1095.

[illegible]

1. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү
 2. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү
 3. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү
 4. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү
 5. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү
 6. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү
 7. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү
 8. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү
 9. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү
 10. Өзгөчтүгү менен аныкталган, бирок өлкөдөгү

[illegible][illegible][illegible]

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ
ΚΑΘΑΡΟΝ ΟΥΡΟΥΝ
ΕΝ ΤΩ ΕΛΛΗΝΙΚΩ
ΚΑΙ ΤΩ ΛΑΤΙΝΩ

γων μηνῶν, 80.000 νέους εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ἦθελήσαμεν νὰ δώσωμεν ταυτοχρόνως ἓνα πλήρες περιοδικόν, μὲ πρωτότυπον ἐντελῶς, εὐχάριστον, διδακτικὴν, ἐγκυκλοπαιδικὴν ὕλην. Οἱ συνεργάται μας ἐξελέγησαν μεταξὺ τῶν ἀριστοτεχνῶν τῆς δημοσιογραφίας, διαρκῶς δὲ ἡ ὕλη τῆς "Νεολαίας" ὑποσχόμεθα ὅτι θὰ γίνεται ἀπὸ φύλλον εἰς φύλλον περισσότερον ἐνδιαφέρουσα καὶ ἐκλεκτή. Ἡ "Νεολαία" μπορεῖ ἔτσι νὰ διαβάζεται ἀπὸ ὅλους, ἀπὸ τοῦ μαθητοῦ καὶ τῆς μαθητρίας, μέχρι τοῦ σπουδαστοῦ καὶ τῆς φοιτητρίας. Μὲ τὰ ὠραία της ἀναγνώσματα, τὰς ἐγκυκλοπαιδικὰς σελίδας της, τὴν ποικίλην ὕλην της, θὰ εἶνε ὁ εὐχάριστος σύντροφος κάθε σπιτιοῦ, κάθε οἰκογενείας.

Μὲ τὰ ἐφόδια αὐτά, μὲ τὸν παλμὸν ποὺ δίδει εἰς ὅσους τὴν ἀκολουθοῦν, ἡ 4η Αὐγούστου, ἐλπίζομεν ὅτι ἡ "Νεολαία" θὰ τύχῃ τῆς θερμῆς ὑποδοχῆς τῶν νέων μας, οἱ ὅποιοι καὶ θὰ τὴν προπαγανδίσουν καὶ θὰ τὴν διαδώσουν εἰς κάθε γωνίαν τῆς Ἑλλάδος μας».

Σημειώνεται στὸ σημεῖο αὐτὸ ὅτι ἡ ἔκδοσις τῆς ἐφημερίδας διακόπηκε, γιὰ ἄγνωστους λόγους, μὲ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ εἰκοστοῦ φύλλου. Ὑστερα ἀπὸ μιὰ τετράμηνη περίοδο ἀναζητήσεων, ἀποφασίστηκε ἡ ἐπανέκδοσις τοῦ ἐντύπου ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Ν. Τὸ ὁμότιτλο, περιοδικὸ ὅμως πλέον, ἐντυπο ποὺ κυκλοφόρησε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1938 καὶ συνέχισε ἀνελλιπῶς τὴν ἔκδοσίν του ἕως τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1941, διαφέρει αἰσθητὰ σὲ σχέσιν μὲ τὴν ἐφημερίδα τόσο ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον ὅσο καὶ ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς. Γι' αὐτὸν τὸ λόγο κρίθηκε ἀπαραίτητη ἡ ξεχωριστὴ περιγραφὴ τῶν δύο ἐντύπων.

περιεχ. Σὲ κάθε φύλλον τῆς ἐφημερίδας δημοσιεύονται ὑμνητικὰ ἄρθρα καὶ σχόλια γιὰ τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ γιὰ τὴν δράσιν τῆς Ε.Ο.Ν. Ἐπίσης πολλὰς σελίδας ἀφιερώνονται στὴν περιγραφὴ δραστηριοτήτων ἐπαρχια-

κῶν ομάδων τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ δημοσιεύονται δεκάδες ἐπιστολὲς μελῶν τους πρὸς τὴ διεύθυνση τῆς ἐφημερίδας οἱ ὁποῖες ἐκφράζονται κολακευτικὰ γιὰ τὴν ἔκδοση. Ἀκόμα δημοσιεύονται διηγήματα, ποιήματα, ἱστορικὰ καὶ ἐγκυκλοπαιδικὰ ἄρθρα, ἐνῶ ὑπάρχουν ξεχωριστὲς σελίδες μὲ ἀθλητικὲς εἰδήσεις, πνευματικὲς ἀσκήσεις, καὶ συνταγὲς μαγειρικῆς. Ἀπὸ τὰ μυθιστορήματα ποὺ δημοσιεύονται σὲ πολλὲς συνέχειες ξεχωρίζουν τὰ ἀκόλουθα: Γ. Ἀσπρέα «Ἐρρημος στοὺς τέσσερις ἀνέμους», Στ. Ξένου «Ἡ ἡρώϊς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως», André Maurois «Θάνατος Πάλλας Ὁτέλ», Ἀντρέ Ντεμαϊζὸν «Ἡ θλιβερὰ ἱστορία ἐνὸς ἄσπρου πιθήκου», Ἀντρέ Σαβινιὸν «Φάντασμα στὸ καράβι», Κνουτ Χάμερμαν «Τρία χρόνια στὴ ζούγκλα τῆς μαύρης ἡπείρου» καὶ Noel Vindry «Τὸ ματωμένο περιδέραιον». Τέλος στὴ σ. 9 τοῦ φύλλου 3 (28-1-1938) δημοσιεύεται σὲ παρτιτούρα ὁ ὕμνος τῆς Ε.Ο.Ν. «Ἐμπρὸς» σὲ στίχους τοῦ Σπ. Μεταξᾶ καὶ μουσικὴ τοῦ ἀρχιμουσικοῦ τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου Ἀθηναίων Α. Παπαδημητρίου.

εἰκον. Τὰ ἐξώφυλλα τῶν φύλλων 1-18 καταλαμβάνουν ὁλοσέλιδες χρωματιστὲς φωτογραφίες τοῦ βασιλιᾶ Γεωργίου Β', τοῦ διαδόχου Παύλου, τοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ καὶ δραστηριοτήτων τῆς Ε.Ο.Ν. Ὅλες παρουσιάζονται μὲ χαρακτηριστικοὺς ὑπότιτλους ποὺ ἐγκωμιάζουν τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τίς ἀλλαγὰς ποὺ δῆθεν ἐπέφερε στὸν ἑλληνικὸ χῶρο. Στὸ ὀπισθόφυλλο τῶν ἴδιων φύλλων καὶ μὲ τὸν ὑπέρτιτλο «Ἑλληνικὰ καὶ ξένα γεγονότα διὰ τοῦ φωτογραφικοῦ φακοῦ» δημοσιεύονται φωτογραφίες ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ καὶ τὴ διεθνή σκηνή. Ἀκόμα, σ' ὅλες τίς σελίδες κάθε φύλλου, ὑπάρχουν φωτογραφίες ποὺ παρουσιάζουν δραστηριότητες ομάδων τῆς Ε.Ο.Ν., ἀθλητικὲς συναντήσεις, ἡθοποιοὺς τοῦ θεάτρου καὶ τοῦ κινηματογράφου. Οἱ διαφημίσεις προϊόντων ἢ καταστημάτων καὶ οἱ δημοσιεύσεις ἰσολογισμῶν εἶναι λίγες.

συνεργ. α) Συντάκτες ἄρθρων: Βασίλειος Ἀχ. Ἀναγιάννης, Πέτρος Ἀργυριάδης, Στάθης Ἀργυρόπουλος, Γ. Κ. Ἀσπρέας, Νικ. Βασιλόπουλος, Μιχαήλ Δ. Βολονάκης, Δημ. Γατόπουλος, Ξενοφῶν Γιοσμᾶς, Δ. Ν. Δαμασκηνός, Κων. Χρ. Δαρίβας, Θ. Δράκος, Κίτσας Δράκος, Δ. Δρίβας, Ἀθαν. Χ. Θεοδωρόπουλος, Γιάννης Ἰωαννίδης, Τζούλιο Καίμης, Δ. Καλλονᾶς, Ἀλέξανδρος Ν. Κανελλόπουλος, Ἰωάννης Γ. Καψάλης, Ἀντώνιος Κεραμόπουλος, Μιχ. Κόκκαλης, Γ. Κοντογιάννης, Α. Κορωναῖος, Χρήστος Κουλούρης, Μαρία Χαρ. Κρεσούζη, Ἀθαν. Γ. Κυριαζῆς, Εὐάγγελος Κυριακῆς, Ἀχ. Α. Κύρου, Μ. Κωνσταντόπουλος, Β. Α. Λαζαρίδης, Ἀλεξάνδρα Λαλαούνη, Ν. Μ. Λάμπρου, Σπύρος Γ. Λεωτσᾶκος, Γ. Χ. Λίλης, Γεράσιμος Ε. Λοβέρδος, Ἀντιγόνη Γ. Λουκίδου, Δημ. Ι. Μαγκριώτης, Κωνσταντῖνος Μανιαδάκης, Νίκος Φ. Ματαράγκας, Κ. Μεταλληνός, Φάνης Μιχαλόπουλος, Στρατηγός Κ. Μπακόπουλος, Β. Νικολόπουλος, Στ. Ξένος, Γ. Παπαγιαννόπουλος, Ζαχαρίας Παπαντωνίου, Γεωργ. Ν. Παπαποστόλου, Τάκης Β. Παπασταματίου, Τάκης Πρασσᾶς, Χαρ. Χ. Ρηγόπουλος, Αἰκ. Σ. Σβορώνου, Ἐμμ. Ν. Σῦμος, Κ. Σκανδάλης, Ἀρίσταρχος Σκοῦρος, Ἀδελαΐς Ι. Στεφανίδου, Ι. Στογιάννης, Ὀδύλη Α. Συγγροῦ, Φοῖβος Σωμόγλου, Μ. Ταμβᾶκος, Δημ. Δ. Τερζόπουλος, Γ. Τζαμουζάκης, Π. Τζουνᾶκος, Νικ. Τσελεμεντές, Δ. Χαριτάκης, Χρήστος Χρηστοβασίλης, Ἰω. Χρυσοσπάθης.

β) Ἐπιστολογράφοι: Ἀγγελος Ν. Ἀγγελίδης, Ἰωάννης Ἀγγελικόπουλος, Γεώργιος Θ. Ἀγγελόπουλος, Ἀντώνιος Ἀδαμόπουλος, Λεωνίδας Ἀθανασόπουλος, Φωκίων Ἀλεξανδρῆς, Ἡλίας Ἀλεξόπουλος, Θεοδ. Ἀναγνωστόπουλος, Ἀναστάσιος Ἀναστασιάδης, Ἑλλη Ἀναστασιάδου, Δ. Ἀποστολόπουλος, Μαρία Κ. Ἀσκητοῦ, Φρῆξος Ἀττικός, Π. Βαργέμεζης, Γ. Βασιλειάδης, Κώστας Βασιλείου, Λάζαρος Βαφειάδης, Ἀντ. Βελημβασάκης, Εὐάγγελος Βελισσαρίου, Α. Βενίτης, Ἡλίας Βλαχόπουλος, Δαμιανός

Βουλγαράκης, Παναγ. Βουρδουμπάκης, Σ. Βροντῆς, Φ. Γαλανός, Συμ. Γεωργαντζής, Παναγ. Γεωργᾶς, Θεόδωρος Γιαγλίδης, Γ. Γιόκαρης, Ἀναστ. Γκολφῖνος, Ν. Γραμμένος, Μιχαήλ Σ. Γρηγοριάδης, Χρ. Γ. Δακῆς, Χαράλ. Α. Δαυτῖδ, Θ. Δαφνιάς, Σπύρος Κ. Δεληγιαννίδης, Γεωργ. Δήμου, Δ. Γ. Δήμου, Θεόδωρος Ἀθαν. Δούβρης, Κ. Δρακαλίβας, Ἀναστάσιος Δρούκας, Δημ. Ἐγγλέζος, Διομ. Χ. Εὐθυμίου, Δημ. Εὐστρατιάδης, Μαίρη Ζαχαράτου, Γ. Ζιόζιας, Α. Ζῶτος, Ν. Ἡλιόπουλος, Φιφή Ἡρειώτου, Κωνσταντῖνος Ν. Θεοδόσης, Νῆκος Θεοδοσόπουλος, Τριαντ. Θεοδωρίδης, Κωνστ. Χ. Θεοδωρόπουλος, Θ. Θεοχάρης, Δ. Θεοφυλάτος, Γεώργιος Π. Θωμᾶς, Ἐλευθέριος Ἰακώβου, Δημ. Νικολᾶς-Καΐνας, Ε. Ζ. Καλογεράτος, Ἀντώνης Δημ. Καμπάναος, Ε. Καναβάρος, Ἡλίας Α. Κανελλόπουλος, Τάκης Σ. Καραμούζης, Ἀναξ. Καρράς, Ἀθανάσιος Κατσαρός, Σ. Κατσαρός, Στέλ. Λάμαρης-Κατσαρός, Δημήτριος Α. Κατσίκης, Ἀλεξ. Καφάσσογλου, Μαίρη Σ. Κιουλαφοπούλου, Δημήτριος Θ. Κολοκοτρώνης, Μ. Β. Κοντοστάθης, Γ. Χ. Κούζας, Β. Α. Κουντουρίδης, Ἰωάννης Β. Κουρσούμης, Μαρία Χαρ. Κρεοῦζη, Δ. Κρητίδης, Ἰωάννης Κροπίδης, Θεοκλῆς Ι. Κυρούσης, Κ. Ε. Κωνσταντινίδης, Μαίρη Κωνσταντινίδου, Γεωργ. Κώτσης, Εὐστ. Π. Λαγᾶκος, Χρ. Λάζος, Δ. Ι. Λάϊος, Νικ. Μ. Λάμπρου, Γεώργιος Α. Λιολίτσας, Ἰωάννης Λοβέρδος, Γεωργ. Λουμᾶκος, Τάκης Λύδης, Χαρίλαος Ι. Μαγκριώτης, Ἀθαν. Μάνθος, Νῆκος Μάντζαρης, Ἰωάν. Ν. Μάργαρης, Π. Μαργαρίτης, Κ. Ματσικίδης, Νικόλαος Χρ. Μαυροφρύδης, Γεωργ. Μενούτης, Νῆκος Μεταξᾶς, Δημήτριος Μοῖρας, Ἀγησ. Μοσκολιός, Ἰωάν. Μοῦτσος, Γ. Β. Μπαδᾶς, Π. Α. Μπακανδρέας, Δ. Μπεγένης, Ἀνδρόνικος Μπένης, Γ. Μπίβουλας, Νικόλαος Μποσβέλης, Στέλιος Ι. Μπουτάρης, Ν. Ναουμίδης, Νικολ. Νέγκος, Πέτρος Νικητίδης, Κ. Νόλλας, Στυλιανός Οἰκονομίδης, Γεώργιος Οἰκονομόπουλος, Νῆκος Π. Οἰκο-

νομόπουλος, Δημήτριος Παγιάτης, Ἑλένη Πακπούκη, Τζένη Πάλλη, Δέσπω Ν. Παναγιωτίδου, Παντελῆς Παντελεημονίδης, Χρυσάνθη Παντελιᾶ, Δημητρ. Παντελιᾶς, Σταμάτιος Παντελίδης, Κώστας Παπαβασιλείου, Γεώργιος Κ. Παπαγεωργίου, Δημ. Παπαϊωάννου, Ἡρακλῆς Α. Παπανικολάου, Γεώργ. Παπαποστόλου, Τάκης Παπαστᾶμος, Δημ. Α. Παπαχρήστος, Ν. Παπαχρήστου, Δ. Μ. Παραλόγος, Μ. Β. Περάκης, Δημ. Πιλάλης, Ἡλίας Πλατῆς, Χρ. Γ. Πρόγκας, Δημήτρης Χρ. Προφίλης, Ἀθανάσιος Ράχος, Ἰωάννης Ρέρρας, Χαρ. Σ. Ρόκος, Παναγιώτης Ρουμελιώτης, Κωνστ. Σαριδάκης, Ν. Σελεύκας, Γεώργιος Ἑρμ. Σκλιᾶς, Νίκος Δ. Σκόνδρας, Ἀρίσταρχος Σκοῦρος, Παῦλος Σλίκας, Παναγιώτης Σπαγκιᾶς, Μῆτσος Σπανόπουλος, Σ. Σπυρόπουλος, Εὐστάθιος Γ. Σταθόπουλος, Ν. Σταθόπουλος, Ἰωαν. Γ. Σταμάτης, Σῖμος Στανόης, Α. Ι. Στεφανίδου, Μαρία Στουρνάρα, Δημήτριος Σύντετος, Σπῦρος Θεοφ. Τζάκης, Α. Τομαρόπουλος, Δημ. Τράγκας, Σπῦρος Τσαμίχας, Κυριάκος Ἀν. Τσεμπεράκης, Ε. Τσικρικᾶ, Φυλακτὸς Ἀθ. Τσίπης, Ἀντώνιος Τσιρμπῖνος, Ἰωάννης Κ. Ὑφαντῆς, Ἰωάννα Φλίμη, Ἀνδρέας Φραγκιᾶς, Μιχαήλ Φραγκισκᾶτος, Στερ. Χᾶς, Χ. Χριστᾶκος, Χρ. Χριστοδουλάκης.

βιβλγρ. —

βιβλθ. ΓΖ (Σπάραγμα τοῦ φύλλου 4), ΕΛΙΑ (Λεῖπει τὸ φύλλο ἀρ. 11).

- ὑπότιτ. [*Μηνιαῖον Παιδικὸν Φύλλον*].
- τ. ἔκδ. [Ἐλεξάνδρεια]. Πολυγραφημένο.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Μαθητικὴ Κοινότης τῆς Γραικουσείου Δημ. Σχολῆς Μιχάλλα-Κιμπίρ. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἔκδοσης.
- διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε κατὰ τὸ 1938. [Ἔτος Α'. ἄρ. 1-; Φεβρουάριος-; 1938].
- συνδρ. Κυκλοφοροῦσε, πιθανότατα δωρεὰν καὶ σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ τευχῶν, μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Μαθητικῆς Κοινοτήτας τῆς Γραικουσείου Δημ. Σχολῆς.
- σχῆμα —
- περιοδ. Μηνιαῖο. Δὲν γνωρίζουμε ἂν ἡ ἔκδοσις συνεχίστηκε καὶ τὸ Σχολικὸ Ἔτος 1938/1939.
- χαρὰκτ. Στόχος τοῦ μικροῦ πολυγραφημένου περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίασις τῆς δραστηριότητος τῆς Μαθητικῆς Κοινοτήτος τῆς Γραικουσείου Δημ. Σχολῆς Μιχάλλα-Κιμπίρ.
- περιεχ. Μαθητικὲς συνεργασίαι.
- εἶκον. —
- συνεργ. —
- βιβλ.γρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 146 καὶ 150.
Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἥτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 253 καὶ 255.
- βιβλ.θ. Λανθάνει.

- ὑπότιτ. *Μηνιαῖον Περιοδικὸν Λυκοπούλων.*
- τ. ἐκδ. Κάιρο. Διεύθυνσις *T.K. 1726*. Δὲν ἀναφέρεται τὸ Τυπογραφεῖο.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Ἐκδίδεται ἐν Καίρῳ τῇ ἐγκρίσει τοῦ *T.E. Σ.Ε.Π. Καΐρου*. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 3 τεύχη τὴν ἀνοιξὴ τοῦ ἔτους 1938.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1-3. Μάρτιος-Μάιος 1938.
- συνδρ. Δὲν ἀναφέρεται. Τιμὴ τεύχους 5 Μιλλιέμ. Δὲν εἶναι γνωστός ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό. Εἰκάζεται ὅμως ὅτι θὰ ἦταν μικρὸς καθὼς κυκλοφοροῦσε στὶς Ὅμάδες Λυκοπούλων τοῦ Καΐρου.
- σχῆμα —
- περιοδ. Μηνιαῖο. Ἡ ἔκδοσις διακόπηκε τὸν Μάιο τοῦ 1938 γιὰ ἄγνωστους λόγους.
- χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ διάδοσις τῶν ἀρχῶν τοῦ προσκοπισμοῦ στὶς Ὅμάδες Λυκοπούλων τῆς περιοχῆς Καΐρου. Στὸ προγραμματικὸ σημεῖωμα «Ἀγαπητὰ Λυκόπουλα. Καλὸ Κυνῆγι» (τχ. 1, σ. 1) τονίζονται μετὰξὺ ἄλλων: «Πάει τώρα ἓνας χρόνος πού ὁ "Λύκος" τῆς δευτέρας ἀγέλης, πού μᾶς τὸν ἐπαρουσίαζε μὲ τόσο καμάρι καὶ μὲ τὸ δίκιο της δὲν ἐξεδόθη. Τώρα τὸ καμάρι δὲν θὰ εἶναι μιᾶς μόνο ἀγέλης ἀλλὰ ὅλων τῶν ἀγελῶν μαζί. Θυμοῦμαι πόσα ὥραϊα καὶ καλὰ πράγματα ἐδιάβασα μέσα στὸν παληὸ "Λύκο" γραμμένα ἀπὸ τὸν Χάθη, τὸν Λέοντα, τὸν Στένο, τὸν Πελεκάνο καὶ ἄλλους πολλοὺς πού πολλὰς φορὲς μὲ ἔκαναν νὰ γελῶ μὲ τὴν καρδιά μου καὶ νὰ ἀνυπομονῶ νὰ διαβάσω καὶ τὸν "Λύκο" τοῦ ἄλλου μηνός.

Εἶμαι βέβαιος πὼς πολλοὶ ἀπὸ ἐσᾶς, τὰ τωρινὰ λυκό-
πουλα, ξεύρουν νὰ γράφουν σὰν αὐτοὺς πὺν ὀνόμασα πρὸ
ὀλίγον. Ὅ,τι ἠμπόρεσαν νὰ κάμουν μερικὰ λυκόπουλα,
ἠμποροῦν νὰ τὸ κάμουν καὶ ἄλλα...).

Ἡ ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ (Ὁ Λύκος) ἀπὸ τῆ Δευτέρα
Ἀγέλης Λυκοπούλων Καΐρου, γιὰ τὴν ὁποία γίνεται λό-
γος στὸ παραπάνω σημείωμα, μᾶς εἶναι γνωστὴ βιβλιο-
γραφικὰ (Βλ. γι' αὐτὴν τὸ λῆμμα 10).

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται ἄρθρα καὶ κείμενα μὲ προ-
σκοπικὸ περιεχόμενον.

εἶκον. —

συνεργ. —

βιβλ.γρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ
Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 102, 131 καὶ 133
[= Στὴ σ. 131 φωτογραφία τῆς 1ης σελίδας τοῦ 1ου τεύ-
χους στὴν ὁποία βασίστηκε ἐν μέρει καὶ ἡ περιγραφή
πὺν προηγήθηκε καὶ ἀνατυπώνεται σ' αὐτὴ τῇ σελίδᾳ].
Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἤτοι Εἰκονογραφημένη
ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰ-
γύπτου*, σ. 206 [Στὴ σ. 205 φωτογραφία τῆς 1ης σελί-
δας τοῦ 1ου τεύχους].

βιβλ.θ. Λανθάνει.

- υπότιτ. Φύλλα 1-37: *Ὁργανον Ε.Ο.Ν. Ἡλείας καὶ τῶν Τοπικῶν Συμφερόντων Ἀμαλιάδος-Περιχώρων*. Φύλλα 38-43: *Ἐκδίδεται Ἐπιμελεία Γραφείου Τύπου Β. Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀμαλιάδος*. Φύλλα 44-62: *Ὁργανον Ε.Ο.Ν. Ἡλείας καὶ τῶν Τοπικῶν Συμφερόντων Ἀμαλιάδος-Περιχώρων*. Στὰ φύλλα 46-49 ὑπάρχει τὸ ἐξῆς μόττο: «Τὰ ἄνθη καὶ τὰ δένδρα εἶναι ὑγεία καὶ χαρά. Εἶναι τὸ γιορτινὸ κάθε τόπου στόλισμα».
- τ. ἔκδ. Ἀμαλιάδα. Ἡ μοναδική μνεία γιὰ τὴ διεύθυνση τῶν γραφείων ὑπάρχει στὰ φύλλα 44-62: Ὁδὸς Κολοκοτρώνη (Παραλιακὴ Λεωφόρος Ὁθωνος - Ἀμαλίας). Φύλλα 1-37: *Διευθυντὴς Τυπογραφείου Νώτης Χ. Φούφας*. Φύλλα 38-56: *Ἐκτύπωσις Τυπογραφείων Α. Κουλουμπῆ Ἐν Πάτραις. Προϊστάμενος Τυπογραφείου Νίκος Καρφάκης*. Φύλλα 57-62: *Τύποις Ν. Φούφα - Χ. Ταβλᾶ Ἀμαλίας. Διευθυντὴς Τυπογραφείου Νώτης Χ. Φούφας*.
- υπεύθ. Ἐκδότης: Ἐθνικὴ Ὁργάνωσις Νεολαίας (Περιφέρεια Ἡλείας). Ἰδιοκτήτης Κωνστ. Π. Ἀναγνωστόπουλος. Φύλλα 1-37: *Διευθυντὴς Συντάξεως Διον. Ἀβραμόπουλος*. Φύλλα 38-43: *Προϊστάμενος Γραφείου Τύπου καὶ Διευθυντὴς τῆς Συντάξεως Διον. Ἀβραμόπουλος*. Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ Βασ. Παπαγεωργίου, Μιμ. Παπαχατζῆς, Μ. Δ. Βασιλάκης, Ἰω. Ἀγγούρης, Ἀν. Μητρόπουλος. Φύλλο 43 [44]: *Διευθυντὴς Γραφείου Τύπου Μ. Δ. Βασιλάκης*. Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ἴδια. Φύλλα 46-62: *Διευθυντὴς Συντάξεως Διον. Ἀβραμόπουλος*.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 62 φύλλα κατὰ τὰ χρόνια 1938 καὶ 1939. Ἔτος Α'. ἀρ. 1-49. 3 Ἀπριλίου 1938-26 Μαρτίου 1939. Ἔτος Β'. ἀρ. 50-62. 2 Ἀπριλίου-2 Ἰουλίου 1939.
- συνδρ. Φύλλα 1-42: Συνδρομὴ ἐτήσια δρχ. 120, ἐξάμηνη δρχ. 60.

Ἀμερικῆς δολλάρια 7. Δημόσια καὶ Πιστωτικὰ Ἰδρύματα δρχ. 400. Τιμὴ φύλλου δρχ. 2. Φύλλα 43-49: Συνδρομὴ γιὰ Τράπεζες ἐτήσια δρχ. 400, ἐξάμηνη δρχ. 200. Συνδρομὴ γιὰ Κοινότητες, Τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν., Νομικὰ πρόσωπα καὶ Συνεταιρισμοὺς ἐτήσια δρχ. 200, ἐξάμηνη δρχ. 100. Γιὰ ἰδιῶτες ἐτήσια δρχ. 100, ἐξάμηνη δρχ. 50. Γιὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ἐτήσια δρχ. 80, ἐξάμηνη δρχ. 40. Τιμὴ φύλλου δρχ. 2. Φύλλα 50-62: Συνδρομὴ ἐτήσια δρχ. 120, ἐξάμηνη δρχ. 60. Ἀμερικῆς δολλάρια 7. Δημόσια καὶ Πιστωτικὰ Ἰδρύματα δρχ. 400. Τιμὴ φύλλου δρχ. 2. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων ποὺ τύπωνε ἡ ἐφημερίδα.

σχῆμα 41 × 29,9 ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε φύλλου 4 σ., τετράστηλες.
 περιοδ. Ἑβδομαδιαία. Συχνὰ ὅμως ἡ ἐφημερίδα κυκλοφορεῖ ἀνὰ δεκαήμερο.

χαρακτ. Στόχος τῆς ἐφημερίδας ἦταν ἡ προπαγάνδισις τῶν θέσεων τοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ ἡ παρουσίασις εἰδήσεων τῆς περιοχῆς Ἡλείας. Στὸ προγραμματικὸ ἄρθρο «*Η ΕΚΔΟΣΙΣ ΜΑΣ*» (ἀρ. φύλλου 1, σ. 3) ἀναφέρεται χαρακτηριστικὰ: «Ἡ Ἐκδοσις τῆς «*Δημιουργίας*» μὲ πρόγραμμα ὅχι μόνον νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ τοπικά μας συμφέροντα διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν ὁποίων θὰ ἀφιερῶσωμεν τὸ μέγιστον μέρος τῶν δυνάμεών μας, ἀλλὰ παραλλήλως καὶ κατ' ὅσον μέτρον νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ ἓνα ἀνώτερον προορισμόν, ἔρχεται νὰ πληρώσῃ ἓνα πραγματικὸν κενὸν τῆς ἐπαρχίας μας.

Διερχόμεθα ἀναμφισβητήτως μίαν περίοδον Ἑθνικῆς συγκεντρώσεως καὶ ἀναδημιουργίας. Ἐνας ἐξαιρετικὸς ἄνθρωπος, ἓνας μέγας Κυβερνήτης ἔλαβε ἐντολὴν ἀπὸ τὸν Ἀνώτατον Ἀρχοντα νὰ ἀνακόψῃ τὸν καταστρεπτικὸν κατήφορον εἰς τὸν ὅποιον ἐφερόμεθα καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ ζωὴν, πίστιν καὶ αἰσιοδοξίαν εἰς τὸ Ἔθνος τὸ ὅποιον ἐμάρανεν τὰ κομματικὰ πάθη. Εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου αὐ-

του, διὰ τὸ ὅποιον θὰ γράψῃ κάποτε ἡ ἱστορία μὲ τὰ λαμπρότερα γράμματα, ἔχει ἀφιερώσει ὅλας του τὰς δυνάμεις.

Εἰς τὴν ἐνίσχυσιν λοιπὸν τοῦ ἔργου τούτου, ἐπιθυμοῦμεν νὰ συμβάλωμεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μας, ἀγωνιζόμενοι, διαφωτίζοντες, διδάσκοντες καὶ κηρύττοντες ἀπὸ τῶν στηλῶν μας».

περιεχ. Κύρια ἄρθρα γιὰ τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἄρθρα καὶ εἰδήσεις γιὰ τὴν περιοχὴ τῆς Ἡλείας καὶ τὰ προβλήματα τῆς. Σὲ κάθε φύλλο ὑπάρχουν οἱ ἐξῆς μόνιμες στήλεις: «Φιλολογικὴ καὶ Κοινωνικὴ Κίνησις» (σ. 2), «Κίνησις τῆς Ἑβδομάδος» (σ. 3), «Τοπικὰ ζητήματα. Ἑπαρχιακὴ ζωή» (σ. 4).

εἰκον. Ἐλάχιστες φωτογραφίαι τοῦ Ἰωάννη Μεταξῆ. Πολλὲς διαφημίσεις καταστημάτων τῆς περιοχῆς.

συνεργ. Δ. Ἀβραμόπουλος, Κατίνα Ἀγαλλιανοῦ, Θ. Ν. Ἀναστασόπουλος, Ν. Ἀντωνόπουλος, Δημ. Ἀποστολόπουλος, Ἀγγελος Βαρσόπουλος, Μ. Δ. Βασιλάκης, Ν. Γαβριλιάδης, Ι. Δαββέτας, Ἀνδρέας Δανίκας, Λάκης Δέλκος, Π. Δημακόπουλος, Σπύρος Διαμαντόπουλος, Τάκης Δόξας, Λέλα Δριλλῆ, Μαίρη Ζάκα, Βασ. Ζήσιμος, Μιχάλης Θεοφιλόπουλος, Κ. Θλιβέρης, Νῆκος Ἡλιόπουλος, Γ. Καπατσώρης, Δ. Κ. Καραμῆτσος, Ν. Καρατάσος, Ι. Καρυός, Τάκης Κόκκαλης, Χρῆστος Κόκκαλης, Χ. Κοκλώνης, Δ. Κότσιφας, Γεώργιος Λάιος, Κοσμῆς Λάλος, Ἀθ. Μαστρογιαννόπουλος, Α. Μητρόπουλος, Π. Νάρνος, Δ. Οἰκονομόπουλος, Μίμης Παπαδόπουλος, Μ. Παπαχατζῆς, Γρηγόρης Πλιάκας, Σάκης Ρετσινῆς, Κ. Ρηγόπουλος, Ν. Σκανδάκης, Μ. Σταθᾶς, Λάμπης Στεργιόπουλος, Τούλα Τρυφωνοπούλου, Γιάννης Τσεκούρας, Δ. Φίλιας, Ξενοφῶν Ι. Χατζησαράντος.

βιβλ. —

βιβλ. ΜΒΒ (Λεῖπουν τὰ φύλλα 5, 32, 39 καὶ 45).

*33. Μαθητική Φωνή

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ 1938

- υπότιτ. Ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς Ἑκτῆς Ζερβουδακείου (3ου τμήματος).
- τ. ἐκδ. Ἀλεξάνδρεια. Τύποις «Ὁ Γουτεμβέργιος» Γ. Δ. Γεωργιάδου.
- υπεύθ. Ἐκδότης: ΣΤ' Τάξη (3ο Τμήμα) τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Ζερβουδακείου Ἑλληνικῆς Σχολῆς. Δὲν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων γιὰ τὴν ἔκδοση.
- διάρκ. Κυκλοφόρησε ἓνα τεῦχος μὲ τὴ λήξιν τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους 1937/1938.
[Ἔτος Α']. ἀρ. 1. Μάιος 1938.
- συνδρ. Δὲν ἀναφέρεται ἡ τιμὴ τοῦ τεύχους· πιθανότατα, κυκλοφόρησε δωρεὰν καὶ σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ ἀντιτύπων, μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῆς Ζερβουδακείου Ἑλληνικῆς Σχολῆς.
- σχῆμα 20,3×14,3 ἐκ. Ἑκταση 20 σ., μονόστηλες.
- περιοδ. Ἐτήσιο. Ἡ ἔκδοση δὲν συνεχίστηκε.
- χαρὰκτ. Τὸ ἔντυπο ἀνήκει σ' ἐκείνη τὴν κατηγορίαν περιοδικῶν/λευκωμάτων ποὺ ἐξέδιδαν πολλά, ἰδιωτικὰ κυρίως, ἐκπαιδευτήρια μὲ τὴ λήξιν τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους καὶ μὲ τὸ ὅποιο παρουσίαζαν ὅλη τὴ δραστηριότητα ποὺ εἶχαν ἀναπτύξει. Πιὸ συγκεκριμένα οἱ στόχοι τοῦ παρατίθενται στὸ σημείωμα «Τὸ Περιοδικό μας» (σ. 2) ποὺ ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τοῦ 3ου Τμήματος τῆς ΣΤ' Τάξεως. Τὸ προγραμματικὸ αὐτὸ σημείωμα ἔχει ὡς ἐξῆς: «Τὸ Περιοδικό μας αὐτό, ποὺ μὲ τόση καλωσύνη κρατᾶτε στὸ χέρι σας, εἶναι γραμμένον ἀπὸ μαθητὰς Δημοτικοῦ Σχολείου. Ὅ,τι θὰ βοῇτε μέσα εἶναι μέρος ἀπὸ τὴν ἐργασία μας, ποὺ κάμαμε τὴν ἐφετεινὴ χρονιά στὸ μάθημα τῶν Ἑλληνικῶν.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ὑπὸ τῶν μαθητῶν
τῆς Ἑκτῆς Ζερβουδακείου
(3ου τμήματος)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΜΑΪΟΣ ΤΟΥ 1938

ΤΥΠΟΙΣ "Ο ΤΟΥΤΕΜΒΕΡΓΙΟΣ", Γ. Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, ΤΗΛΕΦ. 23283 ΑΛΕΞ.

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 33

Σκεφθήκαμε νὰ τὸ ἐκδώσουμε, τώρα ποὺ τελειώνουμε τὸ Δημοτικὸ μας Σχολεῖο γιὰ νὰ μᾶς θυμίσῃ ἀργότερα τὰ ὠραῖα μαθητικά μας χρόνια, στὴν ἀγαπητὴ μας Ζερβουδάκειον».

περιεχ. Συνεργασίες τῶν μαθητῶν τῆς ΣΤ' Τάξεως (3ο Τμῆμα) τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Ζερβουδακείου Σχολῆς: ἐκθέσεις, χρονογραφήματα, ἀνέκδοτα καὶ παιγνίδια.

εἰκον. —

συνεργ. Εὐστ. Γαλανάκης, ; Δημητρακόπουλος, Παναγ. Καλοκαιρινός, Δ. Καστανιάς, Ἰωάννης Κουρογένης, ; Κουταβάς, ; Μαυρογορδᾶτος, Μ. Τσαβαλός, Χ. Χριστοδούλου.

βιβλγρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 102.

Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἤτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 241 καὶ 282.

βιβλθ. ΕΛΙΑ.

ὑπότιτ. —

τ. ἐκδ. Ἀλεξάνδρεια. Δὲν εἶναι γνωστὸ τὸ Τυπογραφεῖο.

ὑπεύθ. Ἐκδότης: Δ' Τάξη τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Ζερβουδακείου Ἑλληνικῆς Σχολῆς. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἐκδοσης.

διάρκ. Κυκλοφόρησε ἓνα τεῦχος μὲ τὴ λήξη τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους 1937/1938.

[Ἔτος Α']. ἀρ. 1. [Μάιος 1938].

συνδρ. Τὸ περιοδικό, πιθανότατα, κυκλοφόρησε δωρεὰν καὶ σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ ἀντιτύπων, μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῆς Ζερβουδακείου Ἑλληνικῆς Σχολῆς.

σχῆμα —

περιοδ. Ἐτήσιο. Ἡ ἐκδοσις δὲν συνεχίστηκε.

χαρακτ. Ἡ ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ/λευκώματος θὰ πρέπει νὰ συσχετισθεῖ μὲ ἐκείνη τοῦ περιοδικοῦ «*Μαθητικὴ Φωνή*» ποὺ κυκλοφόρησε τὴν ἴδια περίοδο ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τῆς ΣΤ' Τάξεως (3ο Τμῆμα) τῆς Ζερβουδακείου Ἑλληνικῆς Σχολῆς. Τὰ δύο ἔντυπα εἶχαν τοὺς ἴδιους στόχους καὶ ἡ προβληματικὴ τους δὲν διέφερε.

περιεχ. Συνεργασίαι τῶν μαθητῶν τῆς Δ' Τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Ζερβουδακείου Ἑλληνικῆς Σχολῆς: ἐκθέσεις, χρονογραφήματα καὶ ἀνέκδοτα.

εἰκον. —

συνεργ. —

βιβλγρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρώον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 102.

Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἤτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 241 καὶ 282.

βιβλθ. Λανθάνει.

- υπότιτ. Συντάσσεται-Τυπώνεται-Διαβάζεται ἀπὸ τὰ παιδιά τῆς Φυλ.[ακῆς]-Σχολῆς Ἀβέρωφ μετὰ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τὴν συνεργασίαν ὑπαλλήλων τοῦ Ἰδρύματος.
- τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Δὲν ἀναφέρεται τὸ τυπογραφεῖο στὸ ὁποῖο τυπώ-
νόταν ἡ ἐφημερίδα.
- υπεύθ. Ἐκδότης: Φυλακῆ-Σχολὴ Ἀβέρωφ. Δὲν εἶναι γνωστὰ
τὰ ὀνόματα τῶν φυλακισμένων παιδιῶν ἢ τῶν ὑπαλλή-
λων τοῦ ιδρύματος ποὺ ἦσαν ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν ἔκδοση.
Σημειώνεται, ὅτι διευθυντῆς τοῦ ιδρύματος τὰ χρόνια
αὐτά, ἦταν ὁ Γ. Κατωπόδης.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 59 φύλλα κατὰ τὰ ἔτη 1938 ἕως 1940.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1-12. 1 Ἰουλίου-15 Δεκεμβρίου 1938.
Ἔτος Β'. ἀρ. 13-36. 1 Ἰανουαρίου-15 Δεκεμβρίου 1939.
Ἔτος Γ'. ἀρ. 37-59. 1 Ἰανουαρίου-1 Δεκεμβρίου 1940.
- συνδρ. Δὲν ἀναφέρεται συνδρομὴ οὔτε τιμὴ φύλλου. Πιθανότατα
ἡ ἐφημερίδα κυκλοφοροῦσε δωρεὰν καὶ σὲ περιορισμένο
ἄριθμὸ φύλλων μέσα στὸ χῶρο τοῦ ἀναμορφωτηρίου.
- σχήμα 34,9×25,8 ἐκ. Ἐκτασὴ κάθε φύλλου 4 σ., τετράστηλες,
με ἀρίθμηση μὴ συνεχῆ. Ἐξαίρεση ἀποτελέσαν τὰ φύλλα
37 (1 Ἰανουαρίου 1940) καὶ 48 (15 Ἰουνίου 1940) ποὺ
εἶχαν 6 σ. καθὼς καὶ τὸ φύλλο 59 (1 Δεκεμβρίου 1940)
ποὺ εἶχε 2 σ.
- περιοδ. Δεκαπενθήμερη. Ἡ διακοπὴ τῆς κυκλοφορίας τῆς ὀφεί-
λεται, πιθανότατα, στὴ συνέχιση τοῦ ἐλληνοϊταλικοῦ πο-
λέμου.
- χαρακτ. Σκοπὸς τῆς ἐφημερίδας ἦταν ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια
καὶ ἡ ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν τοῦ ἀναμορφωτηρίου «Φυ-
λακῆ-Σχολὴ Ἀβέρωφ». Στὸ σημεῖωμα «ΝΑ ΤΑ ΕΚΑ-
ΤΟΣΤΗΣΗ» (φ. 25, σ. 1), ποὺ δημοσιεύεται μετὰ τὴν εὐ-

ΕΤΟΣ 30^ο - ΦΥΛ 49^ο

1η ΙΟΥΛΙΟΥ 1940

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ - ΤΥΠΩΝΕΤΑΙ - ΔΙΑΒΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΦΥΛ. - ΣΧΟΛΗΣ ΑΒΕΡΩΦ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ
15ΘΗΜΕΡΟΝ

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΥΛΑ ΜΑΣ ΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟ ΤΗΣ ΧΡΟΝΟ

Η 2^η ΕΠΕΤΕΙΟΣ
ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΥΛΑΣ ΜΑΣ

Προξενεί πραγματικά κατάπληξη,

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΥΛΑ ΜΑΣ

"Ήσαν Ίσωνος άκόμα τοσ 1938. Σάν
βόμβα, μά τι βόμβα; Σάν αύτε; πού πέ-
φτουν στόν τσιρινό πόλεμο. Ήσασε μέσα

ΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ
ΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟ ΤΗΣ ΧΡΟΝΟ

Μετό φύλλο ατέο ή εφημεριδού-

ΤΡΙΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

"Αγαπητή μας "Αναμνήσεις"

Πέρασαν ήδη δύο χρόνια από την
δηύσαν έκταχην που έλαβε κ' έσπ

καιρία τῆς συμπλήρωσης ἑνὸς ἔτους ἐκδόσεως τοῦ ἐντύπου, σημειώνεται: «Μὲ τὸ φύλλο τῆς αὐτό, ἡ Ἐφημεριδούλα μας, μπαίνει στὸ δεύτερό της χρόνο. Ἐνὸς χρόνου προσπάθεια δική μας, μὲ τὴ βοήθεια ὄλων ἐκείνων ποὺ μᾶς ἀγαποῦν, κλείνεται μέσα στὸν πρῶτο αὐτὸ τόμο, τὸν γραμμένο μὲ ὄλους τοὺς χτύπους τῆς παιδικῆς μας καρδιάς, τὸ γεμᾶτο ἀπὸ λογιῶν-λογιῶν συγκινήσεις, λαχτάρες καὶ χαρές, δάκρυα καὶ ἐνθουσιασμούς, ὄνειρα κι ἐλπίδες. Ἐνὸς ἔτους προσπάθεια καθρεφτίζεται μὲ τοὺς καρπούς της, καρπὸς καλωσύνης καὶ μετάνοιας, μέσα στὶς ἀγαπημένες τῆς Ἀναμορφώσεως, ποὺ στέκεται δίπλα μας καλὸς σύντροφος καὶ καθοδηγητὴς πρὸς τὸ καλόν...». Στὸ φύλλο 49 τῆς ἐφημερίδας (1 Ἰουλίου 1940), μὲ τὴ συμπλήρωση δύο ἐτῶν ἐκδόσῆς της, δημοσιεύονται τέσσερα πρωτοσέλιδα ἄρθρα μὲ τὸν ὑπέρτιτλο «Ἡ ἐφημεριδούλα μας στὸν τρίτο της χρόνο». Σ' ἓνα ἀπὸ αὐτά, ποὺ ἔχει τὸν τίτλο «Ἡ 2α ἐπέτειος τῆς ἐφημεριδούλας μας», τονίζεται: «...Ἀνὰ ὀλάκερα χρόνια ἀπὸ κείνη τὴ μέρα, τὴν 1η Ἰουλίου τοῦ 1938, ποὺ ἡ ἐφημεριδούλα μας ἔκαμε τὴν ἐμφάνισί της, στὴ μικρούλα πολιτεία μας, στὸ δικό μας τὸν κύκλο! Στὰ δυὸ αὐτὰ χρόνια, πόσες ψυχὲς δὲν ἀνῴρθωσε, πόσους χαρακτήρες δὲν δημιούργησε, καὶ πόσους δὲ βάφτισε ἀπὸ μᾶς στὰ νάματα τῆς ἠθικῆς! Σὲ πόσους δὲ χάραξε τὸν καινούργιο τῆς ἀρετῆς δρόμο, καὶ σὲ πόσους δὲ ἐδίδαξε πὼς ἓνα πέσιμο δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία, ὅταν τὸ ἀκολουθῇ τὸ πραγματικὸ ἀνόρθωμα!...» Λίγο μετὰ, ἐπισημαίνεται γιὰ τὴ σημασία τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐφημερίδας: «Εἶν' αὕτὴ ποὺ μᾶς χάραξε τὸ νέο δρόμο —τὸ δρόμο τῆς Ἀναμορφώσεως. Εἶν' αὕτὴ ποὺ μᾶς ἔκαμε καί... λογοτέχνας (!!!), γιὰτὶ ἂν πρῶτα δὲν μπορούσαμε νὰ χαράξουμε οὔτε μιὰ γραμμὴ ποὺ νὰ δείχνῃ σκέψι, οὐσία, ταλέντο, τώρα χάρις σ' αὕτὴ δημιουργοῦμε ὀλάκερα λογογραφήματα καὶ ποιήματα. Νὰ μιὰ πρόοδος ὑψηλὴ ποὺ τὴν χρωστᾶμε ὅλο-

κληρωτικὰ σ' αὐτή. Ὑψωσε τὸ πνεῦμα μας, τῶκαμε νὰ πετάξῃ σὲ ἀνώτερα πνευματικὰ στρώματα, νὰ νοιώσῃ πὺρ καλὰ τῇ ζωῇ καὶ τὸν προορισμὸ τοῦ ἀνθρώπου. Μᾶς ἔκαμε τώρα ἱκανοὺς, βγαίνοντας στὴν κοινωνία, νὰ παλαίψουμε μὲ τὰ ὅπλα τῆς ἀρετῆς ποὺ μᾶς χάρισε, καὶ νὰ δημιουργήσουμε ἓνα ἐνάρετο μέλλον, ἓνα μέλλον λαμπρό, γιομᾶτο ἐλπίδες. Καὶ ποῦ ν' ἀραδιάσῃ κανεὶς τὰ καλὰ της. Εἶναι τόσα πολλά!».

περιεχ. Στὴν ἐφημερίδα δημοσιεύονται ποιήματα, ἐκθέσεις καὶ χρονογραφήματα. Ἐπίσης μικρὰ διηγήματα ἠθικοδιδασκτικοῦ χαρακτήρα, ἐγκυκλοπαιδικὰ ἄρθρα, αἰνίγματα, γρίφοι, σταυρόλεξα καὶ ἐπιστολὲς ἀναγνωστῶν. Τέλος, στὴν τρίτη κατὰ κανόνα σελίδα κάθε φύλλου ποὺ φέρει τὸν τίτλο «Εἰδήσεις τοῦ δεκαπενθημέρου», δημοσιεύονται σύντομα σχόλια γιὰ τὴν ἐλληνικὴ καὶ ξένη ἐπικαιρότητα. Συχνὰ ἡ ἐφημερίδα ὀργανώνει διαγωνισμοὺς ἀνάμεσα στοὺς τροφίμους καὶ ἀπονέμει βραβεῖο στὴν καλύτερη ἀπάντηση.

εἰκον. Σὲ μερικὰ φύλλα δημοσιεύονται πρωτοσέλιδες φωτογραφίες τοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ. Ἰδιαιτέρο ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ φωτογραφία ἀλλὰ καὶ τὸ σχετικὸ ρεπορτάζ ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Πριγκήπισσας Φρειδερίκης στὴ Φυλακὴ-Σχολὴ Ἀβέρωφ καὶ τὶς Κεντρικὰς Γυναικεῖας Φυλακὰς στὶς 27 Μαΐου 1939 (φ. 24, 15 Ἰουνίου 1939).

συνεργ. Ὅλα τὰ ἄρθρα ποὺ δημοσιεύονται στὴν ἐφημερίδα καὶ εἶναι γραμμένα ἀπὸ τροφίμους τοῦ Ἰδρύματος ὑπογράφονται μὲ χαρακτηριστικὰ ψευδώνυμα: «Δόν», «Θάσιος», «Θεσπρωτεὺς», «Θοῤῥξ», «Ναυτικός», «Πήγασος», «Πινδαῖος», «Σάροσι» κ.ἄ.

βιβλγρ. —

βιβλθ. ΕΒΕ (Λεῖπουν τὰ φύλλα 1-5, 26, 32, 41-42, 50, 57), ΓΖ (Λεῖπουν τὰ φύλλα 1-19, 53-54, 56-58).

- ὑπότιτ. Τεύχη 1-42: Ἐπίσημον Ὕργανον Πνευματικῆς, Θρησκευτικῆς, Ἠθικῆς, Κοινωνικῆς καὶ Πολιτικῆς Ἀγωγῆς, τῆς Ἐθνικῆς Ὑπηρεσίας Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος. Τεύχη 43-122: Ἐβδομαδιαία Ἐπίσημος Ἐκδοσις Ἐθνικῆς Ὑπηρεσίας Νεολαίας. Τεύχη 123-133: Ἐβδομαδιαία Ἐκδοσις. Ὕργανον Ἐθνικῆς Ὑπηρεσίας Νεολαίας.
- τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Τεύχη 1-11: Γραφεῖα Διευθύνσεως Συντάξεως Πλατεῖα Συντάγματος, Καραγεώργη 4. Γραφεῖα Ἐκδόσεως καὶ Διαχειρίσεως Ὁδὸς Σόλωνος 33. Τεύχη 12-14: Γραφεῖα Διευθύνσεως Συντάξεως Πλατεῖα Συντάγματος, Καραγεώργη 4. Γραφεῖα Διευθύνσεως, Συντάξεως καὶ Λογιστηρίου Λεωχάρους 19. Τεύχη 15-133: Γραφεῖα Διευθύνσεως, Συντάξεως καὶ Λογιστηρίου Λεωχάρους 19. Σὲ ὅλα τὰ τεύχη: Τύποις «Πυρσοῦ» Α.Ε.
- ὑπεύθ. Τεύχη 1-15: Συντάσσεται καὶ Ἐκδίδεται ἐπιμελεία τῆς Διευθύνσεως Τύπου τῆς Γενικῆς Γραμματείας τῆς Ε.Ο.Ν. Τεύχη 16-133: Ἐβδομαδιαία Ἐπίσημος Ἐκδοσις τῆς Ἐθνικῆς Ὑπηρεσίας Νεολαίας.
Σὲ κανένα τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ δὲν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων γιὰ τὴν ἔκδοσίν του. Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ποὺ παρατίθενται σὲ ὁρισμένα ἀπολογιστικά ἄρθρα ποὺ δημοσιεύτηκαν, συνάγεται ὅτι στὴ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἔκδοσης τοῦ περιοδικοῦ συμμετεῖχαν, μεταξὺ ἄλλων, οἱ Γ. Καφφετζάκης καὶ Νίκος Τσεκούρας.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 133 τεύχη ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον 1938 ὡς τὸν Ἀπρίλιον 1941.
Περίοδος Β'. Ἔτος Α'. ἀρ. 1-51. 15 Ὀκτωβρίου 1938-30 Σεπτεμβρίου 1939.
Περίοδος Β'. Ἔτος Β'. ἀρ. 1(52)-52(103). 7 Ὀκτωβρίου 1939-28-Σεπτεμβρίου 1940.

Περίοδος Β'. Ἔτος Γ'. ἀρ. 1(104)-30(133). 5 Ὀκτωβρίου 1940-26 Ἀπριλίου 1941.

Σημειώνεται ὅτι τὸ χειμῶνα τοῦ 1940-1941 κυκλοφόρησε τὸ «Ἡμερολόγιον ΝΕΟΛΑΙΑΣ» ὡς παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ.

συνδρ.

Τεύχη 1-7: Συνδρομὴ ἐτήσια δρχ. 100, ἐξάμηνος δρχ. 50, τρίμηνος δρχ. 25. Γιά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δῆμοι, Κοινότητες, Σχολεῖα, Βιβλιοθῆκες, Στρατιωτικά Καταστήματα) ἐτήσια δρχ. 200. Τιμὴ τεύχους δρχ. 3. Τεύχη 8-11: Μελῶν καὶ μαθητῶν ἐτήσια δρχ. 100, ἐξάμηνος δρχ. 50, τρίμηνος δρχ. 25. Μὴ μελῶν ἐτήσια δρχ. 120, ἐξάμηνος 60, τρίμηνος 30. Ἐτήσια ἐξωτερικοῦ σελίνια 15. Γιά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου ἐτήσια δρχ. 200. Τιμὴ τεύχους δρχ. 3. Τεύχη 12-133: Μελῶν καὶ μαθητῶν ἐτήσια δρχ. 160, ἐξάμηνος δρχ. 80, τρίμηνος δρχ. 40. Μὴ μελῶν ἐτήσια δρχ. 200, ἐξάμηνος δρχ. 100, τρίμηνος δρχ. 50. Ἐξωτερικοῦ ἐτήσια λίρα Ἀγγλίας 1, Ἀμερικῆς δολλάρια 6, Αἰγύπτου λίρα 1. Γιά Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου ἐτήσια δρχ. 300. Τιμὴ τεύχους δρχ. 4. Σὲ ὅλα τὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ δημοσιεύεται ἡ ἀκόλουθη σημείωσις: «Ἐμβάσματα, περιοδικὸν "Νεολαία" ἢ Σπ. Ρούβαλιν Γενικὸν Γραμματέα Ε.Ο.Ν. Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. Ρούβαλιν Συνταγματάρχου ἐ.ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.». Σχετικὰ μὲ τὸ τιρᾶζ τοῦ περιοδικοῦ οἱ πληροφορίες ποὺ διαθέτουμε ἀναφέρουν πολὺ ὑψηλὰ νούμερα, πρᾶγμα ποὺ ἦταν φυσικόν, ἂν λάβουμε ὑπόψιν τὸ γεγονὸς ὅτι ἦταν ὑποχρεωτικὴ ἡ διάθεσίς του στὶς δεκάδες ὁμάδες τῆς Ε.Ο.Ν. Πιὸ συγκεκριμένα, τὸ ἔτος 1939, τὸ περιοδικὸ κυκλοφοροῦσε σὲ 40.000-50.000 ἀντίτυπα καὶ ὑπῆρχε προγραμματισμὸς γιὰ τὴν αὔξησιν τῆς κυκλοφορίας του μέχρι τὸν Ἰούνιον 1940 σὲ 100.000-120.000 τουλάχιστον ἀντίτυπα

- σχήμα (Πληροφορία: Αθανασία Μπάλτα, «Το περιοδικό της Ε.Ο.Ν. Η Νεολαία: Σκοποί και απήχηση», σ. 636-637). 27,3×25 εκ. Ἑκταση κάθε τεύχους 32-40 σ., δίστηλες ἢ τρίστηλες μὲ ἀρίθμηση συνεχῆ. Σύνολο σελίδων Α' ἔτους: 1672, Β' ἔτους: 1664 καὶ Γ' ἔτους: 760. Τὸ «Ἡμερολόγιον ΝΕΟΛΑΙΑΣ» εἶχε 80 μικρὸ σχῆμα καὶ ἀποτελεῖτο ἀπὸ 158 σ.
- περιοδ. Ἑβδομαδιαῖο.
- χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ, ποὺ ἀποτελοῦσε τὸ ἐπίσημο ὄργανο τῆς Ε.Ο.Ν., ἦταν ἡ προπαγάνδισις τῶν θέσεων τῆς ὀργάνωσης καὶ ἡ εὐρύτατη προβολὴ τῶν θέσεων τοῦ καθεστώτος τῆς 4ης Αὐγούστου. Σὲ ὅλα τὰ τεύχη τοῦ ὑάρχει ἡ ἐνδειξή: «Περίοδος Β'». Ὅπως ἤδη ἀναφέρθηκε, μεταξὺ 14 Ἰανουαρίου καὶ 28 Μαΐου 1938, κυκλοφοροῦσε ἡ ἐφημερίδα «Ἡ Νεολαία» (βλ. λῆμμα 29) τῆς ὁποίας συνέχεια ἀποτελεῖ τὸ ὁμότιτλο περιοδικό, ποὺ γιὰ τρία περίπου χρόνια κυριάρχησε στὸ χῶρο τῶν νεανικῶν ἐντύπων αὐτῆς τῆς περιόδου. Στὸ προγραμματικὸ ἄρθρο τῆς διευθύνσεως τοῦ περιοδικοῦ «Πρὸς τοὺς νέους καὶ τὰς νέας» (τχ. 1, ὀπισθόφυλλο), σημειώνονται τὰ ἀκόλουθα: «Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ τῆς ΕΛΛΑΔΟΣ, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τῆς πνευματικῆς, θρησκευτικῆς, ἠθικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν ΝΕΩΝ τοῦ τόπου μας, ἀπεφάσισε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν ἀνακαίνισιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ, ὥστε νὰ καταστή Ἡ ΝΕΟΛΑΙΑ ὁ μοναδικὸς καὶ ἀχώριστος σύντροφος καὶ ὁδηγὸς κάθε ΝΕΟΥ καὶ κάθε ΝΕΑΣ τοῦ τόπου μας. Πρὸς τοῦτο ἀνέθεσε τὴν Διεύθυνσιν-Σύνταξιν εἰς τὴν παρ' αὐτῇ Διεύθυνσιν ΤΥΠΟΥ καὶ ΕΚΔΟΣΕΩΝ.
- Ὑπὸ τὴν νέαν Διεύθυνσιν τὸ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ Ἡ ΝΕΟΛΑΙΑ παρουσιάζεται διὰ τοῦ παρόντος πρώτου τεύχους μὲ ΝΕΑΝ ΕΜΦΑΝΙΣΙΝ εἰς ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Η Νεολαία

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ, ΗΘΙΚΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΤΗΣ «ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ»

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ καὶ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Τῆς Διευθύνσεως Τύπου τῆς Γενικῆς Γραμματείας τῆς Ε.Ο.Ν.

ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΟΣ
Καραγιώργη 4

Ὁ Μέγας Ἀρχηγὸς-Κυβερνήτης μας καὶ ἡ Νεολαία

Ἀπὸ ἐτῶν μακρῶν ἐθερμώμετο καὶ ἐγιγαν-
τώκετο εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ι. ΜΕΤΑΞΑ ἡ νοσταλ-
γία νὰ γίνη ἡ Ἑλληνικὴ Νεολαία ἀξία νὰ συνε-
χίσῃ τὴν ἐνδοξὸν παράδοσιν τῆς αἰωνίας φυλῆς.

Καὶ ὅταν αὐτὸς ἐπρόθελεν εἰς τὴν ζωὴν τῆς

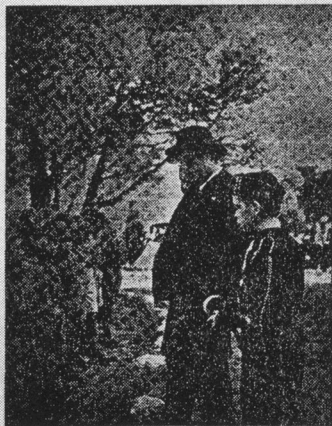
Ἑλλάδος διὰ νὰ γίνη
ὁ δημιουργὸς τοῦ νέ-
ου Ἑλληνικοῦ Κόσμου,
τὴν Ἑλληνικὴν Νεο-
λαίαν ἐκάλεσε μὲ ὀ-
λὴν τὴν δύναμιν τῆς
ψυχῆς του διὰ νὰ γίνη
ἡ πρωτοπόρος τῆς Ἐ-
θνικῆς ἀναδημιουργίας.

Μόρφωσιν θεωρητι-
κὴν καὶ θετικὴν τερα-
στίαν, πείραν μακρὰς
ἐπιπόνου ζωῆς, μὴ-
μὴν ἀπέραντον, δει-
νὴν ἀντοχήν καὶ πολυμέ-
ρειαν πνεύματος, τὴν
ἀναλυτικὴν καὶ κριτι-
κὴν ἱκανότητά του, τὴν
μοναδικὴν ἀντοχὴν του
πρὸς ἐργασίαν, τὴν κα-
λωσύνην τῆς καρδίας
του, τὴν ἀνισχολοῦν καὶ
φλογερὰν ψυχὴν του,
τὰ πάντα προσέφερε
καὶ προσφέρει καθημε-
ρινῶς πλοῦσια καὶ ἀ-
φθονα εἰς τὸν βωμὸν
τῆς ἀγάπης του καὶ
τῆς στοργῆς του πρὸς
τὴν Νεολαίαν.

Καὶ ἡ Ἐθνικὴ Νεο-

λαία εἰς τὴν μεγαλοπρεπὴ πρόσκλησιν τοῦ ἐμψυ-
γατοῦ τῆς Μεταβολῆς, ἀπήντησε μὲ τὴν σειμὴν
καὶ προσεκτικὴν σιωπὴν, συνηλθεν εἰς αὐτήν,
ἀπετίναξε τὴν πικρίαν τοῦ ἀνεπιθυμήτου καὶ με-
λαγχολικοῦ παρελθόντος καὶ ἐνέπιστευσε τὴν τό-
χην τῆς εἰς τὸν νέον ἔ-
θνικόν διδασκαλόν. Καὶ
δὲν ὀδεύει πλέον εἰς τὸ
περιθώριον ἡ Ἐθνικὴ
Νεολαία! Δὲν χωρίζε-
ται τὸ παράπαν ἀπὸ
τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν
καὶ, τοῦναντίον, δια-
νοίγει τοὺς ὁρίζοντας
τοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλ-
ληνικῆς Πατρίδος καὶ
βαδίζει πρὸς τὴν κατὰ-
κτησιν τῆς δόξης, ἡ ὁ-
ποία ἀνήκει εἰς τοὺς
ἐργάτας τῆς προόδου
καὶ τῆς ἀναπτύξεως
τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολι-
τισμοῦ.

Καὶ εἶναι εὐνόητον οὗ-
τω διατὶ ὁ Ἑλληνικὸς
Λαὸς ἀπὸ τῶρα θωπεύ-
ει τὰς γονίμους ἐλπί-
δας τοῦ πληροῦς ἐξευ-
γενισμοῦ τῶν ἱδανι-
κῶν, τὰ ὅποια ἐδημι-
ουργήθησαν διὰ τὴν
Νεολαίαν καὶ εἶναι εὐ-
νόητον διατὶ μὲ ἥρεμ-
αν καὶ μὲ ἀπόλυτον
βεβαιότητα οἱ γονεῖς
ἀναμένουν τὸ εὐτυχές

Ὁ Ἀρχηγὸς Κυβερνήτης ἐπιθεωρῶν Τμήματα μικρῶν
Σκαπανέων εἰς τὸ Στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξάς».

καὶ ΝΕΑΣ τῆς ΕΛΛΑΔΟΣ τοῦ Ἑσωτερικοῦ καὶ τοῦ Ἑξωτερικοῦ...». Μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα εἶναι γραμμένα ὅλα τὰ ἄρθρα ποὺ δημοσιεύονται μὲ τὴ λήξη ἢ τὴν ἑναρξὴ κάθε ἔτους.

Ἡ κυκλοφορία τῆς «Νεολαίας» διακόπηκε στὰ τέλη Ἀπριλίου 1941 ὅταν κατέρρευσε τὸ πολεμικὸ μέτωπο τῆς Ἀλβανίας καὶ ἄρχισε ἡ κάθοδος τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων στὴ νότια Ἑλλάδα. Στὸ τελευταῖο τεῦχος (ἀρ. 133, 26 Ἀπριλίου 1941) δημοσιεύονται, στίς πρῶτες σελίδες του, διαγγέλματα τοῦ Βασιλιᾶ Γεωργίου Β' καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἑμμανουὴλ Ι. Τσουδεροῦ, γιὰ τὴ συνέχιση τοῦ ἀγῶνα στὴν Κρήτη. Στὴν σελίδα 746, μέσα σὲ πλαίσιο, δημοσιεύεται ἡ ἐξῆς δήλωση: «Αἱ λόγῳ τῶν ἐκτάκτων περιστάσεων προκύψασαι συγκοινωνιακαὶ δυσχερεῖαι ἐπέφερον ἀνυπερβλήτους δυσκολίας εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ περιοδικοῦ “Ἡ Νεολαία” καί, ὥς ἦτο ἐπόμενον, εἰς τὴν εἰσπραξίν τῶν συνδρομῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν τὸν μόνον πόρον αὐτοῦ. Ἐκ τῆς συνεπειᾶ τούτου προελθούσης σοβαρᾶς μειώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Περιοδικοῦ, προέκυψεν ἡ σκληρὰ ἀνάγκη ὅπως ἀνασταλῇ προσωρινῶς ἡ ἔκδοσίς του».

περιεχ. Ἀντὶ γιὰ τὴν ἀναφορὰ ἀπὸ μέρους μας τῶν περιεχομένων τοῦ περιοδικοῦ, ὅπως συμβαίνει μὲ ὅλα τὰ λήμματα ποὺ παρουσιάζονται, παραθέτουμε αὐτούσιο ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἀπολογιστικὸ ἄρθρο μὲ τὸν τίτλο «Μιὰ σύντομη ματιὰ στὸ ἔτος ποὺ κλείσαμε» (τχ. 52, 7 Ὀκτωβρίου 1939). Στὸ ἄρθρο αὐτό, ἀφοῦ γίνεται ἀναφορὰ στοὺς στόχους τοῦ περιοδικοῦ, προστίθεται ἡ ἐξῆς ἀναλυτικὴ ἀναφορὰ γιὰ τὸ περιεχόμενον τῶν τευχῶν τοῦ πρώτου ἔτους: «Μέσα στίς 1712 σελίδες του ἐδημοσιεύθησαν 52 ἄρθρα πολιτικοῦ περιεχομένου, 185 γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ τοιαῦτα, πλῆθος μελετῶν διαφόρου περιεχομένου, ἑκατοντάς καὶ πλέον διηγημάτων, τρία ἐκλεκτὰ μυθιστορήματα, ποιήματα, ἱστορικαὶ μελέται, μέγας ἀριθ-

μὸς πνευματικῶν ἀσκήσεων, σελίδες εὐθυμίας, σελίδες πρακτικῶν γνώσεων χρησίμων στὴν καθημερινή ζωή, πενήντα περίπου σελίδες πρακτικῶν ἱατρικῶν συμβουλῶν, ἡ κίνησις τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸ κέντρον καὶ τὰς ἐπαρχίας, ἡ ἀθλητικὴ κίνησις τῆς Νεολαίας, τὸ κατὰ Κυριακὴν Εὐαγγέλιον, ἡ καθ' ἡμᾶς μετάφρασις τοῦ καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ συμπεράσματα, μορφωτικαὶ σελίδες, περιγραφαὶ τόπων καὶ τοπίων, θαλασσινὰ διηγήματα κ.ἄ., ἓνας ὁλόκληρος ὄγκος ὕλης μὲ ἐπιμέλεια διαλεγμένης καὶ τακτοποιημένης, σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιδιώξεις καὶ τὸ χαραγμένο πλαίσιο δράσεως ἀπὸ κείνους ποὺ τὸ ἰθύνουν». Ἀνάλογο περιεχόμενο εἶχαν καὶ τὰ τεύχη τοῦ δεύτερου καὶ τρίτου ἔτους κυκλοφορίας τοῦ περιοδικοῦ. Σημειώνεται μόνον, ὅτι τὰ τεύχη ποὺ ἐκδόθησαν μετὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ ἐλληνοῖταλικοῦ πολέμου, ἀφιέρωναν πολλὰς σελίδες μὲ ἀνταποκρίσεις ἀπὸ τὸ πολεμικὸ μέτωπο καὶ δημοσίευαν πλῆθος ἐπιστολῶν ἀπὸ στρατιῶτες.

Τὸ ἐξώφυλλο ἔχει, συνήθως, ὁλοσέλιδον φωτογραφία τοῦ Ι. Μεταξᾶ ἢ φωτογραφία ἀπὸ τῆ ζωῆ τῆς Ε.Ο.Ν. Τὸ ἴδιον καὶ τὸ ὀπισθόφυλλο. Σπάνια εἰκονίζονται μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας στὸ ἐξώφυλλο ἐνῶ στὸ ὀπισθόφυλλο, μερικὲς φορές, παρουσιάζονται πρόσωπα τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου ἢ ἐλληνικὰ τοπία. Σὲ κάθε τεύχος τοῦ περιοδικοῦ ὑπάρχει ἐνθετο τετρασέλιδον μὲ φωτογραφίες ἀπὸ δραστηριότητες τῆς Ε.Ο.Ν. σ' ὁλόκληρην τὴν Ἑλλάδα. Τὶς τελευταῖες σελίδες κάθε τεύχους καταλαμβάνουν διαφημίσεις δημόσιων ὀργανισμῶν καὶ καταστημάτων.

Καταγράφονται οἱ συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ. Στὸν κατάλογο ποὺ ἀκολουθεῖ δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιστολογράφων ἢ τῶν δεκάδων φαλαγγιτῶν καὶ φαλαγγιτιστῶν ποὺ στέλνουν σύντομες συνεργασίες τους: Ἄλκης Ι. Ἀγγελόγλου, Χρῆστος Ἐμμ. Ἀγγελομάτης, Ἰωάννης Ἀγγελόπουλος, Α. Ἀθανασιάδης, Σ. Ν. Ἀθανασιάδης, Κ. Ἀθανασίου, Νῖκος Β. Ἀθανασίου, Ν.

Ἀκρινός, Δημ. Ν. Ἀλιπράντης, Ἡλ. Ἀναστασιάδης, Μ. Ἀναστασίου, Α. Ἀνδρεάδης, Γ. Ἀνέμης, Π. Ἀντύπας, Χαραλ. Α. Ἀντωνόπουλος, Ἀργῆς Ἀραβανόπουλος, Ἰωάννης Δ. Ἀραβαντινός, Γ. Ἀρβανιτάκης, Χαρίλαος Ἀργύρης, Ντόρα Ἀρτελάρη, Γεώργιος Ἀσπρέας, Γιώργος Βαλταδῶρος, Ι. Β. Βαρβέρης, Βούλα Γ. Βασιλειάδου, Πέτρος Βασιλικός, Αἰμίλιος Βεάκης, Αἰμιλία Βελισσαροπούλου, Κωστής Βελμύρας, Παῦλος Βέργας, Ι. Βερνάρδος, Κοσμάς Ι. Βέρροιος, Γιάννης Βιστάκης, Γιάννης Βλαχογιάννης, Νίκη Βλόντη, Λέων Βόλτς, Ἡλίας Βουτιεριδης, Ἰωάννα Γαλανάκη, Γ. Κ. Γαλανάκης, Ε. Γαλάνης, Φ. Γερομίχα, Διονυσία Δ. Γεωργαντζᾶ, Γ. Θ. Γεωργιάδης, Ι. Γιαννακουδάκης-Στυλίτης, Θᾶνος Γιαννέλης, Κ. Γιαννουκόπουλος, Στ. Γιαννουλάτος, Φῶτος Γιοφύλλης, Α. Ι. Γκιάλας, Κωστής Γουναλάκις, Σπυρίδων Κ. Γραμμένος, Στέφανος Γρανίτσας, Γ. Γρηγόρης, Γρ. Γρηγορίου, Ν. Δαμιράλης, Δημ. Ν. Δανδουρᾶς, Β. Δασκαλάκης, Ἄνδρ. Δαυῖδ, Ἀσημίνα Δεδούση, Μῆτσος Δειλινός, Μάριος Γ. Δεϊμέζης, Γεωργία Δεληγιάννη, Φοῖβος Δέλφης, Φ. Δενδρινός, Σωτήριος Δεστούνης, Ι. Δ. Δημάκης, Ζαννέτος Δημουλέας, Θάνος Δογάνης, Στρατῆς Δούκας, Γιώργος Σπ. Δράβιλλας, Μαρία Β. Δράινα, Θ. Δρᾶκος, Νώντας Ἐλατος, Αἰμιλία Ἐπαινετοῦ, Γιούλας Ζιῶγας, Η. Δ. Ζόμπολας, Θρασ. Ζωῖόπουλος, Δ. Ἰωαννίδης, Ἰω. Καζαντζάκης, Χ. Μ. Καζούρης, Ἰούλιος Καῖτης, Κώστας Καιροφύλας, Γ. Καλαματιανός, Κώστας Καλαντζῆς, Εἰρήνη Καλκάνη, Θάλεια Ι. Καλλιγιάννη, Δ. Γρ. Καμπούρογλου, Ἀλέξανδρος Ν. Κανελλόπουλος, Δ. Ι. Κανελλόπουλος, Σ. Κανονίδης, Ν. Καπίτσογλου, Γεωργ. Καραβίτης, Μᾶνος Ν. Καραγιαννίδης, Σίτσα Καραῖσκάκη, Γιώργος Καραῖσκάκης, Κ. Μ. Καραμᾶνος, Κ. Καραπατάκης, Γεώργιος Καρατάσιος, Α. Α. Καρδάσης, Ἰω. Μ. Καρπούζη, Σπυρίδων Μ. Καρπούζης, Γιώργος Κάρτερ, Ι. Κατσαρός, Γ. Καφφεντζάκης, Ἀριστοβούλη Δ. Καψι-

Η ΝΕΟΛΑΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ, ΗΘΙΚΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΕΤΟΣ 1. (1938)
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:
Πλατεία Συντάγματος, Καραγεώργη 4

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ:
Ὁδὸς Σόλωνος Ἀριθ. 33

Ἀρ. Τεύχ. 4 — 5 Νοεμβρίου 1938
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΡΕΙΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΠΙΣΗΜΟΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικὸν προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνατόλου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προσφερομένου ὑπὸ τῆς Α.Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΣΤΑΣΑ, δι-
καί ἐκπονησάτι ταύτην, ἀνακηρυχόμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΛΕΛΑΟΠΟΥΛΟΥ

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνηται ἀπό-
δεικνὴν φέρουσαν τὴν ἐνγραφὴν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγμα-
τάρχου ἑ. ε. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ	Δρχ. 100
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	50
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	25

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ
Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμοι, Κοινότητες):
ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 200

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΙ:
Περιοδικὸν «Η ΝΕΟΛΑΙΑ» Κεντρικὴ Διοί-
κησις Ε.Ο.Ν. Πλατεία Συντος, Ἀθήναι

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίς
1. Ἡ διὰ τοῦ συνόλου ἀνὺψωσις τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος ἔργον τῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου. Ὑπὸ Σ.	121
2. Λόγοι καὶ ὑποθήκαι τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τὴν Νεολαίαν	123
3. Ὁ θῶν μας κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ	124
4. Συμβουλαὶ πρὸς τοὺς Νέους. Μάθετε νὰ εἰσθε παρατηρητικοί. Μὴ καπνίζετε. Διευθύνσεις τῶν ρευμάτων	125
5. Ἐκεῖνοι ποὺ ἐδῶσαν τὴν ζωὴν τῶν διὰ νὰ εἰμεθα ἡμεῖς ἐλευθεροί. - Ὁ Γέρας τοῦ Μωρή. - Μία συγκινητικὴ συνενόησις	126
6. Ποία τὰ αἰτία τῆς νόσου καὶ πῶς ἀμύνεται ὁ ὀργανισμὸς κατ' αὐτῆς	127
7. Πρακτικὰ καὶ ἐγκυκλοπαιδικὰ γνῶσεις. Φρέσκα χρώματα χαρὰ τῶν τοίχων. - Πρέπει νὰ εἰμαστε ἐπιτήδευοι. - Γνώσεις γιὰ τὴν οὐρεΐσιν	128
8. Χαρίς Οἰκογένειας (συνέχεια)	129
9. Ἑλληνικὲς ἡθωγραφίαι. «Ναύγας» Α. Καρακάσις	130
10. Φοιτητικά. «Ἡ Ἑλληνὶς Φοιτητρία καὶ τὰ ἱδανικά της»	131
11. Ἐννοροῖον οἱ ἀρχαῖοι τὰ ἀσφυκτιογόνα ἀέρια:	132
12. Νεοελληνικὴ ποίησις: Παλαμῆς - Πολέμης - Πετιμεζῆς - Νιρβάνας	133
13. Τοῦ Δάσους ἡ Νεράϊδα (συνέχεια)	134
14. Ἀγροτικὴ Ζωή: Ἀνθοκομία - Λαχανοκηπία - Ἀμπελοουργία. Τὸ κρασί	135
15. Ὁ Δεκάλογος τῶν Νέων τῆς Ε.Ο.Ν. Σύντομη ἱστορία τῆς σημαίας	136
16. Σημασία τῆς ἀποταμιεύσεως. Ὑγιεινὰ γνῶσεις. - Πρόχειρος ἱατρικὴ. Ὁ κίνδυνος ἀπὸ τίς μυγῆς καὶ ἀπὸ τοὺς φύλλους	137
17. Δεύτερη Παιρίδα (συνέχεια)	138
18. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΙ: Αἱ μετὰ τῶν ζώων σχέσεις μας. - Τοῦ χωριοῦ (ποίημα). - Κοντὰ στὴ θάλασσα. - Γιστὶ ἐργάζεται ἡ Νεολαία μας. - Ἀπόσπασμα «Ἑλληνικὴ Ἀναδημιουργία». - Ἡ Ἑθνικὴ Νεολαία καὶ ὁ Κωνσταντῖνος. - Ἀνάστασις τῆς Ἑλληνικῆς Ψυχῆς.	139-141
19. Σημειώσεις τοῦ Διαβάτη. - Ἀνέκδοτα	141
20. Ἀθλητισμός. Κατάλογος συμμετεσχόντων εἰς τὸν ποδηλατικὸν γύρον Ἀθηνῶν.	142
21. Ζωὴ καὶ κίνησις τῆς Νεολαίας. - Ἐνα δεῖγμα ἡθικῆς οκοπιμότητος τοῦ Νέου Κράτους	144-146
22. Οἱ θαμμένοι θησαυροὶ τῶν Πικρατῶν	147
23. Μερικὰ εὐχάριστα παιχνίδια	148
24. Μία εἰδοθυμ σελίς	149
25. Γιὰ νὰ διασκεδάσετε	150
26. Ἡ ἀλληλογραφία μας	151

ΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΜΑΣ

Ἡ καταπληκτικὴ ζήτησις τῶν τευχῶν τῆς «ΝΕΟΛΑΙΑΣ» οὐ μόνον ὑπὸ τῶν νέων τοῦ Ἑσωτερικοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλληνιστῶν τοῦ Ἐξωτερικοῦ, αὐξάνουσα συνεχῶς καὶ ὑπερβάσας ἤδη τὰς 100 χιλιάδας ἀντιτύπων, ρεκορδ τοῦ ὁποῖου οὐδέποτε παρουσίασε Ἑλληνικὸν περιοδικόν, ἀποδεικνύει πολὺν ἐλλειψὴν ἀνεπλήρωσεν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν Ἑλληνοπαίδων ἡ ἐκδοσις τῆς «Ἐπιφαισσομένης» ὅπως εἰς ἰδιαιτέραν πανηγυρικὴν ἐκδοσὶν περιλάβομεν ὅλας τὰς συγ-

χαρητῆρας ἐπιστολάς τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀπὸ τὰς χιλιάδας ἃς λαμβάνομεν.

Ἡ «ΝΕΟΛΑΙΑ» εὐχαριστοῦσα τὸ Πανελλήνιον ἀναγνωστικὸν κοινὸν τὸ ὑπόσχεται ὅτι δὲν θὰ παύσῃ νὰ ἀναζητῇ καὶ νὰ προσφέρει ἐτι ἡ Ἑλληνικὴ Νεότης ζητεῖ, ἥτοι, τὰ καθήκοντά της πρὸς τὸ Νέον Κράτος, καὶ τὰς ἀναγκαίας ἐπιστημονικὰς καὶ πρακτικὰς γνῶσεις ὁμοῦ μὲ μίαν πλουσίαν ψυχαγωγίαν.

«Η ΝΕΟΛΑΙΑ»

Ἐσώφυλλο τοῦ ἀρ. 36

μάλλη, Τ. Καῦμός, Μ. Γ. Κετσιμπάσογλου, Διονύσιος Α. Κόκκινος, Γ. Ι. Κονταρίνης, Φώτης Κόντογλου, Α. Κοντολέφας, Βούλα Κορομπόκη, Χρήστος Ν. Κουλούρης, Π. Κουμανταρέα, Μαρίνα Δ. Κουρουπού, Ι. Κουρσούμης, Μαρία Α. Κούτελου, Γεώργιος Κυριάκος, Φ. Θ. Κωνσταντινίδης, Μιχάλης Χ. Κωνσταντόπουλος, Γεώργιος Κώνστας, Γ. Κωτσάκης, Δ. Κωτσάκης, Θ. Λάδης, Καλλιόπη Λιακάκου, Μαρία Ι. Λοβέρδου, Δημ. Λουκᾶς, Ἀντιγόνη Γ. Λουκίδου, Θ. Α. Λυκιαρδόπουλος, Ἐμμανουὴλ Σ. Λυκούδης, Ἀπ. Ν. Μαγγανάρης, Κ. Ματίλη, Γ. Μαΐναλος, Ἀλ. Μακρίδης, Μιλτιάδης Μαλακάσης, Τάσσος Μαλατέστας, Ἡρακλῆς Θ. Μαλλώσης, Χρ. Α. Μάνεσης, Γ. Α. Μαντζούφας, Γ. Μαράντης, Μαίρη Μαυράκη-Βρυάκου, Σπύρος Μελάς, Ἀγγελος Μεταξᾶς, Χαρ. Μηχιώτης, Γ. Μιχαλᾶς, Ι. Μιχαλόπουλος, Φάνης Μιχαλόπουλος, Μαρία Μομφερράτου, Γ. Μόσχος, Χ. Μουρατχανίδης, Ἡλίας Ι. Μπακόπουλος, Γεώργιος Γ. Μπαμπούρης, Τάκης Μπάρλας, Κωνστ. Μπένος, Φώτιος Μπούρας, Ἡλίας Μπουτσικάρης, Γεώργιος Δ. Μυλωνᾶς, Στρατῆς Μυριβήλης, Μυρτιώτισσα, Δ. Νικολαΐδης, Κ. Νικολαΐδης, Μελῆς Νικολαΐδης, Ἀμαλία Νικολαΐδου, Β. Ν. Νικολετόπουλος, Νίκος Νικολόπουλος, Θ. Νικολούδης, Γρηγόριος Ξενόπουλος, Τάκης Ξυνός, Λέανδρος Κ. Παλαμᾶς, Α. Σ. Παναγιωτόπουλος, Σπ. Παναγιωτόπουλος, Μ. Μ. Παντουβάκης, Ρίτα Ν. Παπᾶ, Γεώργ. Κ. Παπαγεωργίου, Σοφία Μαυροειδῆ-Παπαδάκη, Ἀδ. Δ. Παπαδήμας, Παναγ. Παπαδόπουλος, Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου, Θ. Γ. Παπαμανώλης, Ζ. Παπαμιχαλόπουλος, Ἑλένη Στ. Παπανδρέου, Πολυδ. Παπαχριστοδούλου, Γ. Παραρᾶς, Ν. Α. Παύλου, Βασίλειος Χ. Πέθαινος, Φλώρα Περαχιᾶ, Νίκη Α. Πέρδικα, Ν. Πίστης, Κώστας Πλουῦτος, Α. Πολύτιμος, Α. Πολυχρονοπούλου, Δ. Ζ. Πουλιανός, Γ. Ἡλ. Πουλόπουλος, Γ. Γ. Πρεβελάκης, Σ. Προκοπίου, Σ. Ρούβαλης, Στέλιος Ρουσάκης, Γ. Ρωμανός, Εὐγενία Παρίση-

Σαββοπούλου, Α. Σαρατσιώτης, Τούλα Σαρλῆ, Αἰμ. Σαρ-
ρῆς, Κωνστ. Σαρρῆς, Αἰκατερίνη Σ. Σβορώνου, Π. Σερ-
ράος, Δημήτρης Σιατόπουλος, Γιάννης Σίδερης, Δημ. Σί-
σκος, Μανώλης Σκουλούδης, Ὀλγα Σολωμοῦ, Ζ. Στά-
λιος, Ἄννα Σταματελάτου, Σταμάτης Σταματίου, Ἀδε-
λαΐς Ι. Στεφανίδου, Ν. Χ. Ταμβάκης, Ἀγγελος Τανά-
γρας, Ἀθηνᾶ Ταρσούλη, Χριστίνα Τζάθα, Νέλλη Τζο-
βάρα, Νῆκος Τσεκούρας, Ν. Τσελεμεντές, Ι. Τσιμηνάκης,
Δ. Τσουρδίνης, Κ. Φαλτάιτς, Φρῆξος Φίλης, Γ. Ι. Φου-
σάρας, Ζωή Φράγκου, Ι. Δ. Φυτσίλης, Ἀν. Α. Χαλᾶς, Α.
Χ. Χαμουδόπουλος, Μιχ. Χαννούσης, Ἐπ. Χαραλάμπους,
Θ. Χατζηνᾶκος, Γ. Σ. Χονδρογιάννης, Παντελῆς Χόρν,
Χρῆστος Χρηστοβασίλης, Φρῆξος Χρόνης.

βιβλγρ. Αθανασία Μπάλτα, «Το περιοδικό της Ε.Ο.Ν. *Η Νεο-
λαία: Σκοποί και ἀπήχηση*», *Πρακτικά τοῦ Διεθνoῦς
Συμποσίου: Ἡ Ἱστορικότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς
νεότητος*, τ. 2, Ἀθήνα 1986, σ. 631-639.

Ἐλένη Μαχαίρα, *Ἡ Νεολαία τῆς 4ης Ἀυγούστου. Φω-
τογραφές*, Ἀθήνα 1987.

βιβλθ. ΒΒ, ΓΖ, ΕΒΕ Π 1124^{Ga}, ΕΛΙΑ.

*37. Ἔργα καὶ Ἡμέραι

ΑΘΗΝΑ 1938-1940

- υπότιτ. *Περιοδικὸν Δημοσίευμα τῶν Μαθητῶν τοῦ «Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου I. Μ. Παναγιωτοπούλου καὶ Δ. Β. Ἐλευθεριάδου»*. Μόττο: «Τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπάρουθεν ἔθηκαν ἀθάνατοι» (Ἡσιόδου «Ἔργα καὶ ἡμέραι», στ. 289-290).
- τ. ἐκδ. Ἀθήνα. Δὲν ἀναφέρεται Τυπογραφεῖο.
- υπεύθ. Ἐκδότης: Ἑλληνικὸν Ἐκπαιδευτήριον I. Μ. Παναγιωτοπούλου καὶ Δ. Β. Ἐλευθεριάδου, Λεωφόρος Βασιλίσσης Σοφίας 23. Σὲ κανένα τεῦχος δὲν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 6 τεύχη τὰ χρόνια 1938 ἕως 1940.
 Ἔτος Α'. ἀρ. 1-3. Α' Τριμηνία Σχολικοῦ Ἔτους 1938/1939-Γ' Τριμηνία Σχολικοῦ Ἔτους 1938/1939.
 Ἔτος Β'. ἀρ. 1-3. Α' Τριμηνία Σχολικοῦ Ἔτους 1939/1940-Γ' Τριμηνία Σχολικοῦ Ἔτους 1939/1940.
- συνδρ. Σὲ κανένα τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ δὲν ἀναγράφεται τὸ ποσὸ τῆς συνδρομῆς ἢ τῆς τιμῆς του. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ μᾶς κάνει νὰ εἰκάσουμε ὅτι κυκλοφοροῦσε δωρεὰν μεταξὺ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου. Ἐπίσης δὲν γνωρίζουμε τὸν ἀριθμὸ τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
- σχῆμα 25,3×18 ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 76-78 σ., δίστηλες, μὲ ἀρίθμηση συνεχῆ. Σύνολο σελίδων Α' ἔτους 238, Β, ἔτους 239+1 λευκῆ.
- περιοδ. Τριμηνιαῖο. Τὸ περιοδικὸ ἐκδιδόταν κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους.
- χαρακτ. Οἱ στόχοι τοῦ περιοδικοῦ ἀναφέρονται ἀναλυτικὰ στὸ ἀνυπόγραφο σημείωμα «ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ» (τχ. 1, σ. 1). Ἀντιγράφονται ὀρισμένοι παράγραφοι: «Τὸ Ἑλληνικὸν

Κατ. 912 / 1940

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΥ Ι. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ Δ. Β. ΕΛΕΥΘΕΡΙΔΟΥ

Της 8^{ης} Δεκεμβρίου 1939. Τόμος 1^{ος} (Νομίδιον «Εργα και Ημέραι», στ. 289-290).

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ	Α' ΤΡΙΜΗΝΙΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1938-1939	ΑΡΙΘ. 1

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Τὸ «Ἑλληνικὸν Ἐκπαιδευτήριον Ι. Μ. Παναγιωτοπούλου καὶ Δ. Β. Ἐλευθερίδου», παραλλήλως πρὸς τὰς ἄλλας προσπάθειάς, τὰς ὁποίας καταβάλλει ἐπὶ τῷ τέλει τῆς πληρεστέρως καὶ ἀπὸ ἀποφασιστικῶν καὶ ἀπὸ ἀποφασιστικῶν γνώσεων καταρτίσεως τῶν ἐμπεισιωμένων εἰς αὐτὰ μαθητῶν, προσφέρει καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος περιοδικοῦ δημοσιεύματος μετὰ τὴν πεποιθὴν διὰ τοῦτο ὅσοι ἀδελφοὶ ἐν αὐτῷ ἐκπαιδευόμενοι θὰ εἰδῶσι ἕνα νέον στάδιον εὐγενικῆς ἀμύλης καὶ θὰ θελήσῃσι νὰ κολλήσῃσι τὰς σελίδας τοῦ μετὰ τοῦτο εἰς περιεχόμενον καὶ ἀρίστην εἰς ὅσον ἐργασίας.

Ἡ ἐναρξὶς τῆς ἐκδόσεως τῶν «Ἐργῶν καὶ ἡμερῶν» συμπίπτει μετὰ τὴν περαστίαν ἀναγεννητικὴν προσπάθειαν, τὴν ὁποίαν, ὑπὸ τὴν ἐπιδείξει τοῦ σπουδαίου ἡμῶν Ἀνακτοῦ Γεωργίου τοῦ Β' καὶ ὑπὸ τὴν φωτισμένην καθοδήγησιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἔθνους κ. Ι. Μεταξά, καταβάλλει ἡ Ἑθνικὴ Κυβέρνησις, ἀνορθοῦσα δι' ἀκαταπνήστου μετῴνης ὅσα πολυτελεῖς ἀπεσταλματικὰς κατηρέψασαν καὶ μετ' ἐξαιρετικῶν ὅλων ἐνδιαφέροντος προετοιμάζουσα μίαν νέαν γενεάν, τὴν γενεάν τῶν σημερινῶν Ἑλληνοπαίδων, ἀνταξίαν τῆς Πατρίδος, ἀνταξίαν τῶν ἱερῶν παραδόσεων τοῦ Ἔθνους καὶ τῶν προσδοκίων, τὰς ὁποίας ὅλοι, καὶ οἱ ἐγγυὲς καὶ οἱ μακρὰν εὐρισκόμενοι Ἕλληνες, στηρίζουν ἐπ' αὐτῆς. Καὶ δύνανται, πράγματι, νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ σημαντικώτατον ὄλον τῶν γεγονότων τοῦ ἐφειμένου ἔτους εἰς σχολικῆς μας ζωῆς ἡ ἰδρυσις τοῦ ὑπατοιούτως Ἑθνικῆς Ὑπηρεσίας Νεολογίας τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου μας, προωρισμένου νὰ προσφέρῃ ἀνεκτίρητον συμβολὴν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ὑψηλῶν σκοπῶν τοῦ παιδαγωγικοῦ ἔργου καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον τοῦτο, κατὰ τὸν ἐθνικώτερον τρόπον.

Ἡ ἐκδόσις τῶν «Ἐργῶν καὶ ἡμερῶν» ὀρίσθη τριμηνιαία, διὰ νὰ δίδεται ἀπαρτῆς καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ περιοδικοῦ νὰ μεριμνῶν διὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν εὐπροσσωπότερον ἐμφάνισιν τῆς ἐν αὐτοῖς δημοσιευμένης ὕλης. Φωτογραφίαι καὶ σχεδιάσματα δὲν θὰ δημοσιεύονται. Διὰ νὰ μὴ μένῃ διωκτικῆς καὶ ἐν τῇ πολυτέλει ταύτῃ πτωχὴ ἐπίδοσις τῶν μαθητῶν, προβλέπεται ἡ κατὰ τὸ τέλος ἐκαστοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐκδόσις ἐιδικῶν λευκώματων, ἐπὶ ἀρίστου χαρτοῦ, ἀσχετοῦ ὅλων πρὸς τὸ παρὸν περιοδικὸν δημοσίευμα.

Ἐκπαιδευτήριον I. M. Παναγιωτοπούλου καὶ Δ. Β. Ἐλευθεριάδου», παραλλήλως πρὸς τὰς ἄλλας προσπάθειας, τὰς ὁποίας καταβάλλει ἐπὶ τῷ τέλει τῆς πληρεστερας καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἥθους καὶ ἀπὸ ἀπόψεως γνώσεων καταρτίσεως τῶν ἐμπειπιστευμένων εἰς αὐτὸ μαθητῶν, προβαίνει καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος περιοδικοῦ δημοσιεύματος μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὅλοι ὅσοι ἀόκνως ἐν αὐτῷ ἐκπαιδεύονται θὰ εὑρουν ἓνα νέον στάδιον εὐγενικῆς ἀμύλλης καὶ θὰ θελήσουν νὰ καλύψουν τὰς σελίδας του μὲ πλουσίας εἰς περιεχόμενον καὶ ἀρτίας εἰς ὕψος ἐργασίας...». Στὸ τέλος τοῦ σημειώματος τονίζεται: «Ἡ ἔκδοσις τῶν «Ἔργων καὶ ἡμερῶν» ὁρίσθη τριμηνιαία, διὰ νὰ δίδεται ἐπαρκῆς καιρὸς καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ περιοδικοῦ νὰ μεριμνοῦν διὰ τὴν κατὰ τὸ δυνατόν εὐπροσωποτέραν ἐμφάνισιν τῆς ἐν αὐτοῖς δημοσιευομένης ὕλης. Φωτογραφίαι καὶ σχεδιάσματα δὲν δημοσιεύονται. Διὰ νὰ μὴ μένη ὁμως ἀφανὴς καὶ ἢ ἐν τῇ πολυτίμῳ ταύτῃ περιοχῇ ἐπίδοσις τῶν μαθητῶν, προβλέπεται ἢ κατὰ τὸ τέλος ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους ἔκδοσις εἰδικοῦ λευκώματος, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, ἀσχέτου ὅλως πρὸς τὸ παρὸν περιοδικὸν δημοσίευμα». Σχετικὰ μὲ τὰ ἀναφερόμενα στὴν τελευταία παράγραφο τοῦ προγραμματικοῦ σημειώματος ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἐκδοθεῖ στὸ τέλος κάθε σχολικοῦ ἔτους λεύκωμα, παρὰ τὴν ἔρευνά μας, δὲν ἐντοπίστηκε παρόμοιο λεύκωμα.

περιεχ.

Στὸ περιοδικὸν δημοσιεύονται ἐκθέσεις καὶ ἀναλύσεις κειμένων τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας γραμμένες ἀπὸ μαθητὲς καὶ καθηγητὲς τοῦ «Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου». Στὸ τέλος κάθε τεύχους παρουσιάζονται οἱ δραστηριότητες τοῦ Σχολείου: ἐκδρομές, διαλέξεις, παραστάσεις. Ἀναλυτικὸς πίνακας περιεχομένων ὑπάρχει στίς σ. 235-238 τοῦ Α' ἔτους καὶ στίς σ. 235-239 τοῦ Β' ἔτους.

εἰκον.

—

συνεργ.

Γεώργιος Ἀγγελόπουλος, Π. Θ. Ἀλεξόπουλος, Α. Γ. Ἀ-

λιβιζᾶτος, Σωτήριος Ἀναστασιάδης, Πέτρος Ἀννινος, Ἀλέξανδρος Βακᾶς, Εὐγένιος Βαλασάκης, Παῦλος Βαλασάκης, Περικλῆς Βάλφης, Ζαφείριος Βάχλας, Ζεράφ Βιβιέ, Πρ. Γάβαρης, Ι. Γαλλόπουλος, Σ. Γαλλόπουλος, Ε. Γιαχιέλ, Ἀθαν. Γκρινιάτσος, Ἰωάν. Γουλανδρῆς, Κωνστ. Γουλανδρῆς, Εὐάγγ. Δεληγιάννης, Α. Δενδρινός, Δ. Διαμαντίδης, Α. Διαμαντόπουλος, Γ. Διαμαντόπουλος, Μάρκ. Δραγούμης, Περ. Ζαλοκώστας, Α. Ζαχαράτος, Ἀγαθ. Θεοφάνης, Α. Ἰωακειμόπουλος, Γ. Ἰωαννίδης, Ἐφη Καμπίτογλου, Ι. Καναρόγλου, Α. Καπράλος, Ν. Καραλόπουλος, Χρηστ. Καρκάτζος, Ἰωάν. Καρύδης, Σ. Κασσοῦτος, Σπυρ. Κόντος, Σόλων Κοντουμᾶς, Γεώργιος Κοριζῆς, Π. Κοτζιᾶς, Λήδα Κουμαντάρου, Κ. Κουμουτσᾶκος, Γ. Κωσταντινίδης, Ἀνδρέας Λαζαρῆς, Βασίλειος Λαούρδας, Γ. Λιάλιος, Χαρ. Λούης, Ι. Μαγιάσης, Νόρα Μαζαράκη, Σπυρ. Μακρῆς, Στάμος Μακρῆς, Χρῆστος Μαλτέζος, Μ. Μαλτσινιώτης, Βίκτωρ Μελᾶς, Ι. Μελᾶς, Ἀνδρ. Μελισσηνός, Ἀγ. Μεταξόπουλος, Σ. Μπεράχα, Ἀντ. Μωραίτης, Γεωργ. Μωυσίδης, Α. Νικολετόπουλος, Α. Νικολόπουλος, Πόπη Νικολούδη, Ἐμμ. Νικολούδης, Γεωργ. Παναγιωτίδης, Εὐστ. Πανᾶς, Ι. Πανταζόπουλος, Κ. Παπαναστασίου, Π. Παπαδᾶτος, Δημ. Κ. Παπαϊωάννου, Α. Παπαπαναγιώτου, Ἐμμ. Παρθενιάδης, Κ. Πασπάτης, Δανάη Π. Παυλίδου, Γ. Πετρουνᾶκος, Ἐσμὲ Πηλείδου, Γεωργ. Ποταμιάνος, Μ. Ραῦμόνδος, Ι. Ρουτζιέρης, Ρ. Ροῦφος, Ρένος Σβορώνος, Ἀλεξ. Σκανδάλης, Ἐμμ. Σκανδάλης, Θεοδ. Σκουληκίδης, Ἰωάν. Σπράος, Μαρ. Σπυρόπουλος, Μ. Στάθης, Ἰωάν. Στάλιος, Κ. Σταματόπουλος, Κ. Σταυρίδης, Χρ. Στράτος, Μαρία Σωμερίτου, Κ. Ι. Τσαμαδός, Ι. Τσίτσικας, Μάριος Φιλιππίδης, Κάρολος Φίξ, Ἀγίς Φλωρᾶς, Α. Φλωῆρος, Ν. Φουντούλης, Θ. Φραγκόπουλος, Ἀλ. Φωτήλας, Κλ. Χριστοδήμου, Λένος Ψαλίδας.

βιβλ.γρ. —

βιβλθ. ΕΒΕ 956^p.

- ὑπότιτ. [*Ὅργανον Λυκείου «Πυθαγόρας» ἐν Ἀλεξανδρείᾳ*].
- τ. ἔκδ. Ἀλεξάνδρεια. Δὲν εἶναι γνωστὸ τὸ Τυπογραφεῖο.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Λύκειο «Πυθαγόρας» Ἀλεξανδρείας. Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ: Π. Βαμβακίδης, Σ. Χατζηανδρέου, Α. Δελφός, Ν. Μυριάνης, Ν. Πανάγος.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν λίγα τεύχη κατὰ τὸ 1938.
[Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; -; 1938].
- συνδρ. —
- σχῆμα —
- περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστὴ. Τὸ περιοδικό, πιθανότατα, κυκλοφόρησε μὲ τὴ λήξιν τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους 1937/1938. Ἡ ἔκδοσίς του ἐπαναλήφθηκε τὸ 1950 ὅταν τὸ Λύκειο «Πυθαγόρας» μετατράπηκε σὲ Πατριαρχικὴ Σχολὴ «Φώτιος Α'».
- χαρὰκτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίασις τῆς συγγραφικῆς δραστηριότητος τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Λυκείου «Πυθαγόρας» Ἀλεξανδρείας.
- περιεχ. Μαθητικὰς συνεργασίας.
- εἰκον. —
- συνεργ. —
- βιβλ.γρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 146.
Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἤτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 253.
- βιβλ.θ. Λανθάνει.

39. Λογοτεχνικὸς Βωμὸς

ΜΑΝΣΟΥΡΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ 1938

- ὑπότιτ. —
τ. ἔκδ. Μανσούρα. Πολυγραφημένο.
ὑπεύθ. —
διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε τὸ 1938.
[Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; . -; 1938].
συνδρ. —
σχῆμα —
περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστὴ οὔτε γνωρίζουμε μέχρι τότε συνεχί-
στηκε ἡ ἔκδοσις.

χαρακτ. Μὲ τὸ περιοδικὸ παρουσιάζονταν οἱ συγγραφικὲς δραστη-
ριότητες νέων τῶν Ἑκπαιδευτηρίων τῆς Μανσούρας.
περιεχ. Πρωτόλειες λογοτεχνικὲς δημιουργίες.
εἰκον. —
συνεργ. —
βιβλγρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ*
Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου, σ. 145.
βιβλθ. Λανθάνει.

ὑπότιτ. —

τ. ἔκδ. Καλαμάτα. Χειρόγραφη.

ὑπεύθ. Ἐκδότης: Ἀντιδικτατορικὸ Μέτωπο Νέων (Α.Μ.Ν.). Ἐπιτροπὴ Μεσσηνίας. Συντάκτης: Νίκος Καράμπελας.

διάρκ. Ἡ ἐφημερίδα κυκλοφόρησε τὰ χρόνια 1938 καὶ 1939. [Ἔτος Α'. ἀρ. φύλλου 1-; . ; 1938-; 1939].

συνδρ. Κυκλοφοροῦσε παράνομα καὶ σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ φύλλων μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Α.Μ.Ν. Μεσσηνίας.

σχῆμα —

περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστὴ. Ἐπίσης δὲν εἶναι γνωστὸ μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.

χαρακτ. Στόχος τῆς ἐφημερίδας ἦταν ἡ προπαγάνδισις τῶν θέσεων τοῦ Ἀντιδικτατορικοῦ Μετώπου Νέων καὶ ἡ καταδίκη τῶν θέσεων τοῦ δικτατορικοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου.

περιεχ. Πολιτικὰ ἄρθρα καὶ σχόλια.

εἰκον. —

συνεργ. Μοναδικὸς συντάκτης ὅλων τῶν ἀνυπόγραφων κειμένων ποὺ δημοσιεύονταν ἦταν ὁ Νίκος Καράμπελας.

βιβλγρ. Νίκος Καράμπελας, *Μεσσηνιακὸ βιογραφικὸ λεξικό*. Ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερα, Καλαμάτα 1962, σ. 152.

βιβλθ. Λανθάνει.

- υπότιτ. —
 τ. ἔκδ. Καλαμάτα. Χειρόγραφη.
 υπεύθ. Ἐκδότης: Ἀντιδικτατορικὸ Μέτωπο Νέων (Α.Μ.Ν.). Ἐπιτροπὴ Μεσσηνίας. Συντάκτες: Νίκος Καράμπελας-Εὐάγγ. Καββαδίας.
 διάρκ. Ἡ ἐφημερίδα κυκλοφόρησε τὰ χρόνια 1938 καὶ 1939. [Ἔτος Α'. ἀρ. φύλλου 1-; ; 1938 καὶ 1939].
 συνδρ. Κυκλοφοροῦσε παράνομα καὶ σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ φύλλων μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Α.Μ.Ν. Μεσσηνίας.
 σχῆμα —
 περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστὴ ὅπως ἐπίσης μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.
 χαρακτ. Ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα παρουσιάζονταν οἱ ἀπόψεις τοῦ Ἀντιδικτατορικοῦ Μετώπου Νέων γιὰ τὴν ἐλληνικὴ πολιτικὴ κατάστασις.
 περιεχ. Ἀνυπόγραφα πολιτικὰ κείμενα.
 εἰκον. —
 συνεργ. —
 βιβλγρ. Νίκος Καράμπελας, *Μεσσηνιακὸ βιογραφικὸ λεξικό*. Ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερα, Καλαμάτα 1962, σ. 153.
 βιβλθ. Λανθάνει.

1939

- υπότιτ. Ἑβδομαδιαία ἔκδοσις γιὰ μικροὺς καὶ μεγάλους.
- τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Διεύθυνσις καὶ Σύνταξις. Ὅδὸς Φειδίου 11. Τεύχη 1-13: Διευθυντῆς Τυπογραφείου Στέφανος Κατσάνης, Δαμάρεως 4. Τεύχη 14-25: Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου Γεώργιος Β. Παύλου, Ἀνδρονίκου 8.
- υπεύθ. Ἐκδότης: Ἐκδοτικὸς Οἶκος Πέτρου Δημητράκου, Πεσματζόγλου 9. Διευθυντής: Σ. Καραβίας. Διευθυντής Συντάξεως: Ν. Κάπνας. Τεύχη 1-12: Καλλιτεχνικὴ Διεύθυνση Ν. Καστανάκης. Τεύχη 13-25: Καλλιτεχνικὴ Διεύθυνση Γ. Ν. Βελισσαρίδης.
- διάρχ. Κυκλοφόρησαν 25 τεύχη ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον ὡς τὸν Ἰούνιον 1939.
- Ἔτος Α'. ἀρ. 1-25. 6 Ἰανουαρίου-23 Ἰουνίου 1939.
- συνδρ. Τεύχη 1-5: Ἑσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 125, ἐξάμηνη δρχ. 65. Ἐξωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 180, ἐξάμηνη δρχ. 100. Τεύχη 6-25: Ἑσωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 150, ἐξάμηνη δρχ. 75. Ἐξωτερικοῦ ἐτήσια δρχ. 200, ἐξάμηνη δρχ. 100. Γιὰ ὅλην τὴν περίοδον ἔκδοσης: Τιμὴ τεύχους δρχ. 3. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
- σχῆμα 29,4 × 22,4 ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 22-32 σ., τρίστηλες, μὲ ἀρίθμηση συνεχή. Σύνολο σελίδων Α' ἔτους 560.
- περιοδ. Ἑβδομαδιαῖον. Ἐκδίδεται κάθε Παρασκευή. Ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ διακόπηκε μὲ τὴ λήξιν τοῦ Σχολικοῦ Ἔτους 1938/1939 καὶ γιὰ λόγους ποὺ δὲν γνωρίζουμε δὲν συνεχίστηκε.
- χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν. Παρακάτω παρατίθεται τὸ προγραμματικὸν ἄρθρον «Πρὸς τοὺς ἀναγνώστες» (τχ. 1, σ. 10) ὅπου ἀναφέρον-

ται οἱ λόγοι τῆς ἔκδοσης: «Τὸ σκοπὸ τοῦ “Περιοδικοῦ μας” μπορεῖ ὁ ἀναγνώστης νὰ τὸν ἀντιληφθῇ πιὸ καλὰ βλέποντάς το παρὰ ὅσο θὰ μᾶς ἦταν δυνατό νὰ τοῦ τὸν ἐκθέσουμε μὲ λίγα λόγια. Θὰ μπορούσαμε μᾶλλον νὰ περιγράψουμε ἐδῶ τὶς δυσκολίες πὸν συναντήσαμε θέλοντας νὰ δώσουμε ἓνα περιοδικὸ γιὰ παιδιὰ καὶ νέους, πὸν ν’ ἀνταποκρίνεται τέλεια στὸ σκοπὸ τον. Ἀλλ’ αὐτὸ δὲν μπορεῖ νάχη ἐνδιαφέρον. Ὁ καθένας κρίνει τὸ ἐντυπο ὄχι ἀπὸ τὶς δυσκολίες πὸν ἐνικήθηκαν γιὰ νὰ βγῇ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀξία τον. Ἡ φιλοδοξία μας ἦταν νὰ δώσουμε ἓνα περιοδικὸ σὰν τὰ καλύτερα Εὐρωπαϊκὰ καὶ Ἀμερικανικὰ καί, γιὰ νὰ τὴν ἱκανοποιήσουμε, ἀποφασίσουμε νὰ ὑποβληθοῦμε σὲ κάθε θυσία. Δὲν ἐθεωρήσαμε, ἐξ ἄλλου, ὀρθὸ νὰ δώσουμε ἀπειράριθμες σελίδες σὲ παραγεμίσματα. Ἐπροτιμήσαμε τὴν καλύτερευσιν τοῦ ποιοῦ, εἰκοσιτέσσαρες σελίδες, ἀλλὰ μὲ ὕλη ἀξιανάγνωστη, τριανταδύο σελίδες σὲ τεύχη ἑκτακτα, ὅπως εἶνε καὶ τὸ σημερινό. Θὰ προσπαθήσουμε νὰ κάμουμε τὸ “Περιοδικό μας” ἀπαραίτητο σ’ ὅλους, ὥστε νὰ τὸ περιμένουν σὰν φίλο ἀγαπητὸ καθ’ ἑβδομάδα. Αὐτὸ εἶνε ὁ σκοπὸς μας καὶ ὁ πόθος μας». Στὸ σημεῖο αὐτὸ σημειώνεται ὅτι ἀπὸ τὸ τεῦχος 21 κάτω ἀπὸ τὸν ὑπότιτλο ὑπάρχει ἡ ἐνδειξη: «Συνιστᾶται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας».

περιεχ. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται διηγήματα, ποιήματα, μυθιστορήματα καὶ ἀστυνομικὲς περιπέτειες. Ἐπίσης παραμύθια, περιπετειώδεις σειρὲς συνεχείας, πνευματικὲς ἀσκήσεις καὶ ἀνέκδοτα. Ὑπάρχουν σελίδες ἀλληλογραφίας, μὲ ἀθλητικὰ καὶ φιλοτελιστικὰ νέα καὶ ἄρθρα μὲ εἰδήσεις γεωγραφίας. Τὰ περισσότερα ἀστυνομικὰ διηγήματα εἶναι ξένων συγγραφέων ἐνῶ λιγοστὰ εἶναι τὰ ἐνυπόγραφα ἄρθρα.

εἰκον. Δεκάδες φωτογραφίες καὶ σκίτσα. Κόμιξ χρωματιστὰ σὲ πολλὰς συνέχειες: «Γουλιέλμος Τέλλος: ὁ ἐλευθερωτὴς τῆς Ἑλβετίας», «Δύο νεαροὶ ἀδαμαντωροὶ», «Χοντρος

ΤΟ Περιοδικό μας

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑ

1. 'Ακορασιόθηκε να μπη σ'ε τέχνη ο Ζαχαρίας, άλλ' άφου παρδου το Πάσχα. Πάνη μ'ε τον κύριό του, ν' άγοράσουν αβγά. Κρατεί καλάθι.

2. Πρόσπεχε, Ζαχαρία, μη πάωχ'ε' ν'άτι και τ'ά καλάθια, ε'τ' αβγά και τ'α καλάθια; σκέπτεται. Άν' παρθόν τ'ά καλάθια θ'ά παρθόν και τ' αβγά!

3. Στο σπίτι ή Μαργαρίτα του λέει: — Κύπτε σ'ε' αβγά σου, Ζαχαρία. — Σ'ε' αβγά μου; Δέν είνε δικά μου. — Κι' άν αΐτια θ'ά σπάσουν.

4. Βάσουν τ' αβγά: 'Ο Ζαχαρίας τ'ά γουλίει μ'ε λάδι. — Άφου θ'ά βαφούν, γιατί δέν θ'ά κάνουν μιά και καλή κόνα, ανα οι κότες;

5. Άνάσταση! — Χριστός Άνίστα. Ζαχαρία. Σ' άρίσει ή γιοτή. Σάν πόλεμος είνε. — Έτσι κάνουν στ'όν πόλεμο, Μαργαρίτα; Πετούνε τρακατούδες;

6. — Έλε, Ζαχαρία, του λέει ή Μαργαρίτα: — Πώς θ'ε' αβ τ'ά ταγκιρούμα. — Πώς θ'ε' αβ τ'ά ταγκιρούμα.

7. — Όχι, Ζαχαρία, ν'ε' αβ τ'ά ταγκιρούμα. Νά, έκτισσε το δικό σου δικό μου να. — Ότι έκτισε να το δικό σου δικό μου να.

Έξωφύλλο του άρ. 42

καὶ Λιγνός», «Ὁ Ζαχαρίας ἔρχεται νὰ κατακτήσῃ τὴν Ἀθήνα», «Ὁ Θησανρὸς τοῦ Πόλου», «Οἱ περιπέτειες τοῦ Ταρζάν», «Σὲ κόσμους ἄγνωστους».

συνεργ. Γεώργιος Ἀβράσογλου, Χρ. Ε. Ἀγγελομάτης, Κ. Ἀθανασίου, Σ. Ἀνέστης, Γ. Ἀσπρέας, Ἡλ. Π. Βουτιερίδης, Ματούλα Βρέττα, Γιαννάκης Βρέττας, Ἰούλιος Κατμης, Ι. Λαγός, Ζ. Παπαμιχαλόπουλος, Π. Πετρίδης, Λίζα Μάρκου-Πιατᾶ, Μίλια Ροζίδη, Κ. Α. Σφαέλλος, Λεων. Τριανταφυλλίδης.

βιβλγρ. Δημήτρης Χανός, *Το παιδικό λαϊκό φυλλάδιο-περιοδικό-βιβλίο*, Αθήνα 1991, σ. 60-62.

βιβλθ. ΕΒΕ Περ. 1809^{ν/α}, ΕΝΣ.

*43. Τὸ Φύλλο τῆς Ἑνωμοτίας

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ 1939

ὑπότιτ. —

τ. ἔκδ. Ἡράκλειο Κρήτης. Τυπογραφεῖο-Βιβλιοπωλεῖο Φουντουλάκη.

ὑπεύθ. Ἐκδίδεται ἀπὸ δύο Ἑνωμοτίας τῆς Ἀμπέλου καὶ τῆς Ἐλαίας τῆς Δευτέρας Ὀμάδος Ἡρακλείου. Δὲν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς.

διάρκ. Τὸ μοναδικὸ τεῦχος ποὺ ἐντοπίστηκε κυκλοφόρησε κατὰ τὸ 1939.

[Ἔτος Α΄.]. ἀρ. 1. Ἰανουάριος 1939.

συνδρ. Τιμὴ τεύχους δρχ. 3. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωσε τὸ περιοδικό. Δὲν ἀναφέρεται τὸ ποσὸ τῆς συνδρομῆς. Ἰδιαίτερα ἀποκαλυπτικὸς ὅμως ὡς πρὸς αὐτήν, εἶναι ὁ παρακάτω διάλογος ποὺ δημοσιεύεται στῇ σ. [3]: «Ὁ Ἀρχηγός: Καὶ δὲν θὰ ὀρίσετε παιδιὰ συνδρομὴ στὸ περιοδικό; Οἱ Διευθυνταί: Ὅχι ἀρχηγέ μου, δὲν θὰ ὀρίσουμε συνδρομὴ γιατί δὲν ἔχουμε σκοπὸ νὰ φᾶμε τὰ λεπτὰ τῶν συνδρομητῶν!...».

σχῆμα 23,9×16,9 ἐκ. Ἑκτασὴ τοῦ τεύχους 8 σ., δίστηλες, χωρὶς ἀρίθμηση.

περιοδ. Δὲν ἀναφέρεται οὔτε γνωρίζουμε ἂν συνεχίστηκε καὶ μέχρι πότε ἢ ἔκδοσή του. Τὸ πιὸ πιθανὸ ὅμως εἶναι νὰ μὴν ἐξακολούθησε νὰ ἐκδίδεται τὸ περιοδικὸ καθὼς μεσολάβησε τὸ γνωστὸ νομοθετικὸ διάταγμα 1798/Ἰούνιος 1939 μὲ τὸ ὁποῖο τὸ δικτατορικὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου διάλυσε τὶς προσκοπικὰς ὀμάδες οἱ ὁποῖες ἐντάχθηκαν στὴν Ἑθνικὴ Ὀργάνωση Νεολαίας (Ε.Ο.Ν.).

χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ διάδοσις τῶν ἀρχῶν τοῦ προσκοπισμοῦ. Παρατίθεται ὁλόκληρο τὸ προγραμματικὸ ἄρθρο «ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΓΕΡΟΛΥΚΟΥ» [σ. 1] ποὺ ἔχει συνταχθεῖ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς Δευτέρας Ὀμάδας

Προσκόπων Ἡρακλείου: «Ἀγαπητά μου παιδιά,
Μὲ μεγάλη μου χαρὰ ἀφοῦ μοῦ τὸ ζητᾶτε, θὰ γράψω
δύο λόγια γιὰ τὸ φύλλο τῆς Ἑνωμοτίας.

Βρίσκω πολὺ καλὴ τὴ σκέψι σας νὰ ἐκδώσετε ἓνα προ-
σκοπικὸ περιοδικὸ τὸ ὁποῖον ὅλοι μας ἐνοιώθαμε ἀπὸ
καιρὸ ὅτι ἐχρειάζετο.

Εὐχομαι νὰ προκόψῃ τὸ φύλλο σας καὶ νὰ γίνῃ σύνδε-
σμος πνευματικὸς ὅσο τὸ δυνατόν περισσοτέρων προσκό-
πων.

Βασίζομαι σὲ σᾶς καλὰ μου παιδιά γιὰ νὰ σᾶς πῶ ὅτι
εἶμαι αἰσιόδοξος γιὰ τὸ περιοδικό σας.

Τὸ φύλλο τῆς Ἑνωμοτίας θὰ προκόψῃ ἀρκεῖ νὰ τὸ θε-
λήσετε σεῖς.

Δὲν πειράζει ἂν ἐκδοθῇ στὴν ἀρχὴ μὲ λίγες σελίδες, ἀρ-
γότερα θὰ πληθύνετε τίς σελίδες καὶ θὰ καλλιτερεύσετε
τὴν ἐκδοσί.

Συγχρόνως ἢ προσπάθειά σας, προσπάθεια καθαρὰ προ-
σκοπική, θὰ ἐκτιμηθῇ, ὅπως τὸ ἐλπίζω, ἀπὸ ὅλους, θὰ
ἐνισχυθῇ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα θὰ ἐξαρτηθοῦν κατόπιν ἀπὸ σᾶς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἄς εἴμεθα αἰσιόδοξοι παιδιά. Αὐτὸ ἄλλω-
στε λέει καὶ τὸ ὄγδοο ἄρθρο τοῦ Νόμου μας. Καλὸ κυ-
νήγι λοιπόν.»

περιεχ. Στὸ τεῦχος ποὺ ἐντοπίστηκε δημοσιεύονται ἄρθρα καὶ
μικρὰ σημειώματα γιὰ τὸν προσκοπισμὸ. Στὶς σελίδες
[4-5] ὑπάρχει ἡ στήλη «Ἡ κίνησις τῆς Περιφέρειάς μας»
μὲ σύντομες εἰδήσεις ἀπὸ τὴ δραστηριότητα τοπικῶν προ-
σκοπικῶν ὁμάδων. Τέλος στὴν τελευταία σελίδα δημο-
σιεύεται ἐπιστολὴ τοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ πρὸς τὸν Γενικὸ
Ἐφορο Προσκόπων στὴν ὁποία ἐγκωμιάζεται τὸ ἔργο τοῦ
τελευταίου «ὁ ὁποῖος ὅλην του τὴν ζωὴν ἀφιέρωσε διὰ
τὴν πράγματι ἐθνικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν Νέων».

εἰκον. Δὲν ὑπάρχει. Στὸ ὀπισθόφυλλο τοῦ τεύχους ποὺ ἐντοπί-
στηκε ὑπάρχουν διαφημίσεις καταστημάτων τοῦ Ἡρα-
κλείου.

ΤΟ
ΦΥΛΛΟ
ΤΗΣ
ΕΝΩΜΟΤΙΑΣ.

Χαρι' εἶναι ὁφειλόμεναι
Ὅτι τὸ Φύλλον τῆς ἑνωμένης Ὑπὸ
αὐτῆς εἰς τὴν ἑξῆς ἡμέραν 6.7
ἐκ τῆς ὁδοῦ 2.0.0.0.0.0.0.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΡΩΤΟ ΦΥΛΛΟ

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 43

συνεργ. "Ολα τὰ ἄρθρα ἢ σχόλια ποὺ δημοσιεύονται ὑπογράφονται
μὲ χαρακτηριστικὰ προσκοπικὰ ψευδώνυμα («Γερόλυκος»,
«Ὁ Κίμπα-Κόμπας», «Ἡ Κουρούνα»). Ἡ μοναδική
ἐπώνυμη δημοσίευση εἶναι μιὰ ἐπιστολὴ τοῦ Ε. Νιωτάκη
ἀρχηγοῦ τῆς Πρώτης Ὁμάδας Προσκόπων Ἡρακλείου.

βιβλγρ. —
βιβλθ. ΕΛΙΑ.

ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΝΩΜΟΤΙΑΣ

Ἰανουάριος 1939

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΔΥΟ ΕΝΩΜΟΤΙΑΣ	ΠΡΩΤΟ
ΤΙΜΑΤΑΙ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΙΑΣ	ΦΥΛΛΟ
ΔΡ. 3 ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΟΜΑΔΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	

ΣΤΙΣ 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Στις 22 Φεβρουαρίου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος συμπληρώνει τὰ ὀγδονταδύ του
χρόνια καὶ γιορτάζει τὰ γεννέθλιά του μαζί μὲ τὴν σύντροφό τῆς ζωῆς του
Λαίωη Baden Powell.

Μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά ὅλων τῶν προσκόπων τῆς Περιφέρειᾶς μας, ὅλων τῶν
προσκόπων τῆς Ἑλλάδος, ὅλων τῶν προσκόπων τοῦ Κόσμου μιὰ θερμὴ εὐ-
χὴ βγαίνει. Νὰ ζοῦν οἱ πρωτεργαταὶ τοῦ προσκοπισμοῦ σὰν τὰ ψηλὰ βουνὰ
ποὺ οἱ κορφές τους εἶναι πάντα σκεπασμένες μὲ χιόνια.

- υπότιτ. —
 τ. έκδ. Σύρος.
 υπεύθ. Ἐκδότης: Ὁμάδα Προσκόπων Σύρου. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἔκδοσης.
 διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε κατὰ τὸ 1939.
 Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; [Ἰανουάριος]-; 1939.
 συνδρ. —
 σχῆμα —
 περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστή· οὔτε γνωρίζουμε μέχρι τότε συνεχίστηκε ἢ ἔκδοσή του.
 χαρακτ. Ἡ μοναδικὴ πληροφορία ποὺ ἔχουμε στὴ διάθεσή μας γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ στηρίζεται στὴν ἀναγγελία τῆς ἔκδοσης τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ ἢ ὁποία δημοσιεύτηκε στὸ π. «Τὸ Φύλλο τῆς Ἐνωμοτίας» (βλ. λῆμμα). Ἐκεῖ ἀναφέρεται ὅτι στόχος τοῦ ἦταν ἡ διάδοση τῶν ἀρχῶν τοῦ Προσκοπισμοῦ.
 περιεχ. Ἄρθρα καὶ σχόλια γιὰ τὸν Προσκοπισμὸ γραμμένα ἀπὸ μέλη τῆς Τοπικῆς Ὁμάδας Προσκόπων Σύρου.
 εἰκον. —
 συνεργ. —
 βιβλγρ. π. Τὸ Φύλλο τῆς Ἐνωμοτίας, τχ. 1, Ἡράκλειο Κρήτης 1939, σ. [4].
 βιβλθ. Λανθάνει.

*45. Ὁ Καρνάβαλος τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων /
Ἀποκριάτικη Ἑκδοσις τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων

ΜΥΤΙΑΗΝΗ 1939-1940

ὑπότιτ. —

τ. ἔκδ. Μυτιλήνη. Τυπογραφεῖα «ΤΡΙΒΟΛΟΣ».

ὑπεύθ. Ἑκδότης: Ε.Ο.Ν. Θηλέων Λέσβου. Τεύχος 1939: Ἐφημερίδα ὀρθρινή / Ἐκδίδεται / ὅταν λαοῦν οἱ πετεινοί. Ὑπὸ φάλαγγος θηλυκῶν συντακτῶν. Τεύχος 1940: Ἐκδίδεται ὑπὸ φάλαγγος θηλυκῶν συντακτῶν. Συντάχτες: Ἑλένη Ψαλτήρα, Εὐτέρπη Παπανέλη.

διάρκ. Κυκλοφόρησαν δύο τεύχη τὰ χρόνια 1939 καὶ 1940. [Ἔτος Α'. Τεύχος 1.]. 17 Φεβρουαρίου τοῦ Δ' [1939]. [Ἔτος Α'. Τεύχος 2.]. Κάστρο 7 τ' Παλκουκάφτ' 1940.

συνδρ. Ἡ τιμὴ τῶν φύλλων / στὴν προαίρεσιν τῶν φίλων. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε ἡ ἔκδοσις.

σχῆμα 34×24 ἐκ. Ἑκτασις τοῦ τεύχους τοῦ 1939 4 σ., τρίστηλες· τοῦ τεύχους τοῦ 1940 4 σ., δίστηλες.

περιοδ. Ἐτήσιο.

χαρακτ. Ἡ ἔκδοσις κυκλοφοροῦσε κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἑορτῶν τῆς Ἀποκριᾶς ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Ν. Θηλέων Λέσβου μὲ στόχο τὴ διακωμώδησιν προσώπων, γεγονότων καὶ καταστάσεων τοῦ νησιοῦ. Στὸ σατυρικὸ ποίημα «Τὰ ἐξ ἀμάξης» (τεύχος 1939, σ. 1) ἀναφέρονται χαρακτηριστικά: «Εἶμαι ἓνας Καρνάβαλος τῆς Ε.Ο.Ν. τσαχπίνης κ' ἦρτα καὶ σᾶς τσάκωσα στὸ χορὸ ἐξ ἀπήνης. Ποῦ εἶνε τὸ κέφι σας κύριοι, μασκαράδες! Πάντε κλαπατσιμπαλα ντέφια καὶ ζουρνάδες, γιὰ ν' ἀκούσουν τ' ἄξια τους ἀπὸ τὴν ἀράδα νιοὶ καὶ γέροι Ντὸν Ζουὰν κ' ἡ κάθε σουσουράδα. Ἀρχαιότατο ἔθιμο εἶνε στὴν Ἑλλάδα

Ο ΚΑΡΝΑΒΑΛΟΣ

ΜΥΤΙΑΝΗΝ
17 Φεβρουαρίου 1961 Α'
Τημερίδα εθνηγή
Εκδόσεις
Εκιν λελόν οι περνοι.
Υπό ηλέγγως θηλακόν
συντακτών.
Τι τμή των φύλλον
στην αγραφή των φύλλον

Τὰ ἐξ ἀμάξης

Είμαι ένας Καρναβάλος
της Ε.Ο.Ν. τοαπίνης
κ' ἦστα και σὰς τσάκωσα
στο χορό ἐξ ἀπίνης.
Πού εἶνε τὸ κέφι σας
κύριοι, μαυκαράδες !
Πάψτε κλαπατοίμπαλα
ντέφια και ζουρνάδες,
γιὰ ν' ἀκούσουν τ' ἄξια τους
ἀπὸ τὴν ἀράδα
νιοί και γέροι Ντόν Ζουάν
κ' ἡ κάθε σουσουράδα.
Ἀρχαιότατο ἔθιμο
εἶνε στήν Ἑλλάδα
νὰ τὰ λέν ἀπ' τὴν καλή
τούτη τὴ βδομάδα.
Δίχως πάθος θὰ τὰ πῶ
και χωρὶς κακία,
ὥστε παρεξήγησι
δὲ χωρεῖ καμμία.
Και πρῶτα οἱ ἐπίσημοι
— γιὰτὶ αὐτὴ εἶνε ἡ τάξις —
ἄς ἀκούσουν ψυχραῖμα
τὰ ἐξ...ἀμάξης.

Τοῦ κ. Νομάρη
Τὸ λέγαν δυσκυβερνητο νησι
τὴ Λέσβῳ κ' εἶνε ἀνάγκη.
Γιατὶ μάς κυβερνᾷς ἐσύ
πού σφάζεις μὲ μπαμπάκι.

Τῆς κ. Λιλῆς Κοζύρη
Διαλέξεις, θέατρα και χοροὺς,
Ε.Ο.Ν., γιολοῦς, ταρλάδες,
κ' ἡ παρμαγάνα τοῦ Γιωργή
τραβᾷ ὅλους τοὺς μελαλάδες.

Σὲ κάποιοιαν. Κύριον Μεγάλον
Ἀφῆνε τὴ γυναῖκα σου
νὰ βάφεται λιγάκι
ἡ μόδα εἶναι μεράκι...

Εἰς Ἀνώτερον ἄνθρωπον
Μαέστρο, βάρη τσάμικο
ἡ και κανένα βλάμικο,
νὰ χορῶναι κ' ἕνας γέρος
κουτσανάτος, Ρωμιὸς βέρος.

Τοῦ κ. Κατσαρέα

Ἄλλοι ἀγαποῦνε τίς μικρές
και μὲ περισούσια.
Σὺ καλοπιάνεις τίς γρηῆς
μὲ τὰ δελτία.

Τοῦ κ. Δημάρχου

Τοῦ χρόνου στοῦ Θεάτρου μας
τὸ φουσιγιὲ θὰ γίνιει
τῶν Ἀμαζόνων ὁ χορὸς
ν' ἀνάψει ἡ Μυτιλήνη.

Τοῦ κ. Α. Οἰκονόμου

Σὲ λέν σπουδαῖο κυνηγὸ
μὰ λέγεσαι κι' Ἀντώνης
κι' ἐνῷ σκοπεῖς κατὰ δῶ
... ὁλλοῦ πληγώνεις.

Τοῦ κ. Ν. Δεδε

Ἀπ' τὸ κυνηγεῖον βουνῶν
φετρὸ δὲ φέρνεις.
Στῶν πόλεων τοῦλάχιστον
νὰ μὴν τὰ καταφέρνεις !

Τοῦ κ. Τελώνη

Ἐδῶ τὸ δασμολόγιο, ἐκεῖ οἱ ὄπε-
[ρωρίες.
λιγάκι, γιὰ τὸ τράντζιτο, και λίγο
[γιὰ «σταλίες»
δυσὸ στὸ λάδι, τρεῖς στὸ ζῶδι
μάβρο πού μάς τρώει φίδι !

Τοῦ κ. Οἰκονομ. Ἐφέρου

Κλωσᾷς μὲς τὸ γραφεῖο σου
κι' ἀσάβεινε οἱ φόροι.
Σίγουρα θ' ἀπομείνουμε
χωρὶς ἐπανωφόρι.

Τοῦ κ. Τζυμῖα

Πῆραν οἱ χωροφύλακες
τοὺς δρόμους πάλι μὲ ἀλματα !
Φαίνεται πὼς τοὺς φόρτωσες
πακέτα τὰ ἐντάλματα.

Τοῦ κ. Νορμερχανικιοῦ

Γερός στὸ σῶμα, στήν ψυχὴ
στὴ σκέψη και στὴ γνώμη
γι' αὐτὸ και βγαίνουνε γεροὶ
καὶ τοῦ νησιοῦ οἱ δρόμοι.

Τοῦ κ. Μιχοπούλου

Ἄν δέν ἦσουν παντρεμένοι
μὲ μιὰ γυναικοῦλα θάμα
θάσουν ἴσως μπερδεμένοι
μὲ τὴς τράπουλας τὴ ντόμα

Τοῦ κ. Δασάργη

Φυτεῖς δέντρα ὅπου βρεθεῖς
μὲ κέρι και χωρά.
Και μεῖς τὰ ξεριζώνουμε
μεγάλοι και μικρά.

Τοῦ κ. Τριανταφυλλάκου

Θυμώνας σὰ σὲ πει παποῦ
ὁ ἐγγονός σου.
Ἄν εἴτανε διεγγονός σου
τί θδικανες παποῦ !

Τῆς Κας Δ. Σουφλάνα

Τὸ βιμπρο κεφαλάκι σου
στολίζουε τὰ χιόνια.
σὲ καταπῆραν, φαίνεται,
ὅτι μικρὴ τὰ χιόνια !

Τῆς Ἀδὸς Τζέβης Κομνηνοῦ

Ἡ Κρητικοπούλα Τζέβη
τοὺς νταντῆδες μάς μαγεύει
Διάλε τ' ἀπολμάρου σου
τοσὰ ποιά θὰ τὴ βαστάζει
ὅλοι οἱ γαμπροὶ νὰ σ' ἔχουμε
μὴ βρεθῇ τοσὰ μὴ στάζει.
Ἡ ὁμορφὴ μικρούλα Τζέβη
τὰ ρομπὰ τῇ νὰ μαζεύει.

Τοῦ κ. Πενταζῆ

Ἐχει καμῖος ἡ θάλασσα
Ἀλέκο μου, ντουμάνι.
Ἐγέρσες, κακόμοιρε,
καὶ πού νὰ δεῖς λιμάνι !

Τοῦ κ. Νιάνια

Εἶσαι τοῦ Δημάρχου μάς
τὸ δεῖ τὸ χέρι,
γιατὶ τοῦ συμφέρει.
Χέρι κουβερντάδικο
και ποῖς δέν τὸ ζαίρει !

Τοῦ κ. Πετροπούλου

Σένα σου πρέπει ἀπάντη μου
νὰ κάθεις σὲ «θῶκα».
Μὰ τώρα ἄλλος τὸν χαιρέται,
ἔστω καὶ μπροσταπῶκο.

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 45

νὰ τὰ λέν ἀπ' τὴν καλὴ τούτῃ τῇ βδομάδα.
Δίχως πάθος θὰ τὰ πῶ καὶ χωρὶς κακία,
ὥστε παρεξήγησῃ δὲν χωρεῖ καμμία.
Καὶ πρῶτα οἱ ἐπίσημοι —γιατὶ αὐτὴ εἶνε ἡ τάξις—
ἂς ἀκούσουν ψύχραιμα τὰ ἐξ... ἀμάξης.

Τοῦ κ. Νομάρχη

Τὸ λέγαν δυσκυβέρνητο νησι τῇ Λέσβῳ κ' εἶνε ἀρνάκι.
Γιατὶ μᾶς κυβερνᾷς ἐσὺ ποὺ σφάζεις μὲ μπαμπάκι.

Τῆς κ. Λιλῆς Κοζύρη

Διαλέξεις, θέατρα καὶ χορούς, Ε.Ο.Ν., γιαλούς, ταρλάδες
κ' ἡ παραμὰνα τοῦ Γιωργῆ τραβᾷ ὅλους τοὺς μελάδες...»
Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων
Λέσβου καὶ ἐπομένως ὑπεύθυνη γιὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐντύ-
πων ποὺ παρουσιάζονται ἦταν ἡ Λιλὴ Κοζύρη σύζυγος
τοῦ νομάρχου Λέσβου Ἀγησίλαου Κοζύρη. Πρόκειται γιὰ
τὴν γνωστὴ μετέπειτα πρωταγωνίστρια τοῦ θεάτρου καὶ
τοῦ κινηματογράφου Ἰλὶα Λιβυκοῦ.

περιεχ. Σατυρικοὶ στίχοι.

εἰκόν. Σκίτσα μὲ θέματα ἀπὸ τὴ δραστηριότητα τῆς Ε.Ο.Ν.
Θηλέων Λέσβου.

συνεργ. —

βιβλ. γρ. Ἀντώνης Πλάτων, «Ἡ ἱστορία τῆς Λεσβιακῆς δημοσιο-
γραφίας», *Μυτιλήνη* 4 (1991), σ. 206 καὶ 208.

Κώστας Γ. Μίσσιος, «Τὰ μαθητικά-νεανικά ἐντυπα τῆς
Λέσβου ἀπὸ το 1898 ἕως το 1991 (Διορθωτικὴ κατα-
γραφή τῆς «λανθασμένης» ὁμοίας τοῦ πρδ. Διαβάζω»,
Λεσβιακὴ Παροιμία, τχ. 125, Μάιος - Ιούλιος 1992, σ.
18-19.

βιβλ. ΑΠ.

- υπότιτ. Φύλλα 1-2: 'Εβδομαδιαία "Εκδοσις 2ας 'Ομάδος. Φύλλα 3-5: 'Εβδομαδιαία "Εκδοσις 2ας 'Ομάδος Καλαμών. 'Αριστερά από τὸν τίτλο σὲ κάθε φύλλο ὑπάρχει τὸ σῆμα τοῦ Προσκοπισμοῦ.
- τ. ἐκδ. Καλαμάτα. Ἡ ἐφημερίδα ἦταν χειρόγραφη.
- υπεύθ. 'Εκδότης: "Εκδοσις 2ας 'Ομάδος [Ναυτοπροσκόπων Καλαμών]. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων γιὰ τὴν ἔκδοση.
- διάρκ. Μᾶς εἶναι γνωστὰ 5 φύλλα τῆς ἐφημερίδας τοῦ ἔτους 1939.
- 'Ετος Α'. ἀρ. 1-5. 25 Μαρτίου-30 Ἀπριλίου 1939.
- συνδρ. Δὲν ἀναφέρεται οὔτε εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων ποὺ πολυγραφοῦσε ἡ ἐφημερίδα.
- σχῆμα $49,3 \times 34,1$ ἐκ. "Εκταση κάθε φύλλου 4 σ., τρίστηλες, με ἀρίθμηση μὴ συνεχή.
- περιοδ. 'Εβδομαδιαία. Δὲν γνωρίζουμε ἂν συνεχίστηκε καὶ μέχρι πότε ἡ ἔκδοση.
- χαρακτ. Στόχος τῆς ἐφημερίδας ἦταν ἡ διάδοση τῶν προσκοπικῶν ἰδεῶν. Παρατίθεται τὸ ἄτιτλο προγραμματικὸ ἄρθρο της (τχ. 1, σ. 1) ὅπου ἐξηγοῦνται ἀναλυτικὰ οἱ λόγοι τῆς ἔκδοσης: «Πρόσκοποι! Μὲ χαρά μας μεγάλη κυκλοφορεῖ σήμερον τὸ πρῶτον φύλλον τῆς ἐφημερίδος μας. Δὲν ἐκδόσαμε τὸν "Πρόσκοπον" διὰ νὰ δρέψουμε φιλολογικὲς Δάφνες. "Οχι. Τὸν παραδίδουμε σὲ ὅλους τοὺς προσκόπους μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εἶναι ἓνας μεγάλος συνεργάτης καὶ συντελεστής εὐρυτέρας Προσκοπικῆς ζωῆς. "Ὀλη ἡ κίνησις καὶ ἡ ἐργασία τῶν ὁμάδων, αἱ ἐκδρομαὶ καὶ αἱ κατασκηνώσεις, τὰ ἔξοχα παραδείγματα καλῶν πράξεων θὰ γίνονται συζητήσεων ἐπωφελῶν μέσω τοῦ "Προσκόπου"»

ΠΡΟΣΚΟΠΤΩΣ

Հեծանքապետ Եսմոս
Զ Թմբու

2000.21

23.

2102042

2000

အိပ်စက်လို့ရလား !

ὉΜΕΡΑΡΑ ΜΕΓΑΛΗ ΠΥΡΟ-
ΦΟΡΑ ΣΗΜΕΡΑΝ ΕΩΣ ΤΕΤΑΡΤΗ
ΕΩΣ ΠΕΜΠΤΗΣ ΜΑΣ.

Πέντε υδρόσταμια των «Πρόσμο-
δογ» διὰ τὰς ἐργασίας καὶ καθαροῦ
πλὺς δύο φιάλ.

9000

Εὐὲρ ἀπαριθροῦμεν τοὺς ἔργους τοῦ
ἀποστόλου καὶ τὰ ἐν ἐργασίᾳ αὐτοῦ
τὰ ἔτη αὐτοῦ καὶ ἀποδοῦναι ἕνα
ἐκαστὸν ἐργασίᾳ αὐτοῦ ἕνα
ἔτος καὶ ἕνα ἔτος.

“Dybbuk” is a Jewish demon
said to possess a person
and drive him to suicide.

245

257 M.C. 960
1894

4/27/66

செய்தல்

၁၈၁၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့တွင် ဖွားမြင်သည်။

[illegible][illegible]

καὶ δὲν θὰ μένουν στὸ σκοτάδι. Θὰ τὰ μανθάνουν ὅλοι οἱ πρόσκοποι καὶ καθένας μας θὰ φροντίξῃ νὰ κάμνῃ τὸ ἴδιον. Γι' αὐτὸ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὅλοι οἱ Πρόσκοποι καὶ αὐτὰ ἀκόμῃ τὰ καλὰ μας Λυκόπουλα θὰ σπεύδουν νὰ ἀγοράζουν τὴν ἐφημερίδα μας κάθε Κυριακὴν, ἔτσι δέ, θὰ διαβάζουν τόσο καὶ τόσα ὥραϊα πράγματα ἀφ' ἑτέρου ὅμως θὰ μᾶς βοηθήσουν οἰκονομικῶς διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐκτυπώσεως καὶ καλυτερεύσεως τῆς ἐφημερίδος μας».

περιεχ. Στὴν ἐφημερίδα δημοσιεύονται μικρὰ διηγήματα καὶ ἄρθρα γιὰ τὸν προσκοπισμὸ καθὼς ἐπίσης καὶ διαγγέλματα τοῦ Βασιλεῖα Γεωργίου Β' καὶ τοῦ Διαδόχου Παύλου. Στὴν τελευταία σελίδα κάθε φύλλου ὑπάρχουν εἰδήσεις καὶ σχόλια ποὺ ἀναφέρονται στὴ δράσῃ τῶν προσκόπων (ιδίως τῶν τοπικῶν ομάδων) σταυρόλεξα καὶ φράσεις τοῦ ἱδρυτῆ τοῦ Προσκοπισμοῦ Baden Powell.

εἰκον. Σὲ κάθε φύλλο ὑπάρχουν σχέδια μὲ προσκοπικὰς δραστηριότητες.

συνεργ. "Ὅλα τὰ ἄρθρα ποὺ δημοσιεύονται εἶναι ἀνυπόγραφα.

βιβλγρ. —

βιβλθ. ΛΒΚ.

- υπότιτ. *Ἑβδομαδιαῖον βοηθητικὸν ὄργανον τῆς Ἑθνικῆς Ὁργάνωσης Νεολαίας καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου.*
- τ. ἐκδ. Χανιά. Γραφεῖα: Ὁδὸς Λιθινῶν. Δὲν ἀναφέρεται τυπογραφεῖο.
- υπεύθ. [Ἐκδότης: Ἑθνικὴ Ὁργάνωση Νεολαίας (Ε.Ο.Ν.). Ἐπιτροπὴ Χανίων]. Διευθυντὴς καὶ διαχειριστής: Κωνσταντῖνος Ἀντ. Μπορτολῆς.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν τρία φύλλα κατὰ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1939. [Ἔτος Α΄.]. ἀρ. 1 (11 Ἀπριλίου), ἀρ. 2 (19 Ἀπριλίου), ἀρ. 3 (28 Ἀπριλίου 1939).
- συνδρ. Ἐτήσια δρχ. 100. Γιὰ Τράπεζες, Κοινότητες κ.λ.π. δρχ. 300. Δὲν ἀναφέρεται ἡ τιμὴ κάθε φύλλου οὔτε εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων ποὺ τύπωνε ἡ ἐφημερίδα.
- σχῆμα 60×42,5 ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε φύλλου 4 σ., ἐπτάστηλες.
- περιοδ. Ἑβδομαδιαία.
- χαρακτ. Ἡ ἐφημερίδα κυκλοφόρησε λίγους μῆνες μετὰ τὴν ἐκδήλωση στὴν Κρήτη ἀντιδικτατορικῆς κίνησης κατὰ τοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου (Χανιά Τέλη Ἰουλίου-Αὐγούστου 1938) καὶ τῆς καταδίκης τῶν πρωτεργατῶν της. Στόχος της ἦταν ἡ προπαγάνδισις τῶν θέσεων τοῦ καθεστῶτος στὸν εὐαίσθητο πολιτικὰ ἔθρονον τῆς Κρήτης. Στὸ προγραμματικὸ ἄρθρον «Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΜΑΣ» (ἀρ. φύλλ. 1, σ. 1), ἀναφέρεται χαρακτηριστικὰ: «Μέσα ἀπὸ τὸν ζωογόνον ἄνεμον, ποὺ ἐφύσησεν ὕστερα ἀπὸ τὴν 4ην Αὐγούστου, ἀνεπλήδωσε μοναχὴ της ἡ ἀνάγκη νὰ δοθῇ ἰδιαίτερα καὶ σοβαρὰ προσοχὴ εἰς τὴν ἐλληνικὴν νεότητα, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ Ἑθνικοῦ μας. Οἱ παλαιοὶ ἔχουν γηράσκει μέσα εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ μέσα εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ποὺ ὅταν

ΚΡΗΤΙΚΗ ΝΕΟΤΗΣ

ΕΒΑΘΜΑΜΙΟΝ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ 4ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

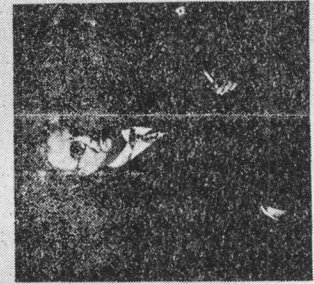
XANIA-
ΑΠΡΙΛΙΟΝ
'Αρ. 9

Ο ΣΚΟΤΟΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΜΑΣ

Μεσα από τὴν ζωόρσην ἁνθρωπότητος, ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀλλὰ ἄνθρωποι, καὶ ὡς ἄνθρωποι, ἔχοντες τὰς ἀνθρώπινους ἀσθενείας καὶ τὰς ἀνθρώπινους ἀδυναμίας.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεώς μας, ὡς καὶ τῆς ζωότητός μας, ἔστιν ὁ ἀνθρώπινος ἀνταγωνισμὸς καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀντιμαχία.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεώς μας, ὡς καὶ τῆς ζωότητός μας, ἔστιν ὁ ἀνθρώπινος ἀνταγωνισμὸς καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀντιμαχία.

Ἡ ἐκδόσις τῆς ἐκδόσεώς μας, ὡς καὶ τῆς ζωότητός μας, ἔστιν ὁ ἀνθρώπινος ἀνταγωνισμὸς καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀντιμαχία.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεώς μας, ὡς καὶ τῆς ζωότητός μας, ἔστιν ὁ ἀνθρώπινος ἀνταγωνισμὸς καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀντιμαχία.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεώς μας, ὡς καὶ τῆς ζωότητός μας, ἔστιν ὁ ἀνθρώπινος ἀνταγωνισμὸς καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀντιμαχία.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεώς μας, ὡς καὶ τῆς ζωότητός μας, ἔστιν ὁ ἀνθρώπινος ἀνταγωνισμὸς καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀντιμαχία.

Ἀπὸ τῆς σελίδας τέτταλου τοῦ ἀρ. 47

τὴν θυμᾶται κανεῖς ἀναγκάζεται, καὶ χωρὶς ἀκόμα νὰ τὸ θέλῃ, νὰ κορύβῃ τὸ πρόσωπό του ἀπὸ ντροπῆ...». Παρακάτω ἀφοῦ τονίζεται τὸ καθῆκον τῆς νεολαίας «για νὰ κτισθῇ τὸ μεγάλο καὶ λαμπερὸ οἰκοδόμημα ποὺ θὰ λέγεται “Τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου” καὶ θὰ στεγάζῃ τὴν προκοπὴν τοῦ τόπου μας, τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἐργατικότητα τῶν πολιτῶν του καὶ τὴν δημιουργίαν τοῦ τρίτου πολιτισμοῦ μας», ἐπισημαίνεται: «Καὶ ἡ νεότης τῆς Κρήτης δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καθυστερήσῃ εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν προσπάθειαν τῆς Ἑθνικῆς ἀναπλάσεως. Ἡ πρόσκλησις διὰ τὴν ὁργάνωσίν της τὴν εὐρῆκεν ἑτοιμὴ καὶ πρόθυμη, γιατί ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς τελευταίας μαρτυροκαπνισμένης γεννιᾶς τῶν ἀγόνων τοῦ νησιοῦ μας γιὰ νὰ ἐλευθερωθῇ...».

περιεχ. Στὴν ἐφημερίδα δημοσιεύονται ἄρθρα καὶ σχόλια ποὺ προβάλλουν τίς θέσεις τῆς 4ης Αὐγούστου, καθὼς καὶ εἰδήσεις ἀναφερόμενες στὴ δράση τῆς Ε.Ο.Ν.

εἰκον. Πρωτοσέλιδες φωτογραφίες τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ ἄλλες ἀπὸ διάφορες δραστηριότητες τῶν τοπικῶν ὁμάδων τῆς Ε.Ο.Ν. Κρήτης.

συνεργ. Πέτρος Βάρβογλης, Κ. Β. Γκικόπουλος, Ἀγγελος Καλοκαιρινός, Πάνος Κοραλῆς, Χρῆστος Πύρπασος.

βιβλγρ. Ζαχαρένια Σημανδηράκη, «Κρητικὸς τύπος (Συμπληρωματικὰ στοιχεῖα)», π. Προμηθεὺς ὁ Πυρφόρος, τχ. 34, Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1983, σ. 147, ἀρ. 35.

βιβλθ. ΙΑΚ.

υπότιτ. "Εργο τοῦ Παρθεναγωγείου Λυκείου «Ἑλληνισμοῦ» Κυ-
ριακού Σταυριανοῦ. Μόττο: «ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ Ἄς ξα-
ναρχίσῃ τὸ σχολεῖό μας / πὸν τ' ἀγαπῶ πολὺ / καὶ θὰ
διαβάζω ἐφέτος τόσο / πὸν θᾶμαι ἀπ' ὅλες πιὸ καλή.
ΙΟΥΛΙΟΣ Μ' αὐτὸ τὸ ἴδιο τραῖνο / θὰ ἔφευγα κ' ἐγὼ /
ἂν εἶχα πάρει λίγο / καλύτερο βαθμό».

τ. ἐκδ. Πειραιάς. Τυπογραφεῖο: Τύποις Ν. Δ. Φραντζεσκάκη,
Καποδιστρίου 36 β' Ἀθῆναι.

υπεύθ. Ἐκδότης: Παρθεναγωγεῖο Λύκειο «Ἑλληνισμὸς» Κυριά-
κου Σταυριανοῦ. Ὑπεύθυνοι: Τὴν ὕλην τὴν ἐτοίμασε γιὰ
τὸ τυπογραφεῖο ἡ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Βαρβάρα
Καβαλιεράτου, τελειόφοιτη, μὲ βοηθὸ τὴ Γραμματέα Μίνα
Τσακίρη, μαθήτρια Δ' Γυμνασίου.

διάρκ. Τὸ μοναδικὸ τεῦχος ποὺ μᾶς εἶναι γνωστὸ κυκλοφόρησε
κατὰ τὸ σχολικὸ ἔτος 1939-1940.

"Ετος Α'. ἀρ. 1. Σεπτέμβριος 1939-Ἰούλιος 1940.

συνδρ. Δὲν ἀναφέρεται ἡ τιμὴ τοῦ περιοδικοῦ οὔτε εἶναι γνω-
στὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωσε. Τὸ πιὸ πι-
θανὸ εἶναι ὅτι τὸ περιοδικὸ διανεμήθηκε δωρεὰν στοὺς
μαθητὲς καὶ τὶς μαθήτριες τοῦ Λυκείου «Ἑλληνισμὸς».

σχῆμα 24,3×17,1 ἐκ. Ἔκταση τοῦ τεύχους 40 σ., δίστηλες.

περιοδ. Ἐτήσιο. Ἡ ἔκδοσις δὲν συνεχίστηκε καὶ τὸ ἐπόμενο scho-
λικὸ ἔτος ἐπειδὴ μεσολάβησε ὁ πόλεμος. Ἡ Β' περίοδος
τοῦ περιοδικοῦ ξεκινᾷ τὸ ἔτος 1949 καὶ φθάνει ὡς τὸ
ἔτος 1961.

χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίασις τῶν δραστη-
ριοτήτων τοῦ Παρθεναγωγείου Λυκείου «Ἑλληνισμὸς».
Τὸ Λύκειο «Ἑλληνισμὸς» Κ. Σταυριανοῦ, περιλάμβανε
Νηπιαγωγεῖο, Δημοτικὸ, Γυμνάσιο Ἀρρένων καὶ Παρ-

θенаγωγεῖο καὶ ἦταν ἀπὸ τὰ γνωστότερα ἰδιωτικὰ σχολεῖα τοῦ Πειραιᾶ στὰ χρόνια τοῦ Μεσοπολέμου. Ἡ ἔκδοση τοῦ ἐντύπου ποὺ ἐξετάζουμε μπορεῖ νὰ συσχετισθεῖ μὲ τὴν προσφιλῇ, τὰ χρόνια αὐτὰ ἀλλὰ καὶ ὡς τὶς μέρες μας, τακτικὴ πολλῶν ἰδιωτικῶν σχολείων νὰ ἐκδίδουν λευκώματα μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς λήξης τῆς σχολικῆς χρονιᾶς.

περιεχ. Τὸ πρῶτο καὶ μοναδικὸ ἀπ' ὅ,τι φαίνεται λευκώμα τοῦ Παρθεναγωγείου, εἶναι ἀφιερωμένο στὸν διευθυντὴ τοῦ Λυκείου «Ἑλληνισμός» Κυριάκου Σταυριανὸ καὶ στὴ διευθύντρια Ἀντωνία Σταυριανοῦ. Σ' αὐτὸ δημοσιεύονται μικρὲς ἐκθέσεις μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, ἡμερολόγια τάξεων, περιγραφὲς διαφόρων ἐκδηλώσεων τοῦ Παρθεναγωγείου καὶ ἔμμετροι στίχοι. Στὶς τελευταῖες σελίδες παρατίθενται κρίσεις καὶ σχόλια γιὰ τὸ Λύκειο «Ἑλληνισμός» τοῦ Ἐπιθεωρητῆ Β' Περιφέρειας Πειραιῶς Α. Γούνη καὶ τῶν ἐφημερίδων «Ἐλεύθερο Βῆμα», «Πειραιϊκή», «Σφαῖρα» καὶ «Χρονογράφος».

εἶκον. Στὴν πρώτη σελίδα δημοσιεύονται φωτογραφίες τοῦ διευθυντῆ καὶ τῆς διευθύντριας τοῦ Λυκείου «Ἑλληνισμός». Στὶς ἐπόμενες, πολλὲς φωτογραφίες ἀπὸ ποικίλες δραστηριότητες: ἐκδρομές, θεατρικὲς παραστάσεις, γυμναστικὲς ἐπιδείξεις. Ὑπάρχουν ἀκόμη σκίτσα ποὺ ἀπεικονίζουν κάθε μῆνα τῆς σχολικῆς χρονιᾶς.

συνεργ. Ἑλλήν Ἀρζουμανίδου, Νίτσα Βασιιάδου, Ἡρῶ Βασιλάτου, Μαγδαληνὴ Γκίκα, Καίτη Δακαρώνια, Μοῖρα Ζαραβέλα, Παναγιώτης Θεοφύλακτος, Βαρβάρα Καβαλιεράτου, Ἐλισάβετ Κάλτσου, Ἑλένη Κατσούφη, Ροδόπη Κοντοπούλου, Μαρία Κορωναίου, Κούλα Κουτροφίνη, Βασιλικὴ Κωστοπούλου, Φλώρα Λογοθέτου, Φωτεινὴ Μαστρομανώλη, Δέσποινα Μαύρου, Φόνη Μιχαλοπούλου, Εὐάγγελος Παπαντωνάκης, Μαίρη Παπαντωνάκου, Εὐδω Παπᾶ, Καίτη Ποτοῦ, Μαρία Σακελλαρίου, Μαρία Σμπιλῆ, Εὐάγγελος Σωφρονιάδης, Μίνα Τσακίρη, Νίκος Τσακί-

ρης, Κούλα Τσέλιου, Ἑλένη Φωτίου, Δανάη Χναρᾶ.

βιβλ. γρ. —

βιβλ. θ. ΕΒΕ Περ. 1856W/Wa, ΕΛΙΑ.

- Τὸ περιοδικὸ ἀπὸ τὴς 11 Νοεμβρίου 1940 ἔλλαξε τὸν τίτλο του ὡς ἑξῆς: *ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ*.
- ὑπότιτ. Τεύχη Α' Περιόδου: *Τῆς XXXIX Περιφερειακῆς Διοικήσεως Αἰγύπτου τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος*. Τεύχη Β' Περιόδου: *Ἑθνικὴ Ὁργ./άνωσις/ Νεολαίας. Ὑποδιοικήσις Ἀλεξανδρείας*.
- τ. ἑκδ. Ἀλεξάνδρεια. Τεύχη 1-8 Α' Περιόδου: *Διεύθυνσις Ὁδὸς Φουὰτ 1ου ἀρ. 23 (Ἀγ. Σάβα ἀρ. 2)*. Τεῦχος 9 Α' Περιόδου-Τεῦχος 3 Β' Περιόδου: *Διεύθυνσις Ὁδὸς Σεσώστριος ἀριθμὸς 9*. Τεύχη 4-18 Β' Περιόδου: *Γραφεῖα Δελτίου Ὁδὸς Φουὰτ 34*. Τεύχη Α' Περιόδου-Τεῦχος 3 Β' Περιόδου: *Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον Ἀλεξανδρείας*. Τεύχη 4-18 Β' Περιόδου: *Τυπογραφεῖον Α. Προκάτσια-Ἀλεξάνδρεια*.
- ὑπεύθ. Τεύχη Α' Περιόδου: Ἐκδότης Ἡ 39η Περιφερειακὴ Διοίκηση Αἰγύπτου τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐπιμελητῆς Κρῖνος Α. Σ. Δὲ Κάστρο. Τεύχη 1-3 Β' Περιόδου: Ἐκδότης Ἡ Ὑποδιοίκηση Ἀλεξανδρείας τῆς Ε.Ο.Ν. Δὲν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων γιὰ τὴν ἔκδοση. Τεύχη 4-18 Β' Περιόδου: Ἐκδότης Ἡ Ὑποδιοίκηση Ἀλεξανδρείας τῆς Ε.Ο.Ν. Ἐπιμελητῆς Δ. Καζαντζῆς Διοικητῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀλεξανδρείας. Ἀρχισυντάκτης Ἀντωνυ Κὰρ [= Ἀντώνιος Καρόπουλος] Τῆς Προξενικῆς Ὑπηρεσίας Τύπου. Σ' αὐτοὺς προστέθηκε ἀργότερα ὁ Ι. Σ. Κανάβης *Τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Αἰγύπτου*.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 27 τεύχη τὰ χρόνια 1939 ἕως 1941. Ἔτος Α'. ἀρ. 1-9. 4 Νοεμβρίου 1939-4 Αὐγούστου 1940. [Ἔτος Β']. ἀρ. 1-18. 11 Νοεμβρίου 1940-25 Ἀπριλίου 1941.

- συνδρ. Δέν ἀναφέρεται συνδρομή οὔτε τιμὴ τεύχους. Φαίνεται ὅτι τὸ ἔντυπο κυκλοφοροῦσε δωρεάν μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. (Περιφέρεια Αἰγύπτου). Δέν γνωρίζουμε τὸν ἀριθμὸ τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
- σχῆμα Τεύχη Α' Περιόδου: $24,2 \times 15,5$ ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 8-16 σ., μονόστηλες μὲ ἀρίθμηση συνεχή. Σύνολο σελίδων 136. Τεύχη Β' Περιόδου: $28 \times 19,5$ ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 12-40 σ., τρίστηλες, μὲ ἀρίθμηση μὴ συνεχή.
- περιοδ. Ἡ περιοδικότητά ποικίλει. Τὰ τεύχη 1-8 τῆς Α' Περιόδου ἐκδίδονται ἀνά δεκαπενθήμερο, ἀπὸ τῆς 4 Νοεμβρίου 1939 ἕως τῆς 10 Φεβρουαρίου 1940. Μεσολαβεῖ ἓνα πολὺ μεγάλο διάστημα διακοπῆς τῆς ἔκδοσης καὶ τὸ τεύχος 9 φέρει ἡμερομηνία 4 Αὐγούστου 1940. Τὰ τεύχη τῆς Β' Περιόδου ἐκδίδονται, χωρὶς ὅμως πάντοτε νὰ συμβαίνει αὐτό, κάθε μῆνα.
- χαρ.κτ. Στὴν περιγραφὴ ποὺ προηγήθηκε, κάπως αὐθαίρετα καθὼς δέν ἀναφέρεται, διακρίθηκε ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ σὲ δύο περιόδους. Γιά μιὰ σειρὰ ὅμως λόγους, οἱ ὁποῖοι θ' ἀναφερθοῦν πιὸ κάτω, φαίνεται ὅτι οὐσιαστικὰ αὐτὸ συμβαίνει.
- Τὴν πρώτη περίοδο ἔκδοσής του τὸ «ΔΕΛΤΙΟ» ἀποτελεῖ ὄργανο τῆς 39ης Περιφερειακῆς Διοικήσεως Αἰγύπτου τῆς Ε.Ο.Ν. Ἐκδίδεται σὲ μικρὸ σχῆμα ἀνά δεκαπενθήμερο καὶ οἱ στόχοι του παρουσιάζονται ἀναλυτικὰ στὸ ἄρθρο τοῦ ἐπιμελητῆ του Κρίνου Α. Σ. Δὲ Κάστρο «Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεως τοῦ Δελτίου» (τχ. 1, σ. 1): «Ἡ XXXIX Κεντρικὴ Περιφερειακὴ Διοίκησις Αἰγύπτου τῆς Ε.Ο.Ν. ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της, ὅπως, τόσον τὰ μέλη, ὅσον καὶ οἱ φίλοι καὶ ὑποστηρικταὶ τοῦ ἐπιτελοῦμενου ἔργου της, ὧσιν ἐνήμεροι τῆς ὁσημέραι ἀξαναμένης μορφωτικῆς καὶ κοινωνικοῦς ἐνασχολήσεως ὄλων τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένων ὑποδιοικήσεων Ε.Ο.Ν. Αἰγύπτου, ἀπεφάσισεν τὴν ἔκδοσιν Δελτίου διὰ νὰ καθίστα-

ται γνωστή πᾶσα κίνησις καὶ δράσις τῆς Ἑλληνικῆς ἐν γένει Νεολαίας Αἰγύπτου. Δι' ὃ, καὶ παρ' ὅλην, τὴν λόγῳ διεθνoῦς πολιτικῆς καταστάσεως ὕψωσιν τῶν τιμῶν τοῦ χάρτου καὶ ὄλων τῶν συναφῶν τυπογραφικῶν ὑλικῶν δὲν ἐφείσθη δαπανῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἡθοπλαστικῶν καὶ ψυχτροφικῶν ἀναγκῶν ὡς καὶ τὴν κατὰ δύναμιν ἐπέκτασιν τῶν πρὸς τὴν κοινωνίαν ἐπωφελῶν πράξεων τῶν μελῶν της...)).

Τὸ τεῦχος 9, ὅπως ἤδη ἀναφέρθηκε πιὸ πάνω, ἐκδόθηκε, μετὰ ἀπὸ πολὺμηνη διακοπὴ τῆς κυκλοφορίας τοῦ περιοδικoῦ, στίς 4 Αὐγούστου 1940. Μεσολαβεῖ ἓνα διάστημα τριῶν περίπου μηνῶν μέχρι τὴν ἐκδοσὴ τοῦ 1ου φύλλου τῆς Β' Περιόδου. Τὴν περίοδο αὕτῃ ξεκινᾷ ὁ ἐλληνοῦταλικὸς πόλεμος, τὰ ἔξοδα προφανῶς γιὰ τὴν ἐκδοσὴ ἦταν τεράστια καὶ τὸ περιοδικὸ σαφῶς ἀναμορφωμένο ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Ὑποδιοίκησιν Ἀλεξανδρείας τῆς Ε.Ο.Ν. Μὲ μεγαλύτερο σχῆμα καὶ ἀριθμὸ σελίδων ἔχει τώρα ὡς κύριον στόχον τοῦ ὅχι τὴν προπαγάνδισιν θέσεων τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου ἀλλὰ τὴν τόνωσιν τοῦ ἡθικοῦ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ στῆ δύσκολῃ πολεμικῇ σύγκρουσιν ποὺ διεξάγεται στὴ βορειοδυτικὴ Ἑλλάδα.

Τὸ πνεῦμα αὐτὸ κυριαρχεῖ σ' ὅλα τὰ τεύχη τῆς Β' Περιόδου. Μὲ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ 18ου τεύχους στίς 25 Ἀπριλίου καὶ τὴν ἀναγγελίαν τῆς εἰσόδου τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων στὴν Ἑλλάδα κλείνει καὶ αὕτῃ ἡ περίοδος. Στὸ πρωτοσέλιδο σημείωμα («Ἕλληνες» ἀφοῦ ἐπισημαίνεται ἡ πραγματικότητα αὕτῃ, τονίζονται τὰ ἀκόλουθα: «Ὅπως τὸ Ἔθνος μας ἡρωμένον ἐμεγαλουργήσεν πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν εἰς τὸ πολεμικὸν πεδίον, ἃς παραμείνωμεν καὶ τώρα ἡρωμένοι. Ἄς δείξωμεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐκάμφθη. Ἀπὸ τὴν στάσιν μας αὐτὴν ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας. Συσπειρωμένοι περὶ τὸν Βασιλέαν μας, πειθαρχικοὶ καὶ ἀπτόητοι ἃς ἀναμείνωμεν μὲ ἐμπιστοσύνην καλυτέραν αἰῶνα...)).

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ.

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ: Δ. ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ | ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΑΝΤΩΝΥ ΚΑΡ
Διοικητής Υποδιοικήσεως Αλεξανδρείας. | Της Προξενικής Υπηρεσίας Τύπου.

Γραφεία Συντάξεως: 34, Οδός Φουάτ
Τηλεφ. 22724.

Αριθμός 4

Σ' Ιανουαρίου

1941 ΣΤ'

ΤΟ ΑΙΩΝΙΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ὀρκίζομαι στὴ φλόγα
τῶν Ὁμήρων
ἡρώων γεννήτρα μὲ τὴν
Ἰλιάδα,
στοῦ λόγου, στῆς ἐπέας
καὶ στῶν ὀνείρων

Ὀρκίζομαι στὴν ἀστυαστὴν
Ἑλλάδα.
Ὀρκίζομαι στὴ φῶς καὶ
στὴν ὕψαια,
στὴν κθαρὰ τῆς ἀρετῆς
λαμπάδα.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὴν 2α Σελίδα)

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 49

Τυπικά, μὲ τὴν ἔκδοση τοῦ 18ου τεύχους στὶς 25 Ἀπριλίου 1941, φαίνεται ὅτι σταματᾷ ἡ ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ. Φαίνεται ὅμως ὅτι τὰ γεγονότα ποὺ ἀκολούθησαν μετὰ τὴ Μάχη τῆς Κρήτης (Τέλη Μαΐου 1941) καὶ τὴ διαφυγὴ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβέρνησης καὶ τοῦ Βασιλεῖ Γεωργίου Β' στὴν Αἴγυπτο ἐπέβαλαν τὴν ἀνάγκη ἔκδοσης ἐνὸς περιοδικοῦ τὸ ὁποῖο θὰ παρουσίαζε αὐτὲς τὶς ἐξελίξεις. Ἔτσι στὶς 24 Μαΐου 1941 κυκλοφορεῖ τὸ περιοδικὸν «Ἑσωτερικὸν Δελτίον» ἐκδιδόμενον στὴν Ἀλεξανδρεία ἀπὸ τὸ «Ἑλληνικὸ Κρατικὸ Γραφεῖο Τύπου» ὅπως δηλώνεται στὸν ὑπότιτλό του. Τυπώνεται στὸ ἴδιο Τυπογραφεῖο μὲ τὸ προηγούμενον ποὺ ἐξέδιδε ὑπὸ τὸν ἴδιο τίτλο ἡ Ὑποδιοίκησις Ἀλεξανδρείας τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἔχει τὰ ἴδια γραφεῖα. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ θεωρηθεῖ ἡ ἔκδοση τοῦ νέου ἐντύπου ὡς συνέχεια τοῦ προηγούμενου. Ἡ περιγραφή του ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ στὴν παρούσα καταγραφή γιατί οἱ στόχοι του ἔχουν πλέον κατὰ πολὺ ἀλλάξει καὶ ἀπευθύνεται σ' ἓνα ἄλλο κοινόν. Σημειώνεται βιβλιογραφικὰ ὅτι ἡ νέα, τρίτη οὐσιαστικά, περίοδος τοῦ ἐντύπου συνεχίστηκε καὶ κατὰ τὸ 1942.

περιεχ. Στὸ περιοδικὸν δημοσιεύονται, κυρίως κατὰ τὴν πρώτη περίοδο ἔκδοσής του, μελέτες καὶ ἄρθρα ἐγκωμιαστικά γιὰ τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου· ἐπίσης διαγγέλματα τοῦ Βασιλεῖ Γεωργίου Β', τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ τοῦ Ἀλέξανδρου Ν. Κανελλόπουλου. Ἀκόμα δημοσιεύονται ἱστορικὰ σημειώματα καὶ ἄρθρα ἐγκυκλοπαιδικοῦ περιεχομένου ἐνῶ στὶς τελευταῖες σελίδες κάθε τεύχους παρουσιάζονται ἀναλυτικὰ οἱ δραστηριότητες τοπικῶν ὁμάδων τῆς Ε.Ο.Ν. Αἱγύπτου.

εἰκον. Στὰ ἐξώφυλλα πολλῶν τευχῶν φωτογραφίες τοῦ Βασιλεῖ Γεωργίου Β', τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. Στὰ ὀπισθόφυλλα, τῶν τευχῶν τῆς Β' Περιόδου, διαφημίσεις ἑλληνικῶν καταστημάτων τῆς Αἱγύπτου καθὼς καὶ προϊόντων (τσιγάρων συνήθως).

- συνεργ. Χρ. Έμμ. Ἀγγελομάτης, Καλλιόπη Ἀντίππα, Δημοσθ. Ἀξαρχλῆς, Μιχαήλ Δ. Βολονάκης, Σπῦρος Βυριδάκης, Γ. Ι. Γλύπτης, Κρῖνος Α. Σ. Δὲ Κάστρο, Δημ. Ἐγγλέζος, Πρεσβύτερος Γ. Ζογανᾶς, Σαράντης Ν. Καμπίτσης, Ἰωάν. Μ. Καραμηνᾶς, Ἀντώνιος Καρόπουλος, Δημ. Καψάλης, Νικήτας Κλαδάκης, Δ. Α. Κόκκινος, Νικ. Μαραγκοδάκης, Νικόλαος Μαριωρῆς, Ντῖνος Ι. Μάρλας, ; Μηλιάρεσης, Θ. Δ. Μοσχονᾶς, Δημήτριος Κ. Οἰκονόμου, Δ. Δ. Παπαγεωργίου, Ἀλεξ. Παπαδοπούλου, Ἀπ. Παπαφίγγος, Κ. Προμηράκης, Ρ. Γ. Ραδόπουλος, Δ. Σεβαστόπουλος, Σταμάτης Σταματίου, Γ. Στυλιανοῦ, Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Σφακιανός, Ἰωάννης Τσίμπης, Ἀλέξανδρος Χατζηκυριάκος, Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Χριστόφορος Β'.
- βιβλγρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητρῶον τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 103.
Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Πανόραμα ἤτοι Εἰκονογραφημένη ἱστορία τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 212.
- βιβλθ. ΕΛΙΑ (Λείπουν τὰ τχ. 1-2, 5-13 καὶ 15-17 τῆς Β' Περιόδου).

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΧΧΧΙΧ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΤΕΩΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπιμελητής : ΚΡΙΝΟΣ Α. Σ. ΔΕ ΚΑΣΤΡΟ

Διεύθυνσις : Ὁδὸς Φουὰτ 1ου ἀρ. 23 (Ἀγίου Σάβα ἀρ. 2) Τηλέφ. 20345

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΤΗ 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1939

ΑΡΙΘ. 1

- ὑπότιτ. *Μαθητικὸν Περιοδικόν.*
- τ. ἔκδ. *Λαιμὸς Φλώρινας.*
- ὑπεύθ. *Ἐκδίδεται ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τῆς Κοινότητος Λαιμοῦ Πρεσπῶν Φλωρίνης. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ.*
- διάρκ. *Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε κατὰ τὸ 1939.*
Ἔτος Α΄. ἀρ. 1-; . -; 1939.
- συνδρ. —
- σχῆμα —
- περιοδ. *Δὲν εἶναι γνωστὴ οὔτε γνωρίζουμε ἐπίσης μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ.*
- χαρακτ. *Σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίαση τοῦ προβληματισμοῦ τῶν μαθητῶν τοῦ χωριοῦ Λαιμοῦ Πρεσπῶν Φλώρινας.*
- περιεχ. *Μαθητικὲς συνεργασίες.*
- εἰκον. —
- συνεργ. —
- βιβλγρ. *Γεώργιος Ι. Σημαντήρας, Φλώρινα. Ἡ Βιβλιογραφία τῆς, Φλώρινα 1964, σ. 67.*
- βιβλθ. *Λανθάνει.*

51. Πρόσκοπος

ΛΑΡΙΣΑ [1939-1940]

ὑπότιτ. [Προσκοπικὸν περιοδικόν].

τ. ἔκδ. Λάρισα.

ὑπεύθ. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἔκδοσης.

διάρκ. Κυκλοφοροῦσε κατὰ τὸ ἔτος 1940.

[Ἔτος Α΄. ἀρ. 1-; .-; 1940].

συνδρ. —

σχῆμα —

περιοδ. Δὲν γνωρίζουμε μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοση.

χαρακτ. Ἡ ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ εἶχε ὡς στόχο τὴ διάδοση τοῦ Προσκοπισμοῦ στὴν περιοχὴ.

περιεχ. Κείμενα καὶ ἄρθρα μὲ προσκοπικὸ περιεχόμενο.

εἰκον. —

συνεργ. —

βιβλγρ. Βάσος Καλογιάννης, «Ἡ ἄγνωστη ἱστορία τοῦ τύπου Λαρίσης καὶ τῆς περιοχῆς της: Ἀπὸ τὸ ἔτος 1881 ἕως σήμερα», ἐφ. *Τετάρτη Ἐξουσία*, ἀρ. φύλλου 12, 1 Ὀκτωβρίου 1957, σ. 7.

βιβλθ. Λανθάνει.

- υπότιτ. [Προσκοπικὸν περιοδικόν].
- τ. ἔκδ. Λάρισα.
- υπεύθ. Πιθανότατα θὰ ἐκδιδόταν μὲ πρωτοβουλία τῆς τοπικῆς
ὀμάδας Προσκόπων.
- διάρκ. Κυκλοφοροῦσε κατὰ τὸ ἔτος 1939.
[Ἔτος Α'. ἀρ. 1-; -; 1939].
- συνδρ. —
- σχῆμα —
- περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστή· ὅπως ἐπίσης δὲν γνωρίζουμε μέχρι
πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.
- χαρακτ. Στὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ παρουσιάζονταν τοπικὲς προ-
σκοπικὲς εἰδήσεις.
- περιεχ. Κείμενα καὶ ἄρθρα σχετικὰ μὲ τὸν προσκοπισμό.
- εἰκον. —
- συνεργ. —
- βιβλγρ. Βάσος Καλογιάννης, «Ἡ ἄγνωστη ἱστορία τοῦ τύπου Λα-
ρίσης καὶ τῆς περιοχῆς της: Ἀπὸ τὸ ἔτος 1881 ἕως σή-
μερα», ἐφ. *Τετάρτη Ἑξουσία*, ἀρ. φύλλου 12, 1 Ὀκτω-
βρίου 1957, σ. 7.
- βιβλθ. Λανθάνει.

1940

53. Μαθητική Φωνή

ΒΑΡΩΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ 1940

- υπότιτ. *Φιλολογικὸν Δελτίον τῆς Μαθητικῆς Κοινότητος τῆς Α.Ε.Σ. Βαρωσίων.*
- τ. ἔκδ. Βαρώσια Κύπρου. Δὲν εἶναι γνωστὸ τὸ Τυπογραφεῖο.
- υπεύθ. Ἐκδότης: Μαθητικὴ Κοινότητα τῆς Α.Ε.Σ. Βαρωσίων. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν ὑπευθύνων τῆς ἔκδοσης.
- διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε κατὰ τὸ ἔτος 1940. [Ἔτος Α'. ἄρ. 1/2-; Φεβρουάριος/Μάρτιος-; 1940].
- συνδρ. —
- σχῆμα —
- περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστὴ· οὔτε γνωρίζουμε μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.
- χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ παρουσίασις τῆς συγγραφικῆς δραστηριότητος τῆς Μαθητικῆς Κοινότητος τῆς Α.Ε.Σ. Βαρωσίων.
- περιεχ. Μαθητικὲς λογοτεχνικὲς συνεργασίαι: διηγήματα, ποιήματα, ἐκθέσεις καὶ χρονογραφήματα.
- εἰκον. —
- συνεργ. Λευτ. Γιαλλοῦρος, Κώστας Δικωμίτης, Γ. Ζαχαριάδης, Ἄνδρ. Κωνσταντίνου, Κίτσιος Λαγκίδης, Ἄνδρ. Μιχαηλίδου, Ἄντ. Μυξίδης, Χριστ. Οἰκονομίδης, Χρ. Παπαϊωάννου, Γιάννης Πήττας, Κοσμᾶς Πολιτάκης, Κύπρος Σάντης, Ἄνδρέας Συμεοῦ, Ἄνδρ. Τρύφωνος, Ἄνδρέας Φάνος, Ἐλευθ. Χαρίτωνος, Ἄνδρ. Χατζηγιάννης, Ζαχαρίας Χατζηλάμπρου.
- βιβλγρ. ἐφημ. *Νεοελληνικὰ Γράμματα*, Περίοδος Β', ἄρ. φύλλου 181, 18 Μαΐου 1940, σ. 11 [= Παρουσίασις τοῦ διπλοῦ τεύχους (Φεβρουαρίου/Μαρτίου 1940) τοῦ περιοδικοῦ].
- βιβλθ. Λανθάνει.

- ὑπότιτ. Ἐπίσημον Ὅργανον Ἀγωγῆς τῶν Στελεχῶν τῆς Ε.Ο.Ν., ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως κατὰ Τρίμηνον.
- τ. ἐκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα Ὁδὸς Σταδίου 28. Τύποις: «Γραφικαὶ Τέχναι» Π. Διαλησμά, Καροῦ 11.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας. Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ: Ἀλ. Κανελλόπουλος πρόεδρος, Ε. Σταμάτης διευθυντὴς ἐπιθεωρήσεως, Ἀθ. Κόπιτσας οἰκονομικὸς σύμβουλος, Ἀγγ. Μεταξᾶς καὶ Ν. Καπίτσογλου γραμματεῖς συντάξεως.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 3 τεύχη κατὰ τὸ 1940.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1. Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1940.
Ἔτος Α'. ἀρ. 2. Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1940.
Ἔτος Α'. ἀρ. 3. Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 1940.
- συνδρ. Ἐτησία: Βαθμοφόρων τῆς Ε.Ο.Ν. δρχ. 100, Περιφερειακῶν Διοικήσεων δρχ. 150, Μελῶν μὴ βαθμοφόρων δρχ. 75, Μὴ μελῶν δρχ. 250. Τιμὴ ἐκάστου τεύχους δρχ. 35. Δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ποὺ τύπωνε τὸ περιοδικό.
- σχῆμα 21,5×14,5 ἐκ. Ἑκτασὴ τοῦ 1ου τχ. 154 σ., τοῦ 2ου τχ. 251 σ. καὶ τοῦ 3ου τχ. 232 σ. Οἱ σελίδες μονόστηλες με ἀρίθμηση μὴ συνεχή.
- περιοδ. Τριμηνιαῖο. Δὲν γνωρίζουμε ἂν συνεχίστηκε καὶ μέχρι πότε ἡ ἔκδοσις.
- χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ διαφώτισις τῶν στελεχῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Στὸ σημείωμά του «ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ» (τχ. 1, σ. 3) ὁ Ι. Μεταξᾶς ἐξηγεῖ ἀναλυτικὰ τοὺς λόγους ποὺ ἐπέβαλαν τὴν ἔκδοσις. Παρατίθεται ὁλόκληρο τὸ σημεῖωμα: «Μὲ τὴν ἔκδοσιν τῆς Φαλαγγιτικῆς Ἐπιθεωρή-

ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕ-
ΧΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν., ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΡΙΜΗΝΟΝ

12

ΤΕΥΧΟΣ 1^{ΟΝ}
ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 1940
ΑΘΗΝΑΙ

Ἐξώφυλλο τοῦ ἀρ. 54

σεως συμπληρώνεται μιὰ οὐσιαστικὴ ἀνάγκη τῆς Ὁργανώσεώς μας. Γι' αὐτὸ τῇ χαιρετίζω μὲ ξεχωριστὴ χαρὰ κ' ἐλπίζω πὼς θὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπός, τὸν ὁποῖον εἶχα ὑπ' ὄφιν μου, ὅταν ἐξέδιδα τὴ σχετικὴ διαταγὴ.

Ἡ Ε.Ο.Ν. τότε μόνον θὰ μπορέσῃ νὰ ὁλοκληρώσῃ μὲ ἀποτελεσματικότητα τὴν προσπάθειά της στὴ μεγάλη Ἐθνικὴ ἀποστολὴ πού τῆς ἔταξα, ὅταν, κοντὰ στὴν πίστι καὶ τὸν ἐνθουσιασμό ὅλων, ὅσων τὴν ἀποτελοῦν, ἀποκτήσῃ καὶ στελέχη ὅπως τὰ χρειάζεται μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα προσόντα.

Φυσικὰ ἔνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα προσόντα πού πρέπει νὰ ἔχει κάθε βαθμοφόρος εἶναι καὶ ἡ πλήρης του τεχνικὴ κατάρτισις σχετικὰ μὲ τὰ καθήκοντά του, πού δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ πηγαίνει παράλληλα μαζί μὲ τὴν προέχουσα ψυχικὴ καὶ ἠθικὴ του κατάρτισις. Τὴν κατάρτισις αὐτὴ τὴν τεχνικὴ δὲν τὴν ἐννοῶ μονάχα κάτω ἀπὸ τὴ στενὴ τῆς ἔννοια. Αὐτὴ δίδεται μὲ τὴν γενικὴ ἐκπαίδευσι τῶν βαθμοφόρων καὶ στίς σχολὰς στελεχῶν, στοὺς οὐλαμοὺς βαθμοφόρων κ.λ.π. Τὴν τεχνικὴ κατάρτισι, τοῦλάχιστον γιὰ τοὺς ἀνωτέρους βαθμοφόρους, τὴν ἐννοῶ εὐρύτερα, σὰν κατατοπισμὸ τοὺς ἐπάνω στὰ μεγάλα προβλήματα πού θὰ τοὺς γεννηθοῦν καὶ πού θὰ πρέπει ν' ἀντιμετωπίσουν στὴν ἐξάσκησι τῶν καθηκόντων τους.

Ἡ Ἐπιθεώρησις εἶναι μιὰ σοβαρὴ συμβολὴ στὴν τέτοια διαφώτισι καὶ εὐρυνσι τῶν ὀριζόντων τῶν στελεχῶν.

Γι' αὐτὸ δίνω μεγάλη σημασίαν στὸ νὰ μελετοῦν τὰ στελέχη μὲ προσοχὴ τὸ περιεχόμενον τῆς Ἐπιθεωρήσεως, πού εἶναι γι' αὐτοὺς ἕνα σπονδαῖο βοήθημα.

Θὰ τὴν παρακολουθῶ πάντοτε ἐγὼ ὁ ἴδιος. Εὐχομαι ν' ἀποδώσῃ ὅλους τοὺς καρποὺς πού περιμένω».

Ἀνάλογο περιεχόμενον ἔχει καὶ τὸ ἄρθρο τοῦ Ἀλ. Κανελόπουλου «Ἡ ἀποστολὴ τῆς Φαλαγγιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως» (τχ. 1, σ. 5-7).

περιεχ. Τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Ι. Μεταξᾶς ὑπογράφει τὸ προ-

ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ (ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 28)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

ΕΤΗΣΙΑ: Βαθμοφόρων τῆς Ε.Ο.Ν.	δρ.	100
Περιφερειακῶν Διοικήσεων	>	150
Μελῶν μὴ βαθμοφόρων	>	75
Μὴ μελῶν	>	250

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 35

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΛ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ,	ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Ε. ΣΤΑΜΑΤΗΣ,	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ
ΑΘ. ΚΟΠΙΤΣΑΣ,	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ	
Ν. ΚΑΠΙΤΣΟΓΛΟΥ }	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1) ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ
- 2) Ἡ ἀποστολὴ τῆς Φαλαγγιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως.
Τοῦ κ. Ἀλ. Κανελλοπούλου, Κ.Ε.Ν.
- 3) Συνθῆκαι δράσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ε. Ο. Ν.
Τοῦ κ. Β. Κόλλας
- 4) Πῶς βλέπω τὴν Ε.Ο.Ν. Τῆς κ. Ζωῆς Φράγκου
- 5) Τὸ δημογραφικὸ πρόβλημα καὶ ἡ Ε.Ο.Ν. Τοῦ κ. Ε. Σταμάτη
- 6) Αἱ ἀσκήσεις τοῦ Σχολείου Φαλαγγίτου.
- 7) Οἱ ἐργαζόμενες φαλαγγίτισσες. Τῆς Δίδος Χρ. Τζάθα
- 8) Ἡ ψυχολογία τοῦ παιδιοῦ. Τοῦ κ. Κ. Γεωργούλη
- 9) Ἡ σημασία τῆς Ὑγιεινῆς καὶ ἡ συμβολὴ τῆς Ε.Ο.Ν. . .
Τῆς κ. Ν. Χρυσάφη
- 10) Τὸ βαθύτερον νόημα τῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου . .
Τοῦ κ. Ν. Κούμαρου
- 11) Ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ Τοῦ κ. Π. Ἠλιάδη
- 12) Ἡ ἔννοια τῆς Ἐλευθερίας. Τοῦ κ. Γ. Μυλωνά
- 13) Τὸ οἰκονομικὸν ἔργον τῆς 4ης Αὐγούστου.
Τοῦ κ. Α. Παπαδημητρίου
- 14) Αἱ ἔθνικαι ὑπηρεσίαι τῆς Ε.Ο.Ν. Τοῦ κ. Γ. Οἰκονόμου
- 15) Ὁ Ἀνδρέας Λίνδφρμ, πρωτοκόπος τῆς Σωματ. Ἀγωγῆς.
- 16) Ἡ χρησιμοποίησις τῆς Ἀνεμόπορας. Τοῦ κ. Χρ. Κουρλιμπίνη
- 17) Αἱ παιδιὰ τῶν Ἑλλήνων Τοῦ κ. Τ. Σακελλαρίου
- 18) Σκέψεις καὶ κρίσεις. -

Ἐσώφυλλο τοῦ ἀρ. 54

γραμματικό ἄρθρο ἀποδεικνύει τὴ σημασία ποὺ ἔδινε ὁ δικτάτορας στὴν ἔκδοση. Στὸ περιοδικὸ δημοσιεύονται πολλὰ θεωρητικὰ ἄρθρα ἀπὸ στελέχη τῆς Ε.Ο.Ν. γιὰ τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου· ἄρθρα μὲ φιλολογικὸ ἢ φιλοσοφικὸ περιεχόμενον. Στὶς τελευταῖες σελίδες κάθε τεύχους σχόλια γιὰ τὰ ἑλληνικὰ πράγματα καὶ εἰδήσεις ἀπὸ τὶς δραστηριότητες τῆς ὀργάνωσης. Τέλος σημειώνεται ὅτι στὸ 3ο τεῦχος ὑπάρχει διάγγεσμα τοῦ Μεταξᾶ, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης τριῶν χρόνων ἀπὸ τὴν ἱδρυση τῆς Ε.Ο.Ν.

εἰκον. Φωτογραφίες φαλαγγιτῶν. Στὶς τελευταῖες σελίδες κάθε τεύχους διαφημίσεις Τραπεζῶν καὶ Δημόσιων Ὁργανισμῶν.

συνεργ. Πᾶνος Θ. Ἀναγνωστόπουλος, Ἰωάννης Βεργόπουλος, Μ. Γεωργιάδης, Κ. Γεωργούλης, Δ. Ι. Δελιβάνης, Π. Δ. Ἡλιάδης, Τηλέμαχος Σ. Καββαδίας, Σαρ. Καμπίτσης, Ἀλέξανδρος Ν. Κανελόπουλος, Κυρ. Μ. Καραμάνος, Ν. Κεφαλάς, Βλαδ. Κόλλας, Εὐάγγ. Κουλουμπῆς, Νικόλαος Κούμαρος, Χρ. Ι. Κουρλιμπίνης, Ἰωάννης Μεταξᾶς, Γεώργιος Δ. Μυλωνᾶς, Γ. Οἰκονόμου, Ἀγγελος Παπαδημητρίου, Ι. Κ. Παπαζαχαρίου, Τάκης Γ. Σακελλαρίου, Εὐάγγελος Σταμάτης, Χριστίνα Κ. Τζάθα, Ζωὴ Δ. Φράγκου, Γρ. Π. Χατζηβασιλείου, Νώρα Χρυσάφη.

βιβλ.γρ. —

βιβλθ. ΒΒ (Τεύχη 1-3), ΕΛΙΑ (Τεύχη 1-2), ΕΝΣ (Τεῦχος 2), ΑΠ (Τεῦχος 3).

- υπότιτ. Ἑβδομαδιαία Ἐφημερίς, Ὁργανον Ἐπικοινωνίας τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ τῶν μαχομένων στρατιωτῶν μας.
- τ. ἔκδ. Ἀθήνα. Γραφεῖα Λεωχάρους 19. Δὲν ἀναφέρεται Τυπογραφεῖο.
- υπεύθ. Ἐκδότης: Ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου (Κ.Υ.Α.Μ.) τῆς Ἐθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας. Δὲν εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς.
- διάρκ. Κυκλοφόρησαν 23 φύλλα στὰ χρόνια 1940 καὶ 1941.
Ἔτος Α'. ἀρ. 1-23. 14 Νοεμβρίου 1940-17 Ἀπριλίου 1941.
- συνδρ. Δὲν ἀναφέρεται ἡ συνδρομή. Τιμὴ φύλλου δρχ. 2. Διανέμεται δωρεὰν εἰς τὸν Στρατόν. Παρόλο ποὺ δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων ποὺ τύπωνε ἡ ἐφημερίδα, εἰκάζεται ὅτι θὰ ἦταν πολὺ ὑψηλός, ἂν λάβουμε ὑπόψιν ὅτι κυκλοφοροῦσε μαζικὰ στὸ Πολεμικὸ Μέτωπο τῆς Ἀλβανίας, διανεμόμενη μάλιστα δωρεὰν στοὺς στρατιῶτες.
- σχήμα 41,8×30,5 ἐκ. Ἔκταση κάθε φύλλου 4-8 σ., τετράστηλες μέχρι ἐξάστηλες.
- περιοδ. Ἑβδομαδιαία. Ἡ ἔκδοση τῆς ἐφημερίδας ξεκίνησε λίγες μέρες μετὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ Πολέμου καὶ σταμάτησε τὸ δεῦτερο δεκαήμερον τοῦ Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1941, ὅταν ἄρχισε νὰ καταρρέει τὸ Μέτωπο καὶ ἄρχισε ἡ εἰσβολὴ τῶν Γερμανῶν στὴν Ἑλλάδα.
- χαρακτ. Ὁ σκοπὸς τῆς ἔκδοσης ἀναφέρεται στὸ προγραμματικὸ ἄρθρον «ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΑΣ» (ἀρ. φύλλου 1, σ. 1): «Ἡ πρώτη σκέψις ποὺ ὠδήγησεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ ἦτο νὰ ὑπάρξῃ ἓνα μέσον καὶ ἓνα ὄργανον ἐπικοινωνίας τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ τοὺς συναγωνιστάς,

ποὺ ἐκάλεσεν εἰς τὸν ὑπέρτατον ἀγώνα ἡ Πατρίς. Ἡμπορεῖ ὁμως τάχα νὰ νοηθῇ μέσα εἰς τὰς φλόγας τοῦ πολέμου, ποὺ ἀναβαπτίζει τὴ γενεά μας εἰς τὰς πρωτοπηγὰς τῶν πατρῶων ἀρετῶν, νὰ γίνεται διάκρισις μεταξὺ τῶν πολεμιστῶν ποὺ τοὺς ἤνωσεν ὁ ἕνας καὶ ἀδιαίρετος ἀγὼν, γιὰτὶ οἱ μὲν ἔχουν τὴν προέλευσίν των ἀπὸ τὴν Ὁργάνωσιν, ἐνῶ τοὺς ἄλλους ποὺ ἡ ἡλικία, αἱ ἀσχολίαι, αἱ βιωτικαὶ ἀνάγκαι ἐκράτησαν ἐκτὸς αὐτῆς; Μήπως τάχα δὲ μάχονται μαζὶ πλάϊ-πλάϊ; Μήπως δὲν χτυποῦν οἱ καρδιές των γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸν, γιὰ τὸν ἴδιο τὸν φωτεινὸν αὐτὸ τόπο, κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια γαλανόλευκην; Ποιὸς θὰ τολμοῦσε νὰ χωρίσῃ τ' ἀχώριστα; Φυσικά, ὄχι ἐμεῖς.

Ἔτσι ἡ ἀρχικὴ σκέψις ἐπῆρε τὸ πλάτεμά της. Ἡ ΕΞΟΡΜΗΣΙΣ ὡς πρωτοβουλία ὡς ὁργάνωσις καὶ ὡς πνεῦμα θὰ ἔχῃ τὴν πηγὴν της εἰς τὴν Ὁργάνωσιν. Θὰ εἶναι ὁμως ὄργανον ἐπαφῆς τῆς Ὁργανώσεως κατὰ πρῶτον λόγον καὶ τοῦ λαοῦ τῶν μετόπισθεν κατὰ δεύτερον μὲ τοὺς πολεμιστὰς τοῦ μετώπου...).

περιεχ. Σὲ κάθε φύλλο δημοσιεύονται πρωτοσέλιδα ἐμψυχωτικὰ ἄρθρα γιὰ τοὺς στρατιῶτες τοῦ Μετώπου· ἐκτενεῖς ἀνταποκρίσεις ἀπὸ τίς ἐλληνικὲς νίκες στὴν Ἀλβανία καὶ ἀπὸ τὴ δραστηριότητα τῆς Ε.Ο.Ν. γιὰ βοήθεια στοὺς στρατιῶτες. Ἀκόμα δημοσιεύονται χρονογραφήματα, ἔμμετροι στίχοι, ἀνέκδοτα, κωμωδίαι καὶ σκέτς. Ὅλα διακωμωδοῦν τὸν Μουσσολίνι καὶ παροτρύνουν τοὺς στρατιῶτες γιὰ νέες νίκες. Στὴ μόνιμη στήλη «Τί μᾶς γράφουν ἀπὸ τὸ Μέτωπο» δημοσιεύονται δεκάδες ἐπιστολὲς στρατιωτῶν μὲ περιγραφὰς τοῦ πολέμου.

εἰκον. Πολλὲς φωτογραφίαι ἀπὸ τὸ Μέτωπο καὶ δεκάδες σκίτσα (ἄρκετὰ ἀπὸ αὐτὰ εἶναι χρωματιστά).

συνεργ. Κ. Χ. Ἀγγελίδης, Ἀλκης Ἀγγελόγλου, Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης, Μιχ. Ἀμοιραδάκης, Ι. Ἀντωνιάδης, Δημήτρης Γιαννουκάκης, Δημ. Ν. Δανδουῆς, Βαγγ. Δειλινός, Θάνος Δογάνης, Δ. Καλλονᾶς, Μᾶνος Ν. Καρχαγιαννίδης,

Σίτσα Καρχίσκᾱκη, Μανώλης Κουρήτης, Μ. Χ. Κωνσταντόπουλος, Α. Κ. Λαμπρόπουλος, Δ. Μαρκόπουλος, Χριστίνα Μέγα, Ἡλίας Ι. Μπακόπουλος, Κ. Μπέζος, Μελεῖς Νικολαΐδης, Δ. Α. Οἰκονόμου, Γιάννης Οἰκονομίδης, Σπύρος Παναγιωτόπουλος, Θ. Γ. Παπαμανώλης, Μιχ. Πασχαλιᾶς, Σῶτος Πέτρας, Ι. Πετρίδης, Χρ. Πύρπασος, Σταμάτης Σταματίου, Γεώργ. Στρατήγης, Ν. Τσεκούρας, Κ. Φαλταΐτς, Ι. Φερμανόγλου, Δημήτρης Ψαθάς. ("Ολοι οἱ παραπάνω εἶναι οἱ μόνιμοι συνεργάτες τῆς ἡμερηίδας. Στὸν κατάλογο δὲν συμπεριλαμβάνονται οἱ δεκάδες ἐπιστολογράφοι στρατιῶτες τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρατεθοῦν ἐδῶ).

βιβλγρ. —

βιβλθ. ΓΖ (φύλλα 1-23), ΕΛΙΑ (φύλλα 1-15, 17, 19, 21-23), ΜΒΒ (Λεῖπει τὸ φύλλο 18).

- ὑπότιτ. Ἑβδομαδιαῖον δελτίον κινήσεως καὶ δράσεως τῆς Ε.Ο.Ν. Θεσσαλονίκης ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Ὑπ/σεως Ε.Ο.Ν. Πανεπ/μίου συνεργασία τῆς Θ. XXII Π.Δ.
- τ. ἔκδ. Θεσσαλονίκη. Γραφεῖα Τσιρογιάννη 5. Τηλέφωνο 45-93. Τὸ περιοδικὸ-δελτίο ἦταν πολυγραφημένο.
- ὑπεύθ. Ἐκδότης: Ὑποδιοίκησις Ε.Ο.Ν. Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ Θ. XXII Π.Δ. Διευθύνεται ὑπὸ πενταμελοῦς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς. Διευθυντῆς συντάξεως - ὑπεύθυνος: Ν. Π. Στάγκος.
- διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφόρησε κατὰ τὸ 1940 καὶ 1941. Ἔτος Α΄. ἀρ. 1-; [15 Νοεμβρίου] 1940-; 1941.
- συνδρ. Δὲν ἀναφέρεται. Τιμὴ φύλλου δρχ. 2.
- σχῆμα 33,5×22 ἐκ. Ἑκτασὴ κάθε τεύχους 8 σ., μονόσθητες, με ἀρίθμηση μὴ συνεχῇ.
- περιοδ. Ἑβδομαδιαῖο. Δὲν εἶναι γνωστὸ μέχρι πότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.
- χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ἦταν ἡ προπαγάνδισις τῶν ἰδεῶν τοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου στὸ χῶρο τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τὸ μοναδικὸ τεῦχος ποὺ ἐντοπίστηκε (τχ. 7, Τρίτη 7 Ἰανουαρίου 1941) εἶναι ἀφιερωμένο στὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ὀνομαστικῆς του γιορτῆς. Στὸ ἄρθρο τοῦ δόκιμου ἀξιωματικοῦ Π. Μαρινάκη, «Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς - Ψυχικὸς ὁδηγὸς τῶν νέων» (σ. 3) τονίζεται, χαρακτηριστικά, μεταξὺ ἄλλων: «...Ποῦ ἦταν πρὶν ἀπὸ τὴν 4η Αὐγούστου ἡ Ἑθνικὴ Ζωὴ τῶν Νέων τῆς Ἑλλάδος; Σὲ ποιά κατάστασις βρισκόταν; Μὲ μιὰ λέξη σὲ τραγική. Ὁ Νέος ριγμένος στὸ Δημοκρατικὸ χάος, ἀπογοητευμένος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν κοινωνία των ποὺ δὲν τὴν περίμενε τόσο ἀσύ-

δοτη καὶ ἄδικη, ἀφημένος ἀκαθοδήγητος στὶς στιγμὲς τῆς σιωπηλῆς κι' ἀνήσυχης ἐσωτερικῆς ἔρευνας, στὶς κρίσιμες στιγμὲς τοῦ μηδενισμοῦ καὶ τῆς ἄρνησης κάθε παλαιοῦ καὶ παραδομένου, δὲν εὗρισκε ἀπὸ πούθενά κι' ἀπὸ κανέναν κάτι ποὺ νὰ θερμάνη καὶ νὰ θρέψη τὴν Ἐθνικὴ του Ψυχὴ. Δὲν ἤξερε ποιὸς δρόμος τὸν ἔφερε καὶ τὸν πῆγαινε μέσα στὴ Ζωή. Ἀγωνιοῦσε νὰ τὸν βρῇ γιὰ νὰ νοιώσῃ ἔτσι καὶ τὸν προορισμό του πάνω στὴ γῆ. Μὰ κανεὶς δὲν τὸν βοηθοῦσε. Χάος καὶ κενὸ ἐπικρατοῦσε μέσα του. Τὴ ζωὴ του τὴν ἔβλεπε ἄχαρη καὶ ἄσκοπη. Ἐργάζονταν καὶ σκέφτονταν γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ὅμως αὐτὸ δὲν τὸν ἐνθουσίαζε οὔτε καὶ τὸν γέμιζε μὲ βαθύτερη ἱκανοποίηση. Προορισμὸς στὴ ζωὴ του ἦταν μόνον ὁ ἑαυτός του. Μὰ αὐτὸς ἦταν ἐφήμερος καὶ ποθοῦσε νὰ ξοδέψῃ τίς δυνάμεις του γιὰ κάτι πέρα ἀπ' αὐτόν, ποὺ δὲ θάσβυνε μαζί του. Γιατί ὅμως; Πολλοὶ ἔμεναν μ' αὐτὴν τὴν ἀγωνία, ἄλλοι κουράζονταν καὶ ζοῦσαν ἀδιαφορῶντας γιὰ ὅλα. Οἱ περισσότεροὶ ἄρπαζαν τίς κομμουνιστικὲς ἰδέες νομίζοντας πὼς θὰ τοὺς δώσουν αὐτὲς κάποια λύτρωση. Μάταια. Τὸ χάος ἀνοίγονταν, τρομερώτερον μέσα τους. Ἐχαναν τὸν ἀληθινὸν ἑαυτό τους. Τὸ δράμα αὐτὸ τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος ἔφτασε ὡς τὸν Ἀρχηγό μας. Τὸ ἔζησε ὁλόκληρο καὶ τὸν συνετάραξε, σὰν νὰ ἦταν δικό του. Καὶ πόνεσε γι' αὐτὴν τὴ νεότη. Γιατὶ ἡ ψυχὴ του εἶναι ἀπέραντη κι' εὐαίσθητη καὶ δυνατή...).

περιεχ.

Ἐγκωμιαστικὰ ἄρθρα γιὰ τὸ καθεστῶς τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ. Παρουσίαση τῆς δραστηριότητος τῆς Ε.Ο.Ν. τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στὴν τελευταία σελίδα σατυρικά κείμενα γιὰ τοὺς Ἰταλοὺς καὶ τὴν ἥττα τους στὸν πόλεμο τῆς Ἀλβανίας. Στὴ σ. 4 φωτογραφία ἐπιστολῆς τοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ.

εἰκον.

Στὸ ἐξώφυλλο τοῦ μοναδικοῦ τεύχους ποὺ ἐντοπίστηκε, σκίτσο τοῦ Ἰωάννη Μεταξᾶ, μὲ τὴν ἐξῆς ἀφιέρωση: «Τ' ἀφιερῶνω στὴν Ε.Ο.Ν. τοῦ Πανεπιστημίου ποὺ τόσο

συντακτικό τοῦ ἀριθ. 71 ἡμερησίου

Αρχ. Πρωτ. 1541/144
ΕΤ!

« Ὁρμή »

Εβδομαδιαῖον δελτίον κινήσεως καὶ δράσεως τῆς Ε.Ο.Ν. Θεσσαλονίκης
ἐκφερόμενον ὑπὸ τῆς Ὑπηρείας Ε.Ο.Ν. Πανεπισμίου συνεργασία τῆς Θ. XXII π.α.

Τρίτη
7 Ἰανουαρίου 1941 ΣΤ
Ἔτος Α' - Ἀρθ. φύλλου 7

Διευθύνεται ὑπὸ πενταμελὲς
συντακτικῆς ἐπιτροπῆς
Διευθ/της συντάξεως ὑπεύθυνος
π. π. Στάγκος

Γραφεῖα Ταυρογόνου 5
Τηλ. 45-93
Τιμὴ φύλλου ἀρχ. 2

Τ' ἀφιερώνω εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. τοῦ
Πανεπιστημίου πῶς τόσο ἀποφύγετε
τὰ πῶς ἀληθινὰ ἀντὶ τῆς
ἡμετέρας Κωνσταντίνου

ΠΑΤΕΡΑ! Στήν ὀνομαστικὴ σου γιορτῇ δέξου
ὡς εὐχὰς τῶν παιδιῶν σου γιὰ τὴν ἑλπίδα
Νίκη.-

Ε.Ο.Ν. Πανεπισμίου Θεσσαλονίκης

στοργικὰ φροντίζει γιὰ τοὺς πληγωμένους ἀδελφούς. *Μ' ἀγάπη τραυματίας Πανταζῆς*». Κάτω ἀπὸ τὸ σκίτσο ἀναφέρονται: «*ΠΑΤΕΡΑ! Στὴν ὀνομαστική Σου γιορτὴ δέξου τίς εὐχὲς τῶν παιδιῶν σου γιὰ τὴν τελικὴ ΝΙΚΗ. Ε.Ο.Ν. Πανεπ/μίου Θεσσαλονίκης*».

συνεργ. Ν. Γεωργιάδης, Βάσος Κριμπᾶς, Π. Μαρινάκης, Ν. Στάγκος.

βιβλ. γρ. —

βιβλ. θ. ΕΛΙΑ (Τχ. 7).

1941

υπότιτ. —

τ. ἔκδ. ᾽Αλεξάνδρεια. ᾽Ἦταν πολυγραφημένο.

υπεύθ. —

διάρκ. Τὸ περιοδικὸ κυκλοφοροῦσε κατὰ τὸ 1941.
[᾽Ἔτος Α΄. ἀρ. 1-; .;-; 1941].

συνδρ. —

σχῆμα —

περιοδ. Δὲν εἶναι γνωστή· ἐπίσης δὲν γνωρίζουμε μέχρι τότε συνεχίστηκε ἡ ἔκδοσις.

χαρακτ. Στόχος τοῦ περιοδικοῦ ᾔταν ἡ διάδοσις τῶν προσκοπικῶν ἰδεῶν.

περιεχ. Κείμενα καὶ ἄρθρα μὲ περιεχόμενον προσκοπικό.

εἰκόν. —

συνεργ. —

βιβλγρ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης, *Μητροῶν τοῦ Δημοσιογραφικοῦ Περιοδικοῦ Τύπου τῆς Αἰγύπτου*, σ. 146.

βιβλθ. Λανθάνει.

Εύρετήρια

Α' Ἀλφαβητικὸς κατάλογος

Β' Τόποι ἔκδοσης

Γ' Βιβλιοθῆκες

Δ' Γενικὸ εὐρετήριο ὀνομάτων

Οἱ ἀριθμοὶ παραπέμπουν στὰ λήμματα.

Εὐρετήριο ὀνομάτων: Εὐρετηριάζονται τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιμελητῶν ἔκδοσης, τῶν διευθυντῶν, τῶν τυπογράφων, τῶν συνεργατῶν, τῶν βιβλιογράφων καὶ ὅσων συγγραφέων ἀναδημοσιεύονται κείμενά τους. Στὶς περιπτώσεις ψευδωνύμων μέσα σὲ παρένθεση ἀναφέρεται τὸ πραγματικὸ ὄνομα.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΝΤΥΠΩΝ

Τ' Ἀγκάθι, Ἀλεξάνδρεια (1937-1938)	*21
Ἀθηνᾶ, Πόρτ Σάιντ (1936-1937)	1
Ἀθλητικὴ Νεολαία, Ἀθήνα (1937)	13
Ἀναμόρφωσις, Ἀθήνα (1938-1940)	*35
Ἀδγί, Λαιμὸς Φλώρινας (1939)	50
Δελτίον, Ἀλεξάνδρεια (1939-1941)	*49
Δημιουργία, Ἀμαλιάδα (1938-1939)	*32
Ἐλευθερία, Ἀθήνα (1937)	22
Ἑλληνικὴ Νεολαία, Ἀθήνα (1936-1937)	9
Ἐξόρμησις, Ἀθήνα (1940-1941)	*55
Ἔργα καὶ Ἡμέραι, Ἀθήνα (1938-1940)	*37
Ἐρμῆς, Ἀλεξάνδρεια (1936-1939)	*6
Ἐφημεριδοῦλα, Ἀλεξάνδρεια (1938)	38
Ὁ Καρνάβαλος τῆς Ε.Ο.Ν. Θελέων / Ἀποκριάτικη Ἔκδοσις
τῆς Ε.Ο.Ν. Θελέων, Μυτιλήνη (1939-1940)	*45
Κρητικὴ Νεότης, Χανιά (1939)	*47
Λευτεριά, Καλαμάτα (1938-1939)	41
Λογοτεχνικὸς Βωμός, Μανσούρα Αἰγύπτου (1938)	39
Ὁ Λύκος, Κάϊρο (1936-1937)	10
Ὁ Λύκος, Κάϊρο (1938)	31
Μαθητικὴ Φωνή, Ἀλεξάνδρεια (1938)	*33
Μαθητικὴ Φωνή, Βαρώσια Κύπρου (1940)	53
Μαθητικὸ Ξεκίνημα, Ἀθήνα (1937-1938)	*46
Μαθητικὸς Κάλαμος, Ἀλεξάνδρεια (1937-1940)	*17

<i>Μακεδονικὲς Σελίδες, Θεσσαλονίκη</i> (1937)	*19
<i>Μηνιαῖον Δελτίον, Πειραιᾶς</i> (1937-1939)	*20
<i>Νάρκη, Ἀλεξάνδρεια</i> (1941)	57
<i>Νεανικοὶ Ὅριζοντες, Ἀθήνα</i> (1937)	12
<i>Νέα Γενεά, Ἀλεξάνδρεια</i> (1937)	15
<i>Τὰ Νειᾶτα, Ἀθήνα</i> (1936-1937)	*2
<i>Νεολαία, Μανσούρα Αἰγύπτου</i> (1936)	8
<i>Ἡ Νεολαία, Ἀθήνα</i> (1938)	*29
<i>Ἡ Νεολαία, Ἀθήνα</i> (1938-1941)	*36
<i>Νεολαία Ἑθνική, Ἀθήνα</i> (1936)	*3
<i>Νεολαῖος, Καλαμάτα</i> (1938-1939)	40
<i>Νεότης, Πειραιᾶς - Ἀθήνα</i> (1936-1939, 1943)	*4
<i>Ὁρμή, Θεσσαλονίκη</i> (1940-1941)	*56
<i>Παιδικὴ Βιβλιοθήκη, Ἀθήνα</i> (1937)	23
<i>Παιδικὸ Πνεῦμα, Ἀλεξάνδρεια</i> (1938)	30
<i>Τὸ Περιοδικό μας, Ἀλεξάνδρεια</i> (1938)	34
<i>Τὸ Περιοδικό μας, Ἀθήνα</i> (1939)	*42
<i>Πιγκουῖνος, Ἀθήνα</i> (1936-1939)	*5
<i>Προσκοπικὰ Φύλλα, Σύρος</i> (1939)	44
<i>Προσκοπικὴ Ζωή, Ἀθήνα</i> (1937)	14
<i>Προσκοπικὴ Ἡχώ, Ἄνδρος</i> (1937-1946)	24
<i>Πρόσκοπος, Καλαμάτα</i> (1939)	*46
<i>Πρόσκοπος, Λάρισα</i> [1939-1940]	51
<i>Προσπάθεια, Ληξούρι Κεφαλονιάς</i> (1936-1937)	*11
<i>Ὁ Πυρσὸς τῆς Νεότητος, Ἀθήνα</i> (1937-1938)	*25
<i>Στίβος, Μανσούρα Αἰγύπτου</i> (1937)	26
<i>Τριφύλλι, Λάρισα</i> (1939-1940)	52
<i>Φαλαγγιτικὴ Ἐπιθεώρησης, Ἀθήνα</i> (1940)	*54
<i>Φλόγα, Ἀθήνα</i> (1937-1938)	27

Φοινικιά, Ἀλεξάνδρεια (1937)	*18
Τὸ Φύλλο τῆς Ἐνωμοτίας, Ἡράκλειο Κρήτης (1939)	*43
Ἡ Φωνὴ τοῦ Θρακίου, Πειραιᾶς (1939-1940)	*48
Ἡ Χαρὰ τῆς Ὀδηγοῦ, Ἀθήνα (1938-1939)	*28
Ἡ Χαρὰ τῶν Παιδιῶν, Ἀθήνα (1936-1940)	*7

Β' ΤΟΠΟΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ἀθήνα	1936 2, 3, 4, 5, 7, 9 1937 12, 13, 14, 16, 22, 23, 25, 27 1938 28, 29, 35, 36, 37 1939 41 1940 54, 55
Ἀλεξάνδρεια	1936 6 1937 15, 17, 18, 21 1938 30, 33, 34, 38 1939 49 1941 57
Ἀμαλιάδα	1938 32
Ἄνδρος	1937 24
Βαρώσια Κύπρου	1940 53
Ἡράκλειο Κρήτης	1940 43
Θεσσαλονίκη	1937 19 1940 56
Κάιρο	1936 10 1938 31
Καλαμάτα	1938 40, 41 1939 46
Λαϊμὸς Φλώρινας	1939 50
Λάρισα	1939 51, 52
Ληξούρι Κεφαλονιάς	1936 11
Μανσούρα Αἰγύπτου	1936 8 1937 26 1938 39
Μυτιλήνη	1939 45
Πειραιάς	1936 4 1937 20 1939 48
Πόρτ Σάιντ	1936 1
Σύρος	1939 44
Χανιά	1939 47

Γ'

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΑΘΗΝΑ

Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς	19, 36, 54
Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος	2, 3, 4, 35, 36, 37, 42, 48
Ἑλληνικὸ Λογοτεχνικὸ καὶ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο	2, 4, 5, 6, 17, 18, 19, 20, 25, 29, 33, 36, 43, 48, 49, 54, 55, 56
Ἑστία Νέας Σμύρνης	41, 54
Γιώργου Ζεβελάκη	7, 25, 29, 35, 36, 55
Σπύρου Λιναρδάτου	11
Μπενάκειος Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς	32, 55
Λάκη Παπαστάθη	54
Σῶμα Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν	28
Δημητρίου Τσάκωνα	16
Κώστα Τσικνάκη	4, 16

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης	19

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

Λαϊκὴ Βιβλιοθήκη Καλαμάτας	46

ΜΥΤΙΑΗΝΗ

Ἀντώνη Πλάτωνος	45

ΧΑΝΙΑ

Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Κρήτης	47

ΓΕΝΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

- 'Αβερῶφειο Γυμνάσιο 'Αλεξανδρείας 21
 'Αβραμόπουλος, Διον. 32
 'Αβράσογλου, Γεώργιος 42
 'Αγαλλιανού, Κατίνα 32
 'Αγγελῆς, Βασίλειος 17
 'Αγγελῆς, Φ. 16
 'Αγγελίδης, "Αγγελος Ν. 29
 'Αγγελίδης, 'Εμμανουήλ 25
 'Αγγελίδης, Κ. Χ. 55
 'Αγγελίδης, 'Ορ. Μ. 25
 'Αγγελικόπουλος, 'Ιωάννης 29
 'Αγγελόγλου, "Αλκης 36, 55
 'Αγγελομάτης, Χρῆστος 'Εμμ. 36, 42, 49, 55
 'Αγγελόπουλος, Γεώργιος 37
 'Αγγελόπουλος, Γεώργιος Θ. 29
 'Αγγελόπουλος, 'Ιωάννης 36
 'Αγγούρης, 'Ιωάννης 32
 "Αγρας, Τέλλος (ψευδώνυμο τοῦ Εὐάγγελου 'Ιωάννου) 2, 4, 12
 'Αδάμ, Τασία 19
 'Αδαμόπουλος, 'Αντώνιος 29
 'Αθανασιάδης, Α. 36
 'Αθανασιάδης, Σ. Ν. 36
 'Αθανασίου, Κ. 36, 42
 'Αθανασίου, Νίκος Β. 36
 'Αθανασόπουλος, Λεωνίδας 29
 'Ακρινός, Ν. 36
 'Αλαβέρας, Τηλέμαχος 19
 'Αλάτσης, Κώστας 21
 'Αλβανός, Γ. 'Α. 25
 'Αλεξανδρῆς, Φωκίων 29
 'Αλεξίου, 'Αλ. 4
 'Αλεξίου, Χάρης 18
 'Αλεξόπουλος, 'Ηλίας 29
 'Αλεξόπουλος, Π. Θ. 37
 'Αλέτρας, Θ. 25
 'Αλιβιζᾶτος, Α. Γ. 37
 'Αλιθέρης, Γλαῦκος 25
 'Αλιμπράντης, Δημ. Ν. 36
 'Αλκαῖος, Γιδῶργος (ψευδώνυμο τοῦ Γιδῶργου 'Εκτορίδη) 18
 'Αμοιραδάκης, Μιχ. 55
 'Αμπατζόπουλος, Α. Κ. 4
 'Αμύντας, 'Ιωάννης 3
 'Αναγνωστόπουλος, Θεοδ. 29
 'Αναγνωστόπουλος, Πᾶνος Θ. 54
 'Αναγνωστόπουλος, Κωνστ. Π. 32
 'Ανανιάδης, Βασίλειος 'Αχ. 29
 'Αναστασιάδης, 'Αναστάσιος 29
 'Αναστασιάδης, 'Ηλ. 36
 'Αναστασιάδης, Σωτήριος 37
 'Αναστασιάδου, "Ελλη 29
 'Αναστασίου, Θεοφάνης 17
 'Αναστασίου, Μ. 36
 'Αναστασόπουλος, Θ. Ν. 32
 'Ανατολίτης, Θ. 3
 'Ανδρέαδης, Α. 36
 'Ανδρέας, Μητροπολίτης Πρεβέζης 3
 'Ανδρέου, Στεφ. 20
 'Ανδριτσάκη, Π. 16
 'Ανδρουλιδάκης, Νικόλαος Ε. 17
 'Ανέμης, Γ. (ψευδώνυμο τοῦ Γιδῶργου Κοτζιούλα) 36
 'Ανέμης, Δρόσος 4
 'Ανέστης, Σ. 42
 'Ανθίας, Τεῦχος (ψευδώνυμο τοῦ 'Ανδρέα Παύλου) 18
 "Αννινός, Πέτρος 37
 'Αντιδικτατορικὸ Μέτωπο Νέων 22, 27, 40, 41
 'Αντίππα, Καλλιόπη 49
 'Αντύπας, Π. 36
 'Αντωνιάδης, Ι. 55
 'Αντωνιάδης, Φωκίων 25
 'Αντωνιάδου, Νίνα 18
 'Αντωνόπουλος, Ν. 32
 'Αντωνόπουλος, Χαραλ. Α. 36
 'Αξαρχῆς, Δημοσθ. 49
 'Αποστολάκη, 'Α. 28
 'Αποστολίδης, Δημοσθ. 3
 'Αποστολόπουλος, Δ. 29
 'Αποστολόπουλος, Δημ. 32
 'Αραβανόπουλος, 'Αργῆς 36
 'Αραβαντινός, 'Ιωάννης Δ. 36
 'Αρβανιτάκης, Γ. 36
 'Αρβανίτου, Βασ. 17
 'Αρβανίτου, Καίτη Ν. 17
 'Αρβανίτου, Κούλα 17

- Ἀργασάκη-Λομβάρδου, Κατίνα 3
 Ἀργύρης, Χαρίλαος 36
 Ἀργυριάδης, Πέτρος 29
 Ἀργυρόπουλος, Στάθης 29
 Ἀρζουμανίδου, Ἑλλη 48
 Ἀρκαδινός, Πέτρος (ψευδώνυμο τοῦ Κώστα Καλαντζή) 16
 Ἀρτελάρη, Ντόρα 25, 36
 Ἀσκητοῦ, Μαρία Κ. 29
 Ἀσπρέας, Γεώργιος Κ. 29, 36, 42
 Ἀστέρης, Λάμπρος (ψευδώνυμο τοῦ Δημητρίου Καραχάλιου) 3
 Ἀττικός, Φρίξος 29
 Αὐγέρης, Ἄστρος 4
 Αὐγερινός, Σάββας 4
 Αὐλωνίτου, Λυδία 16
 Αὔρας, Φάνης 16

 Βαϊάνος, Μάριος 2, 18, 25
 Βακᾶς, Ἀλέξανδρος 37
 Βαλαβανίδης, Μάριος Ξ. 25
 Βαλασάκης, Εὐγένιος 37
 Βαλασάκης, Παῦλος 37
 Βαλλῆς, Νικόλαος Α. 17
 Βαλσαμίδης, Ἑλ. 25
 Βαλταδῶρος, Γιώργος 36
 Βάλφης, Περικλῆς 37
 Βαμβακίδης, Π. 38
 Βαρβαρέσου, Ἑλένη 4
 Βαρβαρρήγος, Σταμ. 4
 Βαρβέρης, Ι. Β. 36
 Βάρβογλης, Πέτρος 3, 47
 Βαρδαλᾶς, Π. 4
 Βάρναλης, Κ. 3
 Βαρσόπουλος, Ἀγγελος 32
 Βαρών, Ὀντέτ 4
 Βασιάδου, Νίτσα 48
 Βασιλάκης, Μ. Δ. 32
 Βασιλαρος, Γεώργιος 17
 Βασιλάτου, Ἡρώ 48
 Βασιλειάδης, Γ. 29
 Βασιλειάδης, Χαρ. Ἄλκ. 16
 Βασιλειάδης, Χαράλαμπος 7
 Βασιλειάδου, Βούλα Γ. 36
 Βασίλειος, Μητροπολίτης Δράμας καὶ Φιλίππων 3
 Βασιλείου, Κ. 7
 Βασιλείου, Κώστας 29
 Βασιλικός, Πέτρος 36
 Βασιλόπουλος, Νικ. 29

 Βαφειάδης, Λάζαρος 29
 Βάχλας, Ζαφείριος 37
 Βεάκης, Αἰμίλιος 36
 Βελέντζας, Π. 17
 Βελημβασάκης, Ἀντ. 29
 Βελισσαρίδης, Γ. Ν. 42
 Βελισσαρίδου, Σοφία 17
 Βελισσάριος, Α. 16
 Βελισσαρίου, Εὐάγγελος 29
 Βελισσαροπούλου, Αἰμιλία 36
 Βελμύρας, Κωστής (ψευδώνυμο τοῦ Κωνσταντίνου Βελιμέζη) 2, 25, 36
 Βενέτης, ; 22
 Βενίτης, Α. 29
 Βέργας, Παῦλος 36
 Βεργέμεζης, Π. 29
 Βεργόπουλος, Ἰωάννης 54
 Βερνάρδος, Ι. 36
 Βέρροιοι, Κοσμᾶς Ι. 36
 Βερούκιος, Π. 25
 Βιβιέ, Ζεράφ 37
 Βιγγόπουλος, Ι. 19
 Βιδάλης, Ἀντώνιος Ν. 25
 Βιστάκης, Γιάννης 36
 Βιτάλης, Γεώργιος Μ. 25
 Βιτάλης, Μιλτ. Γ. 25
 Βλαβιανός, Σ. 3
 Βλαχογιάννης, Γιάννης 36
 Βλαχόπουλος, Ἡλίας 29
 Βλάχος, Τάκης 4
 Βλόντη, Νίκη 36
 Βλουμίδης, ; 22
 Βογιατζῆς, Α. 17
 Βογιατζῆς, Κωνσταντῖνος 17
 Βογιατζῆς, Νικ. Γ. 17
 Βολονάκης, Μιχαήλ Δ. 3, 29, 49
 Βόλτς, Λέων 36
 Βορέας, Θεόφιλος 2
 Βουγιουκλάκης, Ἰωάν. 25
 Βουλγαράκης, Δαμιανός 29
 Βούλγαρης, Ἀθαν. 4
 Βουλδοδημος, Γεώργιος 20
 Βούρδας, Γιάννης Χρ. 25
 Βουρδουμπάκης, Παναγ. 29
 Βουτιερίδης, Ἡλίας Π. 36, 42
 Βρανᾶς, Θέμης 4
 Βρέττα, Ματούλα 42
 Βρέττας, Γιαννάκης 42
 Βροντής, Σ. 29
 Βυριδάκης, Σπύρος 49

- Γάβαρης, Πρ. 37
 Γαβριλιάδης, Ν. 32
 Γαλανάκη, Βασιλεία 6
 Γαλανάκη, Ἰωάννα 36
 Γαλανάκης, Γ. Κ. 36
 Γαλανάκης, Εὐστ. 33
 Γαλάνης, Ε. 36
 Γαλανόπουλος, Λάκης Σ. 17
 Γαλανοπούλου, Λίτσα 17
 Γαλανός, Φ. 29
 Γαλλόπουλος, Ι. 37
 Γαλλόπουλος, Σ. 37
 Γαρόφαλλου, Ἀναστασία Ν. 17
 Γατόπουλος, Δημ. 4, 29
 Γερομίχα, Φ. 36
 Γεωργαντζᾶ, Διονυσία Δ. 36
 Γεωργαντζής, Συμ. 29
 Γεωργᾶς, Παναγ. 29
 Γεωργιάδης, Βασίλης Ν. 28
 Γεωργιάδης, Γ. 4
 Γεωργιάδης, Γ. Θ. 36
 Γεωργιάδης, Μ. 54
 Γεωργιάδης, Ν. 56
 Γεώργιος Β', Βασιλιάς 29, 36, 46, 49
 Γεωργίου, Γεώργιος 17
 Γεωργούλης, Κ. 54
 Γιαγλίδης, Θεόδωρος 29
 Γιατζιτζόγλου, Γεώργιος Ἀλ. 4
 Γιαλλοῦρος, Λευτ. 53
 Γιαλουράκης, Ἐμμ. Γ. 17
 Γιαμπάνης, Πέτρος 17
 Γιαννακάκη, Ἑλλη 17
 Γιαννακουδάκης (Στυλίου), Ι. 36
 Γιαννέλης, Θᾶνος 36
 Γιαννίδης, Ἐλισαῖος 16
 Γιαννουκάκης, Δημήτρης 55
 Γιαννουκόπουλος, Κ. 36
 Γιαννουλάτος, Στ. 36
 Γιαννουσάκης, Ἰωάννης 25
 Γιατράκος, Δημήτρης 4
 Γιαχέλ, Ε. 37
 Γιόκαρης, Γ. 29
 Γιολδάσης, Δημ. Ν. 3
 Γιοσμᾶς, Ξενοφῶν 29
 Γιοφύλλης, Φῶτος (ψευδώνυμο τοῦ Σπυρίδωνα Μουσούρη) 36
 Γικάλιας, Ἀλ. 25
 Γικιάλας, Α. Ι. 36
 Γίκια, Ἰωάννη Α. Λύκειο 17
 Γίκια, Μαγδαληνή 48
 Γκίκας, Γιάννης Φ. 17
 Γκίκας, Ἰωάννης Α. 17
 Γκιγκόπουλος, Κ. Β. 47
 Γκιολόγλου, Βασ. 25
 Γκιώνης, Φ. 16
 Γκλαβάνη, Εὐη 28
 Γκολφίνος, Ἀναστ. 29
 Γκομοζιάς, Ἀλέξανδρος Α. 25
 Γκρέκα, Ἔφη 16
 Γκρινιάτσος, Ἀθαν. 37
 Γλύπτης, Γ. Ι. 49
 Γνευτός, Παῦλος 2
 Γουλανδρής, Ἰωάν. 37
 Γουλανδρής, Κωνστ. 37
 Γουναλάκης, Κωστής 36
 Γουναρόπουλος, Γ. 2
 Γούνης, Α. 48
 Γραικούσιος Δημοτική Σχολή, Μιχαῖλα-Κιμπιό 30
 Γραμματικοῦ, Ἑλλη 28
 Γραμμένος, Κ. (ψευδώνυμο τοῦ Κώστα Ντούλα) 19
 Γραμμένος, Ν. 29
 Γραμμένος, Σπυρίδων Κ. 36
 Γρανίτσας, Στέφανος 36
 Γράτσιας, Μιχάλης 25
 Γρηγοριάδης, Μιχαήλ Σ. 29
 Γρηγόρης, Γ. 36
 Γρηγορίου, Γρ. 36
 Γρηγορόπουλος, Ν. 16
 Γρυπάρης, Ἰωάννης 16
 Δαββέτας, Ι. 32
 Δακαρώνια, Καίτη 48
 Δακῆς, Χρ. Γ. 29
 Δαλακλῆς, Πᾶνος 25
 Δαμασκηνός, Δ. Ν. 29
 Δαμιράλης, Ν. 36
 Δανδουρᾶς, Δημ. Ν. 36, 55
 Δανίνας, Ἀνδρέας 32
 Δανόπουλος, Π. (βλ. καὶ Φιλιάσιος Γιάννης) 3
 Δανοπούλου, Α. Π. 25
 Δαρίβας, Κων. Χρ. 29
 Δασκαλάκης, Β. 36
 Δασκαλάκης, Δημ. 25
 Δαυίδ, Ἀνδρ. 36
 Δαυίδ, Χαράλ. Α. 29
 Δάφνης, Στέφανος 25
 Δαφνιάς, Θ. 29

- Δεδούση, Ἀσημίνα 36
 Δειλινός, Βαγγ. 55
 Δειλινός, Μήτσος 36
 Δεϊμέζης, Μάριος Γ. 36
 Δε Κάστρο, Κρίνος Α. Σ. 49
 Δεληγιάννη, Γεωργία 7, 36
 Δεληγιάννης, Εὐαγγ. 37
 Δεληγιαννίδης, Σπύρος Κ. 29
 Δελιβάνης, Δ. Ι. 54
 Δέλιος, Γιώργ. 19
 Δέλκος, Λάκης 32
 Δέλτα, Πηνελόπη Σ. 28
 Δέλφης, Φοῖβος (ψευδώνυμο τοῦ Γεωργίου Κανέλλου) 36
 Δελφός, Α. 38
 Δενδρινός, Α. 37
 Δενδρινός, Φ. 36
 Δεστούνης, Σωτήριος 36
 Δημάκης, Ι. Δ. 36
 Δημακόπουλος, Π. 32
 Δημητρακόπουλος, Γιάννης 2
 Δημητρακόπουλος, Νίκος 25
 Δημητρακόπουλος, ; 33
 Δημητρακοπούλου Λόντου, Εὐφροσύνη 25
 Δημητράκος, Πέτρος Ἐκδοτικός Οἶκος 42
 Δημητριάδης, Αἰμίλ. 4
 Δημητριάδης, Δημ. 4
 Δημόπουλος, Ἀχιλλεύς Ε. 17
 Δημόπουλος, Ντίνος 25
 Δημόπουλος, Π. Ν. 3
 Δήμου, Γ. 18
 Δήμου, Γεωργ. 29
 Δήμου, Δ. Γ. 29
 Δημουλέας, Ζαννέτος 36
 Διαμάντη, Μιμή 17
 Διαμαντίδης, Δ. 37
 Διαμαντόπουλος, Α. 37
 Διαμαντόπουλος, Γ. 37
 Διαμαντόπουλος, Σπύρος 32
 Δικωμίτης, Κώστας 53
 Δογάνης, Θάνος 36, 55
 Δόξας, Τάκης (ψευδώνυμο τοῦ Παναγιώτη Λαμπρινόπουλου) 19, 32
 Δούβρης, Θεόδωρος Ἀθαν. 29
 Δούκας, Στρατῆς 36
 Δούρος, Γ. Σ. 18
 Δούρου, Δήμητρα Γ. 25
 Δουτσίου, Βούλα Εὐαγγ. 25
 Δράβιλλας, Γιώργος Σπ. 36
 Δραγούνης, Μαρκ. 37
 Δράινα, Μαρία Β. 36
 Δρακαβίλλας, Κ. 29
 Δράκος, Θ. 29, 36
 Δράκος, Κίτσας 29
 Δρίβας, Δ. 29
 Δρίλλη, Λέλα 32
 Δροσίνης, Γεώργιος 6, 25
 Δρόσος, Τάκης 16
 Δρούκας, Ἀναστάσιος 29
 Ἐγγλέζος, Δημ. 29, 49
 Ἐθνικός Παμποιτητικός Σύλλογος 16
 Εἰρήνη, Πριγκίπισσα τῆς Ἑλλάδος 28
 Ἐκδοτικός Οἶκος Π. Πατσουλάκου - Α. Γουντζέ 4
 Ἐκιντζής, Πέτρος 4
 Ἐλατος, Νώντας (ψευδώνυμο τοῦ Ἐπαμεινώνδα Παπαμιχαήλ) 36
 Ἐλεφάντης, Ἀγγελος 22, 27
 Ἐλιγιᾶ, Γιωσέφ 19
 Ἐλληνικὸν Ἐκπαιδευτήριον Ι. Μ. Παναγιωτοπούλου - Δ. Β. Ἐλευθεριάδου 37
 Ἐμμανουήλ, Α. 19
 Ἐπαινετοῦ, Αἰμιλία 36
 Εὐθυμίου, Διομ. Χ. 29
 Εὐστρατιάδης, Δημ. 29
 Ζαῖρης, Γ. 16
 Ζάκα, Μαίρη 32
 Ζαλοκώστας, Πέτρ. 37
 Ζαραβέλα, Μοῖρα 48
 Ζαραγιᾶ, Σ. Ζ. 25
 Ζαρίφη, Α. Κ. 28
 Ζαρογιάννης, Ἰωάννης 17
 Ζαφειρόπουλος, Σ. 25
 Ζαφειροπούλου, Α. 28
 Ζαχαράτος, Α. 37
 Ζαχαράτος, Μαίρη 29
 Ζαχαριάδης, Γ. 53
 Ζαχαριουδάκης, Π. 6
 Ζέκος, Ἀντώνιος 17
 Ζερβουδάκειος Ἑλληνικὴ Σχολή 33, 34
 Ζῆς, Μάκης 25
 Ζήσιμος, Βασ. 32
 Ζησοπούλου, Πόπη Γ. 25

- Ζιζάνης, Μιχ. 6
 Ζιόζιας, Γ. 29
 Ζιούμος, Γεώργιος 19
 Ζιτσαία, Χρυσάνθη (ψευδώνυμο τῆς
 Χρυσάνθης Οικονομίδου) 19
 Ζιώγας, Γιούλας 36
 Ζογανᾶς, Γ. Πρεσβύτερος 49
 Ζόμπολας, Η. Δ. 36
 Ζορμπαλᾶς, Δημήτρης 6
 Ζυγουράκη, Ἑλένη 28
 Ζωγραφάκης, Γ. Κ. 19
 Ζωγράφος, Παντελῆς 25
 Ζωῖόπουλος, Θρασ. 36
 Ζῶτος, Α. 29
 Ζῶτος, Δημήτριος 25
- Ἡλιάδης, Δημήτριος 17
 Ἡλιάδης, Π. Δ. 54
 Ἡλιόπουλος, Ν. 29
 Ἡλιόπουλος, Νίκος 32
 Ἡρειώτου, Φιφῆ 29
- Θεοδόσης, Κωνσταντῖνος Ν. 29
 Θεοδοσόπουλος, Νίκος 29
 Θεοδωρίδης, Τριαντ. 29
 Θεοδωρίδου, Γιούλια 25
 Θεοδωρόπουλος, Ἀθαν. Χ. 29
 Θεοδωρόπουλος, Κωνστ. Χ. 29
 Θεοδωρόπουλος, Π. Ε. 25
 Θεοτόκη, Ε. Σ. 28
 Θεοτόκης, Ι. 22
 Θεοφάνης, Ἀγαθ. 37
 Θεοφιλόπουλος, Μιχάλης 32
 Θεοφύλακτος, Παναγιώτης 48
 Θεοφυλάτος, Δ. 29
 Θεοχάρης, Θ. 29
 Θλιβέρης, Κ. 32
 Θωμᾶς, Γεώργιος Π. 29
- Ἰακώβου, Ἐλευθέριος 29
 Ἰννίνος, Α. 18
 Ἰωακειμόπουλος, Α. 37
 Ἰωάννης, Σταμάτης 25
 Ἰωαννίδης, Γ. 37
 Ἰωαννίδης, Γιάνης 29
 Ἰωαννίδης, Δ. 36
 Ἰωάννου, Γιώργος 18
 Ἰωάννου, Στάσης Ι. 17
- Καβαλιεράτου, Βαρβάρα 48
 Καβαθιάς, Εὐάγγ. 41
 Καβαθιάς, Τηλέμαχος Σ. 54
 Καγκάδης, Ἰωάννης 17
 Καλαντζάκης, Ἰω. 36
 Καζαντζής, Δ. 49
 Καζαντζής, Κ. 3
 Καζούρης, Χ. Μ. 36
 Καθρέπτης, Νίκος 4, 25
 Καίμης, Ἰούλιος 29, 36, 42
 Καιροφύλας, Κώστας 2, 36
 Καλαματιανός, Γ. 36
 Καλαντζής (Θεσσαλός), Κώστας 16, 18
 Καλαντζής, Κώστας 36
 Καλαντζής, Μ. 6
 Καλαφάτης, Δανιήλ 4
 Καλκάνη, Εἰρήνη 36
 Καλλιάρης, Σπ. 16
 Καλλιγιά, Εἰρήνη Π. 28
 Καλλιγιάς, Ἰω. 3
 Καλλιγιάννη, Θάλεια Ι. 36
 Κάλλιστος, Ἀλ. 16
 Καλλονᾶς, Δ. 29, 55
 Καλογεράτος, Ε. Ζ. 29
 Καλογερόπουλος, Ν. 3
 Καλογιάννης, Βάσος 51, 52
 Καλοκαιρινός, Ἀγγελος 47
 Καλοκαιρινός, Παναγ. 33
 Καλοκαράδης, Βάσος 19
 Κάλτσου, Ἐλισάβετ 48
 Καμαρινέα, Ἰσιδώρα 20
 Καμβασινού, Στέφη 16
 Καμινάρης, Χαράλαμπος Σ. 25
 Καμπανάκης, Νίκος 25
 Καμπάνας, Ἀντώνης Δ. 29
 Καμπανέλλης, Ἰάκωβος 25
 Καμπιτογλου, Ἐφρ. 37
 Καμπίτσης, Σαρ. 54
 Καμπίτσης, Σαράντης Ν. 49
 Καμπούρογλου, Δ. Γρ. 16, 36
 Καναβάρος, Ε. 29
 Κανάβης, Ἰ. Σ. 49
 Κανακάκης, Στέλιος 4
 Καναρόγλους, Ἰ. 37
 Κανδηλώρος, Γ. 16
 Κανδρεβιώτης, Ἀλ. Μ. 25
 Κανελλόπουλος, Ἀλέξανδρος Ν. 29, 36, 54
 Κανελλόπουλος, Δ. Ἰ. 36
 Κανελλόπουλος, Ἡλίας Α. 29

- Κανελλόπουλος, Παναγιώτης 22
 Κανονίδης, Σ. 36
 Καπατσώρης, Γ. 32
 Καπίτσογλου, Ν. 36, 54
 Καποδίστριας, Ν. 16
 Κάπνας, Ν. 42
 Καπράλος, Α. 37
 Καραβίας, Σ. 42
 Καραβίτης, Γεωργ. 36
 Καραγιαννίδης, Μάνος Ν. 36, 55
 Καραϊσκάκη, Σίτσα 36, 55
 Καραϊσκάκης, Γιώργος 36
 Κεράλης, Γιώργος Ν. 4
 Καραλόπουλος, Ν. 37
 Καραμάνος, Κυρ. Μ. 36, 54
 Καραμηνᾶς, Ἰωαν. Μ. 49
 Καραμῆτσος, Δ. Κ. 32
 Καραμούζης, Τάκης Σ. 29
 Καραμπελάς, Νίκος 40, 41
 Καραουλάνης, Παναγῆς 16
 Καραπατάκης, Κ. 36
 Καραπιστόλης, Κ. 25
 Καρατάσιος, Γεώργιος 36
 Καρατάσος, Ν. 32
 Καρβέλας, Φ. 25
 Καρδαρά, Βούλα Ἀντ. 3
 Καρδάσης, Ἀ. Ἀ. 36
 Κάριος, Γ. 25
 Καρχάτζος, Χρηστ. 37
 Καρόπουλος, Ἀντώνιος (Κάρ, Ἀν-
 τώνυ) 49
 Καρπούζη, Ἰω. Μ. 36
 Καρπούζης, Σπυρίδων Μ. 36
 Καρράς, Ἀναξ. 29
 Κάρτερ, Γιώργος 36
 Καρτσοκλείδου, Καλούλα 25
 Καρύδης, Ἰωανν. 37
 Καρύος, Ἰ. 32
 Καρφάκης, Νίκος 32
 Κασιμάτης, Ἐμμ. Ἀνδ. 25
 Κασσοῦτος, Σ. 37
 Καστανάκης, Ν. 42
 Καστανιᾶς, Δ. 33
 Καστρίτης, Ἀλκίς (ψευδώνυμο τοῦ
 Γεωργίου Β. Παπαδόπουλου) 16
 Καταρέλλος, Κωνσταντῖνος 17
 Κατσάνης, Στέφανος 42
 Κατσαρός, Ἀθανάσιος 29
 Κατσαρός, Ι. 36
 Κατσαρός, Σ. 29
 Κατσίκη, Δημήτριος Α. 29
 Κατσιλιέρης, Στ. 25
 Κατσογιάννος, Κ. Ν. 3
 Κατσούφη, Ἑλένη 48
 Κατωπόδης, Γ. 35
 Καῦμος, Τ. 36
 Καφαντάρης, Γεώργιος 22
 Καφάσογλου, Ἀλεξ. 29
 Καφατζάκης, Μ. 6
 Καφφετζάκης, Γ. 36
 Καψάλης, Δ. 49
 Καψάλης, Ἰωάννης Γ. 29
 Καψιμάλλη, Ἀριστοβούλη Δ. 36
 Κέδρη, Λίνα 25
 Κεραμόπουλος, Ἀντώνιος 29
 Κετσιμπάσογλου, Μ. Γ. 36
 Κεφαλάς, Ν. 54
 Κιουλαφοπούλου, Μαίρη Σ. 29
 Κλαδάκης, Νικήτας 49
 Κλεισιούνης, Τάκης 25
 Καζαδίνος, Κ. 6
 Κοζύρη, Λιλή 45
 Κοζύρης, Ἀγγελῆλας 45
 Κοθῆς, Ἐμμ. 22
 Κόκκαλης, Κων. Ι. 25
 Κόκκαλης, Μιχ. 29
 Κόκκαλης, Τάκης 32
 Κόκκαλης, Χρῆστος 32
 Κόκκινος, Διονύσιος Α. 36, 49
 Κοκλώνης, Χ. 32
 Κόλλας, Βλαδ. 54
 Κολοκοτρώνης, Δημήτριος Θ. 29
 Κολοκοτρώνης, Α. 25
 Κομήτρης, Βασίλης Μ. 18
 Κονδουλάκης, Ἰωάννης 6
 Κόντανη, Μαίρη 17
 Κονταρίνης, Γ. Ι. 36
 Κοντογιάννης, Ἀν. 3
 Κοντογιάννης, Γ. 29
 Κόντογλου, Φώτης 36
 Κοντοές, Σωτ. 4
 Κοντολέφας, Α. 36
 Κοντοπούλου, Ροδόπη 48
 Κόντος, Σπυρ. 37
 Κοντοστάθης, Μ. Β. 29
 Κοντουμάς, Σόλων 37
 Κόπιτσας, Ἀθ. 54
 Κοραλῆς, Πάνος 47
 Κοριζῆς, Γεώργιος 37
 Κοροβέσης, Παν. 16
 Κορολῆς, Μάκης 25
 Κορομπόκη, Βούλα 36

- Κορυζή, Κ. 28
 Κορωνάιος, Α. 29
 Κορωνάιου, Μαρία 48
 Κοσμάς, Νίκος 25
 Κοτζιάς, Π. 37
 Κότσιφας, Δ. 32
 Κοττάκης, Δημ. 4
 Κότταρης, Εὐάγγελος 4
 Κούζας, Γ. Χ. 25, 29
 Κουκάς, Γιώργος 24
 Κουκῆς, Δ. 7
 Κουλουμπής, Εὐάγγ. 54
 Κουλούρης, Χρήστος Ν. 29, 36
 Κουμανταρέα, Π. 36
 Κουμαντάρου, Λήδα 37
 Κουμαριανός, Λεωνίδας 18
 Κούμαρος, Νικόλαος 54
 Κουμίδης, Ἀντώνιος Σ. 17
 Κουμουτσάκος, Κ. 37
 Κουντουρίδης, Β. Α. 29
 Κουρήτης, Μανώλης (ψευδώνυμο τοῦ
 Μανώλη Σκουλούδη) 55
 Κουρλιμπίνης, Χρ. Ι. 54
 Κουρμούλη, Α. Ν. 28
 Κουρμούλης, Ἰωάννης 20
 Κουρμούλης, Νικ. 14
 Κουρογένης, Ἰωάννης 33
 Κουρούπης, Ἰωάννης 4
 Κουρουπού, Μαρίνα Δ. 36
 Κουρσούμης, Ἰωάννης Β. 29, 36
 Κουρτουμπελίδου, Μαρίνα 17
 Κουταβάς, ; 33
 Κούτελου, Μαρία Α. 36
 Κουτζούκης, Βύρων 17
 Κουτζούκης, Ὀμηρος 17
 Κουτρουφίνη, Κούλα 48
 Κουτσοδημήτρης, Β. Θ. 4
 Κουτσούμης, Ντίνος 18
 Κραντάς, Γεώργιος Κ. 17
 Κρεούζη, Μαρία Χαρ. 29
 Κρήνης, Π. Μ. 18
 Κρητίδης, Δ. 29
 Κριμπάς, Βάσος 56
 Κροπιδής, Ἰωάννης 29
 Κυπαρίσσης, Νικ. 3
 Κυριαζής, Ἀθαν. Γ. 29
 Κυριακῆς, Εὐάγγελος 29
 Κυριάκης, Κ. 4
 Κυριακόπουλος, Γ. 4
 Κυριακοπούλου, Βενετία 28
 Κυριάκος, Γεώργιος 36
 Κυριακός, Χαρ. 17
 Κύρου, Ἀχιλλέας Α. 3, 29
 Κυρούσης, Θεοκλῆς Ι. 29
 Κωνσταντινίδης, Ἀποστ. 2
 Κωνσταντινίδης, Γ. 37
 Κωνσταντινίδης, Ἐλ. 25
 Κωνσταντινίδης, Κ. Ε. 29
 Κωνσταντινίδης, Φ. Θ. 36
 Κωνσταντινίδου, Μαίρη 29
 Κωνσταντίνου, Ἄνδρ. 53
 Κωνσταντόπουλος, Μ. 29
 Κωνσταντόπουλος, Μιχάλης Χ. 36,
 55
 Κωνσταντοπούλου, Ν. 28
 Κώνστας, Γεώργιος 36
 Κωστοπούλου, Βασιλική 12, 48
 Κωτούλα, Ἑλένη Γ. 19
 Κωτσάκης, Ἄλκης 2
 Κωτσάκης, Γ. 36
 Κωτσάκης, Δ. 36
 Κώτσης, Γεωργ. 29
 Λαγᾶκος, Εὐστ. Π. 29
 Λάγγας, ; 21
 Λαγός, Ι. 42
 Λαγουδάκης, Ἰωάννης 17
 Λαδᾶ, Δ. 28
 Λάδης, Θ. 36
 Λαζαρής, Ἀνδρέας 37
 Λαζαρίδης, Ἀνατολῆς 18
 Λαζαρίδης, Β. Α. 29
 Λαζαρίδου, Νίκη 28
 Λάζος, Χρ. 29
 Λάιος, Γιώργος 32
 Λάιος, Δ. Ι. 29
 Λακκίδης, Κίτσιος 53
 Λαλαούνη, Ἀλεξάνδρα 29
 Λάλας, Κ. 4
 Λάλλη, Μαίρη Φ. 17
 Λάλος, Κοσμάς 32
 Λάμαρης-Κατσαρός, Στελ. 29
 Λαμπρόπουλος, Α. Κ. 55
 Λάμπρου, Νικ. Μ. 29
 Λαούρδας, Βασίλειος 37
 Λεβαθεύς, Κ. 25
 Λεκατσᾶς, Παναγῆς 18
 Λεμονίδης, Ἴων 17
 Λένης, Φοῖβος 25
 Λεφάκης, Χρήστος 19
 Λεχαινώτης, Λάκης 4

- Αεωτσᾶκος, Σπῦρος Γ. 29
 Αηναῖος, Μ. Τ. 3
 Λιακάκου, Καλλιόπη 36
 Λιάλιος, Γ. 37
 Λιβασδᾶ, Ἐλβίρα 25
 Λιβέριος, Δημ. 6
 Λιβιτσᾶνος, Φ. 4
 Λίλης, Γ. Χ. 29
 Λιναρδάτος, Κώστας 11
 Λιναρδάτος, Σπῦρος 11, 22, 27
 Λιολίτσας, Γεώργιος Α. 29
 Λίτσας, Δημ. 18
 Λοβέρδος, Γεράσιμος Ε. 29
 Λοβέρδος, Ἰωάννης 29
 Λοβέρδος, Παναγής 11
 Λοβέρδου, Μαρία Ι. 36
 Λογοθέτης, Κωνσταντῖνος 3
 Λογοθέτης, Μᾶνος 17
 Λογοθέτου, Φλώρα 48
 Λορεντζιάδης, Λουδ. 17
 Λούης, Χαρ. 37
 Λουκᾶς, Δημ. 36
 Λουκάκης, Ν. 3
 Λουκίδου, Ἀντιγόνη Γ. 29, 36
 Λουμᾶκος, Γεωργ. 29
 Λούπας, Βλ. 16
 Λύδης, Τάκης 29
 Λυκαύγης, Φῶτος 19
 Λύκειο «Πυθαγόρας» Ἀλεξανδρείας 38
 Λυκιαρδόπουλος, Θ. Α. 36
 Λυκούδης, Ἐμμανουήλ Σ. 36
 Λυμπερόπουλος, Ἦλ. 16
 Λύρας, Φάνης 16
 Λῶλος, Λέων 28

 Μαγγανάρης, Ἀπόστολος Ν. 2, 11
 Μάγερ, Κώστας (ψευδώνυμο τοῦ Κωνσταντίνου Α. Μάγερου) 25
 Μαγιάσης, Ι. 37
 Μαγκριώτης, Δημ. Ι. 29
 Μαγκριώτης, Χαρίλαος Ι. 29
 Μάγνης, Πέτρος (ψευδώνυμο τοῦ Κωνσταντίνου Γ. Κωνσταντινίδη) 18
 Μαζαράκη, Νόρα 37
 Μαθητική Κοινότητα «Τὸ Πηλούσιον» 1
 Μαίλη, Κ. 36
 Μαίναλος, Γ. 36
 Μάκιστος, Ν. 7
 Μακρῆς, Σπυρ. 37
 Μακρῆς, Στάμος 37
 Μακρίδης, Ἀλ. 36
 Μαλακάσης, Μιλτιάδης 36
 Μαλατέστας, Τάσος 36
 Μαλλώσης, Ἡρακλῆς Θ. 36
 Μαλτέζος, Γεώργιος Μ. 20
 Μαλτέζος, Χρῆστος 37
 Μαλτσινωίτης, Μ. 37
 Μαμούνα, Μαρίνα 17
 Μαμούνας, Ἀλέξανδρος Κ. 17
 Μαμούνας, Νίκος 17
 Μάνεσης, Χρ. Α. 36
 Μάνθος, Ἀθαν. 29
 Μανιαδάκης, Κωνσταντῖνος 27, 29
 Μάνου, Σοφία 17
 Μανουδάκη, Δ. 17
 Μανουσάκης, Ἐλευθέριος 25
 Μαντάδης, Εὐάγγελος 3
 Μάντζαρης, Νίκος 29
 Μαντζούφας, Γ. Α. 36
 Μαντονανάκη, Νίκη 18
 Μανωλάκης, Γιάννης Κ. 17
 Μαραγκουδάκης, Κ. Ι. 25
 Μαραγκουδάκης, Νικ. 49
 Μαράνης, Ἀλκης 12
 Μαράντης, Γ. (ψευδώνυμο τοῦ Γεωργίου Καφετζάκη) 36
 Μαρασλῆς, Ἀνδρέας Α. 7
 Μάρβα, Λουκία (ψευδώνυμο τῆς Μαρίας Ρουβᾶ) 18
 Μάργαρης, Ἰωαν. Ν. 29
 Μαργαρίτης, Π. 29
 Μαργιωρῆς, Νικόλαος Α. 15
 Μαρινάκης, Κ. 19
 Μαρινάκης, Π. 56
 Μαρινέλη Τυπογραφεῖο 19
 Μαριωρῆς, Νικόλαος 49
 Μαριέλλου, Α. 28
 Μαρκοπουλιώτης, Φ. 16
 Μαρκόπουλος, Δ. 55
 Μάρκου-Πιατᾶ, Λίζα 42
 Μάρλας, Ντίνος Ι. 49
 Μαρούλης, Δ. 13
 Μαστρογιαννόπουλος, Ἀθ. 32
 Μαστρομανώλη, Φωτεινή 48
 Ματαράγκας, Νίκος Φ. 29
 Ματσάκης, Μίκης 18
 Ματσίδης, Κ. 29
 Μαυράκη-Βρυάκου, Μαίρη 36

- Μαυρογένης, Ἰ. Αλεξ. 7
 Μαυροειδῆ-Παπαδάκη, Σοφία 36
 Μαυρογορδάτος, ; 33
 Μαυροκορδάτος, Κ. 12
 Μαῦρος, Γιάννης 6
 Μαῦρου, Δέσποινα 48
 Μαυροφρύδης, Νικόλαος Χρ. 29
 Μαχαίρα, Ἐλένη 36
 Μέγα, Χριστίνα 55
 Μεγαλογένης, Κώστας 4
 Μεγγρέλης, Θάνος 19
 Μελά, Α. Μ. 28
 Μελλάς, Βίκτωρ 37
 Μελλάς, Ι. 37
 Μελλάς, Σπύρος 25, 36
 Μελισσηνός, Ἄνδρ. 37
 Μενούτης, Γεωργ. 29
 Μεταλληνός, Κ. 29
 Μεταξᾶς, Ἄγγελος 36, 54
 Μεταξᾶς, Ἰωάννης 3, 29, 32, 35, 36,
 42, 46, 49, 54, 56
 Μεταξᾶς, Νίκος 29
 Μεταξᾶς, Σπύρος 29
 Μεταξόπουλος, Ἄγ. 37
 Μηλιαρέσης, ; 49
 Μήλιας, Β. 17
 Μητρόπουλος, Ἄν. 32
 Μηγιώτης, Χαρ. 36
 Μίνδλερ, Μάρκος 5
 Μίσσιος, Κώστας Γ. 45
 Μιχαλᾶς, Γ. 36
 Μιχαηλίδης, Εὐαγ. 17
 Μιχαηλίδης, Εὐγένιος 1, 6, 8, 10,
 15, 17, 18, 21, 26, 30, 31, 33,
 34, 38, 39, 49, 57
 Μιχαηλίδου, Ἄνδρ. 53
 Μιχαλόπουλος, Β. 16
 Μιχαλόπουλος, Ι. 36
 Μιχαλόπουλος, Νίκος 4
 Μιχαλόπουλος, Φάνης 29, 36
 Μιχαλοπούλου, Φόνη 48
 Μόζας, Γιούλης 4
 Μοῖρας, Δημήτριος 29
 Μοῖρος, Ν. 25
 Μομφερράτου, Μαρία 36
 Μονοκοῦσος, Ν. 6
 Μοσκολιός, Ἄγθσ. 29
 Μοσχονᾶς, Θεόδωρος Δ. 17, 49
 Μοσχόπουλος, Γερ. Χ. 4
 Μόσχος, Β. 6
 Μόσχος, Γ. 36
 Μοῦτσος, Ἰωαν. 29
 Μουρατχανίδης, Χ. 36
 Μουχτούρης, Ἰ. Αλεξ. 25
 Μπαδᾶς, Γ. Β. 29
 Μπακανδρέας, Π. Α. 29
 Μπακογιάννη, Α. 16
 Μπακόπουλος, Ἡλίας Ι. 36, 55
 Μπακόπουλος, Κ. Στρατηγός 29
 Μπάλτα, Ἀθανασία 3, 36
 Μπαμπούρης, Γεώργιος Γ. 36
 Μπάρλας, Τάκης 36
 Μπάρλας, Φαίδος 25
 Μπεγένης, Δ. 29
 Μπέζος, Κ. 55
 Μπενάκη, Ε. Α. 28
 Μπένης, Ἀνδρόνικος 29
 Μπένος, Κωνστ. 36
 Μπεράχα, Σ. 37
 Μπερδέσης, Βᾶσος Γ. 4
 Μπερτόλης, Γ. Η. 17
 Μπερτόλης, Γεώργιος 17
 Μπίβουλας, Γ. 29
 Μπόλλας, Γ. 18
 Μπόρμιο, Ντίνιο 4
 Μπορτολῆς, Κωνσταντῖνος Ἀντ. 47
 Μποσβέλης, Νικόλαος 29
 Μπούκης, Σ. Δ. 4
 Μπουκουβάλας, Γ. 3
 Μπουλουγρᾶς, Γ. 6
 Μπούρας, Ν. Δ. 6
 Μπούρας, Φώτιος 36
 Μπουρδάρης, Γ. 22
 Μπουρίτσας, Γ. Ἀθ. 25
 Μπουρμπούλης, Ν. 4
 Μπουτάρης, Στέλιος Ι. 29
 Μπουτσικάρης, Ἡλίας 36
 Μπούφαλις, Ἐπαμεινώνδας 25
 Μπουχώρης, Νέστορας 19
 Μπρεδήμας, Ἡλίας 22
 Μυλωνᾶκος, Νικηφόρος 25
 Μυλωνᾶς, Ἀλέξανδρος 22
 Μυλωνᾶς, Γεώργιος Δ. 36, 54
 Μυνατίδης, Ὀρέστης 4
 Μυξίδης, Ἀντ. 53
 Μυριάνθη, Ν. 38
 Μυριβήλης, Στράτης (ψευδώνυμο τοῦ
 Εὐστράτιου Σταματόπουλου) 28,
 36
 Μυρτιώτισσα (ψευδώνυμο τῆς Θεώ-
 νης Δρακοπούλου) 7, 36
 Μωρατίτης, Ἀντ. 37

- Μωραΐτης, Ν. 4
 Μωυσίδης, 'Αλεξ. Π. 25
 Μωυσίδης, Γεωργ. 37

 Ναθαναήλ, Μαίρη 17
 Ναουμίδης, Ν. 29
 Νάρνος, Π. 32
 Νέγκος, Νικολ. 29
 Νεϊλος, Τώνης 2
 Νεοχωρίτης, Α. 3
 Νερομυλιώτη, 'Αλίκη 17
 Νικητίδης, Πέτρος 29
 Νικολαΐδης, Γ. 4
 Νικολαΐδης, Δ. 36
 Νικολαΐδης, Κ. 36
 Νικολαΐδης, Ν. 18
 Νικολαΐδης, Μελῆς 16, 36, 55
 Νικολαΐδης, Στέφανος 25
 Νικολαΐδου, 'Αλίκη 18
 Νικολαΐδου, 'Αμαλία 36
 Νικολακάκης, Δ. 4
 Νικόλαος Ε', Πατριάρχης 'Αλεξαν-
 δρείας 17
 Νικολᾶς-Κάϊνας, Δημ. 29
 Νικολετόπουλος, Α. 37
 Νικολετόπουλος, Β. Ν. 36
 Νικολόπουλος, Α. 37
 Νικολόπουλος, Β. 29
 Νικολόπουλος, Νίκος 25, 36
 Νικολούδη, Πόπη 37
 Νικολούδης, 'Εμμ. 37
 Νικολούδης, Θ. 36
 Νίντας, Μπάμπης 19
 Νιρβάνας, Παῦλος (ψευδώνυμο τοῦ
 Πέτρου 'Αποστολίδη) 16, 25
 Νιωτάκης, Ε. 43
 Νόλλας, Κ. 29
 Νουρούλα, Ειρήνη 16
 Νούσιας, Μίκης Π. 19
 Ντεμαιοζόν, 'Αντρέ 29

 Ξάνθος, Α. 22
 Ξανθός, Λευτέρης 12
 Ξενίδης, Βύρων 6
 Ξερόπουλος, Γρηγόριος 16, 25, 36
 Ξένος, Πᾶνος 18
 Ξένος, Στ. 29
 Ξυνογαλᾶ, Καίτη 17
 Ξυνός, Τάκης 36

 Ξυπολυτᾶς, Ε. 25
 Ξυράφης, 'Αλεξ. 25

 Οικονομίδης, Γιάννης 55
 Οικονομίδης, Στυλιανός 29
 Οικονομίδης, Χριστ. 53
 Οικονομόπουλος, Γεώργιος 29
 Οικονομόπουλος, Δ. 32
 Οικονομόπουλος, Νίκος Π. 29
 Οικονόμου, Γ. 54
 Οικονόμου, Δ. Α. 55
 Οικονόμου, Δημήτριος Κ. 49
 'Ολύμπιος, Α. Γ. 17
 'Ολύμπιου, 'Αριάνη Π. 17

 Παγιατάκης, Σ. 18
 Παγιατής, Δημήτριος 29
 Πάγκος, Νίκος 4
 Παΐζη, Κατίνα 7
 Παΐζης, Γεράσιμος 17
 Πακπούκη, 'Ελένη 29
 Παλαιολόγος, Γ. 3
 Παλαιολόγος, Κλ. 3, 25
 Παλαιός, Κλ. 3
 Παλαμᾶς, Λεάνδρος Κ. 36
 Παλαμᾶς, Κωστής 6, 16, 18, 25, 28
 Παληός, Β. 16
 Πάλλη, Τζένη 29
 Παλμός, "Αγης (ψευδώνυμο τοῦ
 "Αγι Χρυσοστομίδη) 4
 Παναγιωτάτου, 'Αγγελική 25
 Παναγιωτίδης, Γεώργ. 37
 Παναγιωτίδου, Δέσπω Ν. 16, 29
 Παναγιωτόπουλος, Α. Σ. 36
 Παναγιωτόπουλος Ι. Μ. 37
 Παναγιωτόπουλος, Σπύρος 2, 36, 55
 Παναγιωτόπουλος, Στέλιος 4
 Πανάγος, Ν. 38
 Πανᾶς, Βύστ. 37
 Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης 56
 Πανταζῆς, : 56
 Πανταζῆς, Φ. 6
 Πανταζόπουλος, Ι. 37
 Παντελεημονίδης, Παντελῆς 29
 Παντελιᾶ, Χρυσάνθη 29
 Παντελιᾶς, Δημήτρης 29
 Παντελίδης, Σταμάτιος 29
 Παντζόπουλος, 'Ακύλας 6
 Παντουβάκης, Μ. Μ. 36
 Παπαβασιλείου, Κώστας 29

- Παπαγεωργίου, Βασ. 32
 Παπαγεωργίου, Γεωργ. Κ. 29, 36
 Παπαγεωργίου, Δ. Δ. 49
 Παπαγεωργίου, Νίκος 16
 Παπαγιαννόπουλος, Γ. 29
 Παπαδάκης, Δ. 16
 Παπαδάκη, Δέσποινα 17
 Παπαδάκης, Χ. 6
 Παπαδάτος, Π. 37
 Παπαδήμας, Ἀδ. Δ. 36
 Παπαδήμας, Λάκης 25
 Παπαδημητρίου, Α. 29
 Παπαδημητρίου, Ἀγγελος 54
 Παπαδημητρίου, Γ. Ἐκδοτικὸς Οἶ-
 κος 7
 Παπαδημητρίου, Γιώργος Δ. 7
 Παπαδιά, Πιπ. 4
 Παπαδογιάννη, Κ. Σ. Τύποις 28
 Παπαδόπουλος, Γ. 4
 Παπαδόπουλος, Η. 4
 Παπαδόπουλος, Κώστας Α. 4
 Παπαδόπουλος, Μίμης 32
 Παπαδόπουλος, Παναγ. 36
 Παπαδοπούλου, Ἀλεξάνδρα 36, 49
 Παπαδοπούλου, Σωσώ 28
 Παπαζαχαρίου, Ι. Κ. 54
 Παπάζογλου, Σπύρος 4
 Παπαθεοδώρου, Γιάννης 22
 Παπαθεολόγου, Δημ. Σ. 17
 Παπαϊωάννου, Δημ. 29
 Παπαϊωάννου, Δημ. Κ. 37
 Παπαϊωάννου, Μπάμπης Κ. 25
 Παπαϊωάννου, Χρ. 53
 Παπαμανώλης, Θ. Γ. 36, 55
 Παπαμαῦρος, Μιχ. 23
 Παπαμιχαλόπουλος, Ζ. 36, 42
 Παπαναστασίου, Ἀλέξανδρος 22
 Παπαναστασίου, Κ. 37
 Παπανδρέου, Γεώργιος 22
 Παπανδρέου, Ἐλένη Στ. 36
 Παπανέλη, Εὐτέρπη 45
 Παπανικολάου, Δ. Α. 25
 Παπανικολάου, Ἡρακλῆς Α. 29
 Παπαντωνάκης, Εὐάγγελος 48
 Παπαντωνάκης, Π. 6
 Παπαντωνάκου, Μαίρη 48
 Παπαντωνίου, Ζαχαρίας 25, 29
 Παπαναγιώτου, Α. 37
 Παπαποστόλου, Γεώργ. Ν. 29
 Παπασπύρος, Ἀλέκος 6
 Παπασταματίου, Τάκης Β. 29
 Παπαστᾶμος, Τάκης 29
 Παπασταύρου, Δημ. Ι. 7
 Παπαστεφάνου, Καίτη Δ. 3
 Παπαστεφάνου, Λέλα Δ. 3
 Παπαφίγγος, Ἀπ. 49
 Παπαχαρίσης, Ἀθανάσιος 3
 Παπαχατζής, Μιμ. 32
 Παπαχρήστος, Δημ. Α. 29
 Παπαχρήστου, Ν. 29
 Παπαχριστοδούλου, Πολύδ. 36
 Παππᾶ, Εὐδω 48
 Παππᾶ, Ρίτα Ν. 36
 Παππᾶς, Μελέτιος Γ. 25
 Παραλόγος, Δ. Μ. 29
 Παραρᾶς, Γ. 36
 Παραφεντίδου, Ἀλεξάνδρα 19
 Παρθεναγωγεῖο Λυκείου «Ἑλληνι-
 σμός» 48
 Παρθενιάδης, Ἐμμ. 37
 Παρίση-Σαββοπούλου, Εὐγενία 36
 Παρτινέλη, Γ. 25
 Πασπάτης, Κ. 37
 Πασχαλιᾶς, Μιχ. 55
 Πασχαλινός, Φώτος (ψευδώνυμο τοῦ
 Θεόδωρου Ι. Ζώρα) 16
 Πατριαρχέας, Β. Δ. 3
 Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον Ἀλε-
 ξανδρείας 17, 18, 49
 Πατρινός, Τάκης 16
 Παυλίδης, Λεωνίδας 18
 Παυλίδης, Στέργιος 19
 Παυλίδου, Δανάη Π. 37
 Παῦλος Διάδοχος 29, 46
 Παύλου, Γεώργιος Β. 42
 Παύλου, Ν. Α. 36
 Πέθαινος, Βασίλειος Χ. 36
 Περάκης, Μ. Β. 29
 Περαιχᾶ, Φλώρα 36
 Περγαντῇ, Μαρία 28
 Περγιαλιτῆς, Γιάννης 7
 Πέρδικα, Νίκη Α. 36
 Περδίκης, Γεώργιος Κ. 25
 Πέτρας, Σῶτος 55
 Πετρίδης, Γ. Π. 17
 Πετρίδης, Γεώργιος 17
 Πετρίδης, Γιώργος Μ. 25
 Πετρίδης, Ι. 55
 Πετρίδης, Π. 42
 Πετρουνᾶκος, Γ. 37
 Πετσούρας, Πέτρος Κ. 25
 Πηλεΐδου, Ἑσμὲ 37

- Πήττας, Γιάννης 53
 Πιερίδης, Γιάνκος 25
 Πικρός, Βάσος 4
 Πιλάλης, Δημ. 29
 Πιλαφίτζη, Σοφία 4
 Πίστης, Ν. 36
 Πιτυκάκη, Μ. 28
 Πλακίδης, Στ. 4
 Πλατῆς, Ἡλίας 29
 Πλάτων, Ἀντώνης 45
 Πλιάκας, Γρηγόρης 32
 Πλούτος, Κώστας 36
 Ποζιόπουλος, Λούλης 19
 Πολιτάκης, Κοσμᾶς 53
 Πολίτη, Ε. 3
 Πολίτης, Πότης Ν. 3
 Πολύτιμος, Α. 36
 Πολυχρονοπούλου, Α. 36
 Πομόνης, Σπύρος 4
 Ποταμιάνος, Γεωργ. 37
 Ποτήρης, Γεωργ. Θ. 3
 Ποτοῦ, Καίτη 48
 Πουλιανός, Δ. Ζ. 36
 Πουλόπουλος, Γ. Ἡλ. 36
 Πρασᾶς, Τάκης 29
 Πρεβελάκης, Γ. Γ. 36
 Προβελέγγιος, Ἀλέκος 22
 Πρόγκας, Χρ. Γ. 29
 Προεστόπουλος, Νίκος 2
 Προκάτσια, Α. Τυπογραφεῖον 49
 Προκοπίου, Σ. 36
 Προμηράκης, Κ. 49
 Προφίλης, Δ. 16, 29
 Πρωτοπαδάκη, Ἑλένη 4
 Πτέρης, Λεωνίδας 25
 Πυρομάγλου, Κομνηνός 22
 Πύρπας, Χρῆστος 47, 55
 Πωγωνίτης, Ἄνθος (ψευδώνυμο τοῦ
 Βασιλείου Καραφύλλη) 19
 Ραδόπουλος, Ρ. Γ. 49
 Ράπας, Λάμπης 18
 Ραῦμόνδος, Μ. 37
 Ράχος, Ἀθανάσιος 29
 Ρέγκος, Πολύκλειτος 19
 Ρέρρας, Ἰωάννης 29
 Ρετσίνας, Σάκης 32
 Ρηγάκος, Δ. 25
 Ρηγόπουλος, Κ. 32
 Ρηγόπουλος, Χαρ. Χ. 29
 Ρήγος, Νάκης 4
 Ριζοπούλου, Ἰσμήνη 28
 Ριζόπουλος, Γ. 9
 Ρίμα, Νάση 16
 Ρίμας, Γιώργος 25
 Ροδόπουλος, Ντ. 16
 Ροζίδη, Μίλια 42
 Ρόκος, Χαρ. Σ. 29
 Ρούβαλης, Σ. 36
 Ρουμελιώτης, Παναγιώτης 29
 Ρουσάκης, Στέλιος 36
 Ρουσέλ, Λουῖ 18
 Ρούσγια, Λουκρ. 17
 Ρουτζιέρης, Ι. 37
 Ρούτσος, Νίκος Β. 3
 Ρούφος, Ρ. 37
 Ρωμανός, Γ. 36
 Ρώση, Μάνια 4
 Σαβινιόν, Ἀντρέ 29
 Σακελλαρίου, Μαρία 48
 Σακελλαρίου, Τάκης Γ. 54
 Σακελλαρίου, Χάρη 17
 Σαλβάγειος Ἐμπορικὴ Σχολὴ 6
 Σαλίβερος Ἐκδόσεις 11
 Σαλλαπασιδης, Ματθ. Ε. 25
 Σαμαρτζῆς, Β. Κ. 3
 Σάντης, Κύπρος 53
 Σαρατσιώτης, Α. 36
 Σαριδάκης, Κωνστ. 29
 Σαριπόλου, Σοφία 28
 Σαρλῆ, Τούλα 36
 Σαρρῆς, Αἰμ. 36
 Σαρρῆς, Κωνστ. 36
 Σβώκος, Κ. 6
 Σβορώνος, Ρένος 37
 Σβορώνου, Αἰκατερίνη Σ. 25, 29, 36
 Σεβαστόπουλος, Δ. 49
 Σεκούρης, Νίκος 16
 Σελεύκας, Ν. 29
 «Σεράπειο» Ἑλληνικὸ Βιβλιοπ. 18
 Σεργόπουλος, Γ. Ι. 16
 Σερράος, Π. 36
 Σημανδηράκη, Ζαχαρένια 47
 Σημαντήρας, Γεώργιος Ι. 50
 Σημαντήρας, Δημ. 17
 Σημηριώτης, Ἀγγελος 2
 Σημηριώτης, Γ. 7
 Σηφάκης, Νικ. Ι. 3
 Σιατόπουλος, Δημήτρης 36

- Σιγοῦρος, Μαρκῖνος 25
 Σίδερης, Γιάννης 36
 Σῖμος, Ἑμμ. Ν. 29
 Σῖσκος, Δημ. 36
 Σισμανόγλου, Ἡρώ 3
 Σκαλίγκος, Ἀλέξανδρος II. 25
 Σκανδάλης, Ἀλεξ. 37
 Σκανδάλης, Ἑμμ. 37
 Σκανδάλης, Κ. 29
 Σκανδάμης, Ν. 32
 Σκαρίμπας, Γιάννης 16
 Σκίπης, Σωτήρης 25
 Σκληρός, Χ. 4
 Σκλιᾶς, Γεώργιος Ἑρμ. 29
 Σκόνδρας, Νίκος Δ. 29
 Σκορδίνη, Ντόρα 4
 Σκουληκίδης, Θεοδ. 37
 Σκουλούδης, Μανώλης 36
 Σκουρός, Ἀρίσταρχος 29
 Σλίκας, Παῦλος 29
 Σμπιλῆ, Μαρία 48
 Σολωμοῦ, Ὀλγα 36
 Σουλτάνης, Ε. 19
 Σοφός, Ἀντώνης 18
 Σπαγκιᾶς, Παναγιώτης 29
 Σπανόπουλος, Μήτσος 29
 Σπηλιωτοπούλου, Μαρία Δ. 25
 Σποραδίτης, Κώστας 16
 Σπράος, Ἰωαν. 37
 Σπυριδάκης, Ν. 3
 Σπυρόπουλος, Μαρ. 37
 Σπυρόπουλος, Ν. Κ. 3
 Σπυρόπουλος, Σ. 29
 Στάγκος, Ν. Π. 56
 Σταθᾶς, Μ. 32
 Στάθης, Μ. 37
 Σταθόπουλος, Εὐστάθιος Γ. 29
 Σταθόπουλος, Ν. 29
 Στάλιος, Ζ. 36
 Στάλιος, Ἰωαν. 37
 Σταματελάτου, Ἄννα 36
 Σταματελόπουλος, Δ. 16
 Σταμάτης, Εὐάγγελος 54
 Σταμάτης, Ἰωαν. Γ. 29
 Σταματίου, Δημ. Κ. 4
 Σταματίου, Ι. 25
 Σταματίου, Μαρία 17
 Σταματίου, Σταμάτης 36, 49, 55
 Σταματόπουλος, Κ. 37
 Σταμέλου, Εὐαγγελία 17
 Στάμος, Δημ. 24
 Στανόης, Σῖμος 29
 Σταυριανός, Κυριάκος 48
 Σταυριανοῦ, Ἀντωνία 48
 Σταυρίδης, Κ. 37
 Σταυρολέμης, Γεράσιμος 25
 Στεργιόπουλος, Ἑμμ. Γ. 16
 Στεργιόπουλος, Λάμπης 32
 Στεριώτης, Π. 4
 Στεφανίδου, Ἀδελαΐς Ι. 29, 36
 Στεφάνου, Μ. 25
 Στογιάννης, Γ. 4, 29
 Στρατηγῆς, Γεωργ. 55
 Στρατηγόπουλος, Α. Μ. 3
 Στράτος, Χρ. 37
 Στουρνάρα, Μαρία 29
 Στυλιανοῦ, Γ. 49
 Συγγοῦ, Ὀδύλη Α. 29
 Συμεοῦ, Ἀνδρέας 53
 Συμεωνίδης, Ἀλέξανδρος 17
 Συνδίκας, Λουῖζα 25, 28
 Συνεσίου, Μαρίκα 4, 25
 Σύντετος, Δημήτριος 29
 Σύριος, Ν. 25
 Σφαέλλος, Κ. Α. 42
 Σφακιανάκης, Γιάννης 16
 Σφακιανός, Ἀθανάσιος Ἀρχιμ. 49
 Σωκράτης, Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ 3
 Σωμερίτου, Μαρία 37
 Σωμόγλου, Φοῖβος 29
 Σωφρονιάδης, Εὐάγγελος 48
 Ταμβάκης, Ν. Χ. 36
 Ταμβάκος, Μ. 29
 Τανάγρας, Ἀγγελος (ψευδώνυμο τοῦ Ἀγγελοῦ Εὐαγγελίδου) 36
 Τανταλίδης, Ἡλίας 6
 Ταρσοῦλη, Ἀθηνᾶ 36
 Τέμπος, Θ. (ψευδώνυμο τοῦ Θεόδωρου Τεμπέλη) 3
 Τερζάκης, Ἀγγελος 18
 Τερζόπουλος, Δημ. Δ. 29
 Τζάθα, Χριστίνα Κ. 36, 54
 Τζάκης, Σπύρος Θεοφ. 25, 29
 Τζαμουζάκης, Γ. 29
 Τζοβάρα, Νέλλη 36
 Τζουνάκος, Π. 29
 Τζοῦρος, Ν. 19
 Τιλπέρογλου, Ν. Τύποις 5
 Τομαρόπουλος, Α. 29

- Τράγκας, Δημ. 29
 Τραμπίδου, Κορίνα 17
 Τρεχαντζάκης, Γρ. Χ. 6
 Τριανταφυλλίδης, Ἀρίστος Δ. 4
 Τριανταφυλλίδης, Λέων 17, 42
 Τριανταφυλλίδου, Κλεοπάτρα Ν. 17
 Τριφύλλιος, Μίμης 16
 Τρυγονίδης, Θαλῆς 19
 Τρυφωνοπούλου, Τούλα 32
 Τρύφωνος, Ἄνδρ. 53
 Τσαβαλός, Μ. 33
 Τσαγκαράκη, Ἑρμιώνη 28
 Τσακίρη, Μίνα 48
 Τσακίρης, Νίκος 48
 Τσακλή, Κωνσταντίνα 17
 Τσάκωνας, Δημήτριος 16
 Τσαλδάρης, Σταῦρος Κ. 3
 Τσαμαδός, Κ. Ι. 37
 Τσαμίχας, Σπύρος 29
 Τσάφος, Ἰ. 12
 Τσεκούρας, Γιάννης 32
 Τσεκούρας, Νίκος 36, 55
 Τσελεμεντές, Νικ. 29, 36
 Τσέλιου, Κούλα 48
 Τσεμπεράκης, Κυριάκος Ἀν. 29
 Τσιγασίδης, Ε. 4
 Τσικνάκης, Κώστας Γ. 16
 Τσικριᾶ, Ε. 29
 Τσιμηνάκης, Ι. 36
 Τσίμπης, Ἰωάννης 49
 Τσίπης, Φυλακτὸς Ἀθ. 29
 Τσιριμῶκος, Μάρκος 25
 Τσίρκας, Στρατῆς (ψευδώνυμο τοῦ
 Γιάννη Χατζηανδρέα) 18
 Τσιρμπίνος, Ἀντώνιος 29
 Τσιρμπίνος, Τώνης 24
 Τσίτσικας, Ἰωαν. 37
 Τσόκας, Γεώργιος 25
 Τσολακοπούλου, Ζωή 16
 Τσουδερός, Ἐμμανουήλ Ι. 36
 Τσουκαλᾶς, Γεωρ. 25
 Τσουρδίνης, Δ. 36
 Τσουρουνάκη, Δ. Τυπογραφεῖο 20
 Τσουτάκος, Παναγιώτης Ν. 4
 Τύποις «Ὁ Γουδεμβέργιος» Γ. Δ.
 Γεωργιάδου 33
 Τύποις «Γραφικὰ Τέχνη» Π. Δια-
 λησμᾶ 54
 Τύποις Ν. Φούφας - Χ. Ταβλᾶς 32
 Τυπογραφικά - Ἐκδοτικὰ Καταστή-
 ματα Κυριάκου Β. Ἡλιάδου 4
 Τυπογραφεῖο Α. Ἀκουαρόνη 19
 Τυπογραφεῖο Α. Κουλουμπῆ 32
 Ὑμεναῖος, Δημήτριος 17
 Ὑφαντῆς, Ἰωάννης Κ. 29
 Φαλτάιτς, Κ. 36, 55
 Φαναριώτης, Α. 4
 Φάνος, Ἀνδρέας 53
 Φερμανόγλου, Ι. 55
 Φικάρδου, Δομνίκη 17
 Φικάρδου, Μάιρη 17
 Φικιῶρης, Ἄγις 22
 Φίλης, Φρίξος 36
 Φιλητᾶς, Ἄνθος (ψευδώνυμο τοῦ
 Ἀνθίμου Χατζηανθίμου) 16
 Φίλιας, Δ. 32
 Φιλιππίδης, Λεωνίδας Ι. 25
 Φιλιππίδης, Μάριος 37
 Φιλιππίδου, Μ. 4
 Φιλντισάκος, Μ. 22
 Φιλύρας, Ρῶμος (ψευδώνυμο τοῦ
 Ἰωάννη Οἰκονομόπουλου) 16
 Φίξ, Κάρολος 37
 Φιστέρης, Γιδῶργος 19
 Φλέγκας, Δημός (ψευδώνυμο τοῦ
 Χρήστου Κυριακίδη) 18
 Φλιάσιος, Γιάννης (ψευδώνυμο τοῦ
 Περικλῆρου Δανόπουλου) 16, 19
 Φλίμη, Ἰωάννα 29
 Φλωρᾶ-Καραβία, Θάλεια 2
 Φλωρᾶς, Ἄγις 37
 Φλώρος, Ἀνδρέας 37
 Φλώσσα, Ἑλένη 17
 Φουντουλάκη Τυπογραφεῖο-Βιβλιο-
 πωλεῖο 43
 Φουντούλης, Νικ. 37
 Φουσάρας, Γ. Ι. 36
 Φούφας, Νώτης Χ. 32
 Φραγκιᾶς, Ἀνδρέας 29
 Φραγκισκᾶτος, Κώστας 20
 Φραγκισκᾶτος, Μιχαήλ 29
 Φραγκισκᾶτος, Νίκος 20
 Φραγκίσκος, Ἐπ. 4
 Φραγκόπουλος, Θ. 37
 Φράγκου, Ζωή Δ. 36, 54
 Φραντζεσκάκης, Ν. Δ. Τύποις 48
 Φρειδερίκη, Πριγκίπισσα 35
 Φτυαρᾶς, Ἡλίας 21

Φυτσίλης, Ι. Δ. 36
Φωτήλας, 'Αλ. 37
Φωτίου, 'Ελένη 48

Χαλᾶς, 'Αν. Α. 36
Χαλκιαδάκης, Γ. 25
Χάμερμαν, Κνούτ 29
Χαμουδόπουλος, Α. Χ. 36
Χαννούσης, Μιχ. 36
Χανός, Δημήτρης 7, 41
Χαραλάμπους, Γ. Χ. 17
Χαραλάμπους, 'Επ. 36
Χαριτάκης, Δ. 29
Χαρίτωνος, 'Ελευθ. 53
Χαρτουλάρη, Φ. Α. 28
Χᾶς, Στερ. 29
Χατζηανδρέου, Σ. 38
Χατζηβασιλείου, Γρ. Π. 54
Χατζηγιάννης, 'Ανδρ. 53
Χατζηκυριάκος, 'Αλέξανδρος 49
Χατζηλάμπρου, Ζαχαρίας 53
Χατζημανωλάκης, Γιάννης Ε. 4
Χατζημιχάλης, Κώστας Στ. 25
Χατζηνάκος, Θ. 36
Χατζηπαντελῆ, Εὐτυχία Γ. 17
Χατζησαράντος, Ξενοφῶν Ι. 32
Χατζηχερήστος, 'Αριστ. 25
Χατζιδάκης, 'Αρης 3
Χέλμης, Ι. Ν. 7

Χιονίδης, Κ. 25
Χλέντζος, Βασίλειος 17
Χλέντζου, Μαρίκα 18
Χναρᾶ, Δανάη 48
Χονδρογιάννης, Γ. Σ. 36
Χόρν, Παντελῆς 36
Χρηστίδης, Θ. 12
Χρηστοβασίλης, Κ. 25
Χρηστοβασίλης, Χρῆστος 25, 29, 36
Χριστάκος, Χ. 29
Χριστιανόπουλος, Ντῆνος 19
Χριστοδήμου, Κλ. 37
Χριστοδουλάκης, Χρ. 29
Χριστοδούλου, 'Αντώνιος Σ. 17
Χριστοδούλου, 'Αρ. Σ. 17
Χριστοδούλου, Χ. 33
Χριστόφορος Β', Πατριάρχης 'Αλε-
ξανδρείας 17, 49
Χρόνης, Π. 4
Χρόνης, Φρῆξος 36
Χρυσάφη, Νώρα 54
Χρυσικοῦ, Τασούλα 7
Χρυσοσπάθης, 'Ιω. 29
Χρυσοστομίδου, 'Ερση 17

Ψαθᾶς, Δημήτρης 55
Ψαλίδας, Λένος 37
Ψαλτήρα, 'Ελένη 45
Ψαῤᾶ, 'Ελισάβετ 18

Baudelaire, Charles 19
Leopardi, Giacomo 18
Maurois, André 29
Mesefield, John 19
Nelly's 25

Peyre De Bétouzet, H. 19
Powell, Baden 46
Rageot, Gaston 19
Verlaine, Paul 19
Vindry, Noel 29
Zay, Jean 16

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	7
Εισαγωγή	9
Πίνακες	49
1. Ἑτήσια, βιβλιογραφημένη, παραγωγή νεανικῶν ἐντύπων στὰ χρόνια 1936-1941	49
2. Γεωγραφικὴ κατανομὴ τῶν νεανικῶν ἐντύπων στὰ χρόνια 1936-1941	50
Συντομογραφίες	51
Α' Βιβλιοθῆκες	51
Β' Βιβλία - Δημοσιεύματα	52

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΝΤΥΠΩΝ

Ἑντυπα ποὺ ἡ ἐκδόσή τους ἄρχισε πρὶν τὸ 1936	53
1936 (ἀρ. 1-11)	55
1937 (ἀρ. 12-27)	91
1938 (ἀρ. 28-41)	137
1939 (ἀρ. 42-52)	185
1940 (ἀρ. 53-56)	217
1941 (ἀρ. 57)	233

Εύρετήρια	237
Α' Ἀλφαβητικός κατάλογος	239
Β' Τόποι ἔκδοσης	242
Γ' Βιβλιοθήκες	243
Δ' Γενικὸ εὐρετήριο ὀνομάτων	244

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ - ΚΩΣΤΑ ΤΣΙΚΝΑΚΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΕΑΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ
1936-1941

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΣΤΗ ΜΟΝΟΤΥΠΙΑ
ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΑΛΗΒΟΓΙΑΝΝΗ
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΗΚΕ
ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΜΑΝΟΥΤΙΟΣ
ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΑΝΟΥΣΑΡΙΔΗ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΩΣ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ 1992
ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΝΗΜΩΝ

1. Olga Gratziou, *Die dekorierten Handschriften des Schreibers Matthaios von Myra (1596-1624). Untersuchungen zur griechischen Buchmalerei um 1600.* [Ἡ διακόσμηση τῶν χειρογράφων τοῦ Ματθαίου Μυρέων (1596-1624). Συμβολὴ στὴν ἔρευνα τῶν διακοσμημένων ἐλληνικῶν χειρογράφων γύρω στὰ 1600], 1982, 4ο 202 σ. + 196 πίν.
2. Ἡ ἐφημερίδα «Ἡλῖος» τοῦ Παναγιώτη Σούτσου, 1833, περιλήψεις - εὐρετήρια: Ἑλένη Φουρναράκη, 1986 κη' + 101 σ.
3. Ἡ ἐφημερίδα «Ἐποχή», Ναύπλιο 1834-1835, περιλήψεις - εὐρετήρια: Τόνια Κιουσοπούλου, 1986 κ' + 93 σ.
4. Δέσποινα Καρηφόρη, Νικόλαος Σκοῦφος: σχεδιάσμα βιογραφίας, 1990 104 σ.
5. Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης, *Τὰ ἐμπορικὰ ἐγχειρίδια τῆς Βενετοκρατίας καὶ τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἡ Ἑμπορικὴ Ἑγκυκλοπαιδεῖα τοῦ Νικολάου Παπαδοπούλου*, 1990 181 σ.
6. Σύγχρονα Ἀρχεῖα. Φάκελοι καὶ ἱστορικὴ ἔρευνα (εἰσηγήσεις: Σπ. Ἀσδραχάς, Λ. Βρανούσης, Λ. Δρούλια, Φ. Ἡλιού, Ἀντ. Λιάκος, Σ. Ματθαίου, Γ. Μπαφούνης, Β. Παναγιωτόπουλος), 1991 69 σ.
7. Στατιστικὴ τῆς Ἑλλάδος. Πληθυσμὸς τοῦ ἔτους 1861, Ἀθήνα 1862 (ἀνατύπωση), προλεγόμενα-ἐπιμέλεια: Γιάννης Μπαφούνης, 1991 32* + κα' + IXX + 99 + [3] σ. Συνέκδοση μὲ τὸ «Πολιτιστικὸ Τεχνολογικὸ Ἰδρυμα ΕΤΒΑ».